דבר

דבר יום רביעי י"א באלול תשנ"ה 6.9.95 גליון 21652

16 עמודים, המחיר 3.50 ש"ח כולל מע"מ; באילת 2.99 ש"ח

רקדנים, מוסיקאים ומעצבים, ישראלים ופלסטינים – בפרויקט משותף בפסטיבל עכו. (עמ' 10)

לא נורא אם הילד צמוד למרקע הטלוויזיה – מרגיעה ד"ר דפנה למיש, חוקרת תקשורת. (עמ' 13)

כשאבא רוצח את אמא, לאן מעבירים הילדים. ליאת קם. (עמ' 11)

חדשות חוץ	5
כלכלה	8–6
עכשיו	13–11
כל דבר	14
ספורט	15

פרס יציע: צה"ל יצמצם נוכחותו במרכז חברון וינוע בצירים ראשיים

בימי הבחירות באוטונומיה; פרס וערפאת פותחים הערב במרתון דיונים חדש בטאבה

מאת און לוי ומוטי בסוק

בדיון מיוחד שהתקיים אמש בלשכת ראש הממשלה בירושלים, הוחלט להציע לפלסטינים, כי צה"ל יצמצם את נוכחותו במרכז חברון במהלך ימי הבחירות למועצת האוטונומיה, וינוע על הצירים הראשיים בלבד. על־פי ההצעה שתוגש לפלסטינים, צה"ל יישאר האחראי על הביטחון בעיר כולה, ולשוטרים הפלסטינים יינתנו סמכויות שיטור אזרחיות בלבד.

הדיון נערך לקראת פגישת פרס־ערפאת היום. שר החוץ שמעון פרס, וראש הרשות הפלסטינית יאסר ערפאת, ייפגשו הערב ב־7.30 בטאבה, כדי לפתור את נקודות המחלוקת בין שני הצדדים. הפגישה עשויה להימשך עד יום שישי בבוקר.

בדיון בלשכת ראש הממשלה השתתפו ראש הממשלה יצחק רבין, שר החוץ שמעון פרס, הרמטכ"ל אמנון ליפקין־שחק, אלוף פיקוד המרכז אילן בירן, ראש השב"כ וראשי המשלחות לשיחות באילת.

בפגישה נבחנו העמדות הישראליות בכעשרים נקודות המחלוקת עם הפלסטינים, כולל בנושא חברון, מים, אסירים פלסטינים ומקומות קדושים. ההערכה בישראל היא, כי לא ניתן יהיה לפתור בסבב השיחות הקרוב את כל הבעיות, ויידרש לפחות עוד סבב שיחות אחד בין פרס וערפאת.

בדיון סוכמה ההצעה הישראלית שתוצג על ידי שר החוץ בפני הפלסטינים. ראש הממשלה תמך בעמדת הצבא, להשאיר בידי צה"ל את האחריות על הביטחון בעיר, ולתת לשוטרים הפלסטינים סמכויות שיטור אזרחיות.

עוד הוחלט, כי פריסת צה"ל מחדש תהיה מצומצמת בלבד, וצה"ל יפנה נקודות ספורות, בהן יהיה מעבר של ישראלים. במהלך ימי הבחירות יסיירו כוחות צה"ל על הצירים המרכזיים, ובאזורים המאוכלסים בישראלים. קלפיות ימוקמו בנקודות שאינן על הצירים המרכזיים, כדי למנוע חיכוכים.

בלשכת שר החוץ העריכו אתמול, כי הסיכויים לחתימה על הסכם "אוסלו ב'" בוושינגטון לפני ראש השנה קלושים.

התקדמות באילת

בשיחות אילת הושגה אתמול התקדמות בנושאי המים והשאלות הכרוכות בניסוח ההסכם. אתמול גם התכנסה תת־הוועדה לנושא חברון. בדיונים השתתף מצד ישראל האלוף עוזי דיין, העומד בראש הצוות הישראלי לשיחות על סוגיות הביטחון.

היום, עם תחילת השיחות בטאבה, ייפסקו השיחות באילת, וחלק מצוותי העבודה הישראלי הפלסטיני יעברו למלון הילטון טאבה, כדי להמשיך בשיחות שם. השיחות באילת יימשכו בשבוע הבא, בצוותים מצומצמים.

אתמול נערכה אצל ראש הממשלה (המשך בעמוד 2)

ראש עיריית חברון: בלי פריסה מחדש מלאה של צה"ל – לא נשתתף בבחירות

מקורות פלסטיניים: ערפאת ביקש מאישים בחברון להמשיך בלחצים פומביים

מאת יוסי טורפשטיין

ראש עיריית חברון, מוסטפא נתשה, אמר שלשום לראש הרשות הפלסטינית, יאסר ערפאת, כי אם לא תתבצע פריסה מחדש מלאה של כוחות צה"ל בכל חלקי חברון, לא ישתתפו תושבי העיר בבחירות למועצת האוטונומיה. לדברי נתשה, הבטיח להם ערפאת, כי בחברון יוחלו הסדרים דומים לאלה שבשאר ערי הגדה.

נתשה אמר את הדברים בפגישה שנערכה בעזה עם ערפאת, בה השתתפו 30 אישים מחברון. מהמשלחת נעדרו האישים המזוהים עם החמאס. לצידו של ערפאת ישב בפגישה יאסר עאמר, הממונה על תיק החינוך ברשות הפלסטינית.

לדברי נתשה, סקר ערפאת בפניהם את מצב המו"מ, אך לא הזכיר פשרה בחברון. לדבריו, דרשה המשלחת החברונית שתהיה פריסה מלאה של כוחות צה"ל ושיימסרו לידי הרשות הפלסטינית כל הסמכויות האזרחיות והביטחוניות על כל חלקי העיר. בכלל זאת, האזור בו שוכנות 40 משפחות המתנחלים.

נתשה אמר, כי המתנחלים יוכלו להשאר בעיר רק תחת שלטונה של הרשות הפלסטינית. הצבא הישראלי, אמר, לא יוכל להשאר כלל בעיר. לדבריו, הסכים ערפאת עם הדרישות.

בפגישה עם ערפאת נדונה גם הצעה לפרוס בעיר כח בינלאומי. משתתפי הפגישה ציינו, כי כח זה יפקח על המתנחלים בתקופת הביניים.

מקורות פלסטיניים טענו, כי במהלך הפגישה הפגין ערפאת חוסר התמצאות במתרחש בחברון. כן טענו, כי ערפאת ביקש מהאישים החברוניים להמשיך בהפעלת לחצים פומביים למען פריסה מחדש מלאה, הן כלפי גורמים בינלאומיים הן כלפי הרשות הפלסטינית וערפאת עצמו. זאת, על מנת שהמשלחת הפלסטינית תוכל לשמור על עמדתה העקרונית במו"מ על חברון.

עוד ציינו המקורות, כי מוסדות פלסטיניים שונים בחברון יעבירו את משכנם ללב העיר, שבלחץ המתנחלים וצה"ל מתרוקן מתושבים פלסטינים. היום צפויה העברתו לשם של בית הדין השרעי, שבראשו עומד שייח' תייסיר ארתמימי, אחד מראשי החמאס בחברון. כן יועבר לשם היום משרדה של ועדת הסיוע החקלאי.

המטרה היא להמריץ את תנועת המסחר ותנועת תושבים באזור זה, על מנת למנוע השתלטות מוחלטת עליו מצד המתנחלים.

במשאל דעת קהל שנערך לאחרונה לגבי תיפקוד ראשי העיריות בגדה, ציינו רק 12% מהנשאלים כי ראש עיריית חברון מתפקד לשביעות רצונם. זהו אחד משיעורי התמיכה הנמוכים ביותר במשאל. לעומת זאת, ראש עיריית שכם, גסאן שכעה, זכה ב־70% של תמיכה ציבורית.

מקורות פלסטיניים ציינו, כי משאל זה משקף ביקורת רבה המושמעת כלפי נתשה בקרב אוכלוסיית חברון, בעיקר על רקע אופן ניהול העירייה וכספיה על ידו. המקורות ציינו, כי יתכן שעמדתו הנוקשה של נתשה בעניין הפריסה מחדש נובעת גם מרצונו "לקלוע" לדעת הקהל בעירו ולשפר את תדמיתו.

חוסייני: מיפקד האוכלוסין במזרח־ירושלים – התגרות

מאת יוסי טורפשטיין

הפלסטינים שוללים את השתתפות תושבי מזרח ירושלים במיפקד האוכלוסין הישראלי שיחל בחודש הבא. כך אמר אתמול פייסל חוסייני, הממונה על ענייני ירושלים מטעם הרשות הפלסטינית.

לדברי חוסייני, מטרת המיפקד היא לבסס את אחיזת ישראל במזרח ירושלים. מיפקד האוכלוסין, לדבריו, הוא כלי בידי ישראל כדי להוכיח שמזרח ירושלים היא חלק מהשטח הריבוני של ישראל.

חוסייני הגדיר את המיפקד כבלתי חוקי וכ"חריגה מן ההסכם, פעולה מתגרה המתבצעת לפני תחילת המו"מ על ירושלים".

מיפקד האוכלוסין ייערך על־ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בכל שטח מדינת ישראל, כולל מזרח ירושלים ורמת הגולן, אך יכלול גם את ההתנחלויות בגדה וברצועת עזה. בימים אלה החלו ההכנות וגיוס פוקדים והכשרתם למלאכת המיפקד.

במזרח ירושלים יבצעו את המיפקד פוקדים דוברי ערבית, והלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תנסה לגייס גם תושבים פלסטינים ממזרח העיר לצורך זה.

במיפקד האחרון שנערך בארץ בשנת 1983, השתתפו פוקדים פלסטינים ממזרח ירושלים, והאוכלוסיה הפלסטינית נענתה לשאלוני הפוקדים. בלשכה מעריכים, כי גם במיפקד הקרוב ישתפו הפלסטינים פעולה.

במיפקד הקרוב לא תיכלל שאלה בדבר דתו של התושב, כפי שהיה במיפקד '83. בנוסף, לא ייפקדו תושבים השוהים בחו"ל למעלה משנה אחת.

ממצאים ראשונים של המיפקד יוודעו בתחילת '96, והממצאים הסופיים הרשמיים יפורסמו בסוף אותה שנה.

דני פריי ז"ל עם אשתו מארה ובתם הקטנה רחלי (צילום רפרודוקציה: שלאש 99/ באדיבות "מעריב").

לפני שנדקר למוות הצליח דניאל פריי להדוף את המחבל ולהציל חיי אשתו

מרה פריי הפילה ולדה ומאושפזת במצב קשה; ארגונו של ג'בריל נטל האחריות; באסיפה שקיימו תושבי מעלה מכמש לפני שנים אחדות דחו הצעה לגדר את היישוב

מאת אלכס סמוכין, אורי רודריגז־גרסיא, יוסי טורפשטיין ואון לוי

דניאל פריי, בן 29, נרצח אתמול לפנות בוקר בדקירות סכין על־ידי מחבל שחדר לביתו ביישוב מעלה מכמש שממזרח לרמאללה. אשתו מארה, שהיתה בחודש השלישי להריונה, נפצעה באורח קשה והפילה את ולדה.

האירוע התרחש בסביבות השעה 2.30 לפנות בוקר. המחבל פרץ לבית משפחת פריי, כנראה מדלת אחורית. מהרעשים התעורר משנתו דני, אב המשפחה, וקם ממיטתו כדי לראות מה מקור הרעש.

כשיצא מחדר השינה, נדקר במסדרון, מול חדר השינה. המחבל דקר גם את אשתו מארה בחזה, בגב וביד, ונמלט מהמקום. בבית ישנה בעת האירוע תינוקתם בת השנה של בני הזוג. היא לא נפגעה. (רב היישוב, הני ניר, סיפר אחר־כך, כי שוחח בבית החולים עם מארה, והיא גילתה לו שדניאל הציל את חייה כאשר דחף במאבק ביניהם את הרוצח לתוך המסדרון).

דניאל מת במקום. מארה הפצועה קשה, הצליחה להגיע לבית השכנים, והם הזעיקו עזרה. יהודה שניידרמן השכן סיפר: "בשעה 2.30 שמעתי לפתע דפיקות בדלת. זיהיתי את קולה של מארה, שאמרה: 'תפתח את הדלת, אני מדממת'. פתחתי וראיתי אותה יושבת על הרצפה מכוסה דם. כששאלתי מה קרה, אמרה: 'רחלי, רחלי', שהיא בתה בת השנה. הבנתי שקרה משהו, ורצתי לבית משפחת פריי. ליד חדר השינה מצאתי את דני שוכב על הרצפה בתוך שלולית דם.

"לקחתי את רחלי לביתנו. אשתי הזעיקה בטלפון את הרופא ואת רכז הביטחון של היישוב".

תוך 5 דקות הגיע למקום ד"ר יצחק מרגולים, רופא הגר ביישוב. הוא קבע את מותו של פריי. מארה פונתה באמבולנס לבית החולים הדסה עין־כרם. היא נותחה מיד. דובר בית החולים מסר, שהעובר לא הוזק מעבר עקב הפגיעות הקשות, למרות שלא נפגע ישירות, והם נאלצו להוציאו מרחמה בניתוח.

כשהתעוררה מארה מההרדמה, בישרו לה בני משפחתה על מות בעלה. מצבה כעת יציב, והיא נמצאת בתהליך התאוששות.

ליישוב הגיעו כוחות צבא ומשטרה, ופתחו בסריקות נרחבות. עוצר הוטל על הכפרים הערבים ומחסומים הוצבו בכבישים. המעבדה לזיהוי פלילי של משטרת ישראל אספה ממצאים בזירה.

אתמול התקשר אלמוני לסוכנות הידיעות הצרפתית, והודיע כי הפיגוע במעלה מכמש נעשה בידי חוליה של החזית העממית המפקדה הכללית, שבראשה עומד אחמד ג'בריל.

אין גדר

במכמש, יישוב קהילתי דתי, מתגוררות 110 משפחות, רובן ממוצא אנגלו־סכסי. מזכירות היישוב התכנסה אתמול לישיבת חרום. הוכנו דפי הנחיה בעברית ובאנגלית, בהם הודגש, כי יש להמשיך בחיים הרגילים.

היישוב מעלה מכמש אינו מגודר. צה"ל הציע לפני כמה חודשים לתושבי היישוב להקים גדר היקפית, אולם החברים דחו את ההצעה. "איננו רוצים לחיות בגטו", אמרו. על פי המלצת היועץ המשפטי לממשלה, יש להקים גדר היקפית ליישוב במרחק של כ־50 מטר מהבתים. בעקבות החלטת התושבים, הורה לצה"ל סגן שר הביטחון דאז, מרדכי גור, לכבד את רצון התושבים ולהימנע מהקמת הגדר.

באחרונה אירעו כמה מקרים של גניבות ופריצות ביישוב, והתושבים טוענים עתה, שיש להקיף את היישוב בגדר. "כוחות הביטחון הגיעו באיחור", טענו. "כשרבין מתהלך הוא מוקף באנשי ביטחון. אצלנו הביטחון מופקר", אמר אחד השכנים.

אתמול הציע שוב מפקד העורף האלוף שמואל ארד לתושבי מעלה מכמש להקים גדר היקפית מסביב ליישוב, בהתאם להנחיות היועץ המשפטי לממשלה.

עולים חדשים

דניאל פריי עלה מלונדון בינואר 1991. את מארה, עולה משיקגו שבארה"ב, פגש בירושלים בעת שלמדה לתואר השני בלימודי איכות הסביבה באוניברסיטה העברית בירושלים.

מארה חגגה בשבוע שעבר את יום הולדתה ה־29. דניאל כבר לא יחגוג את יום הולדתו ה־29, שאמור היה להיערך בשבוע הבא.

לאחר שנישאו הגיעו ליישוב מעלה מכמש לפני 3 שנים. תחילה, התגוררו באזור הקראוונים ביישוב, ולפני חג הפסח זכו הזוג פריי בהגרלה ועברו לגור באזור החדש שבצפון היישוב.

"הם היו משפחה מלאת חיים", סיפרה רוחי פלורסהיים, שכנה וידידת משפחה. "הם אהבו לטייל ביחד ולעסוק בספורט", הוסיפה.

מרשה שניידרמן, שכנתם של בני הזוג, סיפרה: "דני היה מאוד גאה ביישוב, וניסה כל הזמן לשכנע אנשים שיבואו לגור כאן. כולם ביישוב אהבו וכיבדו אותו. אתמול ביקש ממני ומבעלי שנשקה לו את הגינה, כי היה אמור לצאת מחר עם מארה לארה"ב. תוכניתם לא תצא עוד לפועל".

בחברת "ניח דטהקים" שבירושלים, שבה עבד פריי כמתכנת מחשבים, היו אתמול העובדים המומים. "דניאל היה מסוג האנשים שתמיד באו עם חיוך לעבודה", (המשך בעמוד 2)

האסיר מכורש קיבל חופשה מהכלא בהמלצת עורך הדין שאותו רצח

"הוא אסיר למופת, אין סיכוי שיפגע במישהו," כתב הנרצח על העבריין האלים; דובר שירות בתי הסוהר: מכורש יצא לחופשה לפי כל הנהלים; המשטרה: נפיק לקחים

מאת ידיב בן יהודה וכתב "דבר"

"אריה מכורש הוא אסיר למופת," כתב עורך הדין אברהם אורן, במכתב ששיגר לפני מספר חודשים למנהל כלא איילון, ובו ביקש משירות בתי הסוהר לחזור בו מההחלטה למנוע חופשות מהאסיר, מכורש.

אתמול התברר, למרבה האירוניה, כי דווקא מכתב זה הוא שהוביל לשחרורו של האסיר מכורש לחופשתו האחרונה, שבה רצח, על פי החשד, את העורך דין אורן. כמו כן נמסר אתמול כי למכורש היתה מלכתחילה כוונה לרצוח את אורן, שכן עם צאתו לחופשה הלך לבית הכנסת בראש העין ושם אמר קדיש על אברהם אורן, עוד בטרם הלך למשרדו של העורך דין, שלשום בערב.

ההחלטה למנוע ממכורש חופשות נתקבלה בשירות בתי הסוהר לאחר שזה ניצל חופשה קודמת לתקיפה אלימה של גיסתו. לאחר התקיפה, אחת מרבות שבהן האשים מכורש, הוא הוגדר שוב, כבמקרים אחרים בעבר, כאסיר אלים שאין לשחררו לחופשות.

במכתבו ההשתדלות שלו לטובת מכורש כתב עו"ד אורן, בין השאר, כי "אין סיכוי שמכורש יפגע במישהו מבני המשפחה," וכדי לוודא זאת, הוא התחייב שמכורש לא יתקרב לאזור מגוריו בראש העין, וכך לא יווצר חשש שיפגוש בחופשתו באנשים שאתם יש לו חשבון כלשהו מהעבר.

בשירות בתי הסוהר דחו אתמול את הביקורת שנשמעה מפי גורמים במשטרה ומחוצה לה על ההחלטה להעניק למכורש חופשה, ומסרו כי למרות שמכורש היה ידוע כעבריין אלים, הוא היה זכאי לחופשות כמו כל אסיר אחר, לאחר ריצוי רבע מתקופת מאסרו. מכורש, השפוט ל־21 שנות מאסר, החל לרצות את עונשו בינואר 1987.

דובר שירות בתי הסוהר, משה מלול, מסר כי מכורש יצא לחופשה בת 48 שעות ביום ב', ה־4 בספטמבר, והיה אמור לחזור מחופשתו אתמול. כל אסיר יוצא לסבב חופשות על פי חוק ועל פי הנהלים, הדגיש הדובר. המשטרה, שעוקבת אחר אסירים אלימים, היא שאחראית גם לדווח על בעיות מיוחדות העלולות למנוע יציאתם לחופשה. מכורש סווג בתחילה כאסיר בקטגוריה ב1, שמשמעותה רשות לצאת לחופשות רק בתנאי שבשעות הלילה ישהה במעצר בית. משנת 93', בעקבות תלונת הגיסה על התקיפה של מכורש ואיומיו על חייה, שונה סיווגו לסיווג א1, שמשמעותו איסור מוחלט על יציאה לחופשות.

בעקבות פנייתו של העורך דין אורן למשטרה, לשירות בתי הסוהר ולגורמים אחרים, שונה סיווגו של מכורש שוב לקטגוריה ב1, כלומר, הוחזרה לו הזכות לצאת לחופשות קצובות, בתנאי של מעצר בית בשעות הלילה.

לדברי דובר השירות יצא מכורש מאז ל־24 חופשות, שהאחרונה שבהן החלה, כאמור, ב־4 בספטמבר ב־2 בצהריים, והיתה אמורה להסתיים ב־6 בספטמבר באותה שעה.

הדובר ציין אתמול כי "המשטרה, שעוקבת אחרי אסירים אלימים, היא שאחראית לדווח על בעיות מיוחדות שעלולות למנוע יציאתם לחופשה."

גורמים במשטרה הביעו אתמול פליאה על ההחלטה לאפשר למכורש לצאת לחופשות, נוכח עברו העשיר במעשי אלימות ותקיפות. מכתב ההמלצה של עורך הדין, אמרו גורמים אלה, לא היה צריך להעלות או להוריד. שהרי תפקידו של עורך הדין היה לייצג את לקוחו, ולכתוב את המכתב, ואילו תפקידו של שירות בתי הסוהר הוא לדאוג לשלום הציבור ולהגן עליו מפני עבריינים אלימים כמכורש. מה עוד שמכורש הצמיד בעבר סכין לגרונו של עורך דין אחר, תוך כדי דיון בבית המשפט.

הנהלים וההמלצה שהעבירה המשטרה לשב"ס יבדקו בימים הקרובים. מפקד מחוז מרכז של המשטרה ניצב משה אהרונישקי אמר אתמול כי "נצטרך להפיק לקחים, כל אחד בתחומו. גם לנו יש לקחים מהאירוע, ובאשר ללקחים שבתחום שירות בתי הסוהר – לא ארצה להיכנס לעניין".

תחקיר המשטרה לגבי פעולתה במהלך האירוע העלה, לדברי אהרונישקי, כי פעלה לפי הנהלים.

הרצח אירע לפני שראשון השוטרים הגיע למקום, אמר אתמול קצין בכיר. המשטרה ניהלה בזהירות מגע ומתן מתיש עם העבריין מכורש ולא עשתה כל צעד שיביא להדרדרות המצב כפי שזה יתחוור לשוטרים, אמר קצין בכיר.

● המשך בעמ' 4 ●

אריה מכורש מובל בראשו מכוסה על־ידי שוטרי ימ"מ (צילום: יוסי זליגר/ י.ם.פ.א)

צרפת ערכה ניסוי גרעיני במורורואה

פאריס (רויטר). – צרפת ערכה אתמול בלילה ניסוי גרעיני באיי מורורואה, הודיע אמש משרד ההגנה. בכך הגיעו לקיצן שלוש שנים בהן לא ערכה צרפת ניסויים גרעיניים.

לדברי משרד ההגנה, הפיצוץ בוצע בשעה 23:32, והיה בעוצמה של פחות מ־20 קילוטון. מדיווחים מאוסטרליה עולה דווקא כי הפיצוץ היה בעוצמה של 20 קילוטון.

משרד ההגנה ציין כי במהלך הלילה יפרסם הצבא תמונות מן הניסוי, שצולמו על ידי יחידה מיוחדת של הצבא הצרפתי.

הניסוי אמש היה הראשון בסדרה של שמונה ניסויים, עליהם הכריזה צרפת ביוני האחרון. ההחלטה זכתה לביקורת קשה מצד ממשלות רבות במערב, והביאה לפעילויות מחאה מצד ארגוני איכות הסביבה, ובהן הבולט ארגון "גרינפיס".

בימים האחרונים היו באזור איי מורורואה התנגשויות בין ספינות מחאה לבין ספינות מלחמה צרפתיות.

נשיא צרפת, ז'אק שיראק, אמר אתמול בראיון טלוויזיה כי ייתכן שצרפת תערוך פחות ניסויים מכפי שתוכננו, והיא אף עשויה לסיים אותם עוד לפני מאי. התאריך בו נקבה בהודעה על חידוש הניסויים.

● ראה הרחבה בעמ' 5 ●

מטוסי נאט"ו הפציצו מטרות סרביות בבוסניה

סרייבו (א.פ.). – כוחות נאט"ו חידשו אתמול בצהריים את ההתקפות האוויריות על מטרות סרביות, לאחר שהסרבים לא מילאו את דרישות האו"ם ונאט"ו להוציא את הנשק הכבד מאזור סרייבו.

הסרבים, שמתעתעים זה זמן רב בקהילייה הבינלאומית, לא נרתעו ואתמול בערב חזרו להפגיז את סרייבו.

פקידים בכירים בנאט"ו ובאו"ם אמרו אתמול כי לא נקבע מועד סיום להתקפות.

מקורות צבאיים מערביים אמרו כי מטרות ההפצצה היו דומות לאלו של השבוע שעבר, אז תקפה נאט"ו מחסני תחמושת, אתרי טילים, מכ"מים, ומפקדות.

צבא הסרבים בבוסניה הודיע כי התקיפות גרמו לנזקים רבים ולהריגתם של אזרחים. לטענתו לא היה אישור מכל מקור אחר.

עדיין לא ברור אילו בסיסים הותקפו, והאם המטוסים פגעו במטרות. אולם מהודעת הצבא הסרבי עולה כי אחד הבסיסים שנפגעו היה בסיס לוקאביצ'ה. מהודעות של צבא הסרבים עולה עוד, כי מטוסי נאט"ו פגעו במגדל תקשורת בצפון מזרח בוסניה, וניתקו את רוב קווי הטלפון והטלוויזיה בין בירת הסרבים פאלה לעולם החיצון.

בסרייבו היה אתמול מצב רוח חגיגי. לאחר הגל הראשון בשבוע שעבר, רבים חששו שנאט"ו לא תמשיך בפעילות הצבאית.

● ראה הרחבה בעמ' 5 ●

מועצת יש"ע: נשבית בתיה"ס במטה בנימין בגלל בעיות האבטחה

מאת אורי רודריגז־גרסיא

מוסדות החינוך במועצה האזורית מטה בנימין יושבתו בימים הקרובים אם לא יימצא פתרון לבעיות האבטחה באזור. כך הודיעה אמש מועצת יש"ע.

מוסדות החינוך במועצה האזורית מטה בנימין "נפלו בין הכסאות", כאשר המשטרה הטילה את האחריות הבטחונית למוסדות החינוך על הצבא. המועצה האזורית מטה בנימין טענה מצידה, שהתקציבים שהוצעו לה לא יספיקו לכיסוי מכסות המאבטחים שהומלצו לה על ידי הצבא.

דובר מועצת יש"ע מסר, שלאור הרצח במכמש, חזרה ועלתה בעיית אבטחת מוסדות החינוך באזור. לטענת הדובר, למרות הבטחה מפורשת של השר קהל, טרם נפתרו בעיות האבטחה.

מצטער, מישהו ירה באבי – אמר לי הרוצח מכורש

כתבת "דבר", יעל פישביין, גיסתו של עו"ד אורן, ניסתה בליל הרצח להידבר עם מכורש; סיפורה המלא – עמ' 4

רקע / מעלה מכמש

"לא רוצים נקמה; רק לחיות בשלום עם שכנינו הערבים"

מאת אלכס סטומכין

התנחלות מעלה מכמש הוקמה ב־1981, סמוך לבחירות לכנסת, על ידי "אמנה", תנועת ההתיישבות של גוש אמונים. הכוונה אז היתה ליצור בשטח כמה שיותר נקודות ישוב, מחשש שבמקרה של מפלת הליכוד בבחירות, תיאסר הקמת התנחלויות חדשות. הליכוד, כזכור, לא נחל מפלה.

מעלה מכמש מרוחקת יחסית מישובים ערביים. היישוב הערבי הקרוב אליה ביותר הוא כפר מח'מס, במרחק של כ־4 ק"מ. אין גדר מקיפה ליישוב, והשמירה עליו מבוצעת על ידי סיורי של הצבא.

ביישוב מתגוררות כיום 110 משפחות, המונות כ־540 נפש. באוכלוסיה יש אחוז גבוה יחסית של ילידי צפון אמריקה, אנגליה ודרום אפריקה (כ־40%). השאר הם ילידי הארץ, בוגרי תנועת הנוער הדתית־לאומית "בני עקיבא".

רוב התושבים בעלי מקצועות חופשיים – רופאים, מורים ואנשי מחשבים. בשנתיים האחרונות גדל הישוב ונוספו לו כ־30 משפחות. תושבים רבים ביקשו אתמול להדגיש את האופי המתון של התושבים, "בניגוד לכמה מקומות אחרים ביהודה ושומרון, שדרכם היא לא דרכנו."

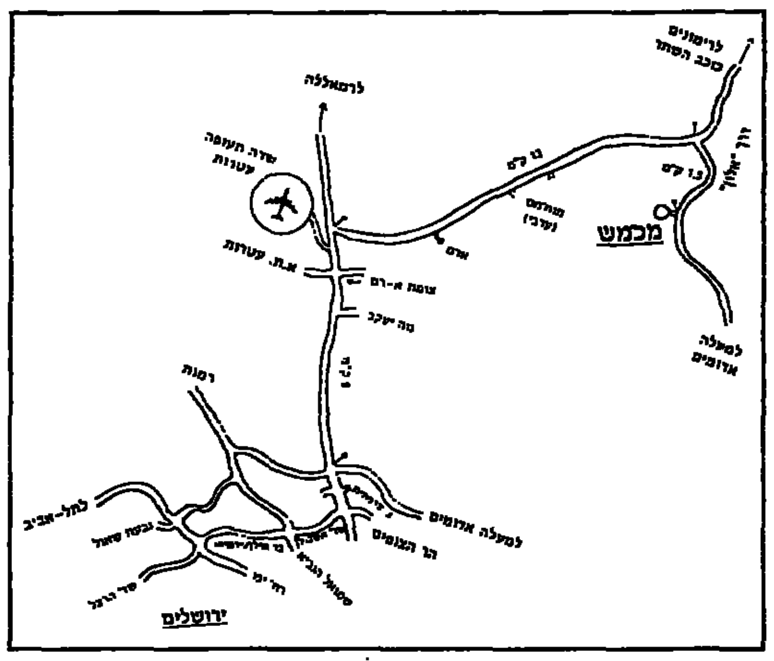

מזכיר היישוב, שלמה לפידות, אמר כי אין לו טענות לצבא: "אנו נסיק מסקנות ממה שהתרחש היום. סידורי האבטחה במקום, להם היינו שותפים, מקובלים עלינו. הבעייה היא מה שקורה מעבר ליישוב, בשטחים שלצבא כבר אין בפועל שליטה עליהם, שיכולים להוות מקומות מקלט למחבלים". אפרים צור, איש אחזקה ביישוב ומראשוני המתיישבים במקום אמר: "למרות מה שקרה היום, אין אנו מחפשים נקמה. אנו רוצים לחיות בשלום ובהדדיות עם שכנינו הערבים."

דני וקסלר ממעלה מכמש מצביע על המקום ממנו הגיח המחבל, על רקע בית משפחת פריי (צילום: גדעון מרקוביץ/ י.מ.פ.א)

ישראל הביעה "צער ואכזבה" מהיעדרות השגריר אינדיק מטקס 3,000 לירושלים

דובר משרד החוץ האמריקני: "אין להיעדרות משמעות מדינית"; מתוך 72 שגרירים זרים שהוזמנו לטקס החגיגי שלשום, רק 19 הגיעו

מאת דבורה פרל ומוטי בסוק

שגריר ישראל בארה"ב, איתמר רבינוביץ', הביע אתמול רשמית בפני הממשל האמריקני "אכזבה וצער" על היעדרו של שגריר ארה"ב בישראל, מרטין אינדיק, מטקס הפתיחה של אירועי 3,000 שנה לירושלים, שהתקיים בבירה שלשום בערב.

מקורות ישראליים בוושינגטון מסרו אתמול כי השגריר רבינוביץ' עמד בקשר עם פקידים בכירים בממשל, שכן שר החוץ, וורן כריסטופר, שוהה כעת בקליפורניה.

אכזבת ישראל התקבלה בהבנה בממשל. הפקידים אמרו כי אין כוונה להחרים את החגיגות, וכי השגריר האמריקני ישתתף באירועים אחרים, כדי להבהיר שארה"ב לא הטילה "חרם מלא" עליהן. בממשל השתדלו אתמול להמעיט בערך ה"תקלה" והדגישו כי אין לה משמעות מדינית מרחיקת לכת.

דובר משרד החוץ, ניקולס ברנס, הסביר שהשגריר אינדיק לא השתתף באירוע כיוון שהיו לו "התחייבויות קודמות": ברביקיו חגיגי לקהילה האמריקנית בישראל, לכבוד "יום העבודה" האמריקני, וקוקטייל התרמה לטובת המעון לנשים מוכות בהרצליה, שהתקיים בחסותה של אשת ראש הממשלה לאה רבין.

מעבר לכך, הדגיש הדובר, ארה"ב בלטה דווקא בנוכחותו של נציג בכיר – הנספח לענייני תרבות, דייויד גוד – על רקע העובדה שרוב המדינות ששגריריהן הוזמנו לטקס, לא שלחו נציגים כלל.

על תגובת האכזבה והכעס בירושלים אמר ברנס כי "אינני מודע" לכך, וחזר והדגיש את מערכת היחסים הטובה וההדוקה בין ישראל לארה"ב.

בתשובה לשאלה האם היעדרותו של אינדיק מצביעה על התנגדות ארה"ב לחגיגות בכלל, השיב הדובר בשלילה, אולם הוסיף כי זהו אירוע תרבותי־הסטורי, ולכן הנציג המתאים היה הנספח לענייני תרבות. "אם היתה לנו בעייה (עם האירוע עצמו) לא היינו שולחים נציג מהשגרירות שלנו", אמר. הוא גם ציין שנציגים נוספים "כולל אולי השגריר" (אינדיק) ישתתפו באירועים נוספים במהלך החגיגות.

אתמול לא ניתן היה לברר מי היתה האישיות בממשל שקיבלה את ההחלטה ונתנה את ההוראה לאינדיק להמנע מהשתתפות בטקס הפתיחה, או האם קיבל השגריר האמריקני את ההחלטה בעצמו. מקורות בוושינגטון אמרו שלא היתה הנחייה מדינית מוושינגטון" והעריכו שההחלטה התקבלה בדרג נמוך יחסית, בגלל היעדרו של כריסטופר והעובדה שבכירים רבים אחרים היו עדיין בחופשה.

מקורות דיפלומטיים ישראליים אמרו שהחלטה כזאת איננה מתקבלת בדרג השגרירות. ההשלכות של התקרית הדיפלומטית, חוששים גורמים בוושינגטון, עלולות להזיק לתהליך השלום. אולם זה גם הטיעון של אלה הסבורים שנוכחותו של אינדיק בטקס היתה פוגעת במעמדה של ארה"ב כ"מתווך הוגן" בין הצדדים בתהליך.

יש החוששים מ"מיתקפת הסברה" חדשה של הליכוד, בעיקר בקונגרס, בעקבות התקרית. בעיקר במטרה לזרז את החקיקה שיזם הסנטור בוב דול, מנהיג הרוב הרפובליקני בסנט, להעברת שגרירות ארה"ב לירושלים. הממשל מתנגד לכך בתוקף, מחשש לגורל תהליך השלום.

מקורות בקונגרס אמרו אתמול כי "בינתיים" התקרית האחרונה לא עוררה גלים גבוהים בקונגרס, שרק שב מפגרת הקיץ. לגבי "חוק ירושלים", העריכו המקורות, ישמור דול על לוח הזמנים המתאים לצרכיו, והצעת החוק תעלה להצבעה במחצית השנייה של אוקטובר, כאשר יהיה אירוע גדול לציון 3,000 שנה לירושלים בקונגרס. ההערכה היא כי החוק יזכה לתמיכה רחבה.

רק 19 מתוך 72 השגרירים הזרים המואמנים בישראל, השתתפו שלשום בטקס הפתיחה החגיגי לציון שנת ה־3,000 לירושלים. במשרד החוץ בירושלים הביעו אתמול מורת רוח רבה מהיעדרות השגריר האמריקני, מרטין אינדיק. רוב השגרירים שבאו לאירוע היו ממדינות אפריקה, דרום אמריקה ומזרח אירופה.

את המהלך להחרמת החגיגות הוביל האיחוד האירופי. למרות זאת הופתעה ישראל לשמוע, עוד בשבוע שעבר, כי גם ארה"ב וקנדה מתכוונות להצטרף לחרם. בימים האחרונים התקיימו שיחות בין משרד החוץ ועיריית ירושלים לשגריר האמריקני. בשלב מסוים הוכנס לתמונה גם שגריר ישראל בארה"ב, איתמר רבינוביץ', שניהל שיחות עם פקידים במשרד החוץ האמריקני, ללא הצלחה.

רבים בישראל הביעו תמיהה על שהממשל קלינטון, המגלה הבנה גדולה יותר לעמדת ישראל בנושא ירושלים בהשוואה לממשלים אמריקניים קודמים, נגרר גם הוא לחרם על החגיגות. השגריר אינדיק טען אתמול כי ארה"ב איננה מחרימה את חגיגות ה־3,000.

אינדיק אמר כי החגיגות בירושלים היו בעלות אופי תרבותי ולכן היה ראוי לשלוח אליהן את נספח התרבות בשגרירות ארה"ב, דייויד גוד. השגריר הוסיף כי התפרסות החגיגות על פני שנה תמימה, תאפשר לו מיגוון הזדמנויות לכבדן בנוכחותו.

פאב, סרט וברביקיו

מאת איילה זמרוני

"לא הגעתי לירושלים בגלל התחייבויות קודמות", אמר אתמול מרטין אינדיק, שגריר ארה"ב בישראל, אחרי שראש הממשלה יצחק רבין, הביע את כעסו על שהשגריר נעדר מפתיחת חגיגות ה־3000 לירושלים.

לפחות אחת מאותן התחייבויות קודמות היתה השתתפות השגריר ורעייתו בהתרמה חגיגית. בני הזוג אינדיק נצפו שלשום בפאב "אין", על שפת הים למרגלות כיכר אתרים בתל־אביב, השייך למלון "הולידיי אין".

במקום נערך קוקטייל התרמה חגיגי שיזמה עמותת "לא", העמותה נגד אלימות, לאיסוף כספים להקמת מעון לנשים מוכות בהרצליה. גם לאה רבין, רעיית ראש הממשלה, נכחה בקוקטייל.

לקראת השעה 10.00 בלילה יצאו התורמים לקולנוע "שחף" הסמוך, לצפות בסרט "הגשרים של מחוז מדיסון". לאה רבין, בלי קשר לחוסר שביעות הרצון במסדרונות הדיפלומטיים בירושלים, בירכה את הזוג אינדיק בלבביות רבה.

אירוע נוסף בו השתתף אינדיק היה "ברביקיו" בשגרירות לרגל חג העבודה האמריקני.

אל־גור יעמוד בראש המשלחת האמריקנית לוועידת עמאן

מאת מוטי בסוק

סגן נשיא ארה"ב, אל גור, יעמוד כנראה בראש המשלחת האמריקנית לוועידת עמאן. המשלחת תכלול גם את מזכיר המדינה, וורן כריסטופר, ואת שר המסחר רון בראון, לצד עשרות אנשי עסקים בכירים.

בוועידת עמאן, שתערך בין ה־28 ל־30 באוקטובר בבירת ירדן, ישתתפו 1,400 אורחים, מתוכם 700 יהיו נציגי הסקטור התעשייתי המסחרי מהעולם כולו, 400 נציגי מדינות ו־300 עיתונאים.

אתמול הציגו ראשי המשלחת הישראלית את 160 הפרויקטים המשותפים למדינות המזרח התיכון, שישראל מתכוונת להעלות בוועידה.

חמשת הפרויקטים הכלל־אזוריים שיעמדו במרכז המפגש בבירת ירדן יהיו פרויקט עמק הבקע, הבנק האזורי, שדה התעופה החדש בעקבה, הקמת מועצת עסקים אזורית ושיתוף פעולה בתחום התיירות.

לוטו

23, 24, 27, 29, 39, 49 והמספר הנוסף: 32

צ'אנס

עלה Q; לב A; יהלום 8; תלתן A

מזג האוויר

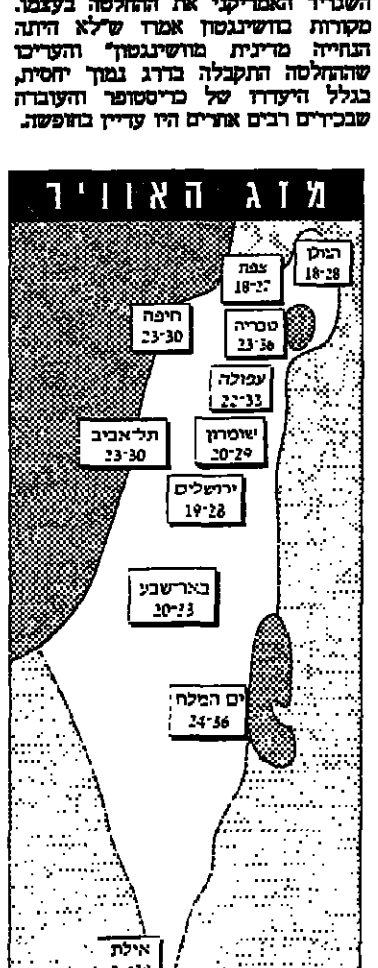

מעונן חלקית עד בהיר. חם יותר.

לפני שנדקר (המשך מעמוד 1)

סיפרו. חבריו מספרים, שהיה אחד המתלמדים הטובים בחבריה. "תענוג היה לעבוד איתו", אמרה.

לדן 2 אחיות המתגוררות בארץ, באפרת ובירושלים, ואחות נוספת הנמצאת בביקור כאן. הוריו יצאו מאנגליה אתמול בבוקר עם היוודע הבשורה המרה, והשתתפו בהלוויית בנם.

אליאס פריג', ראש עיריית בית לחם, גינה את הפיגוע. הוא אמר, כי הדבר אינו מקדם את השלום.

גם ד"ר עבד אל־עזיז אחמד, הממונה על תיק התחבורה ברשות הפלסטינית, גינה את הפיגוע. הוא ציין, כי פיגועים מעין אלה הם מכשול בדרך להסכם ישראלי־פלסטיני, אבל לדבריו, גם פעולות המתנחלים מכבידות על כך.

מועצת יש"ע מסרה, כי עם היערכות צה"ל מחדש, יברחו המחבלים לערי מקלט כמו רמאללה, מבלי יכולת המשטרה ללכדם. דובר מועצת יש"ע אהרון דומב הוסיף, כי מוסדות החינוך במועצה אזורית בנימין אינם מאובטחים וצה"ל והמשטרה מטילים את האחריות זה על זה. "כיום, אין ביטחון במוסדות החינוך במועצה", אמר.

(עו). – דניאל פריי הובא אמש למנוחות בירושלים. מאות בני משפחה, חברים ותושבי מעלה מכמש השתתפו בהלוויה.

מסע ההלוויה יצא מהיישוב לבית העלמין בירושלים. מול בית הכנסת של היישוב ספד לו הרב חגי גיד, רב היישוב.

"דבקת בארץ ישראל ודבקת בתורה. השמחה היתה מהמאפיינים שלך. הקנאה שלך לארץ ישראל ולתורה היתה מוכרת לכולנו. ביקשת מנוח בארץ ישראל, ואנו לצערנו מוליכים אותך למנוחה נכונה בארץ ישראל שכה אהבת. למדתי ממך הידור ושמחת חיים", אמר.

השופט דוד פרנק, ידיד של דניאל פריי, אמר: "דני היקר, היית בן תורה. למדת בישיבת כרם ביבנה. אנו המומים מהרצח הנתעב". הוא תיאר את דניאל כ"איש עקרונות וחלוץ ההולך לפני המחנה איש שאהבת ארץ ישראל בוערת בעצמותיו".

בתום דברי ההספד אמר "קדיש" אביו של דניאל, אלפרד פריי, שהגיע מאנגליה להשתתף בהלוויית בנו.

אמש בטלוויזיה/ אלון גל

פלא שהגיבור שוב התאבד בסוף?

"איקסים" מסדרת "מגירות הלב" ערוץ 2, 21:35

רוברטו פולק, בתפקיד של כאילו חולה איידס, גישש בין כמה סמרטוטים והוציא אקדח. בינתיים, רצה סימה וארץ, הלא היא תמר הנגבי, למצוא טלפון ציבורי ולקבל את התשובה לבדיקה החוזרת של פולק. עריכה צולבת: פולק מקרב אקדח לפה, הנגבי רצה, פולק מכניס אקדח לפה, הנגבי רצה. היה ברור שהתשובה שלילית, כלומר אין לו איידס. היה ברור שהוא יירה בעצמו שנייה לפני שתספיק לספר לו. ואכן, רגע לפני, פילחה יריה בודדת את האוויר המסוקס. למה? ככה. כי ככה עושים בקולנוע. שקוף.

האקדח שירה בסוף המערכה השלישית של הדרמה הישראלית המקורית "איקסים", הראשונה בסדרה "מגירות הלב", לא הופיע במערכה הראשונה. האקדח הזה, ירה בשביל כל התסריטאים, תסריטאי המשנה הנתקעים למפתחי דיאלוגים, שלא היו כאן. סתם תרגיל.

התרגיל הזה, של עריכה צולבת, הוא בשפה הקולנועית משהו כמו "דנה קמה" הזכורה מ"אלפוני". לקחו כמה קלישאות עיתונות עברית, עירבבו עם כמה סיפורים שהיו (שרה צפרוני, "זמן ת"א", שתיעדה את חייו ומותו של חולה איידס, האסיר שבבדיקות בכלא התברר לו שיש לו איידס, אבל בבדיקות חוזרות לא היה לו), השתילו דמות של עיתונאית שאפתנית ורגישה בנוסח רוסי מ"לו גרנט", וכינינו, טוב שלא הוסיפו פטרוזיליה כדי שהטעם ישמע אותנטי.

אומרים שיש כאלה שיכולים ללעוס מסטיק ובו זמנית ללכת. עיתון שומם. אף אחד לא עובד על כתבה אחרת. אין לה לעיתונאית חברים, הורים וכל השאר. אין רחוב, אין עולם. ואין רגע אחד מצחיק. טוב, כי זה סרט עצוב, לא?

הנגבי, פולק ודמי ברוך (העורך, ראאל) הם שחקנים מצוינים, שמואל אימברמן כבר הוכיח רגישות בבימוי ובהעברת סיפור קולנועי, אבל גם הם לא יצליחו לספר במלודרמה של חצי שעה את מה שלא הצליחו כל כך הרבה שנים לספר בפיצ'ר.

וגם אם, נגיד, שהיו מצליחים, למרות התסריט, בא הקטע המסיים, רגע אחרי הירייה, בו מישירה הנגבי את עיניה הדומעות למצלמה ומגלה לנו הצופים: "אבל לא היה לו איידס. זה לא היה איידס. סתם וירוס אסייאתי שיש לו סימפטומים דומים לאיידס". אורגן רביק ליווה אותה ברקע. דרכו על האינפורמציה, סובבו עליה את הרגל, הרגו אותה. פלא שהגיבור שוב התאבד בסוף?

דבר DAVAR

מייסד ועורך ראשון: ברל כצנלסון
עורך ראשי: רון בן־ישי

המו"ל: "דבר בע"מ"	
נדפס ב"דפוס החדש" בע"מ	רחוב חומה ומגדל 2, ת"א
המערכת והמנהלה תל־אביב	סניפים:
רחוב שינקין 45 ת.ד. 199, מיקוד 65233	ירושלים: רחוב הלל 16
טלפון: 03-5286141 (6 קווים)	טלפונים: 02-256873, 02-256589
פקסימיליה: 03-6294783	חיפה: רחוב הנביאים 27
מחלקת המנויים: 03-5281105	טלפון: 04-620111
מחלקת המודעות, טלפונים ישירים	
5286156, 5281860, 6298032	
פקסימיליה מודעות: 03-6298032	
טלפון לפניות הציבור 07.00-22.00, 03-5286141	הפצה "עד" 03-377056

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי יד

כמעט אסון ברצועה

חיילי סיור של צה"ל ושוטרים פלסטינים ירו בטעות זה על זה

מאת רמי טל

אסון נמנע שלשום בלילה במעבר סופה ברצועת עזה, לאחר שחיילי סיור של צה"ל ואנשי כוחות הביטחון הפלסטינים החלו לירות זה על זה בטעות. כך הוברר לאחר תחקיר ארוע בו חדרו 5 מסתננים לשטח ישראל משטח הרשות הפלסטינית.

התברר, כי החוליה יצרה פירצה בגדר, שבעקבותיה ניתנה התראה. כוח של צה"ל הוזנק למקום, והגיע אליו בעת שמארב של כוחות הביטחון הפלסטינים זיהה את חוליית המסתננים.

השוטרים הפלסטינים פתחו בירי לעבר חברי החוליה. כששמעו חיילי סיור צה"ל את הירי, סברו שהמסתננים יורים עליהם, והגיבו באש לכיוון השוטרים הפלסטינים. לאחר כמה מטחי אש הוברה הטעות, והכוחות הפסיקו מיד את הירי. איש לא נפגע, אך חברי החוליה הצליחו להמלט.

בסריקות שנערכו במקום התברר, כי החוליה אכן נכנסה לשטח ישראל, אך שבה על עקבותיה כשהבחינו בכוחות צה"ל.

בתקופה האחרונה יש נסיונות רבים, כמעט יום־יומיים, של מסתננים לחדור לשטח ישראל מרצועת עזה.

קנדה סירבה להכיר ב"פליט" מישראל

מאת שמואל שגב, טורונטו

ישראל והמוסדות היהודיים הקנדיים נחלו השבוע ניצחון במאבק נגד מהגרים רוסים שעלו לישראל וירדו לקנדה, וביקשו זכויות פליט בטענה שנרדפו בישראל.

בית דין פדרלי באוטאווה דחה ערעור של יורי בוטנארנקו, אשתו אקסאנה ובנם יוליאן, שעלו לישראל מאוקראינה ב־1991 וביקשו מעמד פליטים בקנדה, משום ש"נרדפו" בישראל בשל היות ראש המשפחה לא־יהודי.

בוטנארנקו הופיע לפני הועדה העליונה לפליטים וביקש מעמד של פליט. לטענתו אשתו סבלה מ"הטרדה מינית" ורופא ישראלי סירב לטפל באשתו בעת הריונה. הוא עצמו נכלא לשלושה ימים, לאחר שאיים על שכניו שלא יתגרו באשתו.

הועדה דחתה את הפנייה. בוטנארנקו ערער לבית משפט פדרלי אך בית הדין דחה את הערעור והורה לגרש את משפחתו בחזרה לישראל.

גורמים יהודיים בטורונטו ראו במקרה זה מעין משפט מבחן במגעיהם עם ממשלת קנדה. לטענתם, לא הגיוני שישראל תרדוף יהודים מחבר העמים לאחר שנאבקו שנים רבות על זכותם לעלות לישראל. מאז ראשית השנה, הוגשו 238 בקשות של רוסים להכיר בהם כ"פליטים" בקנדה. רק 28 אחוז מבקשות אלה נענו בחיוב.

יעקב למרוביץ החשוד ברצח אשתו יישלח לבדיקה נפשית חוזרת

כדי לקבוע אם אינו מתחזה; זאת, לאחר שהפסיכיאטר המחוזי קבע כי אינו כשיר לעמוד לדין משום שהוא סובל מפסיכוזה פרנואידית

מאת אודי שרון

שופט בית משפט השלום בחיפה, כמאל חיר, נענה אתמול לבקשת המשטרה, והורה לשלוח את יעקב למרוביץ, בן 33 מעתלית, החשוד ברצח אשתו רחל, לבדיקה נפשית חוזרת. זאת בעקבות הודעתו של הפסיכיאטר המחוזי, לפיה למרוביץ אינו מסוגל לעמוד לדין, שכן הוא חולה בפסיכוזה פרנואידית, וביצע את הרצח תחת השפעה של מחשבות שווא והזיות שמיעה, ועל פי פקודות דמיוניות.

רחל למרוביץ נרצחה ביום חמישי שעבר. לשוטרים שעצרוהו אמר הבעל כי "בא אלי מלאך עם זקן לבן, ואמר לי שאשתי צריכה לחזור אל אבא שלה". כזכור, אביה של רחל, יוסי מרחי, רצח את אמה, שושנה, ואת דודתה, אביה פפושדו, בספטמבר '82. הפסיכיאטר המחוזי, ד"ר פרדריק וייל, קבע כי למרוביץ פעל תחת השפעת פקודות דמיוניות, והוא שוכנע שלא היתה לו שום זכות להתעמת עם הפקודות.

השופט הורה לצרף לחומר הבדיקה הנפשית את חומר החקירה ואת הקלטת שבה צולם הבעל כשהוא משחזר את הרצח. זאת כדי לקבוע האם הוא מתחזה ללוקה בנפשו. הסניגור, עו"ד אלבר נחאס, שהתנגד לבדיקה החוזרת, הודיע כי יערער בבית המשפט המחוזי על ההחלטה.

סוללה רקטית ראשונה תיכנס בקרוב לשימוש מבצעי בתותחנים

מאת און לוי

אמצעי ירי חדשני ייכנס בקרוב לשימוש מבצעי בחיל התותחנים: סוללת אמ.אל.אר.אס.

הסוללה הראשונה מסוג זה תיכנס לשרות מבצעי בזמן הקרוב, ובכך ייכנס חיל התותחנים לעידן הארטילריה הרקטית. הסוללה תוחשף לציבור בערב ראש השנה.

גורמים בכירים במיפקדת חילות השדה ציינו בסיפוק את קצב הכנסת סוללת האמ.אל.אר.אס לכשירות מבצעית.

מערכת האמ.אל.אר.אס מצטיינת בכושר אש גבוה ובדרגת דיוק גבוהה. הסוללה הראשונה הגיעה ארצה לפני מספר חודשים. היא עברה מספר ניסויי ירי לחיל התותחנים הישראלי. במסגרת התאמתה בוצעו ניסויי ירי ותרגילים.

גורמי צבא בכירים שנכחו בתרגילים אמרו: "מדובר במערכת שתעניק לישראל יתרון איכותי משמעותי בשדה הקרב העתידי".

סוללות הרקטות נרכשו מארה"ב. הן הוכיחו את יעילותן וביצועיהן במלחמת המפרץ.

פרס יציע (המשך מעמוד 1)

התייעצות גם בנושא סלילת הכבישים העוקפים. שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, הבטיח כי סלילת כל הכבישים העוקפים לערי הגדה שצה"ל אמור לפנות (אזור A) לפני הבחירות למועצה הפלסטינית, תסתיים כמתוכנן עד סוף השנה. מדובר בכבישים עוקפים לשכם, טול־כרם, ג'נין, בית לחם ורמאללה.

הדיון היה על כל הכבישים העוקפים, ב־20 במספר. אורך כל הכבישים כ־120 ק"מ, ועלות סלילתם כ־350 מיליון שקל. בנושא עוקף בית לחם הבעייתי, צוין כי כדי שלא להפריע לפריסה מחדש של צה"ל, ייסלל כביש עוקף לחלק מהכביש העוקף, בקטע באורך כ־900 מטר, כדי לעמוד בלוחות הזמנים.

בפברואר תסתיים סלילת כבישים עוקפים ליישובים נוספים, ובאפריל יסתיימו העבודות על ארבע דרכי גישה חדשות לגדה.

בארה"ב הוקם ארגון חדש של רבנים התומכים בתהליך השלום

מאת עזרא חן

ארגון חדש של רבנים, התומך בתהליך השלום, הוקם בארצות־הברית. הארגון נקרא "שביל הזהב", היו"ר שלו הוא הרב שמואל גולדין והמנכ"ל הוא פרופ' גיל קאהן.

לדברי הרב גולדין, הוקם ארגון שביל הזהב נוכח ההקצנה בקרב הרבנים האורתודוכסים בארצות־הברית. "הרגשנו צורך ליזום הקמת ארגון רבנים אורתודוכסים התומכים במדיניות השלום של ממשלת ישראל, הנעשית תוך התחשבות בצרכי הביטחון וההתיישבות", אמר הרב גולדין.

דובר תנועת "מימד" – ארגון של רבנים ישראלים ציונים מתונים, מסר כי שביל הזהב היא "תנועת אחות אמריקנית לארגון מימד".

עוד מסר דובר מימד, כי הרב גולדין ורבנים נוספים נפגשים בימים אלה עם סנאטורים ואנשי ממשל אמריקנים, "כדי לאזן את התמונה ולא להשאיר את השטח רק לרבנים ימניים הפועלים נגד כל הסדר שלום במזרח התיכון".

הרב גולדין ביקר באחרונה בישראל, ונפגש עם ראש הממשלה ושר החוץ, ועם חברי כנסת מהקואליציה ומהאופוזיציה.

"פרס נועד עם העריק העיראקי חוסיין כאמל"

מאת דן אבידן, קהיר

"שר החוץ שמעון פרס נועד באחרונה בירדן עם העריק העיראקי חוסיין כאמל". כך טוען העיתון הירדני "אל־מג'ד", הקשור לחוגי האופוזיציה האיסלאמית.

לפרסום אין אישור ממקורות אחרים. לפי הדיווח בעיתון, נועדו פרס וכאמל בעמאן ביום שני שעבר.

לטענת העיתון, ביקש כאמל מפרס את תמיכת ממשלת ישראל והלובי הישראלי בארה"ב, במאמציו להביא להפלת משטרו של סדאם חוסיין. זאת, תמורת חתימת חוזה שלום בין עיראק לישראל, לאחר הפלת סדאם.

2 קטינים מתנועת "כך", תקפו ערבי בי"ם

מאת אורי רודריגז־גרסיא ועתי"ם

משטרת ירושלים עצרה אמש שלושה קטינים, שני יהודים וערבי, בשני מקרים של תקיפה על רקע לאומני.

שני הקטינים היהודים היכו מורה ערבי, תושב מזרח ירושלים, סמוך לאודיטוריום האומה. המורה נפצע באורח קל והועבר לטיפול בבית החולים מקאסד.

הוא הוכה לאחר שדרש מהקטינים לחדול מתלישת שלטי ההגנה הפלסטינית נגד משמרת המחאה של הימין, שנערכה אתמול בצהריים.

מתנועת "כך" נמסר ששני הקטינים פעילים בתנועה.

הקטין הערבי נעצר בחשד כי ידה אבן כלפי ילד יהודי ליד גן הבנים, בסמוך לעיר העתיקה. הילד היהודי פונה לבית חולים.

תורג'יקו
נסיעות ותיירות בע"מ

הפתרון שלכם לסוכות

5/10
(יום לאחר הכיפורים) 5 באוקטובר

טיסה ישירה לאורלנדו
ל־11 לילות באורלנדו, מיאמי־ביץ' וניו־יורק.

מספר המקומות מוגבל

צלצלו לטל. 6388858
צלצלו עכשיו!!!

מצרים: לא נוותר על חקירת רצח השבויים – אך היחסים לא ייפגעו

עמרו מוסא דן בנושא עם סגן שר החוץ בקאהיר; אלי דיין: ישראל אינה מוציאה מכלל אפשרות תשלום פיצויים למשפחות הנרצחים

מאת דן אבידן, קאהיר

מצרים עומדת על תביעתה שישראל תחקור את רצח השבויים המצרים במלחמות סיני וששת הימים. כך עולה מהפגישה שנערכה אתמול בקאהיר בין סגן שר החוץ, אלי דיין, לבין שר החוץ המצרי עמרו מוסא ויועצו של הנשיא מובארק, אוסמה אל־באז. אלי דיין תבע מעמרו מוסא להכחיש את העלילה שטפל עיתון האופוזיציה המצרית "א־שעב" נגד השגריר הישראלי בקאהיר, דוד סולטן, לפיה רצח כביכול השגריר במבצע סיני 100 שבויים מצרים. אלבז אמר לדיין, כי הוא "יעשה משהו בנדון".

המצרים עומדים על כך, שפרשיות רצח השבויים ייחקרו, ושישראל תעביר את תוצאות החקירה למצרים. רק לאחר מכן יסכימו לחפש פתרונות ליישוב הבעיה. דיין השיב, כי אם ישראל תבדוק את הפרשה, תחקור גם מקרים בהם נרצחו שבויים ישראלים על ידי חיילים מצרים.

שר החוץ המצרי, עמרו מוסא, דחה את הטענה שעל רצח השבויים חלה התיישנות על פי החוק הישראלי ועל פי עקרונות המשפט הבין־לאומי. הוא טען שישראל לא חשבה כך לגבי פשעי הנאצים.

לדבריו, לפי המשפט הבין־לאומי (אמנת ז'נבה ה־3) לא חלה התיישנות על רצח השבויים המצרים, שהוא לדבריו פשע מלחמה.

דיין טען כי פשעי הנאצים היו פשעי מדינה, ואילו רצח השבויים המצרים היה אירוע חריג שבוצע על ידי בודדים, בניגוד להנחיות הממשלה.

לדברי מוסא, לפרשה יש גם היבט פוליטי, עקב הכעס הרב שהעניין עורר בדעת הקהל המצרית. "אני מעריך כך, עשו משהו בנדון. אני מבטיח לך שהפרשה לא תפגע ביחסים בין שתי המדינות", אמר מוסא לדיין.

גורמים ישראלים התרשמו כי מצרים מבקשת שישראל תאפשר לה להרגיע את דעת הקהל המצרית ולסכם את פרשת השבויים.

לדברי דיין, תצטרך ממשלת ישראל להחליט אילו בדיקה פנימית תיערך בפרשת רצח השבויים המצרים. ישראל אינה מוציאה מכלל אפשרות תשלום פיצויים למשפחות השבויים שנרצחו.

באותו המעמד, יועצו של עמרו מוסא, אמר ל"דבר", כי ממשלת מצרים תעשה כל שביכולתה להגן על חיי השגריר סולטן, וכי הוא לא מודאג שהפרסום בעיתון "א־שעב" ישמש עילה לפיגועים נגד סולטן וצוות השגרירות.

מוסא ואלבז העלו שוב בשיחותיהם עם דיין את הצורך ששאלת פירוק ישראל מנשק גרעיני תועלה לדיון במו"מ הרב־צדדי ובמגעים הדו־צדדיים בין שתי המדינות. דיין חזר על עמדת ישראל, המתנגדת לדון בפירוק ישראל מנשק גרעיני, לפני שיושג שלום כולל באזור.

בשאלת המו"מ בין ישראל לסוריה, דיווחו אנשי הצמרת המצרית לאלי דיין, שהנשיא אסד לא העלה בשבת בפני הנשיא מובארק שום רעיונות לחידוש המו"מ עם ישראל. אולם אלבז חזר על הערכתו הבסיסית שפני אסד לשלום.

הסחר

באותו המעמד, עוזרו של שר החוץ המצרי לענייני המזרח התיכון, העלה נושאים המעיבים על יחסי מצרים־ישראל, בכללם: קשיים במעבר סחורות מצריות דרך מעבר רפיח לעזה ולישראל בגלל תשלומי מסים כפולים ובעיית מנזר דיר סולטן במזרח ירושלים, שצריך לדעת המצרים לחזור לבעלות הכנסייה הקופטית.

דיין העלה את החשיבות שמייחסת ישראל לוועידה הכלכלית האזורית שתיערך באוקטובר בעמאן. המצרים לא רואים בעין יפה ועידה זו, הפוגעת במעמדם באזור.

צה"ל מכין תוכנית הסברה לחיילים על היחס לשבויים

מאת און לוי

רצח שבויים ופגיעה בכבודם ראויה לכל גינוי. זו תופעה פסולה, ומי שיחרוג מהכלל, יטופל עימו הדין. כך אמר הרמטכ"ל רא"ל אמנון ליפקין־שחק בדיון שנערך אתמול בלשכתו. שחק הורה להכין תוכנית הסברה צבאית על היחס לשבויים.

בדיון אמר שחק, כי צה"ל קבע לעצמו מאז ומעולם כערך עליון יחס נאות לשבויים. תופעות חריגות פסולות מעיקרן, ואינן מעידות על הכלל.

לדברי הרמטכ"ל, במלחמות האחרונות היו חריגים בודדים של פגיעות בשבויים, ועם מבצעיהם מוצה הדין עד תום.

ראש עיריית ירושלים, אהוד אולמרט, מדריך את הכוכב ארהוב שהוזמן לטיסה בשמי ירושלים במסגרת "חגיגות ה־3000" (צילום: יצחק הררי)

שוחרר ממאסרו רפאל אברהם שהורשע במגע עם סוכן זר וכוונה לבגידה

(עו). – שירות בתי הסוהר שחרר אתמול את רפאל אברהם שהורשע במגעים עם סוכן זר וכוונות בגידה, לאחר שסיים לרצות כשנתיים וחצי מתקופת מאסרו. אברהם שוחרר ממאסר לאחר שנוכה לו שליש בשל התנהגות טובה.

אברהם, בן 43, תושב ראשון לציון, נעצר בסוף 1992 כשחזר לארץ מתוניס דרך לונדון. הוא הואשם כי יצר קשר עם אנשי אש"ף, הציע להם את שירותיו והוטל עליו לרצוח את יצחק רבין, אריאל שרון, רפאל איתן, גאולה כהן ויצחק שמיר. בעבור משימה זו היה אמור לקבל סכום של כמיליון דולרים, וקיבל מקדמה של כ־33 אלף דולר.

במשפט טען אברהם כי אכן נפגש עם אנשי אש"ף, אולם מעולם לא התכוון לבצע את המשימה שהטילו עליו. לדבריו, התכוון לקחת את הכסף שקיבל ולהיעלם.

בעסקת הטיעון הורשע אברהם ביצירת קשר עם סוכן זר וכוונות בגידה, ונדון לארבע שנות מאסר. הוא נכלא בכלא אשמורת הסמוך לצומת בית־ליד.

סיעת העבודה בהסתדרות מאיימת לפרוש אם יימשכו הפיטורים בוועד הפועל

מאת אפרים דוידי

ראשי סיעת העבודה בהסתדרות קבעו אתמול קו אדום במשא ומתן המתנהל עם סיעת רם – הפסקת הפיטורים המתוכננים בוועד הפועל ובמועצות הפועלים.

בישיבה שנערכה אתמול בלשכתו של מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ נסים זווילי, סוכם שאם יימשכו הפיטורים שעליהם הודיע השבוע הגזבר, ח"כ חיים אורון, "לא תהיה הסתדרות כללית".

יו"ר הסיעה, חיים הברפלד, וחבר ההנהגה, יורם אוברקוביץ, הסבירו כי "אנו מוכנים להתייעלות, אך לא לחיסול". הקו האדום של ראשי העבודה הוא התנגדות לפיטורים שכתוצאה מהם תצומצם מצבת כוח האדם של הוועד הפועל מ־2100 עובדים ל־1700 עובדים.

יו"ר הסתדרות הגמלאים, אליהו רייך, התלונן על המעבר הצפוי לירושלים ועל כך ש"הגמלאים מעבירים מדי חודש לקופת ההסתדרות כ־600 אלף שקל ומקבלים לצורך פעילות רק 35 אלף שקל". לדבריו, יש לערוך שינוי בגביית דמי חבר של הגמלאים על מנת שכספים אלה יגיעו ישירות לקופת הארגון.

עוד סוכם על פגישה עם ראש הממשלה, יצחק רבין, ושר האוצר אברהם שוחט לצורך תיאום מהלכים לקראת שנת הבחירות. בישיבה נמסר כי אנשי "עמית" – הסתדרות עובדים מכבי – פנו בימים האחרונים לבכירי העבודה המועסקים בוועד הפועל והציעו להם משכורות גבוהות כדי שיפרשו מעבודתם בהסתדרות ויעברו ל"עמית".

פרס ייפגש עם שיראק בפריס בשבוע הבא

מאת מוטי בסוק

שר החוץ, שמעון פרס, ייפגש בתחילת השבוע הבא בפריס עם נשיא צרפת, ז'ק שיראק.

פרס ימריא לפריס ביום ראשון הקרוב לגיוס כספים למכון לואי פסטר בצרפת ומכון וייצמן בישראל. הוא ינצל את שהותו בפריס לשורה של פגישות מדיניות, כולל עם נשיא צרפת, ראש ממשלתה ושר החוץ שלה. פרס ייפגש גם עם ראשי הקהילה היהודית.

שר החוץ ישוב לישראל ביום שלישי אחרי הצהריים.

עיתוני האופוזיציה במצרים: "להכריז מלחמה על היהודים בני הכלבה"

מאת דן אבידן, קאהיר

פרשת רצח השבויים המצרים על ידי מפקדים בצה"ל במלחמות קדש וששת הימים מקרבת לרתיחה מדי יום את דעת הקהל המצרי. "זה נוגע לכל משפחה במצרים, ואיננו יכולים להתעלם מזה", אמר לי עיתונאי מצרי בכיר.

נציגים ישראלים השוהים בקאהיר אומרים, כי האווירה כלפיהם בימים אלה דומה לאווירה העוינת ששררה לאחר הטבח שבוצע בפלסטינים במערת המכפלה.

בינתיים ממשיכים עיתוני האופוזיציה וחלק מעיתוני הממסד לעסוק בפרשה. העיתון "א־שעב" פרסם אתמול שורה של ראיונות עם בני משפחות של חיילים מצריים הנעדרים מאז מלחמת ששת הימים, והנחשבים עתה כמי שנרצחו כשבויים בדם קר על ידי חיילי צה"ל.

בראיונות מכנים היהודים "בני כלבה", והמרואיינים קוראים להכרזת המלחמה בין מצרים לישראל לנקום את דם השבויים המצרים שנרצחו.

העיתון ראיין חייל מצרי שלחם במיתלה במבצע סיני. החייל מספר בראיון שלא רק שצה"ל רצח שבויים כפותי ידיים, אלא שמטוסי חיל האוויר מבזו במאות חיילים מצרים שנמלטו לרוחבי מדבר סיני מאזור המיתלה, עקב ההיתקלות עם חיילי צה"ל. מרואיין אחר מזהיר את ממשלת מצרים לא לוותר ולתבוע מישראל למצות את הדין עם רוצחי השבויים, ולמנוע כניסת ישראלים למצרים. "זה מבחן עדין לממשלה המצרית" – אומר המרואיין המכנה את הישראלים "פושעים".

מרואיין אחר שבנו נעדר במלחמת סיני אומר לעיתון: "בני הכלבה היהודים, הם בוגדים באופיים. הם בגדו בנביאיהם ועתה רצחו שבויים מצרים לאחר שהורידו אותם כשהם ללא נשק. ממשלתנו חייבת להכריז מלחמה מחדש על בני כלבה אלה".

בעמוד הראשון מפרסם "א־שעב" ידיעת כזב נוספת פרי עטו של מוחמד בכרי, אותו כתב שהפיץ את עלילת הדם על השגריר הישראלי דוד סולטן. בידיעה החדשה נאמר כי "שופכי הדם הציונים" (קרי, ממשלת ישראל) הקימה ועדה של 19 מומחים, כדי להוכיח כי חיילים מצרים רצחו חיילים ישראלים. זאת, במטרה לבלום את הכעס השורר במצרים על רצח השבויים המצרים. הכתב מותח ביקורת על ממשלת מצרים שלא נקטה עד עכשיו צעד מספיק מול ממשלת ישראל בנוגע לפרשת רצח השבויים המצרים.

ואילו העיתון "אל־גומהורייה", פרסם קריקטורה בה נראה אריאל שרון שידיו מגואלות בדם (כביכול של השבויים המצרים שנרצחו), אומר לבן־שיחו המצרי: "מלחמות '56 ו־'67 (שבהן נרצחו השבויים) לא היו כאלה. היתה רק מלחמת '73 (יום הכיפורים) שבה רצחו המצרים שבויים ישראלים".

שרון נתפס בדעת הקהל המצרית, לצורת ההכושות מישראל, כאחראי לרצח שבויים מצריים. אנשים ברחוב מאמינים בין השאר שפרשת רצח השבויים הועלתה על ידי שרון וגורמי הימין, כדי להעכיר את יחסי ישראל־מצרים ועל ידי כך להקשות גם על המשך תהליך השלום בכללותו במזרח התיכון.

זעם בהסתדרות: הסגר מנע הגעתם של נציגי האיגודים הפלסטיניים

מאת אפרים דוידי

זעם רב שרר אתמול בקרב ראשי ההסתדרות, לאחר שפגישה שתוכננה עם ראשי האיגודים הפלסטיניים לא יצאה לפועל בגלל הסגר. הפגישה היתה אמורה להיות הראשונה לאחר חודשים של נתק, והיא סוכמה בשבוע שעבר באוסלו בין יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ח"כ עמיר פרץ, וראשי הפדרציה הפלסטינית, שהד סעד וראסם ביארי.

הפגישה תוכננה במסגרת מימוש ההסכם לשיתוף פעולה, שנחתם במו"מ האחרון בתל־אביב.

הפגישה נקבעה לשעות הצהריים בבניין הוועד הפועל ברחוב ארלוזורוב. בחלוף השעות, מסרו אנשי האיגודים הפלסטיניים כי חלק מהמשלחת "תקועה" במחסום ארז ולא מאפשרים לה להיכנס לישראל. בערב סיכמו הצדדים לדחות את הפגישה לימים הקרובים.

בהסתדרות ראו חשיבות רבה בהשתתפות נציגי האיגודים בעזה ובראשם, ראסם ביארי. שכן, ביארי עצמו לא חתם על ההסכם במו"מ, ורק בשבוע שעבר, בבירת נורבגיה, חידש את הקשר הרשמי עם ההסתדרות. יצוין שבין ההחלטות שקיבלו נציגי הצדדים באוסלו הופיע גינוי על הסגר הממושך.

תושבים בכרמיאל: נמנע מערבי להיכנס לדירה שרכש בשכונתנו

מאת נתי קיי זילברמן

סערת רוחות פוקדת בימים אלה את העיר כרמיאל לאחר שבאחת משכונות היוקרה שבעיר נמכרה דירה לערבי. שלשום ערכו תושבי השכונה הפגנה גדולה והודיעו, כי ימנעו מהרוכשים להיכנס לבית שרכשו.

דוד זעירא, יו"ר ועד השכונה, הסביר אתמול, כי רבים מתושבי השכונה רכשו את דירותיהם במיטב כספם משום שביקשו לעזוב משכונות בעכו ובמקומות אחרים שבהם גרו בקרבת ערבים.

לדבריו, חוששים התושבים כי רכישת הדירה תביא לרכישות נוספות של ערבים מהסביבה ושכונתם תהפוך לשכונה דו־לאומית. "אין לנו שום דבר נגד ערבים, אבל לכל אחד מאתנו יש תרבות אחרת, ואם יגיעו לכאן משפחות נוספות – לבסוף נצטרך להקים פה גם מסגד".

בכרמיאל מתגוררים עוד עשרות ערבים בדירות שרכשו או שכרו מתושבי המקום. התושבים שהפגינו שלשום הודו כי הם יודעים שלא ניתן למנוע את מכירת הדירות לערבים, אולם הם מבקשים להגביר את המודעות של יתר תושבי העיר על מנת שלא יוסיפו למכור דירות לערבים.

הוסרה בפעם הרביעית עתירה נגד הארכת מעצר מינהלי של פלסטיני

מאת מיכל סלע

העתירה הרביעית בעניין מעצרו המינהלי של אחמד קטאמש הוסרה אתמול מעל שולחן בית המשפט הגבוה לצדק, לאחר שבית המשפט לא מצא חומר חדש בבירור החסוי שמסרה פרקליטות המדינה, העדיפה עורכת הדין המייצגת את העותר להסיר את העתירה.

קטאמש, תושב רמאללה, נעצר בספטמבר 1992 בשל היותו פעיל בחזית העממית לשחרור פלסטין. קטאמש היה מבוקש במשך שנים רבות על ידי השב"כ והצליח להסתתר, עד שנתפס. התחילה נעשה ניסיון להעמידו לדין על עניינים הקשורים ברישומו התקין כתושב האזור. אחר כך הוטל עליו צו מעצר מינהלי, וזה מתחדש מאז ברציפות כל שישה חודשים.

עורכת הדין לאה צמל, המייצגת אותו, עתרה בפעם הרביעית לבית המשפט הגבוה לצדק וביקשה כי לא יחודש הצו המינהלי וכי ישוחרר מיד מן המעצר. קטאמש מוחזק בקציעות שבנגב.

בית המשפט, שבו ישבו השופטים גולדברג, קדמי וטל, ביקש הפסקה בדיון כדי לעיין בחומר החסוי. עורכת הדין הגישה לשופטים שורת שאלות על מהות הפעילות המיוחסת לקטאמש, ועל מעמדה של החזית העממית ודרכי פעולתה. בקשתה היתה כי השופטים ינסו לענות בטבה ובמקומה על שאלות אלה, כאשר הם מעיינים בחומר החסוי.

לאחר העיון בחומר שהגישה הפרקליטות בשם השב"כ, אמרו השופטים כי לא היה בחומר חדש רב ביחס לידוע.

עורכת הדין צמל אמרה לבית המשפט כי היא מסירה את העתירה. בשיחה ל"דבר" לאחר הדיון אמרה צמל כי בחרה במצב הזה להסיר את העתירה, כדי לא לסגור את הדרך בפני בקשה חדשה של עצר בבית המשפט.

2,000 דונם הוגדרו כ"מחצבה" והוחרמו מפלסטינים בגדה

שלום עכשיו: זהו שוד אבנים שיאפשר לקבלנים להתעשר על חשבון הפלסטינים

מאת כתב "דבר"

"צר לנו לקבוע, כי המינהל האזרחי מנצל כל יום נוסף של כיבוש לעוול חדש כלפי האוכלוסייה הפלסטינית" – כך אמר אמש דובר שלום עכשיו בעקבות פרסום צו של המינהל האזרחי, המגדיר קרקע בבעלות תושבי כפרים בגדה, שבה יותר מ־2,000 דונם, כ"מחצבה". האדמות שייכות לתושבי הכפרים בית אומר וצוריף שבגדה.

עוד הדגיש הדובר, כי "לא די שמופקעות אדמות לצורך סלילת כבישים עוקפים מסיבות ביטחוניות כביכול, החלטה עתה גם על שוד אבנים בשטחים שיאפשר לקבלנים ישראלים לבנות בעלות נמוכה יותר ולהתעשר על חשבון הפלסטינים". לדבריו, "מעשה כזה גורם לפלסטינים רבים לפקפק בכנות כוונות השלום של ישראל".

יצוין שהמזכיר הפוליטי של שלום עכשיו, מוסי רז, שיגר אתמול מכתב אל ראש הממשלה, יצחק רבין. במכתב מבקש רז "לבטל את הצו לאלתר".

משרד התעשייה והמסחר
משרד החינוך, התרבות והספורט
מרכז ההסברה

העמותה להנצחת רב אלוף חיים ברלב
מינהלת פארק התעשיות
ע"ש חיים ברלב

הציבור מוזמן

לטקס קריאת פארק תעשיות ע"ש חיים ברלב

ביום חמישי, יב' באלול תשנ"ה 7 בספטמבר 1995,
בשעה 16:45 סמוך למפעל "ציקלון"
(כביש עכו–צפת, כ–1 ק"מ מזרחית לצומת אחיהוד).
במעמד רוה"מ ושר הבטחון **מר יצחק רבין**.

בתוכנית: **ברכות**
רוה"מ ושר הבטחון **מר יצחק רבין**
שר התעשייה והמסחר **מר מיכה חריש**
נשיא התאחדות התעשיינים **מר דן פרופר**
יו"ר מרכז השלטון המקומי **מר עדי אלדר**
ראש המועצה האזורית משגב **מר אריק רז**

פרקי זמרה: חבורת הזמר מטה אשר בנצוחו של יואב נטע.
מעמד הסרת הלוט ע"י הגב' תמר ברלב.

שר השיכון: הכבישים העוקפים לא יעכבו הפריסה־מחדש של צה"ל

מאת אודי שורון

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, אמר אתמול כי הכבישים העוקפים את ערי היישובים הערביים בגדה לא יהוו מכשול למעבר לשלב הבא של הפריסה החדשה של צה"ל.

בתדרוך במועדון העיתונות של חיפה אמר השר, כי התשובה לפיגועי הטרור כמו זה שהיה אתמול במעלה מכמש, היא בהסדרי הביטחון.

בן־אליעזר ציין כי סלילת הכבישים העוקפים את הערים הערביות תסתיים במועדה, וכי תיפתר בעיה של סלילת 900 מטר בכביש עוקף בית לחם, העוברים בתחום קבר לאומי.

בן־אליעזר הביע חוסר אופטימיות לגבי המגעים בין ישראל לבין סוריה. לדבריו, השלום עם סוריה מהווה מפתח לשלום בכל המזרח התיכון. "יש להעמיק את השלום בציר סוריה־ירדן, כי הוא יכול להביא לבידודה של איראן. צריך לזכור שבשנת 2,001 תהיה לאיראן פצצה גרעינית ראשונה", אמר השר.

לדברי בן־אליעזר, נשיא סוריה, חאפז אסד, הוא האחראי לכך שהתהליך עם ארצו תקוע. "כנראה שהבעיות שישנן כיום בינו לבין עמו הן כה מורכבות ומסובכות, שהוא מתקשה לעשות צעד שיכול להציל אותו. הבעיה של סוריה אינה ישראל. את הבעיות אתנו ניתן לפתור".

השר הסביר, כי הנשיא הסורי עשוי לזכות מטוב מן העובדה שבקרוב יחתמו מובארק, חוסיין, ערפאת ורבין על מסמך בוושינגטון, כשרק הוא "יישאר בחוץ".

השר צור: הפלסטינים יצטרכו לפתור בעצמם בעיית המים לחקלאות

מאת נגה קונן

"יש לנו פתרון לצריכה הביתית של הפלסטינים, אך לגבי החקלאות יצטרכו לבוא המים מטיהור מי ביוב ומפיתוח מקורות מים חדשים שיפתחו הפלסטינים בעצמם", כך אמר אתמול שר החקלאות יעקב צור, בטקס השלמת שלב חדש במפעל פיתוח הזולה.

"ישראל אינה יכולה לקבל את ההצעות והבקשות של הפלסטינים בדיונים לגבי מים לחקלאות", הוסיף השר.

"חייבים להרגיש שכל שנה, בין 50 ל־80 מיליון קוב מים עוברים מהחקלאות לצריכה ביתית. תוך 10 עד 12 שנה, כולנו נהיה בבעיה. בהצעות שאנו מגישים להם יש פתרון רק לצריכה הביתית. בחקלאות עדיין אין לנו מתכנה שתביא לחיסכון ניכר".

בן־אליעזר: אם יש חשד נגדי, שיחקרו

ראש עיריית טייבה: אם שר השיכון או ראש רשות ערבית יוזמנו לחקירה, יתייצבו עמם כל ראשי הרשויות הערביות

מאת אודי שורון

"זוהי מדינה דמוקרטית, ואם יש חשד כלשהו צריך לחקור, אבל תמוה בעיני עד מתי יימשך הסיפור שכל דכפין שכותב מכתב למשטרה יביא לפתיחת חקירה משטרתית", כך הגיב אתמול שר השיכון, בנימין בן־אליעזר, על הידיעה כי יוזמן לחקירה משטרתית.

נגד השר נטען כי הבטיח, לכאורה, להעניק הטבות לערביי הגליל כתמורה מסוימת, אם ראשי הרשויות הערביות יתמכו בבחירתו של מועמד העבודה עדי אלדר, ליו"ר מרכז השלטון המקומי.

לדברי בן אליעזר: "עשרה ימים לפני מועד בחירתו של עדי אלדר ליו"ר מרכז השלטון המקומי, נתבקשתי על ידי ראש הממשלה לעמוד בראש מטה הבחירות. נפגשתי עם האוכלוסייה הערבית פעמיים־שלוש, בשפרעם ובמלון הילטון בתל־אביב. בכל אחת מישיבות אלו הצגתי עצמי כראש המטה, כמו כן התנגדתי שתהיה הבטחה כלשהי לערבים, ווידאתי שלא תהיינה הבטחות מעבר למה שהתחייבנו במצע בזמן הבחירות. הוראה נוספת היתה, שלא לבטל את תכנית הסיורים שלי. ובאותם עשרה ימים המשכתי לבקר בדיוק באותם מקומות, במסגרת ביקורים שתוכננו קודם לכן".

בן־אליעזר הסביר כי "ישנם אנשים שרואים את ערביי ישראל כאזרחים סוג ז', ויש כאלה שחושבים שערבי אפשר לקנות בנזיד עדשים. כולם שכחו שמדובר בבני אדם שיש להם גם חשיבה עצמית, ושצריך לומר תודה לאל שמדובר באוכלוסייה שיודעת לשבת בשקט ולא לעורר בעיות".

"המצב הזה בוודאי אינו גורם לי נחת, אבל אני מספיק חזק כדי להתגבר עליו. הפגיעה היא פגיעה קשה מאוד במגזר הערבי", הוסיף השר.

ראש עיריית טייבה, רפיק חאג' יחיא, אמר אתמול בתגובה שאם השר בן־אליעזר או ראש רשות ערבית יוזמנו לחקירה במשטרה, יתייצבו עמם כל ראשי הרשויות הערביות בישראל.

משפחתו של רון ארד דחתה הצעה לקרוא בית ספר על שמו

מאת נתי קיי זילברמן

משפחתו של הנווט השבוי רון ארד דחתה הצעה של עיריית קריית מוצקין לקרוא בית ספר חדש בעיר על שמו של הנווט השבוי.

באחרונה הושלמה הקמתו של חטיבת ביניים חדשה בעיר, והתלמידים הצביעו ברוב קולות כי תיקרא על שם הנווט השבוי.

העירייה פנתה לבתיה ארד, אמו של הנווט, והודיעה לה על ההחלטה. זאת דחתה את ההצעה, באומרה כי אשכנזים אינם נוהגים להנציח שמם של אנשים חיים. עם זאת סיפר ראש העירייה כי האם הודתה לתלמידים, אמרה כי היא נרגשת מאוד, וכי שאלי ישפיע העניין על הממשלה להגביר מאמציה בעניין שחרור בנה.

עקב סירובה של משפחת ארד, החליטה העירייה לקרוא למוסד החדש "צוקים".

דיוקן/עו"ד אברהם אורן

"המצפון החילוני של פתח תקווה"

כך כינו חברים את עו"ד אברהם אורן; ב-15 השנים האחרונות עסק אורן בפעילות ציבורית, ובין השאר היה חבר מועצת העיר מטעם מרצ, ומנע סגירת בתי קולנוע בעיר בערב שבת

מאת שלומית נחמה

עו"ד אבי אורן, שנרצח אתמול במשרדו בפתח תקווה, עלה לארץ כילד מרומניה. בגיל 23 סיים את לימודי המשפטים, והחל לעסוק בעריכת דין בתחום הפלילי. אורן שימש כראש תנועת מרצ בעיר, וכחבר מועצת העיר מטעמה מזה שש שנים. בחמש עשרה השנים האחרונות עסק אורן, מלבד בייצוג בתחום הפלילי, בתיקים ציבוריים, פניות לבג"צ, מלחמות בבירוקראטיה ובכפייה הדתית.

"הוא נפגע כלכלית מפעילותו הציבורית, והיו איומים על חייו לא פעם ולא פעמיים גם לפני הבחירות האחרונות. אך אין ספק כי אורן היה לוחם אמיץ, ולא חשש לעסוק בפעילות זו גם אם היתה מסוכנת", אמרו חבריו.

לדבריהם, היה עו"ד אורן איש עקרונות אמיתי. חבריו כינו אותו "המצפון החילוני של העיר", ואכן במסגרת מאבקו כנגד הכפייה הדתית רשם לעצמו אורן הצלחות רבות. בשנת 1986 עמד בראש מאבק ארוך למניעת סגירתו של בית הקולנוע "היכל" בפתח תקווה בערבי שבת. הוא הקים אז את תנועת "אשל" – "אזרחים שאיכפת להם". לאחר הפגנות סוערות ומאבק משפטי ארוך, נשאר הקולנוע פתוח בערבי שבת.

כמו כן, הביא אורן להעמדתו לדין של רב העיר פתח תקווה, יצחק סלומון, לאחר שזה פרץ עם חסידיו למסיבה שנערכה בליל שבת.

אורן ניהל מאבק ארוך כנגד ראש עיריית פתח תקווה, גיורא לב, ולדברי חבריו למועצת העיר, גלשה לא אחת היריבות ביניהם לפסים אישיים. היה זה עו"ד אורן שהביא להעמדתו לדין של גיורא לב, באשמה של אי סדרים בעירייה וקבלת שוחד, משפט שעדיין מתנהל.

הצלחה נוספת שרשם לעצמו עו"ד אורן היתה במאבקו בדוחות החניה בפתח-תקווה. לפני כשנה וחצי זכה אורן בבג"צ המבטל את כל דוחות החניה מהשנה האחרונה, וזאת בשל הליך פרוצדורלי לא תקין.

עו"ד אורן היה דמות חברתית ידועה בפתח תקווה, והירבה להתרועע במסיבות ובבתי קפה בעיר. מחר היה אמור לחגוג את יום הולדתו ה-49. הוא הותיר אחריו אשה, שני בנים, ובת.

לאחר שעות של משא ומתן התברר: עו"ד אורן נרצח כבר בתחילת הערב

עו"ד אברהם אורן נרצח במשרדו בפ"ת ע"י אריה מכורש, עבריין שהיה בעבר בטיפולו; סיבת הרצח עדיין אינה ברורה, ויתכן שהיא קשורה לסכום כסף שהפקיד מכורש אצל אורן

מאת ידיב בן יהודה

בתום שבע שעות בהם התבצר העבריין אריה מכורש, בן 45, במשרדו של עורך הדין אברהם אורן בפ"ת, הוא הודה כי רצח את עורך הדין בתחילת הערב, והסגיר עצמו לשוטרים.

תחילתו של האירוע שלשום, מעט לאחר השעה 8 בערב. מכורש, אסיר שיצא לחופשה בת 48 שעות מהכלא, נכנס למשרדו של עורך הדין אורן, שייצג אותו בשנים האחרונות בכמה מקרים, והחל לאיים עליו ולדרוש ממנו סכומי כסף גדולים.

אורן, שבאותו זמן דיבר בטלפון עם חברו אלי גל, הצליח, בעוד העבריין במשרד, להבהיר כי יש להזעיק למקום עזרה. "קבענו להיפגש, ופתאום אחרי כמה משפטים בשיחה, הרגשתי שהוא לא איתי", סיפר גל, שמאותו רגע החל להקשיב דרך השפופרת למתרחש במשרד ולשיחה בין חברו עורך הדין לעבריין. "שמעתי מישהו אומר לו תביא לי 4,000 שקלים, ואז אבי אמר לו שיפסיק לנופף באקדח. השיחה התנהלה בטונים שקטים ואבי אמר תרצה אתן לך 4500 שקל, ושמעתי אותו סופר את הכסף. 100 שקל ועוד 100 ועוד 300 ובסופו של דבר הוא נתן לו ארבעת אלפים שקל".

לאחר שהכסף ניתן למכורש, סיפר גל כי המשיך להאזין לשיחה, ושמע את אורן מנסה להרגיע את העבריין: "הוא אמר לו יצאת מבית הסוהר אז בשביל מה לך להסתבך? בוא נגמור את העניין ותדע שמקשיבים לשיחה שלנו". לאחר שמכורש הבחין בטלפון הפתוח השפופרת נטרקה, ואלי גל הזעיק את המשטרה והגיע בעצמו למשרדו של אורן. בתשע וחצי בערב הגיעה למקום ניידת המשטרה הראשונה. השוטר ואלי גל סגרו את החצר סביב משרדו של עורך הדין הממוקם בקומת הקרקע של בניין בפ"ת.

הדלת היתה נעולה, והשניים צעקו את שמו של אורן ולא שמעו רחש. הם הבחינו כי אחד החלונות פתוח, וכשהתקרבו לחלון שמעו דריכה של נשק. מהחלון הציץ העבריין, שתחילה נראה היה כי חשב לעזוב את המקום ולברוח, אך מיד נמלך בדעתו ושב לתוך המשרד. כחצי שעה אחר כך כבר היו במקום כוחות משטרה גדולים בפיקודו של מפקד מרחב השרון, ניצב-משנה ברטי אוחיון. למקום הגיע גם מפקד מחוז המרכז, ניצב שלמה אהרונישקי, וכן היחידה המיוחדת של המשטרה לטיפול במשא ומתן במקרה של בני ערובה שנחטפו, והפסיכולוג המשטרתי.

שעה ארוכה ניסו השוטרים לנהל משא ומתן עם העבריין, ללא הועיל. רק אחרי 11 בלילה החל מכורש לדבר עם השוטרים דרך חלון המשרד. את רוב המשא ומתן עימו ערך ניצב משנה אוחיון, ולפרקים גם הפסיכולוג המשטרתי, וגיסתו של עורך הדין אורן, כתבת "דבר" לענייני חינוך יעל פישביין.

ככל שחלפו השעות, גבר החשש לחיי אורן. השוטרים ביקשו שוב ושוב ממכורש שיוכיח כי עורך הדין בריא ושלם. ניצב אהרונישקי: "ניסינו לדובב אותו, הוא דיבר על הרבה דברים שנראו אז כלא שייכים לעניין. הוא דיבר על סכסוך כספי. כששאלנו לשלומו של עורך הדין הוא סיפר שהוא חי וקשור, וכשברגע שישחררו אותו גם עורך הדין ישוחרר. בהמשך, כשביקשנו שישמיע את קולו של אורן ולא שמענו דבר, הבנו שהוא רצח אותו".

אחרי השעה 2 בלילה נשבר מכורש, והודה כי רצח את אורן לפני שהגיעו השוטרים, וכי הוא מתכוון להתאבד. בשיחת טלפון שניהל עם אשתו ממשרדו של אורן, ושלה האזינו השוטרים, אמר מכורש: "אני מצטער, רצחתי את אורן".

ברגע שנודע שאורן אינו בחיים, התמקד המו"מ עם מכורש בנסיון לברר את מה שאירע ובמאמץ להוציאו חי מן הדירה. מכורש אמר באותן דקות לשוטרים כי אין לו מושג מדוע ירה בעורך הדין. כשעה אחר כך הוא הסגיר עצמו לשוטרים ויצא מהמשרד כשהוא נראה עייף ומותש.

בתוך החדר מצאו השוטרים את גופתו של עורך הדין, כשהיא מנוקבת מ-8 כדורים שפגעו בראשו. בחדר שרר אי סדר, חלק מהרהיטים נשברו, נזק כבד נגרם לקירות ואפילו לתקרה. האקדח בו השתמש מכורש היה מצוייד במשתיק קול, ולמשטרה לא ברור עדיין כיצד הגיע לידיו.

אתמול בבוקר שיחזר מכורש את הרצח לעיני מצלמות המשטרה בזירת הארוע בפ"ת. מחקירתו עולה, כי בעבר הפקיד אצל עורך הדין אורן סכום כסף גדול, ובכל חופשה היה מגיע אליו ופודה ממנו כסף לבזבוזים. מכורש אמר כי ביקש מעורך הדין את כל הכסף שהפקיד אצלו, אך זה, מסיבה שעדיין לא ברורה, סירב לתת לו את הכסף.

עורך דין אברהם אורן ז"ל (צילום: ריקי גרהטר, באדיבות עיתון ׳יפולאבסי׳)

רוצחו של אורן הוגדר כעבריין אלים במיוחד

"החתול המטפס" איים לפגוע בעבר בעורך דין ועיתונאי

מאת ידיב בן יהודה

אריה מכורש (45) מראש העין, בן למשפחה עבריינית מוכרת, כבר איים בעבר ברצח עורך דין. לפני כעשר שנים, במהלך דיון שהתנהל בבית המשפט המחוזי בתל אביב, הצמיד סכין לגרונו של עורך דין, שמונה להגן עליו מטעם המדינה, ואיים לרצוח.

בדיון נוסף באותו משפט התקרב מכורש למושבו של השופט אורי שטרוזמן וירק עליו. על עבירה זו בלבד קיבל ארבע שנות מאסר בפועל.

גם אנשי תקשורת תקף מכורש. לפני כמה שנים הוא פנה לכתב עיתון "חדשות", אורן כהן, וביקש ממנו לכתוב על משפטו. כהן, כיום כתב גל"צ, סיפר אתמול שבדק את תלונותיו של מכורש בעניין עיכוב ההליכים נגדו, אך החליט לרדת מהסיפור.

כאשר נודע הדבר למכורש הוא צלצל לביתו של כהן ואיים להפכו לנכה. "אתה תשאר על כסא גלגלים ותזכור אותי עד יומך האחרון", אמר מכורש. כהן הוסיף שבהתערבות צד שלישי נעשתה ביניהם סולחה ומכורש אף התנצל על דבריו.

לפני שמונה שנים נשפט מכורש ל-21 שנות מאסר על ביצוע סדרה ארוכה של מעשי שוד אלימים. קציני משטרה כינו אותו אתמול "שודד אלים וחסר מצפון".

מכורש זכה לכינוי "החתול המטפס" בשל המלטויותיו הרבות מבתי המעצר בהם שהה. בתחילת שנות ה-80 הוא הסתתר כשנה וחצי בישיבה בירושלים בזהות בדויה אותה הפיק ממסמכים שגנב מתלמיד ישיבה.

אלפים נכחו במסע ההלוויה; "תראה אבי, כולם פה", התייפחה שרה אורן

השר רובינשטיין קרא בטקס לבדוק מחדש את נהלי הוצאת רשיונות נשק

מאת איתי מלבין

שר החינוך התרבות והספורט, אמנון רובינשטיין, סגן שר הבריאות, וואליד צארק, חברי כנסת, ראש עיריית פתח תקווה ואלפים מתושבי העיר ליוו אתמול את עו"ד אבי אורן למנוחות.

מסע ההלוויה של אורן, שהיה חבר מועצת עיריית פתח-תקווה מטעם מרצ, החל ברחבת העירייה, שם ספד לו השופט שלי טימן. אשתו של אורן, שרה, התייפחה. "תראה אבי, כולם פה", אמרה.

השופט טימן, שלמד משפטים עם הנרצח, ציין בהספדו שמערכת המשפט כולה מתאבלת על האסון הנורא שפקד אותה.

"כולנו נותרנו הבוקר המומים וכואבים. אבי היה עורך דין מוכשר וממולח וג'נטלמן, חייכן, הגון ואהוב על כולנו, ידידים ומתנגדים פוליטיים. זהו יום נורא למערכת המשפט בארץ", אמר טימן.

מרחבת העירייה יצא מסע ההלוויה לבית העלמין סגולה. בניו של אורן, גיד ורן אמרו קדיש על קברו. אשתו, בתו דורית, ומזכירתו רבקה, לא פסקו מלהתייפח.

שר החינוך התרבות והספורט, עו"ד אמנון רובינשטיין, ציין בהספדו שמקרי הרצח המתרבים מחייבים מחשבה נוספת בנושא הפצת כלי הנשק.

"יתכן ואנו צריכים לבדוק מחדש את הנהלים בנושא ולהיות חסכניים יותר בהוצאת רשיונות", אמר רובינשטיין. השר הוסיף כי יש לדון מחדש בתנאי היציאה לחופשה של אסירים אלימים.

ראש עיריית פתח-תקווה, גיורא לב, סיפר כי אורן היה איש עקרונות, בעל חוש צדק מפותח, שאיש לא יכול היה להתעלם מדבריו.

ראש לשכת עורכי-הדין, דרור חוטר-ישי, הביע תקווה שהרצח התעוב יהיה בבחינת תמרור אזהרה לכך שזכויות הפרט ושלטון החוק אינן סיסמאות, אלא דרך חיים.

בקהל הנאספים היה גם לקוח ששהה במשרדו של אורן לפני בואו של מכורש. לדברי הלקוח ניבא לבו של אורן רעות. הוא שלח את הלקוח לדרכו באומרו: "כדאי שתלך כי תיכף יבוא מישהו ועומדת להתנהל כאן שיחה קשה".

"הוא היה הטוב שבטובים"

"ביקשתי לדבר עם אבי, ומכורש אמר: 'יעל, אני מצטער, מישהו ירה בו'"

כתבת "דבר", יעל פישביין, היא גיסתו של עו"ד אברהם אורן; בליל הרצח, שלשום, ניסתה להידבר, בקור רוח נואש, עם רוצחו, אריה מכורש. זהו סיפורה

מאת יעל פישביין

במבזק החדשות של 11 וחצי בלילה, שלשום, שמעתי שעבריין מתבצר במשרדו של גיסי, אברהם אורן, בפתח תקווה. צילצלתי מייד אל אחותי, וענה לי אחייני, רני, שחזר מהמקום. הוא אמר שהכל ייגמר בקרוב, וזה לא משהו רציני. מסתבר שהם לא צילצלו אלי כי לא ראו את העניין בחומרה.

צילצלתי למשרד של אבי, כמה פעמים. ואז, באחד הצלצולים, הרים הרוצח – כלומר החשוד ברצח – את השפופרת. שאלתי אם אפשר לדבר עם אבי. הוא שאל מי רוצה לדבר אתו. אמרתי שזאת גיסתו, יעל מתל-אביב.

חזרתי ושאלתי אם אני יכולה לדבר עם אבי. האיש אמר: "תבואי ותדברי". הוא שאל גם אם אני רוצה לדבר עם קצין המשטרה, גבי, והגיש לגבי את הטלפון, כמו שהבנתי, דרך התריס. גבי שאל אותו: "אתה תיתן לה לדבר עם אבי?" והוא אמר שכן. גבי חזר ושאל, והוא קצת היסס.

אמרתי: "העזוב, אני באה." הוספתי שיקח לי זמן, כי אני גרה בתל אביב.

נסעתי מייד למשרדו של אבי בפתח תקוה. היה שם מחסום משטרה. החניתי את המכונית, וסיפרתי את כל הסיפור לשוטרים. הם מאוד היססו. אמרתי להם שחבל על הזמן. זה היה כל הזמן בראש שלי, הרעיון שאני אצליח במקום שהם לא הצליחו, ואם אבי שוכב שם פצוע – הזמן הרי משחק תפקיד מאוד חשוב. דמותו היתה כל הזמן לנגד עיני, וחשבתי שאולי ניתן עוד להציל אותו, לשכנע את הפושע לתת לנו להיכנס.

אחרי שהשוטרים השתכנעו שהוא לא יפגע בי, נתנו לי להיכנס ולהתקרב לתריס שדרכו דיבר עם השוטרים. הצגתי את עצמי, ושאלתי אם אני יכולה לדבר עם אבי. הוא התחמק מתשובה, ודיבר במקום זאת על עצמו. אמר שאמנם בטלפון הציג את עצמו כיוסי, אבל הוא לא יוסי, ושנהיה בהלם אם נדע מיהו ואם נראה אותו, ונהיה בהלם אם ניכנס למשרד.

הוא דיבר כל הזמן מבעד לתריס ושאל אם אנחנו רוצים לראות אותו. עמדנו שם, גבי ועוד שני שוטרים בבירים ואני. הוא שאל אותנו אם אנחנו רוצים לראות מיהו באמת. אמרנו שכן.

הרוצח התפלל קדיש

הוא היסס, ולבסוף פתח את התריס. הוא אמר שהוא אריה מכורש, ומסר לי את תעודת הזהות שלו ואמר שאני יכולה לשמור אותה. שוב ביקשתי ממנו לדבר עם אבי, והוא אמר שוב ושוב, "יעל, אני מצטער."

הבנתי שזה לא מרמז על משהו טוב. שאלנו אותו למה הוא מצטער, והוא אמר: "מישהו ירה בו, באבי", ושאני לא אוכל לדבר אתו, עם אבי.

הוא הראה לנו את האקדח, אקדח גדול עם משתיק קול. השוטר אמר: "אם ירית בו באקדח עם משתיק קול, התגובה יותר חלשה, ואולי אבי פצוע, תן לנו להיכנס."

הוא לא רצה. הוא סיפר שהוא ירה בו תיכף בהתחלה, עוד לפני שהשוטרים הגיעו. ושהוא תיכנן שקודם יזעיק את השוטרים, ואחר כך יירה בו.

שאלתי אותו אם הוא דתי, הוא צחק ושאל אותי אם ראיתי פעם תימני לא דתי. הוא סיפר שבדרך עבר ליד בית כנסת, והיה חסר להם מישהו למניין, הם ביקשו לצרף אותו והוא נכנס והתפלל קדיש על אבי, כי הוא ידע שהוא הולך להרוג אותו.

הוא דיבר הרבה מאוד על הילדות שלו ועל העקורים שלו. הוא סיפר שהוא יתום מאב ומאם, ושאין לו אדם קרוב בעולם. שישנה בחורה שגם היא תהיה בהלם כשתדע מה קרה לו. ושהוא קבע אתה פגישה.

באחד השלבים הוא התפשט מולנו. הוא הוריד את החולצה ואמר: "תראו איזה גוף יש לי, כמה הגוף הזה צעיר. למרות שאני בן 45 אני נראה בן 35, מפני שרוב החיים שלי בליתי בכלא, מגיל 16."

הוא אמר שלא הספיק לחיות. וכל הזמן חזר ואמר: "אני מבקש ממך סליחה, יעל." כשאמרנו לו, אולי ניתן להציל את אבי, הוא אמר: "אי אפשר להציל אותו, את אבי."

כששאלנו מדוע עשה את מה שעשה, הוא נתן, במהלך כל השיחות הארוכות, סיבות שונות למה הוא הרג אותו – פעם בגלל סכסוך כספי, אמר שאבי היה חייב לו כסף. אחר כך אמר, שבשביל כסף הוא לא היה הורג, ושאבי הבטיח לו משהו, היה חייב לו משהו ולא קיים. ואחר כך אמר שבכלל העריך מאוד את אבי, ולמה הרג אותו – רק אבי, אלוהים והוא יודעים.

הוא אמר שתיכנן מראש שיוציאו אותו מהמשרד רק בשק, שהוא רוצה להתאבד, כי מה מחכה לו בכלל, מהכלא הוא כבר לא ייצא לעולם. הוא קירב את האקדח לצווארו ואמר שגם לאבי הוא ירה בצוואר. אני התחננתי בפניו שלא יעשה את זה. שלא יתאבד.

הוא זרק החוצה אזיקים משטרתיים שהיו אצלו. כל זמן השיחה היו על ידיו כפפות. שאלתי אותו, מדוע הוא לובש כפפות. הוא לא ענה, אבל הסיר את הכפפות וזרק גם אותן.

היו לו ידיים קרות

וכל הזמן הזה הוא אמר שהוא לא רוצה לצאת מהמשרד הזה חי. השוטרים המשיכו לדבר אתו ולבקש שימסור את האקדח לידי, או לידי אחד מן השוטרים, ושיפתח את הדלת. אני הבנתי את השיקול שלהם, כי אם יש איזשהו זיק של תקווה שאבי בפנים, חי, אז היה חשוב מאוד לא להבהיל אותו. הושטתי לו יד ואמרתי לו שלא יפגע בעצמו, שלא יתאבד. הידיים שלו היו מאוד קרות.

אמרתי לו את זה, והוא אמר שבמשך שנים הידיים שלו קרות: "תראה מה הייתי צריך לעשות כדי שאשה כזאת תיגע לי בידיים." וכל הזמן ביקש סליחה.

מדי פעם הוא היה אומר: "תשלחו את הימ"מ שיפרוץ את המשרד." השיקול שלהם שלא לעשות זאת היה, כנראה, לא לגרום לעוד אבדות בנפש.

שעה ארוכה עמדנו כך ודיברנו, ולי היה ברור שאבי גמור. אני חושבת שגם לשוטרים, אבל הם היו הרבה יותר זהירים ממני. היה ברור לי שהוא דיבר אמת ושהוא חיסל את אבי, ושהוא התכוון לחסל אותו. הוא כנראה תיכנן להימלט, אבל השוטרים הגיעו מהר מדי. הוא נלכד בפנים, יותר מאשר התבצר בפנים. בשלב מסויים הביאו לו השוטרים קפה. זה היה חלק ממשחקי ההשהייה. ובאמת, לא במתכוון הוא הפך עלי את כוס הקפה, ובשלב הזה הלכתי משם.

חיפשתי את אחותי ואת הילדים: הם היו שם, ליד המשרד. הרחבה שליד המשרד היתה מלאה אנשים ושוטרים. המשטרה גייסה את מיטב כוח האדם שלה, הטיפול היה נמרץ והם התייחסו לעניין מאוד ברצינות ומאוד בזהירות; אבל זה היה לשווא, כי אבי היה שם הרוג מתחילת הערב, עוד לפני שהמשטרה הגיעה.

בסביבות השעה שתיים בלילה לקחתי את אחותי ואת הילדים ואמרתי להם: אבי נרצח, בואו נלך הביתה. המשטרה עדיין הכחישה שאבי מת, אבל לי היה ברור במאה אחוז שהוא מת. רק בשעה שש בבוקר הודיעו לנו רשמית שאבי נרצח.

כשהסתלקתי משם, המשטרה המשיכה לתחקר את מכורש ולשדל אותו לא להתאבד. בשלב מסויים הוא יצא אליהם והתנצח. בחקירה הוא אמר שכביכול הפקיד כסף אצל אבי, ואבי היה נותן לו כסף מדי פעם. בידיעתנו את זה, ואין לזה בסיס עובדתי. כך שעד עכשיו הסיבה האמיתית בעינינו די לוטה בערפל. את הסיבות שבגללה רציתי שיחיה היא שנוכל לדעת לחקר האמת, מלבד העניין הזה שאני נגד התאבדות.

מאוחר יותר אמר מישהו במשטרה, שאבי טיפל בבקשות של מכורש ליציאה לחופשה. לא הצלחנו לברר את זה עד הסוף. גם לא נכנסנו למשרד. המשרד היה הרוס כולו.

אנחנו מנסים להתגבר. אתמול בערב התמוטט האחיין שלי מאפיסת כוחות. אבי היה באמת אדם מאוד דומיננטי עם נוכחות חזקה, גם במשפחה וגם כידיד. תמיד נותן עצות, בעניינים רציניים, בעניינים משפטיים וסתם כך. הוא היה בהחלט משענת למשפחה. מלבד זה שהוא היה עורך דין מעולה, איכפתי ומאוד מקצועי. הוא נשאר מאוחר בעבודה מפני שמעולם לא היה משאיר פרט אחד מוטל בספק. קרא את החומר עד הסוף והיה מקצועי כאנה, יסודי מאוד.

הוא התייחס מאוד ברצינות לחוק, לצדק וליושר, ולימד אותי הרבה מאוד על מהות החוק, ההגיון של החוק. לאחותי, שרהלה, הוא היה חבר ובעל.

אבי היה איש פוליטי מאוד. שמאלי מתוך אמונה, במשך שנים. הכרתי אותו במסגרת פעילות סטודנטים של "העולם הזה-כוח חדש". הוא היה אז סטודנט למשפטים בן 22 וחצי, והוא נראה מצא חן בעיניי, אז שידכתי אותו לאחותי.

הוא עשה דרך ארוכה מאוד, והתפתח מאוד. בפתח תקוה, שהיא באמת נגועה בכל מיני הסדרים מאוד מגעילים בין דתיים לחילוניים, הוא היה סמל של מלחמה בכפייה דתית. אבל הרבה אנשים דתיים העריצו אותו. אני חושבת שהוא אבדה גדולה, לכולנו. אני חושבת שלא רק למשפחתו, ולי אישית, אלא גם לחברה שלנו כולה, כי הוא באמת היה מהזן היותר טוב, היותר אמיתי של הארץ הזאת, שאליה היה קשור ואותה אהב מאוד.

רקע/עבריינים נגד עורכי-דינים

לליבאי הצמידו רימון; למקרין חתכו את הלחי; שמואל וייס נרצח בבית שאן

מאת אלי ברנר

רצח עורך הדין אברהם אורן בפתח תקווה זיעזע את קהילת עורכי הדין ואת הציבור בכלל. מעשי אלימות של עבריינים, אסירים עצירים, או לקוחות שלא הורשעו כלפי עורכי-דין המייצגים אותם, וכן כנגד שוטרים, סוהרים ושופטים, היתה תמיד בגדר שבירת כללי המשחק, ונחשבה לדבר שלא ייעשה.

עם זאת, בשנים האחרונות התערער כלל זה. קצין השב"ס רוני ניצן נרצח לפני מספר שנים, ולפני כשנה נורה ונפצע סוהר בכלא איילון על ידי שניים מאסירי עוזי משולם. בנוסף, הושלכו רימוני יד על תחנות משטרה, ומכוניות של קציני משטרה הועלו באש.

מקרים של התנכלות לקוחות לעורכי דין, עד כדי רצח, ארעו מעט מאוד. בחמישה בינואר 1965 נכנס חיים אסולין, אז בן 30, למשרדו של עו"ד שמואל וייס בבית שאן, ירה בו ארבע יריות מאקדח ורצחו. עו"ד וייס היה תושב חיפה, שקיים אחת לשבוע פגישות עם לקוחות בבית שאן. אסולין עבד לפרנסתו כשומר.

עשר שנים קודם לרצח, איבד אסולין את אחד מבניו. בשנת 1962 נדרס בנו השני למוות, וכעבור 20 יום מת ממחלה בנו השלישי. לאחר מות הילד השני הוא החל שותה לשכרה. הוא הגיע למשרדו של וייס לאחר שהחליט, כי הלה לא ייצג אותו כראוי בתביעת הפיצויים בגין מות בנו השני. בבית המשפט אמר אסולין: "אני לא יודע מה קרה לי. לא יכולתי להפסיק לירות עד שלא גמרתי את כל הכדורים." בשנת 66' נשפט אסולין למאסר עולם.

לפני כארבע שנים נדון מרדכי מימרן, בן 29, לשבע שנות מאסר, לאחר שהורשע בתקיפת עורכי הדין שלו, דרור מקרין ועוזי בכר.

עורכי הדין באו ביום 15 במרס 1990 לכלא איילון שם נקבעה להם פגישה עם מימרן הכלוא שם. במהלך הפגישה החל ויכוח על גובה שכר הטירחה, ולפתע שלף מימרן סכין יפנית, אחז בראשו של עו"ד מקרין, וחתך את לחיו השמאלית. לאחר מכן התנפל על עו"ד בכר וחתך גם את פניו. אסיר שהיה בקרבת מקום התנפל על מימרן. עורכי הדין נחבלו חמורות ונזקקו לטיפול רפואי. מימרן האשים בבית המשפט את עו"ד מקרין בהונאה ובכשלון בטיפול הערעור שלו לבית המשפט העליון. הוא טען כי איבד את שיקול דעתו, לאחר שמקרין סירב להשיב לו את הכסף ששילם לו עבור טיפולו בתיק הערעור. "הייתי המום ונסער, והרגשתי נעלב ונבגד", אמר.

בתחילת שנות ה-80 הוצמד רימון למכוניתו של עו"ד דוד ליבאי, אז עו"ד ידוע, והיום שר המשפטים. למרבה המזל לא נגרם כל נזק.

עו"ד לידסקי: הרצח – פגיעה מוראלית במערכת המשפט

מאת כתב "דבר"

עו"ד צבי לידסקי, מעורכי הדין הבכירים בתחום הפלילים, התייחס אתמול לרצח עו"ד אברהם אורן, וטען שמדובר במקרה חריג שאינו משקף מציאות מסויימת.

עם זאת, התרשם לידסקי מעוצמת הזעזוע שיצרה הפרשה בקרב עמיתיו. הוא הגדיר את הרצח כפגיעה מוראלית במערכת המשפט, וטען שלפרשה עשויות להיות השלכות שליליות בכל הקשור לייצוג פושעים פליליים.

לידסקי, העוסק שנים רבות בתחום הפלילים, סיפר כי אתמול בבוקר, כשהיה בבית המשפט, ניגשו אליו מספר עורכי-דין צעירים וביקשו את עצתו לגבי השמירה על בטחונם האישי. "עניתי, שאוי לו לסניגור שצריך להיות מוגן מפני לקוחו", אמר.

בשיחות עם עמיתים במשך היום, התרשם לידסקי מעוצמת הזעזוע מהירצחו של אורן. "אברהם אורן היה עורך דין מסור ללקוחותיו ולמקצוע באופן לא מצוי", אמר.

למרות שעו"ד לידסקי מאמין שמדובר במקרה חריג, הוא מציין שכל פגיעה של לקוח בעורך דינו פוגעת במערכת המשפט כולה, ומעריך שבעקבות הרצח עשויים עורכי דין רבים להימנע מייצוג פושעים פליליים.

שר הכלכלה, ד"ר יוסי ביילין, נפגש אתמול עם מנכ"ל הפורום הכלכלי העולמי (WEF), גרנדי סלאס. הפגישה התקיימה במסגרת כינוס פורום המנכ"לים לקראת ועידת עמאן בעוד חודשיים (צילום: חנניה הרמן)

נאט"ו חידשה התקיפות האוויריות על מטרות סרביות בשטחי בוסניה

סרייבו (א.פ.). – כוחות נאט"ו חידשו אתמול בצהריים את התקפות האוויריות על מטרות סרביות, לאחר שהסרבים לא מילאו את דרישות האו"ם ונאט"ו להוציא את הנשק הכבד מאזור סרייבו.

התקיפות פסקו כשעה לאחר שהחלו, לפחות באזור סרייבו. אולם פקידים בכירים בנאט"ו ובאו"ם אמרו אתמול כי לא נקבע מועד סיום לתקיפות. מקור אחד באו"ם, שביקש לשמור על עילום שמו, אמר כי הן יימשכו גם בלילה.

"התקיפות יימשכו עד שהסרבים ימלאו אחר דרישותינו", אמר דובר האו"ם כריס גונס. "אנו מקווים שהסימנים הברורים שאנו משגרים לסרבים יביאו אותם להכיר בכך שהקהילה הבינלאומית רצינית ביותר".

האולטימטום לסרבים פג שלשום בלילה, אולם התקיפות האוויריות החלו רק אתמול בצהריים. מקורות צבאיים מערביים אמרו כי מטרות ההפצצה דומות לאלו של השבוע שעבר, אז תקפה נאט"ו מחסני תחמושת, אתרי טילים, מכ"מים, ומפקדות. צבא הסרבים בבוסניה הודיע כי התקיפות גרמו לנזקים רבים ולהריגתם של אזרחים. לטענותיו לא היה אישור מכל מקור אחר.

מטרת התקיפות החדשות – כמו גם אלו של השבוע שעבר – היא להכריח את הסרבים להוציא 300 כלי נשק כבדים מאזור סרייבו. דרישות נוספות של האו"ם ונאט"ו הן פתיחת שדה התעופה של סרייבו, פתיחת דרכים יבשתיות לעיר, והפסקת התקיפות של האזורים המוגנים עליהם הכריז האו"ם.

התקיפות נועדו גם להמחיש לסרבים את רצינות המעצמות בכל הנוגע למציאת פתרון לסכסוך. ביום שישי הקרוב ייוועדו הצדדים על מנת לדון ביוזמת השלום החדשה של ארה"ב.

התכנית החדשה תעניק לסרבים 49% משטחי בוסניה, למרות שעתה הם שולטים על כ־70% מהשטח. פדרציה של המוסלמים והקרואטים תקבל 51%.

נותקה התקשורת לפאלה

בשעות הצהריים חגו מטוסי קרב מעל החלק המערבי של סרייבו, ומעט לאחר מכן נשמעו מספר התפוצצויות חזקות באזורים שבשליטת הסרבים. ענני עשן ענקיים התאבכו עד מהרה. לאחר המטס הראשון היו עוד מספר מטסים נוספים, ונשמעו הדי התפוצצויות רבות. פיצוצים נשמעו גם בבירת הסרבים הבוסנים, פאלה.

עדיין לא ברור אילו בסיסים הותקפו, והאם המטוסים פגעו במטרות. אולם מהודעת הצבא הסרבי עולה כי אחד הבסיסים שנפגעו היה בסיס לוקאביצ'ה. במקביל לפעילות המטוסים ביצע הכוח לתגובה מהירה גם פעילות על הקרקע, ושני נגמ"שים בריטיים "סקורפיון" תקפו מרגמה סרבית בהר איגמן, מדרום לבירה סרייבו.

מהודעות של צבא הסרבים עולה עוד, כי מטוסי נאט"ו פגעו במגדל תקשורת במזרח בוסניה, וניתקו את רוב קווי הטלפון והטלוויזיה בין פאלה לעולם החיצון. קווי הטלפון לפאלה נותקו במהלך סדרת התקפות הראשונה בשבוע שעבר, אולם רובם תוקנו במהירות.

בסרייבו היה אתמול מצב רוח חגיגי. לאחר הגל הראשון בשבוע שעבר, רבים החלו לחשוש שנאט"ו לא תמשיך בפעילות הצבאית. "אנו מקווים שההפצצות לא יהיו ארוכות, ושהסרבים יבינו באמת מה קרה להם ויתעשתו", אמר אחד מדוברי האו"ם באיטליה.

הנהגת הסרבים הבוסנים התכנסה אתמול בערב בפאלה, לדיון במצב. "אי אפשר לשוחח עם אף אחד מהמנהיגים בשעה זו, כיוון שכולם נמצאים בישיבה", מסר דובר מזכירות הפרלמנט הסרבי.

פרשנות: צבי גורן

פעולה מוגבלת לא תספיק

כשמונה שעות חלפו ממועד פקיעת האולטימטום ועד שפקחי האו"ם הבינו אתמול שהגנרל מלאדיץ' שוב הצליח לשטות בהם ובמשקיפים על המתרחש בבוסניה. קצת אחרי עלות השחר התברר כי איסוף כלי הנשק הכבדים מסביב לסרייבו לא נועד כלל לנסיגה, וכי מלאדיץ' התכוון לכל מילה שלו כשכתב שלשום: "אין לאיש רשות להורות על נסיגת הנשק הכבד", אלא רק לפרלמנט הבוסני סרבי ורק אחרי משאל עם. הדברים היו רחוקים מפרשנות של האולטימטום, אך במערב קיוו שאולי לא.

מלאדיץ' גם היה ברור מאוד כשהכריז על הפסקת אש חד־צדדית למעט למטרות הגנה עצמית. בכך הוא הזמין למעשה את חידוש התקיפות, כדי שיוכל לחדש את פעילותו שלו. מי שהבין את התרגיל הזה היה נשיא סרביה מילושביץ', שמיהר להכריז אתמול על ניתוק מוחלט מהגנרל, שהיה עד כה בעל בריתו הנאמן.

להכרזתו של נשיא סרביה יש גם משמעות מדינית עבור הממשלה המוסלמית של בוסניה: הוא מזמין אותה למעשה להצטרף למהלך המדיני של השליח האמריקני, ריצ'רד הולברוק. אך גם אם הבוסנים ייענו למילושביץ' והולברוק, אין בכך ערובה שמלאדיץ' הצבאי ייכנע. ההיפך מזה הוא הנכון, ולכך רמז אתמול הגנרל המודח כשהשווה את המתרחש בבוסניה למלחמת וייטנאם.

זאת ההתפתחות הצבאית שהוא מנסה לכפות על הצדדים בתקווה שגם הוא, כמו הוייטקונג, יוכר כמנצח. משום כך נראה כי לאו"ם ולמטוסי נאט"ו לא תהיה ברירה, אלא לעבור מהר מהשלב המוגבל הנוכחי של תקיפותיהם לשלב נרחב יותר, שינסה להשיג הכרעה צבאית כאמצעי להשגת ההכרעה המדינית.

שני מטוסי תקיפה גרמניים מדגם טורנדו נוחתים בבסיס בצפון איטליה (צילום: א.פ.)

ועידת הנשים ה־4

הילארי קלינטון קוראת להחריף המאבק למען זכויות הנשים

בייג'ינג (א.פ.). – בשעה שהילארי קלינטון תפסה את עיקר תשומת הלב, ועידת הנשים של האו"ם החלה להתמודד עם הנושאים החשובים ביותר שיידונו בה – פיקוח על הילודה, חינוך מיני ואפליה כנגד לסביות.

נציגותיהן של 181 מדינות, שהגיעו לוועידה במטרה לנסח סדר יום מרחיק לכת בענייני נשים, מצאו עצמן במהרה במחלוקות על זכויותיהן של נשים בתחומים רבים, החל בתחום המיני וכלה בזכויות אדם.

הנושאים שבמחלוקת צפויים לעורר ויכוחים לוהטים במהלך עשרת ימי הוועידה הרביעית של האו"ם לענייני נשים, שהיא גם הוועידה הגדולה ביותר בהיסטוריה של האו"ם.

בנאום נוגע ללב עסקה קלינטון בשוויון זכויות הנשים, וקראה לפמיניסטיות לנקוט "צעדים נוספים יותר" על מנת לקדם את המאה ה־21.

"אם יש מסר אחד שצריך להדהד אחרי הוועידה הזו, זה המסר הקובע כי זכויות הנשים הן זכויות האדם", אמרה קלינטון. "בואו נהפוך את הוועידה הזו לקריאה שלנו ושל העולם לפעולה", הוסיפה.

קלינטון הביעה תמיכה בזכויות הנשים להחליט האם ומתי הן רוצות ללדת ילדים, ויצאה חוצץ כנגד הפגיעה בזכויות האדם של הנשים.

למרות שלא נקבה בשמות, אחת ממטרות ביקורתה היתה בבירור סין: היא מחתה כנגד עיקור נשים בניגוד לרצונן וכפייה של הפלות, שתי פרקטיקות נפוצות מאוד בסין היום.

קלינטון גם מחתה כנגד העובדה שלא כל הנשים שרצו להשתתף בוועידה הצליחו להגיע אליה.

הגברת קלינטון תבקר היום בהאוירו, בה מתקיימת ועידת נשים של ארגונים פרטיים, ומארגנות הוועידה אמרו כי ינצלו את ביקורה על מנת לקבל תשומת לב תקשורתית.

ההוריקן "לואיס" היכה באיים הקריביים

"כמו מיליון רוחות רפאים מייללות"

פורטו ריקו (א.פ.). – ההוריקן לואיס התקרב אתמול אל איי הבתולה ופורטו ריקו, לאחר שהביא למותה של אזרחית צרפתית באיים הקריביים. מושל איי הבתולה, רוי שניידר, הכריז על מצב חירום ועוצר, במטרה למנוע את ביזת החנויות והבתים.

החזאים במיאמי הזהירו כי לואיס יפגע באיי הבתולה ובפורטו ריקו "במלוא הכוח" במהלך הלילה והיום.

תיירים ומקומיים התנפלו על שדה התעופה, אולם רובם לא הספיקו לצאת מהאיים. טיסות חברות התעופה האמריקניות נסגרו בצהריים, והטיסה האחרונה מפורטו ריקו יצאה בשעות אחר הצהריים, שעות לפני הגעתו הצפויה של "לואיס".

הסצנות הסוערות בשדה התעופה חזרו על עצמן כמעט בכל האיים הקריביים, שם התכוננו התושבים והתיירים להתמודד עם הסופה החזקה ביותר שפקדה את האזור במאה ה־20. בכל העיירות, הערים וכפרי הנופש כוסו החלונות בעצים וברזל.

בתמונות לוויין נראתה פורטו ריקו קטנה מאוד בהשוואה ללואיס, המשתרע על פני 1,100 ק"מ, והרוחות נשבות בו במהירות של למעלה מ־200 קמ"ש.

ג'קי בטלר, שנתקלה בהוריקן באי אנטיגואה, חשבה שהרוחות יקרעו לגזרים את הוילה בה התגוררה עם משפחתה. "זה נשמע כאילו מיליון רוחות רפאים מייללות בחוץ", אמרה בטלר. לדבריה, הבניין בו שהתה התנודד, והגג כמעט ועף ממנו.

בגוואדלופ היו אמש גלים בגובה של שלושה מטרים, הם שטפו והטביעו תיירת צרפתית בת 29, שניסתה לצלם את הסערה.

13 בני אדם נפגעו בשעה שההוריקן עבר את האי. באי אנטיגואה העיפה הרוח גגות רבים, ופגעה בקווי החשמל והטלפון.

כשעה שהסופה התקרבה לפורטוריקו, התראיין המושל בטלוויזיה, וקרא לתושבי האי שלא להיתפס לבהלה. המושל פדרו רוסלו אמר כי כדאי לתושבים למצוא מקלט בבתי הספר, שנסגרו אמש. "היו רגועים, אבל עשו את כל ההכנות הדרושות", אמר.

אתמול בשעות הערב היה מרכז ההוריקן כ־400 ק"מ מדרום מזרח לסן חואן, והוא נע לכיוון צפון מזרח במהירות של 15 קמ"ש. הרוח נושבת מעל, ונשבה במהירות של 205 קמ"ש.

בוושינגטון החלה הסוכנות למצבי חירום להקים כוח למקרי אסון, ושלחה צוותי תקשורת וציוד לפורטו ריקו ואיי הבתולה. מטוס סי־5 ענקי, ועליו עשר משאיות, ציוד וצוותים מיומנים, היה אמור לצאת לפורטו ריקו אתמול בלילה.

האפשרות שלואיס עשוי להגיע לפלורידה הביאה את אנשי סוכנות החלל האמריקנית לשקול לדחות את שיגור מעבורת החלל אנדבור, שאמור להתבצע מחר. הסוכנות תחליט היום האם להעביר את המעבורת להאנגר, החלטה שמשמעותה דחיית השיגור בשבוע.

העיתון אלשרק אלאוסט מגלה:

צרפת הפרה הסנקציות הבינ"ל על עיראק ומכרה לה מיתקן לייצור נשק ביולוגי

חוסיין כאמל אמר לשליח האו"ם כי עיראק הזמינה מרוסיה 4,000 טנקים חדישים

עמאן (סוכנויות הידיעות). – העיתון אלשרק אלאוסט מסר אתמול כי צרפת ואוקראינה הפרו את הסנקציות על עיראק, ומכרו לה בשנים '93 ו־'94 מיתקן לייצור נשק ביולוגי.

בכירים בדיפלומטים באו"ם, ומקורות דיפלומטיים מהימנים בניו יורק, מסרו כי מהמידע שמסרה עיראק לאקאוס עולה שצרפת ואוקראינה הפרו את הסנקציות הבינלאומיות, בכך שחתמו על הסכמים וייצאו ציוד המשמש לייצור נשק ביולוגי אסור במהלך השנים '93 ו־'94. בין הציוד שייצאה צרפת היה כבשן ענק לגידול חיידקים, וציוד להנחת החיידקים על טילים או פגזים.

כמו כן מסרו המקורות, שגילוי המידע החדש בא בשל רצון ההנהגה העיראקית להטיל דופי באמינות המידע הצבאי שמסר הגנרל העריק, חוסיין כאמל.

מגילויים נוספים של הגנרל העריק עולה כי בגדאד הזמינה לאחרונה מרוסיה 4,000 טנקים חדישים לחידוש המלאי שלה, מסר מקור דיפלומטי מערבי בעמאן.

חתנו של סדאם חוסיין אמר לנציג האו"ם, רולף אקאוס, כי ההזמנה העסקית מותנית בהסרת האמברגו שהוטל על עיראק מאז '90, אמר עוד המקור, הטוען כי קיבל את המידע מהגנרל חסן עצמו.

חסן אמר עוד, כי התמורה להזמנה, שנמסרה לפני מספר חודשים תתפרס על פני מספר שנים, תשולם בנפט. הדיפלומט המערבי ציין, כי משמעות החוזה היא שעיראק רוצה לשוב לעוצמתה הצבאית ערב מלחמת המפרץ.

על פי הערכות במערב, לעיראק יש לא יותר מ־2,200 טנקים מדגמי טי־54, טי־55, טי־62 וטי־72. לפני המלחמה היו ברשותה כ־5,500 טנקים.

הגנרל חסן ציין כי בגדאד מעוניינת להצטייד בגירסה חדישה של הטנק הרוסי טי־80, המשמש כבר את צבא רוסיה, וכן בטי־90, שיסופק בקרוב לצבא הרוסי.

סימן ראשון להתכופפות: שיראק הודיע כי תיתכן הפחתה במספר הניסויים הגרעיניים

בראיון לטלוויזיה אמר הנשיא שהניסויים יחלו "כשהטכנאים יחליטו שהגיע הזמן"; נשיא פולינזיה הצרפתית: הניסוי הראשון ייערך במהלך השבוע

צרפת (א.פ.). – צרפת עשויה להפחית את מספר הניסויים הגרעיניים אותם היא מתכוונת לערוך באיי מורורואה, אמר אמש הנשיא ז'אק שיראק. הטכנאים הצרפתים עורכים את ההכנות האחרונות לקראת תחילת הניסויים, שיחלו מייד עם סיומן.

"אם יהיה לנו את כל המידע לו אנו זקוקים על מנת לעבור לניסויי הדמיה לפני שנבצע שמונה ניסויים אני אודה, ללא כל צל של ספק, על צעדיהם. מטרתי היא לא לבצע את כל שמונת הניסויים", אמר שיראק.

"בכל מקרה, אנו נפסיק את הניסויים לפני התאריך עליו הכרזתי – ה־31 במאי", אמר הנשיא, שהתראיין לטלוויזיה הצרפתית.

שיראק התבקש לומר מתי יחלו הניסויים, אולם הוא סירב לעשות כן, ואמר כי "הניסויים יתחילו ברגע שהטכנאים יחליטו שהגיע הזמן".

שיראק הביא לתגובות נזעמות של ממשלות וארגונים למען איכות הסביבה כאשר הכריז ביוני האחרון שצרפת תחדש את הניסויים הגרעיניים באיי מורורואה, ותקיים סדרה של שבעה עד שמונה ניסויים בין ספטמבר למאי.

הנשיא השמרני טען כי הניסויים, שיביאו לקיצם את המורטוריום בן שלוש השנים, דרושים על מנת לחדש את הנשק הגרעיני ולפתח טכנולוגיות לניסויי הדמיה. פיתוח הטכנולוגיות הללו יאפשר לחדול מעריכת ניסויים חיים.

"מדינה שרוצה להיות בביטחון אינה יכולה לאפשר לעצמה לפגוע ביכולתה, בעולם הלא־ודאי בו אנו חיים", אמר שיראק. הנשיא התייחס בראיון לקיומם של "אלפים רבים" של כלי נשק גרעיניים ברחבי ברה"מ לשעבר.

שיראק חזר ואישר כי עם סיום הניסויים "צרפת תחתום על הצהרה לאיסור ניסויים בנשק גרעיני", ותתמוך באיסור מוחלט על עריכת ניסויים מן הסוג הזה.

נשיא פולינזיה הצרפתית, גסטון פלוס, אמר אתמול כי הוא מצפה שהניסוי הראשון ייערך עוד השבוע. הוא ציין כי שיראק הזמין אותו לפאריס לאחר שהניסויים יחלו, והוא מתעתד לצאת לשם בסוף השבוע.

באתר הניסויים הורו ספינות מלחמה של צרפת ל־14 ספינות מחאה שלא להיכנס למים הטריטוריאליים.

למרות שהצרפתים כבר עצרו מספר ספינות מחאה, הפעילים נגד הניסויים הבטיחו תקריות חדשות. "המשאבים של 'גרינפיס' רחוקים מלהיגמר, ואנו יכולים להמשיך בלחץ עד סוף מאי", אמרה דוברת הארגון, מרלין חביב.

משרד החוץ הצרפתי הוקיע אמש את השתתפותו של שר הכלכלה היפני, מסיושי אקמורה, בשייט באזור בתחילת השבוע, וטען כי "זהו מעשה של התערבות בלתי מתקבלת על הדעת". משרד החוץ גינה גם את השתתפותה של שרת התרבות השוודית, מרגוט וולסטרום, בפעילויות המחאה.

המלחמה בטרור

צרפת מתגברת את השמירה במעברי הגבול; פאריס שוקלת לסגור השירותים הציבוריים

פאריס (רויטר). – נשיא צרפת, ז'אק שיראק, הורה אתמול על תגבור דרסטי של בדיקות במעברי הגבול, ואמר כי ככל הנראה קיצונים איסלאמים הם האחראים לגל הפיצוצים שזעזע את צרפת בשבועות האחרונים.

שיראק העמיד בספק את הסכם 'שנגן', בו הסכימו שבע מדינות באיחוד האירופי לבטל את הבדיקות במעברי הגבול, בטענה שגבולות ללא ביקורת משמשים מאוד את הטרוריסטים.

בהתייחסותו הפומבית הראשונה למפציצים, בהם נהרגו בשישה השבועות האחרונים שבעה בני אדם ולמעלה ממאה נפצעו, שיראק האשים גם את התקשורת, ביצירת "היסטריה יוצאת דופן", שלטענתו גרמה "לתוצאות שאפילו הטרוריסטים לא קיוו להן במלחמתם ביציבות החברה הצרפתית".

הנשיא הודה כי לחוקרים אין עדויות חד משמעיות לגבי זהותם של מבצעי הפיגועים. "סביר מאוד להניח שאלו הפונדמנטליסטים האיסלאמיים, אולם אין לנו הוכחה לכך", אמר. שיראק שלל מכל וכל קיום משא ומתן עם המפציצים. "איננו מדברים באותה שפה", אמר.

בראיון לערוץ 2 של הטלוויזיה הצרפתית אמר שיראק, כי הוא הורה על תגבור דרסטי של הבדיקות במעברי הגבול. "אם השותפים שלנו לא נוקטים בצעדים שיאפשרו שליטה אמיתית באזור 'שנגן', אז עלינו לשקול מחדש את העניין", אמר.

צרפת כבר האריכה בשישה חודשים את תקופת הניסיון של הסכם 'שנגן', עד לסוף השנה הנוכחית.

היומון לה מונד כתב אתמול, כי החוקרים הצרפתים בוחנים תיאוריה חדשה, לפיה מספר קבוצות, בהן חברים ככל הנראה גם אזרחים צרפתים, ממלאות הוראות שיביאו לג'יהאד בצרפת. "ההתקפות צוברות תאוצה, כאילו הוצא פתווה (צו איסלאמי) סודי נגד צרפת", כתב העיתון במאמר המערכת שלו.

שר הפנים, ז'אן לואי דבר, אמר כי הוסיף כ־2,800 שוטרים למשימות ביטחון שוטף. כחלק מאמצעי הזהירות נאסר על הורים להיכנס לשטח בתי הספר. לדברי מקורות ביטחוניים, ייתכן שפאריס תסגור את השירותים הציבוריים, ותחמיר את חוקי החניה, בכוונה למנוע הנחת מכוניות תופת.

צפריר מהנדסים בע"מ

הודעה על תוצאות הצעה שבתשקיף

בתשקיף החברה מיום 29 באוגוסט 1995 (להלן: "התשקיף") הוצעו לציבור 1,500,000 מניות רגילות רשומות על שם בנות 1 ש"ח ע"נ כל אחת (להלן: "המניות").

המניות הוצעו לציבור ב־150,000 יחידות (להלן: "היחידות"), בדרך של מכרז על מחיר היחידה, במגבלה של מחיר מינימלי ליחידה שלא יפחת מ־60 ש"ח וללא מגבלה של מחיר מירבי, בהרכב ובמחיר מינימלי כדלקמן:

10 מניות במחיר של 6 ש"ח למניה (600%) ובמחיר כולל של 60 ש"ח ליחידה.

הצעת היחידות בשלב המכרז נערכה ביום 5 בספטמבר 1995, ובמסגרתה נתקבלו מהציבור 231 הזמנות לרכישת 113,596 יחידות, בתמורה כספית כוללת של כ־6,816 אלפי ש"ח, דהיינו כ־75.73% מכמות היחידות שהוצעו לציבור.

המחיר ליחידה שנקבע במכרז היה 60 ש"ח ליחידה (להלן: "מחיר היחידה שנקבע"), דהיינו המחיר המינימלי ליחידה.

הקצאת היחידות נעשתה באופן ש־231 הזמנות לרכישת 113,596 יחידות, הנקובות במחיר היחידה שנקבע או במחיר הגבוה מהמחיר ליחידה שנקבע נענו במלואן.

התמורה הכוללת שנתקבלה על ידי החברה בעד המניות שנרכשו בשלב המכרז היא כ־6,816 אלפי ש"ח.

36,404 יחידות, הכוללות 364,040 מניות שלא נרכשו בשלב המכרז, תוצענה לציבור בשלב ב', בדרך של מכרז על מחיר היחידה, שיערך ביום 7 בספטמבר 1995.

החברה מודה לציבור על היענותו להצעה.

הודעות בעניין חוק תכנון ובנייה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עילית, בקשה להקלה בתיק בנ' 111/94 מגוש ע"י רחוב אבי ביטנר יקנעם גוש 11083 חלקה 5/63 מהות ההקלה הקלה בקו בניין צדי 3.60 במקום 4.0 מ'

את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית הנ"ל רחוב כרמל 20/5 נצרת עילית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

דאוד לאוויה, יו"ר הועדה

חוק הניקוז והגנה בפני שטפונות תשי"ח-1957

הודעה על הכנת תכנית ניקוז (סעיף 19)

רשות הניקוז מודיעה בזאת, כי הכינה תכנית למפעל ניקוז להסדרת נחל שכם, ממזרח לכביש יד חנה ועד לקו הירוק נ"צ 151.81 192.29 עד נ"צ 150.66 193.03.

הנחל חוצה בקטע הנדון את מסילת הברזל המיועדת לשיקום ואת תוואי כביש מספר 6 שממערב למסילה.

אורך הקטע הנדון – 1.250 ק"מ (בניכוי הקטע שנכלל בתב"ע של כביש מספר 6).

הפגיעה במקרקעין לצמיתות בחלקות השונות תיעשה בהתאם למסומן בתכנית. להלן רשימת הגושים והחלקות בהם יש תפיסה חלקית של קרקע לצמיתות:

גושים	חלקות
8108	14, 15, 17, 31, 32, 33, 35, 37, 42, 43, 48, 49
8111	19, 20, 22, 23
8173	1, 2, 3, 29, 32, 33, 34, 36

התכנית מונחת במשרד רשות הניקוז נחל אלכסנדר בעמק חפר ליד מדרשת רופין, ובוועדה לתכנון ובנייה עמק חפר. כל המעוניין, הן בהיותו בעל, והן בדרך אחרת, בבניין או בנכסים אחרים העשויים להיפגע ע"י התכניות שהוכנו, רשאי להגיש התנגדות תוך 30 יום מתאריך הודעה זו, לפי כתובת הרשות הנ"ל.

בברכה,
איתן בן שאול
יו"ר רשות הניקוז

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי שורקות
הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה – 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה שורקות מופקדת תכנית מפורטת שינוי תכנית מתאר בשמות הנקראת: "תכנית מספר בר/5/76 המהווה שינוי לתכניות הבאות: בר/2/76 השטחים הכלולים בתכנית המקומית: גוש 5272 ח"ח 1, 2, 16. גוש 5273 חלקות 8, 12, 21, גוש 5273 ח"ח 12, 20. גוש 5274 חלקות 4, 5, 8, 20, 25, 26, 30. גוש 5274 ח"ח 2, 3, 6, 7, 11, 21, 23, 24, 27, 29. גוש 5275 ח"ח 1, 2, 4, 11, 14, 16, 17, 21. עיקרי הוראות התכנית: א. העברת התכנית מסמכות הועדה המחוזית לסמכות ועדה מקומית לתכנון ובניה. ב. תוספת אפשרות למגורים באזור א' מגורים ושרותים קהילתיים.

כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסום ההודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז רח' מס 1 רמלה 72406 טל: 08-270170 המתנגד ימציא העתק ההתנגדות למשרדי הועדה המקומית, שורקות דאר נבעת ברנר 60948 טל: 08-412991

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקה ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז המרכז

PEREG
פרג

מפעלי פרג מאוחדים בע"מ ("החברה")

הודעה למחזיקי כתבי האופציה (סדרה 1) של החברה על סיום תקופת המימוש של כתבי האופציה

ניתנת בזאת הודעה למחזיקי כתבי האופציה (סדרה 1) של החברה (להלן "כתבי האופציה") כי כתב אופציה אשר לא ימומש עד ולכולל ה־1.10.95 יפקע ויהיה בטל ולא יקנה למחזיק בו זכות כלשהי.

כל כתב אופציה ניתן למימוש למניה רגילה אחת בת 1 ש"ח ע"נ תמורת מחיר מימוש של 1.5 ש"ח (150%) לכל כתב אופציה.

תרומת דם תציל חיי אדם

ליעל פישביין ומשפחתה
אתכם באבלכם במות
אבי אורן ז"ל
בית "דבר"

חברת החשמל לישראל בע"מ
חי"ג חשמל – שירות טלפוני להודעה על תקלות
24 שעות ביממה

ירושלים	02-580666	נהריה	04-933555
תל־אביב	03-5633777	נתניה	09-602988
חיפה	04-647777	עפולה	06-423333
אילת	07-372191	פתח־תקוה	03-9394488
אשדוד	08-511688	צפת	06-970211
אשקלון	07-770088	ראשון־לציון	03-9632488
באר־שבע	057-462666	רחובות	08-371388
טבריה	06-792275	רמלה	08-221313
חדרה	06-223133	רעננה	09-906188
כרמיאל	04-881731	אריאל	03-9366345-6-7
בית שמש	02-911669		

חברת פלא־פון תקשורת בע"מ
משתתפת בצערו העמוק של
מנכ"ל החברה **איל לוי**
בפטירת **אמו**
יפה לוי

נהג! קח חייל בדרך הביתה

עורך: לוי מורב

4,000 דונם מקרקעות אגם החולה הוחזרו לפעילות חקלאית

שיקום החולה עלה עד כה כ־40 מיליון שקל

מאת נגה קונן

כ־40 מיליון שקל הושקעו עד כה במפעל פיתוח החולה, שנחשב למפעל השיקום הגדול והמורכב ביותר שבוצע עד כה בישראל. סכום זה הושקע בהשלמת השלב המרכזי בפיתוח, שכלל הצפה מחדש של הביצה שיובשה בשנות החמישים, חפירת כ־80 ק"מ של תעלות ניקוז ובניית 100 מבני ויסות מים בשטחים החקלאיים.

שר החקלאות, יעקב צור, שנכח בטקס הקק"ל של השלמת שלב זה בפרויקט, אמר כי מפעל פיתוח החולה מהווה "שינוי משמעותי, בעיקר לחקלאי האזור, לאחר ש־4,000 דונם קרקע מנוונת חזרו לפעילות חקלאית". כמו כן, אמר השר, יהווה שחזור האגם מוקד תיירות.

כאמור, בשלב שהושלם אתמול נחפרו 60 ק"מ תעלות, שמטרתן להעלות את מפלס מי התהום ועל ידי כך להאיט את תהליכי הפירוק והבלייה של קרקעות אורגניות. בנוסף, שוחזר אפיק הירדן הישן, המוליך מים מאזור מפגש יובלי הירדן עד לשטחי הכבול בדרום.

"על מנת להשלים את מפעל פיתוח החולה, יש להשקיע עוד כ־15 מיליון שקל", אומרים בקק"ל. השקעה זו תיועד לבניית מערכת משאבות וצינורות לשאיבת המים, המתנקזים מתוך שטחי הכבול, והפנייתם להשקיית מטעים וגידולי שדה בדרום עמק החולה ועל רכס הרי נפתלי.

פעולות אלו, שאמורות להסתיים במהלך שנת 1996, ישלימו את תוכניות פיתוח. אז יחל שלב התפעול השוטף של השטח בתחומי התיירות והחקלאות.

הגרעון השנתי המצטבר בתקציב המדינה

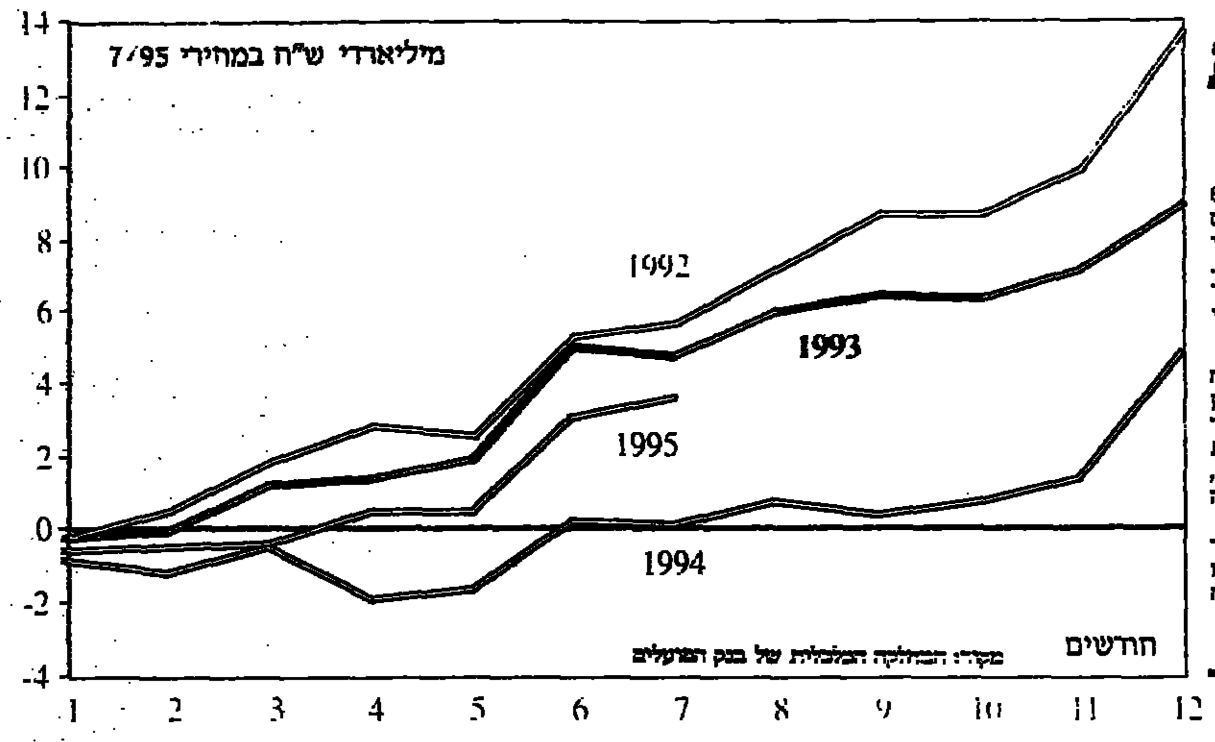

גידול של 3.9% במספר היהודים בשטחים במחצית הראשונה של '95

מאת אמנון אמר

בסוף המחצית הראשונה של '95 הגיע מספרם של התושבים הישראלים ביישובים היהודיים בשטחים ל־135 אלף נפש. כך עולה מנתונים ארעיים, שפרסמה אתמול הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בששת החודשים הראשונים של השנה גדל מספר הישראלים המתגוררים בשטחים בכ־5,000 נפש (גידול של 3.9 אחוזים). מרבית הגידול, כ־3,000 נפש, נבע מהגירה פנימית מאזורים אחרים בארץ. הריבוי הטבעי הגדיל את מספר התושבים בכ־2,000 נפש.

מנתוני הלשכה לסטטיסטיקה עולה עוד, כי בסוף המחצית הראשונה של '95 מנתה אוכלוסיית ישראל 5.535 מיליון תושבים. מתחילת השנה גדלה אוכלוסיית המדינה ב־1.1 אחוזים. כ־60 אחוזים מהגידול נבעו מריבוי טבעי, ו־40 האחוזים הנותרים ממאזן ההגירה.

הגידול הרב ביותר מבין המחוזות השונים נרשם בתקופה זו במחוז הדרום — 2.1 אחוזים, שהם כ־15 אלף נפש.

מגמת הגידול הרב באוכלוסיית מחוז הדרום נמשכת, למעשה, ברציפות כבר משנת '91.

בשנת '90 היה מחוז הדרום בעל האוכלוסייה הקטנה ביותר מבין שש המחוזות במדינה. בסוף יוני השנה הגיע מספר תושביו לכ־750 אלף נפש — גדול ממספר התושבים במחוז חיפה ובמחוז ירושלים.

רגע לפני העברת הסמכויות ביו"ש

מנכ"ל התמ"ס מזהיר מהצפת השוק במוצרים שאינם עומדים בתקן

מאת אמנון אמר

מנכ"ל משרד התמ"ס, יוסי שניר, הזהיר שלשום כי עם העברת הסמכויות ביו"ש לפלסטינים יוצף השוק הישראלי במוצרים שאינם עומדים בתקנים.

משרד התמ"ס, המופקד על פיקוח מדיניות הייבוא זקוק לתגבור דחוף של מערכת הבקרה והפיקוח על סחורות היוצאות מן האוטונומיה, אמר שניר.

מנכ"ל התמ"ס אמר שכעת — כאשר יועברו הסמכויות ביו"ש — תחריף הבעייה, זאת שבמסגרת הסכם פאריס אין כל אפשרות לערוך ביקורות בתוך שטחי האוטונומיה, וזו חייבת להתבצע בשווקים בישראל. מצד שני, ייבוא של מוצרים ומצרכים לאוטונומיה דרך הנמלים מחייב ליווי, על מנת למנוע "דליפה" של מוצרים אלה לתוך שטח ישראל. "חשוב להבין", ציין המנכ"ל, "שבתוך שטחי האוטונומיה לא חייבים לייצר או לשווק על פי התקינה המחייבת בתוך שטחי מדינת ישראל, ומכאן הסכנה שמוצרים שאינם עומדים בתקן הישראלי, ייכנסו לבתי הצרכן הישראלי. אי הקמת מערך פיקוח ואכיפה שכזה תעלה למדינה כסף רב".

הוא ציין כי למערך הפיקוח נדרשים פקחים המצויידים במחשבים, כלי רכב, מכשירי קשר ומתקנים לסוגיהם, כדוגמת המערך שהוקם על ידי משרד החקלאות.

מנכ"ל התמ"ס הוסיף שאם תועלה הצעה מצד האוצר לאיחוד הגופים ולהקמת גוף מרכזי לפיקוח ואכיפה רב תחומי, היינו חקלאות, תחבורה, תעשייה ומסחר, בריאות וכו' — יתמוך בה בעיון.

"בנק הפועלים" צופה השנה צמיחה מואצת של כ־6.5 אחוזים

התחזית הקודמת דיברה על 4.5 אחוזים לשנה

מאת תני פורשנר

שינוי בתחזיותיהם של כלכלני בנק הפועלים, לגבי שיעור הצמיחה הצפוי בסיכומה של השנה הנוכחית: לפי התחזית האחרונה ל־1995, שיעור הגידול בתוצר המקומי הגולמי (תמ"ג) יהיה כ־6.5 אחוזים, ושיעור גידולו של התמ"ג העסקי יהיה 7.5 אחוזים השנה.

ב"סקירה הכלכלית" הקודמת, שהופיעה בסוף יולי והייתה מעודכנת לחודש יוני, התחזית (אומדן לא מעובד) הייתה "צמיחה בשיעור 4.5 אחוזים לשנה".

השינוי בתחזית מייצג הבדל של כמעט 50 אחוז.

תחומים נוספים של התפתחות ראויה לציון, על פי עיבודיהם של כלכלני בנק הפועלים בראשות פתחיה בר־שביט, הם:

● רגיעה בייבוא, שממשיך לעלות, אבל בקצב יותר מתון: כ־2.01 מיליארד דולר ביולי לעומת 1.81 מיליארד ביוני (גידול של כ־11%), לעומת שיעור גידול של 12 אחוז ויותר בין 1993 לאשתקד.

● גידול בייבוא של נכסי השקעה: 1.1 מיליארד דולר ביולי, לעומת 80 מיליון בממוצע החודשי ראשתקד.

● גידול בשיווק המלט, אשר הגיע לשיאים שלא נרשמו אפילו בתקופת הבנייה האינטנסיבית (בעיקר 1991): 638 אלף טון מלט, לעומת כ־350 אלף במחצית השנייה של 1991.

● שיפור בייצוא: כ־1.09 מיליארד דולר ביולי וכ־1.14 מיליארד ביוני, לעומת 898 מיליון דולר בממוצע ב־1993 וכמיליארד דולר בממוצע של אשתקד.

● גידול בתיירות הנכנסת: 137 אלף תיירים הגיעו ביולי (למרות ירידה בשיעור התיירות מארה"ב), ומאז תחילת השנה נרשם גידול בשיעור כ־10 אחוזים בהשוואה לחודשים המקבילים אשתקד.

השוואה רבעונית בתחומי הייצוא והייבוא מלמדת, כי בייצוא נרשם גידול בשיעור 2.8 אחוזים, לעומת הרבע הראשון השנה (לאחר ירידה בשיעור של כ־4 אחוזים ברבע הראשון לעומת קודמו), ואילו בייבוא נרשמה ירידה קלה ברבע השני, לאחר גידול משמעותי ברבע הראשון.

הנהלת בנק אוצר החייל הודיעה, כי מנהלי קופת הגמל של הבנק השיגו תשואות חיוביות בחודש שעבר ומאז תחילת השנה. סך הפיקדונות בקופות אלה הוא כ־2 מיליארד שקל.

בקופת "ביטחון" נרשמה באוגוסט תשואה נומינלית בשיעור 1.96 אחוזים; מאז תחילת השנה, התשואה המצטברת היתה 1.6 אחוזים בחישוב ריאלי.

בקופת "ביצרון" נרשמה באוגוסט תשואה נומינלית בשיעור 2.2 אחוזים; מאז תחילת השנה התשואה המצטברת בחישוב ריאלי היתה 1.55 אחוזים.

מפעל "אלביט" הצטרף לשורות ההסתדרות בחיפה

מאת אורי שורון

פריצת דרך משמעותית השיגה אתמול ההסתדרות במרחב חיפה, כאשר הנהלת אלביט בעיר העבירה לקופתה כמה עשרות אלפי שקלים כדמי ארגון של 923 עובדי החברה.

עובדי אלביט מועסקים בחוזים אישיים, זו הפעם הראשונה שבה עובדי מפעל "היי־טק" מצטרפים להסתדרות.

את פריצת הדרך השיג פליקס אמולג, מרכז אגודת התעשייה הזעירה והשירותים בהסתדרות המרחב. הוא ניהל מו"מ עם נציגי הנהלת החברה, והביא לסיומו המוצלח.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי במרחב, יגאל כהן, הטיל על אמולג לפעול להעברת עובדי "היי־טק" נוספים אל שורות ההסתדרות.

בזק, חברת החשמל והעירייה יקימו מרכז מיפוי גיאוגרפי בחיפה

מאת דן הלר

בסיס נתונים משותף לחברת החשמל, עיריית חיפה ובזק יוקם תוך שלוש שנים בחיפה בעלות של 160 אלף דולר. חברת החשמל הודיעה, כי הוסכם על הפרויקט — מרכז מיפוי גיאוגרפי — נחתם שלשום.

בשלב הראשון יתמקד שיתוף הפעולה במיפוי גיאוגרפי של פני השטח [illegible] בבניין עיר. במימון זה, תישא עיריית חיפה ב־50% מעלויות המיפוי שיבוצע בתחומה. חברת החשמל ובזק יתחלקו בשאר ההוצאות.

חשיבות הפרויקט היא בתיאום עבודות המבוצעות על ידי חברת החשמל, בזק והעירייה, ומניעת פגיעה אפשרית בתשתיות תת קרקעיות של ביוב, מים, טלפון, חשמל, כבלים ותיעול.

היעדר מיפוי אחיד יוצר סרבול בעריכת תהליכי רישוי. מקרי פגיעה של כלי עבודה כבדים בכבלי טלפון וחשמל שאירעו בתקופה האחרונה בחיפה, מדגישים ביתר שאת את חשיבות המיפוי המשותף.

היקף השטח המיועד למיפוי הוא כ־60 אלף דונם. הקמת פרויקט מערכת מידע גיאוגרפי (ממ"ג) בכל הארץ מוערכת בהשקעה כוללת של כ־16.5 מיליון דולר בשבע השנים הבאות.

הסכמי שיתוף הפעולה בין חברת החשמל, בזק והרשויות המקומיות בנושא ממ"ג, התאפשרו לאחר תהליך התדיינות שנמשך חמש שנים, במהלכו נבנה מפרט טכני משותף, המקובל על כל הגופים.

במפרט קיימות הוראות מדוייקות לדרך מיפוי העיר חיפה, כולל גובה הטיסה לצורך צילום. כן כלולות במפרט הגדרות מחשוביות מדוייקות כיצד ייראה המיפוי.

חברת החשמל חתמה כבר על הסכמי שיתוף פעולה דומים עם עיריית ירושלים, רמת גן, גבעתיים, כפר סבא, עכו, קריית ביאליק והמועצה המקומית אלקנה. הסכם דומה עומד להיחתם עם עיריית תל אביב ורשויות מקומיות נוספות.

אלפי גמלאים בשירות הציבורי יקודמו בדרגה לצורך חישוב הפנסיה

מאת אפרים דוידי ואמנון אמר

רבבות הגמלאים בשירות הציבורי יקבלו דרגה נוספת לצורך חישוב הפנסיה. כך סוכם אתמול על ידי הממונה על השכר באוצר, יוסי קוצ'יק, לבין מ"מ יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, אפרים זילוני.

פירוש ההחלטה: תוספת כספית לגימלה, שתיכנס לתוקף החל מ־1 בינואר 1996. היתה זו דרישה של ארגוני הגמלאים בשירות המדינה, שהתלוננו בשנים האחרונות על השחיקה שחלה בגימלה שמקבלים חבריהם. תוספת הדרגה מעוגנת בהסכמים הקיבוציים שנחתמו במגזר הציבורי לפני יותר משנתיים.

את הקידום בדרגה יקבלו הגמלאים שפרשו מעבודתם עד לסוף 1992. גמלאים שפרשו מתחילת 1993, או יפרשו עד לחודש דצמבר השנה, יקודמו בדרגה רק אם לא קודמו ערב פרישתם.

ההסכם חל על הדירוגים: המינהלי (אחיד, כולל גננים), מרפאי הזוח, האחות (כולל פסיכולוגים), מהנדסים, טכנאים, משפטנים, פרקליטים, עיתונאים והמקצ"ט (מקצועות טכניים).

לגבי הדירוגים האחרים סוכם כי ועדת המעקב, שבראשה קוצ'יק וזילוני, תדון בעניינם בנפרד.

מההסתדרות נמסר, כי "הקידום בדרגה לצורך חישוב הפנסיה הוא בנוסף לפיצוי בגין שחיקה, שקיבלו הגמלאים במארס 1994". זילוני הוסיף, כי "על פי ההחלטה, האוצר יפעל להבאת התיאומים לאישור ועדת השירות — כמתחייב מחוק הגמלאות — באופן שבראשית השנה יזכו הגימלאים בשירות הציבורי לתשלום בפועל".

מההסכם עולה, כי "החלטה זו חלה על כל המעסיקים בשירות הציבורי".

מכירות ענף הנייר לשוק המקומי גדלו ב־20 אחוז

מאת כתבנו הכלכלי

במחצית הראשונה של שנת '95 גדלו מכירות ענף הנייר ומוצריו לשוק המקומי ב־20% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו ב־507 מיליון דולר. ייצוא הענף גדל ב־50% והסתכם ב־33 מיליון דולר.

הגידול במכירות נבע בעיקר מעליות במחירי חומרי הגלם בענף, מה שחייב את היצרנים להתאים מחירים, כדי למנוע הפסדים.

בהתייחסו לייבוא אמר שלמה מנחם, יו"ר ענף הנייר ומוצריו בהתאחדות התעשיינים, כי בחודשים ינואר־יוני '95 גדל ייבוא מוצרי הנייר לישראל ב־40%, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכם ב־294 מיליון דולר.

בענף הנייר מועסקים 7,600 עובדים.

שר השיכון הורה ל"עמידר" למכור את כל הדירות שברשותה

מאת אורי שורון

שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, הורה בימים אלה למנהל עמידר למכור את כל הדירות שבבעלות החברה.

בהרצאה במועדון העיתונות של חיפה והצפון, ציין השר כי מחיר דירת עמידר באזור קו העימות, אינו צריך להיות יותר מ־135 אלף שקל בלבד, כאשר 65 אלף שקל מתוכם יינתנו לרוכש כמענקים, ואילו את היתרה הוא יוכל לקבל בהלוואה הצמודה למדד ב־80 אחוז.

גם בתחום שכר הדירה צפוי מהפך, כאשר המשתכן ישלם, רטרואקטיבית בתחילת יולי, שכר דירה בהתאם לרמת הכנסתו. אם מדובר, למשל, במקבל הבטחת הכנסה, שכר דירתו יהיה 50 שקל בלבד בחודש.

השר בן אליעזר מתח ביקורת על אי רישום כ־400 אלף דירות בטאבו, בעוד החברות שבנו אותן גבו את דמי הרישום עוד בשלב הבנייה.

משרדו עוסק כיום במבצע רישום של הדירות בטאבו, שבראשו עומד רון אביאל, מנהל "המרכז למיפוי ישראל".

בורסה · איתן יעקבסון

זחילה קלה כלפי מעלה

אתמול נמשכה הזחילה כלפי מעלה בשערי המניות. מדד המשתנים נקבע בסיום המסחר על 208.08 נקודות — עלייה של 0.19%. מדד המעו"ף עלה ב־0.24% ל־211.51 נקודות, מדד הכר"מ עלה ב־0.75% ל־163.67. מחזור המסחר במניות הסתכם בכ־108 מיליון שקל, המחזור במניות הכר"מ הסתכם בכ־31 מיליון שקל.

עם פתיחת המסחר בשוק המניות הוזרמו ביקושים בהיקף של כ־53 מיליון שקל, בצד היצעים בהיקף של כ־39 מיליון שקל.

במעו"ף היתה מגמה של עליות מתונות, ומדד המעו"ף עלה בשיעור של 0.28% ונקבע על 208.26 נקודות.

עם פתיחת המסחר במשתנים נמשכה מגמה של עליות מתונות, שאפיינה את כל יום המסחר. מדד המעו"ף עלה עם פתיחת המסחר לרמה של 212 נקודות, אולם במהלכו היתה היחלשות. מה הוא ירד לרמה של 211.5.

מחזור בולט של כ־5 מיליון שקל נרשם במניות דיסקונט השקעות, שנסגרו בעלייה של 2.5%. מניות בכורות נוספות שנסגרו בעלייה מתונה היו כייל, כור, בנק לאומי, אסם, החברה לישראל וטבע.

מניות בכורות שנסגרו בירידה מתונה היו תדיבער, ובתייל, ים המלח, מפעלי הדרים, בזק, כלל תעשיות, מבטחים, עלית 5, תדיראן ואלביט (למרות הודעה ביום המסחר הקודם שהיא נמצאת על סף זכייה במכרז בתחום הצבאי, בהיקף של 70־90 מיליון דולר). מניות השותפויות וכלל אלקטרוניקה נסחרו ביציבות.

בכר"מ נרשמו עליות משמעותיות יותר מבמשתנים. במסגרת תיקון לירידות החדות בשבוע הקודם, עלייה של 3.25% נרשמה במניות להנסיונל, שנשקפו מאז הפרסום על ההפסדים הגדולים.

בשוק אגרות החוב הצמודות למדד נמשכו עליות השערים המתונות.

מדד צמודי המדד רשם עלייה יומית של 0.15%. העליות בצמודי המדד מוסברות בציפייה למדדים גבוהים בחודשים הקרובים ובתשואות הגבוהות במונחי ברוטו, שמסמנות קניות של גופים מוסדיים. כמו כן, סביר להניח שהבנקים רוכשים בימים אלה צמודי מדד לכיסוי תוכניות חיסכון חדשות המשווקות בימים אלה, לצורך מחזור תוכניות חיסכון שצפויות להיפרע במהלך החודש.

בשוק צמודי הדולר נרשמו עליות מתונות (למרות הירידה הקלה בשער הדולר היציג לרמה של 3.04 שקל). מדד צמודי המט"ח עלה בשיעור של 0.14%. מדד המק"מים רשם עלייה יומית של 0.06%.

באגרות החוב הממשלתיות גילון היה מסחר מעורב.

המשתנים ליום 5.9.95

המניה	שער בנקודות	שינוי בנקו'	שינוי ב־%	שער יומי נמוך ב־%	שער יומי גבוה ב־%	שער מרק	מחזור באלפי $
אגיש	2440.0	−12.0	−0.5	100.00	100.50	2440.0	172.7
אגן	5215.0	−26.0	−0.5	99.50	99.50	5215.0	249.3
אורדנין	2205.0	+11.0	+0.5	101.00	101.00	2194.0	60.6
אסיף	8126.0	+20.0	+0.3	101.25	101.25	8106.0	62.8
אורדן 0.1	513.0	+23.0	+4.6	104.50	105.50	515.0	522.5
אזורים 1	594.0	+10.0	+1.8	101.50	101.50	594.0	127.3
אזורים 5	4143.0	−42.0	−1.0	98.50	99.25	4164.0	236.6
אידיבי אחזקות	1071.0	+3.0	+0.3	99.50	101.82	1068.0	428.4
אידיבי פיתוח	5437.0			108.25	106.25	5437.0	162.0
איתם 1	996.0	−5.0	−0.5	99.50	99.50	996.0	150.8
אלביט 3	22862.0	−115.0	−0.5	98.25	100.25	22977.0	260.5
אלקו החזקות	12630.0	+278.0	+2.3	102.50	103.00	12599.0	150.6
אלקטרה צריכה	3476.0	+150.0	+4.5	102.50	104.50	3417.0	478.3
אלדן 3	11915.0	−90.0	−0.7	99.00	99.25	11915.0	366.3
אסם	2437.0	+18.0	+0.8	100.00	101.25	2419.0	606.5
אפריקה אנ"ח 4	106.0	+0.5	+0.5	100.00	100.50	105.5	174.2
אפריקה ישראל 1	378743.0	+2819.0	+0.8	101.50	102.00	378743.0	216.7
אפריקה ישראל 0.1	415860.0	+7152.0	+1.8	101.00	102.80	410752.0	894.4
אקרשטיין תעש'	514.0	−1.0	−0.2	99.50	101.00	512.0	112.9
בזק 1	891.0	−11.0	−1.2	98.50	100.00	902.0	861.9
בינלאומי 1	36960.0			100.30	100.25	36960.0	150.1
בינלאומי 5	36945.0	+92.0	+0.3	100.00	100.75	36857.0	67.4
ברום	2319.0	−29.0	−1.2	99.00	99.30	2307.0	72.2
בתן 1	2450.0	−12.0	−0.5			2450.0	36.1
גניה 1	504.0	−4.0	−0.7			504.0	19.4
גנית אנ"ח 2	112.0			100.60	100.90	112.0	68.0
דגם 1	1050.0 בח	+13.0	+1.3	102.00	102.00	1042.0	26.5
דיסקונט השקעות	19616.0	+478.0	+2.5	101.50	103.30	19282.0	1788.6
דיסקונט משכ'	20709.0			100.00	100.00	20709.0	32.8
דלק 0.1	8944.0	+132.0	+1.5	101.50	102.09	8944.0	419.2
דנבאר 5	2666.0	+46.0	+1.8	102.00	103.00	2659.0	58.0
הכשרת הישוב	970.0	−5.0	−0.5	98.75	98.75	970.0	85.8
חברה לישראל 1	23511.0	+175.0	+0.8	100.50	101.00	23511.0	246.2
חברה לישראל 5	22621.0	+270.0	+1.3	101.00	101.30	22621.0	73.1
חול 1	5.1		−0.7	99.25	99.25	5.1	77.4
טבע 1	117213.0	+973.0	+0.8	101.50	101.00	116922.0	1011.0
טמפו 1	1331.0 בה	−13.0	−1.0	99.00	99.25	1341.0	128.6
ספנות רגיל 1	184970.0					184970.0	50.5
יואל 1	96.5	+0.5	+0.5	101.00	101.00	96.0	37.3
ים המלח 0.1	865.0	−4.0	−0.5	98.50	99.00	867.0	122.2
יצוא השקי' 1	1450.0	−33.0	−2.2	97.00	97.25	1453.0	48.3
ישראמקו	2.4	−0.1	−2.2	97.75	98.00	2.4	53.9
כבלים 0.25	1859.0			99.75	100.00	1859.0	43.6
כור 1	29174.0	+145.0	+0.5	100.25	101.75	29317.0	1380.0
כור אנ"ח ו'	116.5	+0.5	+0.3	100.50	100.75	116.5	190.3
כור אופ' 2	7316.0			101.00	101.00	7316.0	102.1
כימיקלים לישראל	231.0	+2.0	+0.8	100.50	101.00	231.0	477.2
כיתן	798.0					792.0	14.0
כלכלית ירושלים	1239.0			99.50	97.50	1232.0	290.4
כלל אלקטרוניקה	36291.0			100.00	100.25	36291.0	540.3
כלל ביטוח	1542.0	−8.0	−0.5	99.50	99.50	1542.0	274.1
כלל ישראל 10	8195.0	−41.0	−0.5	95.75	99.25	8236.0	140.4
כלל סחר 1	784.0	+28.0	+3.8	103.50	104.50	781.0	277.4
כלל תעשיות 1	1845.0	−14.0	−0.7	98.75	99.50	1845.0	191.2
כללי 1	9285.0			100.00	101.50	9285.0	120.0
לאומי	433.0	+2.0	+0.5	100.00	101.00	432.0	612.8
ליפסיד	261.0	+3.0	+1.0	101.30	102.50	267.0	185.8
מאיר עזרא 1	1390.0	−18.0	−1.2	95.00	101.00	1390.0	76.4
מבטח שמיר 1	1540.0	+4.0	+0.3			1540.0	30.2
מבני תעשיה	446.0	−2.0	−0.5	99.50	99.50	446.0	164.9
מהדרין 1	8212.0			100.50	100.50	6211.0	68.7
מבטחים	1691.0	−4.0	−0.2	98.75	100.00	1695.0	83.9
מלינו 5	918.0	−7.0	−0.7	99.00	99.00	918.0	117.9
מגן 1	762.0 בי	−4.0	−0.5	99.00	99.00	766.0	44.9
מפעלי פלדה	323.0	−2.0	−0.7			323.0	29.3
משוב מחש' 1	433.0	−4.0	−1.0	98.50	99.50	430.0	208.1
משכן כ 1	34117.0					34117.0	34.7
נייר חדרה	16614.0	+124.0	+0.8	100.75	101.00	16490.0	277.5
נכסים ובנין	21176.0	+105.0	+0.5	100.50	101.00	21178.0	298.6
נסיול	488.0	+15.0	+3.3	102.00	104.25	485.0	181.3
נפטא	492.0 בח	−2.0	−0.5			492.0	14.5
נפטא בזקן אנ"ח 5	112.5					112.5	41.6
ספנות 1	1717.0 בה	+30.0	+1.8	101.00	102.00	1708.0	129.6
סקוב	343.0	+4.0	+1.3	101.00	102.00	341.0	93.7
עלית 5	1268.0	−33.0	−2.5	97.50	100.00	1298.0	568.3
פויכטוונגר 5	6492.0			100.25	100.50	6499.0	180.4
פולגת ב	270.0	−3.0	−1.2	100.00	100.00	275.0	66.7
פועלים השק' 1	9601.0			100.00	100.00	9601.0	189.8
פועלים	543.0	+5.0	+1.0	100.75	101.00	545.0	1305.1
פורמולה 1	1659.0	−4.0	−0.2	98.00	100.00	1663.0	77.5
פטרוכימיים	1790.0	−19.0	−1.0	96.50	99.25	1803.0	579.7
פיבי	44789.0	[illegible]	−1.0	[illegible]	99.25	45126.0	327.3
פסמרט	668.0	−14.0	−2.0	98.00	98.25	668.0	55.7
פקר פלדה 1	15496.0	[illegible]	−0.7	99.00	99.00	15535.0	67.2
פריון 0.2	9995.0	+99.0	+1.0	101.50	102.00	9921.0	102.6
פריקלאס 1	2264.0	+6.0	+0.3	100.50	101.00	2259.0	73.0
צינורות	776.0	+8.0	+1.0			776.0	67.3
קני אשראי	89.5		+0.3	101.00	101.00	89.5	83.4
קרדן השקעות 5	377.0	−8.0	−2.0			377.0	252.5
קדור והספקה	2080.0	+31.0	+1.5	99.50	101.75	2049.0	493.7
רב בריח	1172.0	−3.0	−0.2	99.00	99.00	1172.0	35.9
רוגוזין 1	3443.0	−70.0	−2.0	95.75	98.00	3460.0	592.4
רשת הרבוע הכחול	1815.0	−16.0	−1.0	99.00	99.00	1806.0	231.4
שופרסל ב'	6192.0			100.00	100.00	6192.0	120.4
שלמון א 1	11851.0	+204.0	+1.8	101.00	101.75	11851.0	92.1
שקם	201.0	+3.0	+1.5	101.50	101.25	200.0	1073.2
שקם בקן אנ"ח 4	137.0	+0.5	+0.3	101.00	101.50	136.5	39.6
תאת 10	1224.0 בח	+6.0	+0.5	100.25	100.50	1221.0	195.2
תאת 5	363.0	+14.0	+4.0	103.00	104.00	356.0	270.4
תדיראן	1152.0	−12.0	−1.0	99.00	101.00	1176.0	359.2

ריכוז תוצאות המסחר במניות

שם הענף	עליה	ירידה	בלי שנוי	סה"כ	תמורה באלפי ש"ח	תמורה באלפי $	סה"כ ב־%
מניות חפשיות	355	313	385	1053	107852	35466	100
בנקים וחברות אחזקה	10	2	5	17	8372	2753	7.8
בנקים למשכנתאות	7	2	11	20	1087	357	1
חברות ביטוח	15	2	12	29	2799	920	2.6
מסחר ושירותים	69	68	77	214	16716	5497	15.5
נדל"ן, בינוי, פיתוח וחקלאות	75	64	86	225	11078	3643	10.3
חברות תעשיה	120	122	130	372	47701	15686	44.2
חברות להשקעה ולאחזקות	54	43	58	155	19030	6258	17.6
חברות חיפושי נפט וגז	5	10	6	21	1070	352	1
רשימה מקבילה	109	132	137	378	11789	3877	10.9
כר"מ	312	273	368	953	31006	10196	
מ.ר.צ + משתנים	43	40	17	100	76846	25270	
מ.ר.צ.	32	33	35	100	35055	11527	
משתנים	41	35	13	89	41791	13743	

המניות הבולטות במשתנים

הטובות		הגרועות	
אורדן 0.1	+4.8	עלית 5	−2.5
אלקטרה צריכה	+4.5	יצוא השקי' 1	−2.2
תאת 5	+4.0	ישראמקו	−2.2
כלל סחר 1	+3.8	קרדן השקעות 5	−2.0
נסיול	+3.3	רוגוזין 1	−2.0
דיסקונט השקעות	+2.5	פסמרט	−2.0
אלקו החזקות	+2.3	פולגת ב	−1.2
שלמון א 1	+1.8	מאיר עזרא 1	−1.2
ספנות 1	+1.8	בזק 1	−1.2
אפריקה ישראל 0.1	+1.6	ברום	−1.2

המניות הבולטות בכ.ר.מ.

הטובות		הגרועות	
פרדס	+22.5	עוז הידראוליקה	−10.0
לונטהל	+20.0	מיני ליין	−10.0
קדמני 1	+12.8	מגב טכנו' 1	−10.0
כץ תעשיות	+10.0	מלי	−10.0
טגא	+10.0	רומטרום	−10.0
דומיקאר	+10.0	מגאסון	−10.0
דדבן	+10.0	זיקה 1	−10.0
ליודים	+10.0	קיש קידוד	−10.0
נכסי אזורים	+10.0	מאקפל	−9.7
רשף	+10.0	יעקובינסקי	−9.5

האופציות הבולטות

הטובות		הגרועות	
אפליקום אופ 1	+100.0	שמיר אופ 1	−85.0
לונטהל אופ' 1	+54.0	צבר אופ	−50.0
בן שמואל אופ 2	+50.3	בירמן אופ' 1	−33.3
מלונות אפרי אופ	+27.0	פרפן אופ 1	−28.5
בינאר אופ 1	+22.5	ברטל אופ' 1	−20.3
מופת אופ' 2	+21.0	אל איי אם אס אופ	−20.0
מופת אנ"ח אופ.	+12.5	לפידות יהש אופ א	−19.3
ברנד אופ 1	+11.0	מגב טכנ' אופ'	−16.8
סכם אופ 1	+10.5	מדטכניקה אופ' 1	−16.8
ליבר אופ' 1	+8.0	מגאסון אופ 1	−15.8

המניות בעלות המחזור הגבוה ביותר

המניה	מחזור באלפי $	המניה	מחזור באלפי $
דיסקונט השקעות	1788.60	רוגוזין 1	592.36
כור 1	1380.03	פטרוכימיים	579.65
פועלים	1305.06	כלל אלקטרוניקה	540.25
שקם	1073.17	אורדן 0.1	522.45
טבע 1	1011.02	קדור והספקה	493.68
אפריקה ישראל 0.1	894.35	אלקטרה צריכה	478.32
בזק 1	861.92	כימיקלים לישראל	477.24
עלית 5	668.32	אידיבי אחזקות	428.38
לאומי	612.76	דלק 0.1	419.23
אסם	606.45	אלדן 3	366.34

המסחר במדד המשתנים

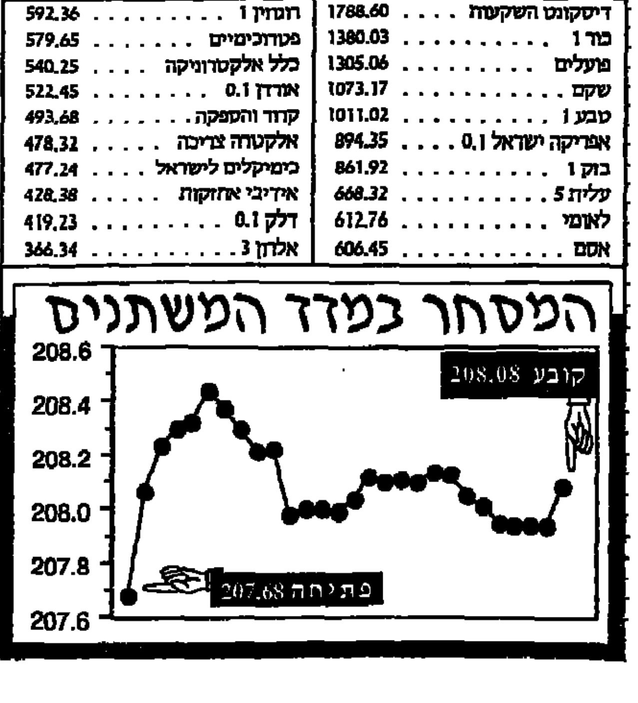

קארלסברג קנתה 20% ממבשלת השכר בישראל

(קופנהגן-רויטר-אפ.פי) יצרנית הבירה הדנית קארלסברג רכשה 20 אחוז ממניות קבוצת מבשלות השכר ישראל תמורת סכום שלא פורסם, אמר אמש דובר מטעם חברת קארלסברג בקופנהגן.

יצרנית הבירה הדנית מייצאת מאז '92 את מוצריה לישראל, ומכירות הבירות קארלסברג וטובורג תופסות כ־20 אחוז משוק הבירה הישראלי, הנאמד בכ־255 מיליון בקבוקים בשנה.

לשיווק: חבית בירה הייניקן לשימוש ביתי

מאת דן הלוי

חברת סופרבירות, מפיצת בירה הייניקן בישראל, תחל בקרוב לשווק חביות בירה ביתיות, בתכולה של 5 ליטרים. להשוואה: החביות המשמשות פאבים ובתי מרזח מכילות 30 עד 50 ליטר כל אחת.

בדיקה שערכה החברה המשווקת העלתה כי שוק הבירה מצוי בצמיחה מואצת בארץ. עוד נמצא, כי צרכנים רבים מעדיפים את טעמה של הבירה מהחבית על זה של הבירה הנמכרת בפחיות או בבקבוקים.

מחיר החבית הביתית הדרושה לצרכן יהיה 50 שקל, והיא תופץ ברשתות השיווק ובחנויות המתמחות בבירה.

שוק הבירה בארץ נאמד בכ־150 מיליון דולר לשנה. בסופרבירות מעריכים, כי תוך שנתיים תתפוס הבירה בחבית הביתית כ־5 אחוזים מהשוק.

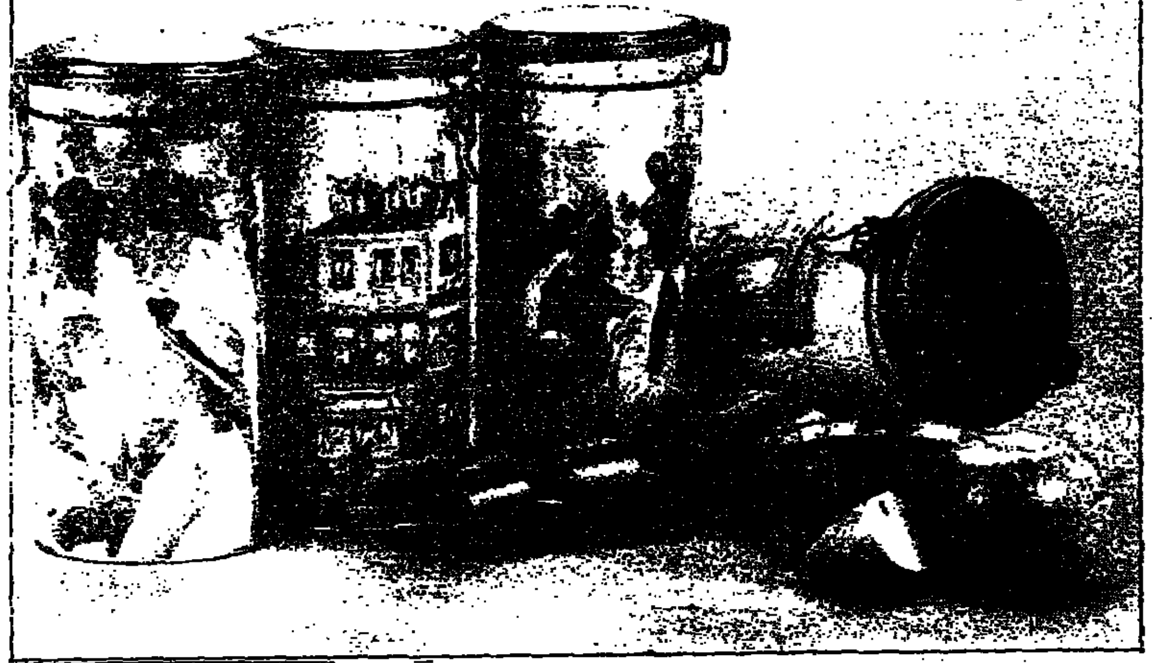

רשת חנויות השקם פותחת במבצע לראש השנה. כל מי שיקנה מוצרים בסכום של 288 שקל ומעלה יקבל קופסת אחסון מהודרת מעוטרת בציורים. מי שיקנה ב־199 שקל יקבל בקבוק יין מתנה ומי שיקנה ב־399 שקל יקבל ספר בישול במתנה.

הבנקים מחקו ל"נפגעי בורסה" חובות בהיקף עשרות מיליוני שקלים

בהתערבות בנק ישראל הסכימו הבנקים למחוק חובות בהיקף עשרות מיליוני שקלים ללקוחותיהם, שנפגעו מקבלת האשראי הצריך לרכישת ניירות ערך. כך מסר אתמול המפקח על הבנקים, זאב אבלס, לח"כ שמואל אביטל, המטפל בנפגעי האשראי.

מספר התלונות שהגיעו עד כה לבנק ישראל מתקרב ל־1,000, והטיפול בכמחצית מהתלונות הסתיים.

ממדגם של 70 תלונות שטופלו עולה, כי רק במקרים ספורים נמחק כל החוב שנוצר עקב נפילת הבורסה. רק לאחר בירור של צוותי הבדיקה המשותפים לבנק ישראל ולבנק הנוגע לתלונה, הסתבר כי הלקוחות התפתו בתמימות לשידולי הפקידים בבנקים במבצעי השיווק האגרסיביים של ניירות הערך, אף כי קודם לכן לא שיחקו בבורסה, או להילופין – נחשבו למשקיעים סולידיים.

כשליש מהתלונות במדגם נדחו, והשאר נפתרו בפשרות לפיהן הכיר הבנק באחריותו על חלק מהחוב, בנסיבות של כל מקרה לגופו, ולגבי פירעון היתרה הוסכם על הסדר פריסה עם או בלי מימוש השקעות אחרות.

אביטל ביקש מאבלס פירוט של כל ההסדרים שנעשו. דובר בנק ישראל אישר רק שמחיקת החובות הכוללת אכן מסתכמת בעשרות מיליוני שקלים.

אביטל ביקש מאבלס לגמור את הטיפול עד סוף החודש, כדי לפתוח דף נקי בשנה החדשה. דובר בנק ישראל מסר בתגובה, כי הדבר איננו אפשרי עקב העבודה הרבה הכרוכה בבדיקת מאות המקרים שנותרו.

"בנק לאומי" יוצא בתוכנית חיסכון חדשה לשנתיים עד 10 שנים

מאת חני פורשנר

הנהלת בנק לאומי הודיעה על תוכנית חיסכון חדשה. התוכנית, מקבוצת צמודי מדד, מאופיינת בשיעורי ריבית של 5 אחוזים לשנה הראשונה, ומעניקה הטבה בעת קבלת משכנתה.

התוכנית, "כמו תשורה לעתיד", מיועדת למעוניינים לצבור חיסכון במשך שנתיים עד עשר שנים.

החל מהשנה השנייה יקבל החוסך ריבית משתנה, שתתבסס על ממוצע הריבית שהלווים משלמים במסגרת משכנתה (נתון המתפרסם מטעם בנק ישראל), בתוספת מרווח קבוע בשיעור של 1.25 אחוז. כיום למשל תוספת החישוב עומדת על 3.93 אחוזים.

החוסכים יוכלו לקבל משכנתה, בבנק לאומי למשכנתאות, והריבית עליה תהיה מופחתת בשיעור של עד 0.25 אחוז לשנה.

אפשר למשוך את הקרן והריבית ("לממש תחנת יציאה") בתום שנתיים ממועד פתיחת החיסכון, ובכל 12 חודשים נוספים.

הנהלת הבנק ציינה, כי ההצעה תקפה לזמן מוגבל: יש אפשרות שההצטרפות תופסק – או ישונו התנאים – ללא הודעה מראש.

קונצרן כלל במו"מ למכירת אחזקותיו באורדן תעשיות

שירות דבר

קונצרן כלל מנהל מגעים למכירת אחזקותיו בחברת אורדן. אורדן היא תשלובת של 6 מפעלים בענף המתכת. מפעליה מספקים מוצרים מיציקות פלדה וברזל, ומכללי פלדה מוזהבים לשימושים צבאיים ואזרחיים. מוצרי אורדן משווקים לתעשייה המקומית ולייצוא.

באורדן מועסקים כ־560 עובדים, ו־42% ממניותיה נמצאות בידי כלל תעשיות. היקף המכירות של אורדן ב־'94 הסתכם בכ־160 מיליון שקל, והרווח הנקי – בכ־11 מיליון שקל. שווי השוק של החברה עומד כיום על כ־35 מיליון דולר.

החברה הוקמה ב־49 ומייצרת חיפויי שריון, חלקי חילוף לטנקים וכלי רכב משוריינים, הבילות השבוהה לטנקים, מערכות לסילוק מוקשים, סמיטריילרים לטילי "פטריוט" וטילים אחרים ועוד. החברה מייצרת חלקים עיקריים של טנקי ה"מרכבה".

כלל בוחנת זמן מה את אפשרות מכירתה של אורדן, מאחר שנתח מרכזי מפעילות החברה הוא בשוק הבטחוני, ההולך ומצטמצם. לחברה נכסי מקרקעין רבים. היקף העסקה עשוי להגיע לכמה עשרות מיליוני דולרים. לחברה מספר מתעניינים מהארץ ומחו"ל, חלקם בתחומי המתכת ואחרים בתחומי הבנייה והנדל"ן.

מניית אורדן עלתה אתמול בכ־5%, במחזור של כ־2 מיליון שקל. לא ניתן היה לקבל את תגובת הנהלת כלל.

קופת הגמל בר יציב השיגה תשואה ריאלית של 6% בשישה חודשים

מאת חני פורשנר

הנהלת בנק מרכנתיל דיסקונט הודיעה כי קופת הגמל הגדולה של הבנק, "בר יציב", השיגה תשואה נומינלית של 8.7 אחוזים בחצי השנה האחרונה – כלומר, 6 אחוזים בחישוב ריאלי.

בקופה זו נרשמה תשואה בשיעור של 2.2 אחוזים בחודש אוגוסט, כלומר 1.9 אחוז בחישוב ריאלי.

סך הנכסים המנוהלים ב"בר יציב" הוא יותר ממיליארד שקל. כל ארבע הקופות האחרות של הבנק מחזיקות מעט יותר מ־300 מיליון שקל נוספים.

"הקופה המרכזית לפיצויים" השיגה תשואה ריאלית של 5.7 אחוזים במחצית השנה האחרונה. באוגוסט רשמה "הקופה המרכזית לפיצויים" תשואה ריאלית בשיעור של 2.1 אחוזים.

טלדור זכתה במכרז משרד החינוך לתפעול פרויקט בטיחות בדרכים

מאת כתבנו הכלכלי

חברת טלדור מחשבים זכתה במכרז משרד החינוך לביצוע פרויקט בטיחות בדרכים. הפרויקט מטעם האגף לבטיחות בדרכים של משרד החינוך, ומטרתו – תיגבור התלמידים והגברת המודעות לנושא הבטיחות בדרכים.

ציפי קורן, ראש אגף בטלדור אמרה: "הפרויקט דורש יכולת מקצועית ותשתיתית לניהול ותפעול מערכים לוגיסטיים בפיזור ארצי, תוך העסקת כוח אדם וגני הפעלת מערך תקשורת כלל ארצית בזמני תגובה קצרים ביותר. לטלדור נסיון רב בתחום, סניפים בכל הארץ, השתית ממוחשבת ותקשורתית ויכולת תמיכה טכנית של אנשי התפעול בחברת אלהדר – החברה הבת".

קורן הוסיפה כי הפרויקט הנוכחי מצטרף לשורה של פרויקטים מסוג זה, אותם מתפעלת החברה, ביניהם: מערך ארצי להשתלמויות מורים, מערך ארצי לביקורת בחינות בגרות, מערכי הפריקוד של האגודה לקידום המוצר, ואחרים. תקציב הפרויקט כ־15 מיליון שקל בשנה.

שוקי הון בעולם / ביל כספי

הדולר עולה, הדאו ג'ונס יורד

שלושום שבתו שוקי ההון בצפון אמריקה בשל הלייבור דיי חג יום העבודה. עובדה זו לא השפיעה רבות על שוקי ההון באזורים אחרים בעולם. לפיכך לא היתה פתיחות השווקים חריגה, והמסחר התנהל בעצלתיים.

המומחים טוענים שצפויים ימים שקטים, שכן עד לשבוע הבא לא יתפרסמו נתונים כלכליים חשובים שיכולים להשפיע על השווקים.

ההערכה בקרב המומחים אופטימית לגבי המטבע האמריקאי, והיא מתבססת על הערכה אחרת, לפיה שערי הריבית הדולריים לא יירדו.

בעקבות הערכות אלו היו אתמול ביקושים לדולר, ושער הדולר עלה ל־1.4695 מרק, 1.2077 פרנק שווייצרי, 98.35 יין ו־5.0747 פרנק צרפתי. הליש"ט ירדה ל־1.5596 דולר.

בשוקי ניירות הערך היו אתמול ביקושים במערב אירופה, ככל הנראה בעקבות המדדים הכלכליים שפורסמו שלשום בבריטניה ובגרמניה, וגם בגלל ההערכות לגבי מיתון המדיניות הבינלאומית במערב אירופה. מומחים מעריכים כי לא מן הנמנע ששערי הריבית באירופה ימשיכו לרדת.

בבריטניה הורגשו ביקושים למניות במשקיעים זרים, בעיקר מהמזרח הרחוק. מדד המניות הכללי בלונדון עלה ל־3,532.40 נקודות; מדד הדקס בפרנקפורט עלה ל־2,250.35 נקודות – עלייה יומית של 17.24 נקודות.

ביקושים נרשמו גם בטוקיו, אך בניו יורק הופיעו היצעים, ככל הנראה מכבים. בשעות הצהריים של המסחר בניו יורק ירד מדד הדאו ג'ונס ל־4,653.88 נקודות – ירידה חצי יומית של 6.34 נקודות.

בשוק ניירות הערך האמריקאיים היו אתמול ביקושים לאגרות חוב דולריות ומחיר איגרת החוב ארוכת הטווח של ממשלת ארה"ב עלה לרמה של 114.063 נקודות – עלייה חצי יומית של 0.5 נקודות.

בקרב הישראליות הנסחרות בניו יורק נרשמו ביקושים. מדד הישראליות עלה ב־1.16 נקודות ל־158.18.

גן הנוי של קיבוץ עין גדי הוא גן הנוי הקיבוצי הראשון שזכה להכרה רשמית כגן בוטני. הגן מהווה שלוחה של הגן הבוטני באוניברסיטה העברית בירושלים, והוא מהווה אחת האטרקציות התיירותיות שבעין גדי.

הוארך המועד הסופי להגשת הצעות לרכישת תה"ל

מאת אמנון אמר

הוארך המועד להגשת הצעות לרכישת חברת תה"ל – כך נמסר ביום שלישי במשרד האוצר. רשות החברות הממשלתיות הודיעה, כי בעקבות פניות רבות שהגיעו אליה בנוגע לרכישת תה"ל, יידחה המועד האחרון להגשת פניות לרכישת מניות החברה מהמדינה, בשלושה שבועות – עד ל־25 בספטמבר שנה זו.

כזכור, הודיע משרד האוצר בתחילת אוגוסט על הכוונה למכור את תה"ל. זאת, לאחר שוועדת השרים לענייני הפרטה החליטה על מכירת 100 אחוזים ממניות הממשלה בחברה, בדרך של מכירה פרטית.

באוצר אומרים, כי עד כה פנו גורמים רבים המתעניינים באפשרות לרכישת תה"ל וביקשו ארכה להגשת מועמדותם, כדי להיערך כנדרש להתמודדות על רכישת החברה. באוצר החליטו, לפיכך, להאריך את המועד הסופי להגשת ההצעות.

שערי קרנות הנאמנות ליום 5.9.95

מניות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	120.33	117.77	+0.60	+0.51	+2.28	+18.07	+2.05
[illegible]	84.05	82.55	+0.35	+0.43	+1.33	+11.12	+1.30
[illegible]	276.70	271.49	+0.51	+0.20	+2.03	+2.29	+0.28
[illegible]	112.85	112.06	+0.51	+0.46	+3.24	+12.34	+1.44
[illegible]	53.11	54.10	+0.33	+0.61	+2.97	+6.37	+0.76
[illegible]	918.95	897.11	+1.85	+0.32	+2.69	+16.03	+1.84
[illegible]	234.27	229.95	+0.82	+0.36	+2.20	+9.20	+1.08
[illegible]	671.06	655.01	+2.21	+0.34	+1.60	+7.43	+0.68
[illegible]	221.96	218.97	+1.73	+0.80	+2.69	+7.39	+0.88
אפיקים 36	74.22	73.23	+0.30	+0.41	+2.84	+3.70	+0.45
[illegible]	148.49	146.43	+0.67	+0.46	+3.08	-2.11	-0.36
ארז	364.22	361.14	+0.73	+0.28	+1.84	+10.96	+1.28
אש	654.80	641.68	+0.72	+0.11	+1.30	+9.67	+1.14
[illegible]	125.00	122.69	+0.32	+0.26	+2.00	+14.29	+1.65
בטוחה מניות	3850.74	3798.91	+0.07	+0.24	+2.33	+9.75	+1.15
[illegible]	163.29	160.20	+0.26	+0.16	+1.62	+5.89	+0.70
[illegible]	83.56	81.73	+0.28	+0.34	+2.37	+14.05	+1.62
[illegible]	106.26	104.31	-0.07	-0.07	+1.40	+4.57	+0.55
[illegible]	650.85	643.61	+2.73	+0.43	+2.17	+6.92	+0.82
[illegible]	63.16	62.91	+0.22	+0.35	+0.87	-9.40	-1.20
[illegible]	133.27	130.75	+0.27	+0.21	+1.50	+6.61	+0.61
[illegible]	130.42	128.67	+0.33	+0.36	+1.84	+25.42	+2.81
[illegible]	241.20	236.75	+0.96	+0.41	+2.60	+12.53	+1.46
[illegible]	48.16	47.32	+0.25	+0.53	+3.03	+4.64	+0.56
[illegible]	168.36	166.41	+0.37	+0.22	+2.14	+8.32	+0.98
[illegible]	76.40	75.72	+0.37	+0.49	+2.85	+18.63	+2.11
[illegible]	99.29	98.45	+1.19	+1.22	+3.14	+14.70	+1.69
[illegible]	60.33	59.77	+0.20	+0.34	+3.28	+2.73	+0.33
[illegible]	797.42	786.30	+2.45	+0.31	+2.07	+7.02	+0.83
[illegible]	70.32	69.00	+0.25	+0.36	+2.09	+14.31	+1.65
[illegible]	52.58	51.59	+0.21	+0.41	+2.56	-0.19	-0.02
[illegible]	319.42	317.32	+1.01	+0.32	+1.47	+10.92	+1.28
[illegible]	111.34	109.70	-0.06	+0.05	+0.54	–	–
[illegible]	68.15	67.86	+0.32	+0.47	+2.83	+6.15	+0.73
[illegible]	112.17	110.17	+0.37	+0.34	+2.09	+9.65	+1.13
[illegible]	138.46	136.87	+0.35	+0.36	+1.65	+11.12	+1.30
[illegible]	174.70	173.40	+1.32	+0.77	+3.01	-0.25	-0.03
[illegible]	81.94	81.44	+0.44	+0.54	+2.40	+8.76	+1.03
[illegible]	890.22	884.91	+2.95	+0.33	+2.11	+12.02	+1.40
[illegible]	57.21	56.19	+0.25	+0.45	+1.81	+6.58	+0.78
[illegible]	865.12	859.86	+3.60	+0.42	+2.28	+9.58	+1.13
[illegible]	577.76	567.34	+1.41	+0.25	+2.07	+13.06	+1.51
[illegible]	126.59	124.24	+0.62	+0.50	+2.63	+4.02	+0.48
[illegible]	93.78	92.03	+0.13	+0.14	+2.40	+11.91	+1.39
[illegible]	605.75	594.34	+0.88	+0.15	+2.05	+11.72	+1.37
[illegible]	69.71	68.41	+0.55	+0.81	+2.49	+15.37	+1.74
[illegible]	128.59	127.65	+0.06	+0.05	+1.58	+15.06	+1.73
[illegible]	494.26	491.12	+1.48	+0.51	+2.15	+13.58	+1.57
[illegible]	77.66	76.60	+0.41	+0.54	+1.93	+7.98	+0.94
[illegible]	47.72	46.65	+0.06	+0.13	+2.44	-15.31	-2.01
רעים 90	223.62	218.65	+1.39	+0.64	+3.33	-0.42	-0.05
[illegible]	725.04	711.67	+3.30	+0.47	+2.37	+12.87	+1.49
[illegible]	119.73	116.94	+0.29	+0.25	+1.68	+16.94	+1.93

מניות לפי שיטת מסחר

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	101.03	100.15	+0.12	+0.12	+1.40	-11.50	-1.48
[illegible]	108.68	107.68	+0.35	+0.33	+3.19	+7.95	+0.94
[illegible]	152.31	151.38	+0.94	+0.62	+2.53	+10.04	+1.18
[illegible]	117.54	116.71	+0.32	+0.19	+2.06	+16.30	+1.87
[illegible]	84.43	83.36	+0.14	+0.17	+1.04	+12.23	+1.42
[illegible]	2022.66	1985.66	+1.77	+0.09	+1.88	+12.61	+1.46
[illegible]	105.28	103.09	+0.47	+0.46	+2.44	+12.62	+1.47
[illegible]	354.76	346.47	+1.78	+0.52	+2.02	+7.66	+0.91
[illegible]	102.54	101.69	+0.45	+0.44	+2.19	+1.94	+0.24
[illegible]	219.07	218.35	-0.02	-0.01	+2.60	-0.05	-0.01
[illegible]	390.31	387.03	+0.82	+0.21	+2.38	+15.99	+1.83
[illegible]	100.87	100.53	+0.34	+0.34	+0.78	+0.78	+0.10
[illegible]	1732.96	1713.51	+8.00	+0.47	+2.63	+7.93	+0.94
[illegible]	1564.32	1546.15	+3.00	+0.19	+2.28	+15.32	+1.76
[illegible]	729.58	716.30	+1.60	+0.22	+1.86	+15.96	+1.83
[illegible]	242.01	238.71	+0.14	+0.06	+2.30	+16.35	+1.87
[illegible]	183.18	181.39	+0.76	+0.75	+1.98	+12.71	+1.48
[illegible]	322.07	318.44	+0.49	+0.15	+1.83	+10.67	+1.25

מניות ענפי

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	75.74	74.06	–	–	–	+1.67	+0.20
[illegible]	210.35	206.05	+0.49	+0.24	+1.92	+4.33	+0.52
[illegible]	123.39	120.80	-0.76	-0.64	+0.22	-25.29	-3.51
[illegible]	70.18	68.86	+0.33	+0.48	+2.12	+8.80	+1.04
[illegible]	68.17	66.90	+0.02	+0.03	+1.53	+18.37	+2.09
[illegible]	284.39	277.59	+0.80	+0.29	+2.72	+15.75	+1.81
[illegible]	63.92	63.00	+0.32	+0.19	+2.12	+13.33	+1.52
[illegible]	2298.48	2284.28	+4.75	+0.21	+1.97	+16.16	+1.85
[illegible]	73.76	72.40	+0.27	+0.37	+1.64	+5.83	+0.70
[illegible]	86.31	84.62	-0.01	-0.01	+2.67	+0.98	+0.12
[illegible]	90.35	88.70	+0.25	+0.28	+1.59	+15.83	+1.82
[illegible]	112.90	110.61	+0.88	+0.80	+2.88	+4.21	+0.51
[illegible]	77.73	76.86	+0.68	+0.89	+2.17	+10.10	+1.19
[illegible]	56.12	55.09	+0.29	+0.53	+1.68	-2.38	-0.27
[illegible]	305.79	303.17	+0.38	+0.13	+2.23	+8.89	+1.05
[illegible]	82.88	82.19	+0.71	+0.87	+2.71	+12.19	+1.42
[illegible]	1244.53	1233.62	+2.88	+0.23	+2.37	+13.86	+1.60
[illegible]	96.23	94.93	+0.29	+0.31	+1.85	+8.10	+0.96
[illegible]	56.26	55.25	-0.18	-0.32	+1.01	-6.07	-0.76
[illegible]	69.27	68.42	+0.09	+0.13	+1.97	+12.11	+1.41
פיא 2000	68.93	67.68	+0.04	+0.06	+1.32	+18.74	+2.13
[illegible]	73.04	71.67	-0.07	-0.10	+2.01	+14.58	+1.68
[illegible]	206.77	204.46	+0.95	+0.47	+2.64	+17.53	+2.00

מניות המעו"ף

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	148.53	147.81	+0.33	+0.22	+1.95	+18.54	+2.10
[illegible]	177.18	176.51	+0.37	+0.21	+1.89	+21.74	+2.44
[illegible]	151.72	150.77	+0.28	+0.19	+1.90	+18.33	+2.08
[illegible]	142.69	140.04	+0.22	+0.16	+1.64	+17.17	+1.96
[illegible]	149.97	149.65	+0.33	+0.22	+1.93	+23.26	+2.59
[illegible]	157.10	155.60	+0.38	+0.14	+1.81	+18.39	+2.09
[illegible]	146.55	143.64	+0.29	+0.20	+2.05	+17.50	+1.99

גמישות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	1645.95	1616.67	-0.87	-0.05	+1.12	+6.04	+0.72
[illegible]	163.45	160.41	+0.09	+0.06	+0.80	+5.33	+0.64
[illegible]	84.04	82.31	-0.01	-0.01	+1.25	-4.05	-0.50
[illegible]	74.17	72.84	+0.20	+0.28	+1.00	+8.64	+1.02
[illegible]	406.92	399.22	+1.11	+0.28	+1.58	+0.19	+0.02
[illegible]	192.85	189.28	+0.39	+0.21	+1.79	+12.98	+1.51
[illegible]	124.93	122.94	+0.22	+0.20	+1.13	+16.69	+1.91
[illegible]	578.69	564.70	+0.83	+0.15	+2.03	+13.59	+1.57
[illegible]	177.87	174.98	+2.37	+1.37	+1.41	+2.56	+0.31
[illegible]	147.94	140.39	+0.50	+0.36	+1.32	+9.73	+1.14
[illegible]	107.66	107.11	+0.07	+0.07	+1.17	+7.38	+0.88
[illegible]	70.96	70.45	-0.72	-1.01	+0.60	+4.73	-0.57
[illegible]	199.74	195.12	+0.19	+0.10	+0.63	+3.59	+0.43
[illegible]	145.39	143.46	+1.06	+0.76	+2.60	+11.19	+1.31
[illegible]	2129.27	2100.13	+2.32	+0.11	+0.97	+5.55	+0.66
[illegible]	135.31	132.22	+0.15	+0.17	+1.88	+21.58	+2.42
[illegible]	[illegible]	132.41	+0.30	+0.23	+1.71	+14.94	+1.72
[illegible]	578.94	568.13	+1.42	+0.25	+1.38	+6.45	-0.77
[illegible]	101.37	100.15	+0.16	+0.25	+1.74	+6.19	+0.74
[illegible]	2577.44	2520.30	+4.38	+0.16	+2.06	+11.20	+1.31
[illegible]	85.39	84.59	+0.26	+0.43	+1.20	+16.11	+1.85
[illegible]	135.70	135.47	+0.18	+0.17	+0.70	+5.47	+0.65
[illegible]	1029.93	1010.90	+2.59	+0.26	+1.49	+11.64	+1.36
[illegible]	[illegible]	[illegible]	+0.75	+0.17	+0.43	+12.55	+1.46
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	+0.34	+2.11	+6.42	+0.76
[illegible]	1526.84	1497.11	+2.32	+0.16	+0.90	+8.20	+0.97
[illegible]	[illegible]	[illegible]	+3.19	+0.27	+1.50	+9.57	+1.13
[illegible]	2605.09	[illegible]	+7.69	+0.30	+1.63	+12.34	+1.43
[illegible]	1761.99	1742.21	+4.99	+0.29	+2.03	+10.21	+1.20
[illegible]	[illegible]	[illegible]	+0.47	+0.33	+1.80	+14.37	+1.68
[illegible]	213.87	211.97	+0.44	+0.21	+1.51	+13.31	+1.54
[illegible] 50	111.34	109.65	-0.26	-0.24	+0.68	+7.00	+0.83
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	+0.14	+0.98	+8.19	+0.97
[illegible]	177.32	175.28	-0.05	-0.03	+0.15	-8.82	-1.12
[illegible]	2009.57	1995.62	+2.51	+0.13	+1.44	+10.42	+1.22
[illegible]	93.78	92.72	+0.27	+0.29	+2.05	+17.46	+1.99
[illegible]	173.93	171.54	+0.56	+0.33	+2.08	+20.85	+2.35
[illegible]	151.31	149.55	+0.34	+0.23	+1.12	+10.12	+1.19
[illegible]	126.16	125.75	+0.42	+0.38	+1.41	+6.02	+0.72
[illegible]	169.53	166.91	+0.37	+0.21	+0.73	+9.67	+1.14
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	+0.16	+1.43	+6.40	-0.76
פיא היובל	170.13	169.19	+0.53	+0.31	+1.54	+10.11	+7.19
פיא קלע	667.67	664.35	+2.00	+0.30	+1.34	+11.37	+1.33
פנתר	411.39	407.74	+1.45	+0.36	+2.75	+2.54	+0.31
פסגות 100	231.60	229.53	+1.41	+0.62	+1.99	+15.85	+1.82
פסגות גמישה	462.24	453.67	+0.34	+0.08	+1.85	+15.84	+1.82
ציון בשאבים גמישה	12590.23	12490.88	-12.82	-0.10	+1.01	+3.04	+0.37
צמיחה	2404.79	2371.42	+7.24	+0.31	+1.58	+10.26	+1.30
רמקו גמישה	164.37	162.15	-0.08	-0.05	+3.72	+15.74	+1.81
שקנאי	145.49	142.80	+1.11	+0.78	+2.68	+4.35	+0.52
תדהר	2410.93	2398.69	+3.84	+0.16	+1.24	+10.05	+1.18

נ"ע ישראלים נסחרים בחו"ל

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אילים ס.ק.ל	113.05	110.39	–	–	-0.05	+24.66	+2.74
אילנות לגלובל	102.87	100.76	–	–	–	+31.97	+3.66
ישראל אמריקה	138.45	136.81	–	–	-0.42	+12.72	+1.48
להב ים	87.91	85.84	–	–	-0.17	+22.07	+2.47
מודיאל	134.72	133.16	–	–	–	+17.27	+1.97
[illegible]	79.36	78.64	–	–	–	+24.90	+2.76
פיא גולמיה	88.51	87.95	–	–	–	+26.20	+2.89
פריזה	103.48	100.78	–	–	-0.55	+22.61	+2.55

ניירות ערך זרים

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אילן $	178.06	173.16	–	–	–	+14.95	+1.72
אקליפס אירופה	127.73	124.76	+1.31	+1.86	+1.81	+10.99	+1.28
אפיקים חו"ל	167.50	163.75	–	–	–	+35.81	+3.82
בטוחות חו"ל	151.18	148.76	–	–	-0.01	+35.13	+3.75
דולר	189.97	187.44	–	–	+0.36	+3.61	+0.44
חו"ל	232.51	226.85	–	–	–	+20.52	+2.31
[illegible]	323.45	317.26	–	–	-0.01	+5.76	+0.69
להב קסטום $	111.09	110.74	–	–	-0.09	+10.01	+1.18
מודיה $	144.43	143.54	–	–	+0.20	+16.58	+1.90
מט"ח	194.28	191.49	–	–	-0.57	+13.76	+1.59
[illegible]	87.00	85.20	–	–	–	+3.34	+0.40
פיא חול	348.94	346.39	–	–	+1.47	+13.43	+1.55
פיא סדנים $	143.38	141.31	–	–	+0.43	+7.88	+0.93
פיא פריים $	105.30	103.89	–	–	+0.28	+9.40	+1.11
פסגות חו"ל	118.73	117.73	–	–	–	+28.33	+3.10
קפיטל חו"ל	104.56	103.21	–	–	+0.34	+9.29	+1.09
רוזן קונטיננטל	157.40	154.36	–	–	+0.22	+10.41	+1.22
רשף	434.42	425.36	–	–	-0.03	+9.91	+1.16
תבל	985.27	971.83	–	–	–	+10.44	+1.22

מט"ח

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אוצר יונייטד *	106.59	104.61	–	–	-0.06	+4.87	+0.58
דולב	709.77	705.23	-0.32	-0.05	+0.28	+6.20	+0.74
[illegible]	466.14	457.51	+0.03	+0.01	+0.23	+4.37	+0.53
מגד	731.80	725.56	-0.14	-0.02	+0.09	+6.36	+0.76
מיטב מט"ח	224.72	222.74	-0.02	-0.01	+0.37	+4.50	+0.54
[illegible]	140.11	140.11	-0.02	-0.01	+0.06	+5.70	+0.68
פיא ענבר	136.51	134.15	-0.06	-0.05	-0.90	-4.60	-0.58
פעמון מט"ח	397.57	395.01	+0.07	+0.01	+0.44	+6.74	+0.80
[illegible]	138.95	138.09	+0.01	+0.01	+1.35	+18.12	+2.06
צבר	249.37	244.63	-0.27	-0.11	+0.18	+8.24	+0.97

מערבות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
ברק	2029.52	1992.39	+2.34	+0.12	+1.14	+9.18	+1.08
מעיין	1003.70	995.50	+0.85	+0.09	-0.53	-1.98	-0.24
עוצמה כללית	171.84	169.90	+0.07	+0.04	+0.82	+6.73	+0.80
[illegible]	5982.01	5872.43	+9.81	+0.17	+0.85	+8.39	+0.99
פסגות יצירה	431.45	428.87	+0.73	+0.17	+1.04	+7.48	+0.89
פסגות משולבת	473.45	464.89	+1.38	+0.30	+1.42	+11.96	+1.39
[illegible]	549.26	539.14	+0.62	+0.12	+0.76	+6.40	+0.76
[illegible]	75.23	73.85	+0.31	+0.42	+1.78	+7.39	+0.88

מדד ומניות

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אורן	3093.60	3035.86	+1.29	+0.08	+0.66	+6.73	+0.80
ברוש	2427.20	2412.05	+2.11	+0.09	+1.11	+9.45	+1.11
תאנה	1154.75	1153.26	+3.65	+0.32	+1.44	+9.63	+1.13

אג"ח קונצרני

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אגס	336.26	330.11	+0.33	+0.10	+0.22	+7.26	+0.86
[illegible]	140.37	137.77	+0.26	+0.19	-0.36	-4.77	+0.57
[illegible] *	104.91	104.29	+0.12	+0.12	-0.46	+4.55	+0.55
אמירים	94.73	93.95	-0.08	-0.09	+0.18	+3.98	+0.48
[illegible]	214.82	210.76	+0.10	+0.05	+0.81	+6.03	+0.72
[illegible]	94.96	93.75	+0.21	+0.22	-0.73	-5.82	-0.73
[illegible]	877.16	867.29	+0.11	+0.01	+0.54	+4.05	+0.49
[illegible] *	103.67	103.13	+0.11	+0.11	-0.16	+3.39	+0.41
[illegible]	155.91	154.65	+0.16	+0.10	+0.65	+9.49	+1.12
[illegible]	108.16	107.20	+0.07	+0.07	+0.75	+7.47	+0.89
[illegible]	180.85	180.81	+0.15	+0.15	+0.19	+4.32	+0.52
[illegible]	461.17	457.26	+0.23	+0.05	+0.34	+3.62	+0.44
[illegible]	128.22	127.43	+0.01	+0.01	+0.56	+4.12	+0.50
[illegible]	75.22	74.75	-0.07	-0.09	+0.32	-1.61	-0.20
פיא אור	830.18	814.97	+0.59	+0.07	-0.66	+7.20	+0.86
פיא תנופה	289.76	284.61	+0.44	+0.15	+0.60	+6.26	+0.75
קשת	326.38	322.69	+0.17	+0.05	+0.50	+4.53	+0.54
שלדג	175.14	175.14	+0.14	+0.08	+0.33	+1.35	+0.16

אג"ח

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אורנית שקולה	107.57	106.89	+0.18	+0.17	+0.30	+4.54	+0.54
איתן	259.96	255.07	+0.39	+0.15	+0.68	+9.67	+1.14
אפיקים אג"ח	218.96	216.09	+0.34	+0.16	+0.72	+12.95	+1.50
אשדוד	763.33	749.38	-0.05	-0.01	+0.30	+2.85	+0.35
בונד	137.24	135.40	+0.15	+0.11	+0.74	+3.72	+0.45
בטוחה אג"ח	2284.67	2254.13	+0.64	+0.03	+0.37	+3.44	+0.42
בלק-רוטשטיין אג"ח	116.33	114.65	-0.07	-0.06	+0.24	+10.30	+1.21
גיא	493.46	484.74	+0.76	+0.16	+0.63	+6.80	+0.81
הילה	405.31	403.70	+0.67	+0.17	+0.37	+7.05	+0.84
הראון לביא	170.47	168.04	+0.28	+0.17	+1.08	+2.79	+0.34
חלמיש	221.13	218.66	+0.38	+0.17	-0.94	-7.64	-0.97
יעד	202.49	200.69	+0.37	+0.18	+0.47	+6.82	+0.81
סימודן אג"ח	123.27	121.07	-0.16	+0.13	+0.99	+4.16	+0.50
עמיגל אג"ח	98.59	97.78	+0.34	+0.37	+0.84	+4.53	+0.54
פיא אופיר	441.71	439.17	+0.64	+0.15	+0.43	+6.60	+0.79
פיא ימונה	175.62	172.40	+0.20	+0.12	+0.55	+5.27	+0.63
פיא שמיר	1062.71	1043.27	+1.47	+0.14	+0.42	+0.66	+0.08
פיל	214.80	212.71	+0.35	+0.16	+0.76	+2.49	+0.30
צוק	262.33	261.02	+0.07	+0.03	+0.40	+0.41	+0.05
ציון בשאבים אגח ומקם	1487.46	1476.00	+1.60	+0.11	+0.31	+4.80	+0.58
קפיטל אג"ח	111.09	110.25	-0.05	-0.05	+0.29	+10.76	+1.26
שחר	172.81	171.75	+0.28	+0.16	+0.35	+6.94	+0.61
שקולה	117.51	116.78	+0.08	+0.07	+0.30	+10.34	+1.21
תשואות-חן	111.65	110.76	+0.28	+0.25	+0.62	–	–

מדד ומט"ח

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
אודין	158.12	155.22	+0.11	+0.07	+0.36	-0.17	+0.02
אלון	1595.57	1566.40	+1.50	+0.10	+0.39	-3.56	+0.43
אשל	569.79	559.23	+0.59	+0.11	+0.64	+7.29	+0.87
גודר	540.47	538.27	+0.68	+0.13	+0.63	+9.01	+1.06
[illegible]	119.11	117.18	+0.12	+0.10	+0.67	+7.68	+0.91
[illegible]	424.45	421.00	+0.45	+0.11	+0.35	+6.67	+0.79
[illegible]	332.61	329.87	+0.22	+0.07	+0.27	+6.63	+0.79
[illegible]	233.58	229.28	+0.34	+0.15	+0.56	+10.82	+1.27
[illegible]	147.81	145.11	+0.24	+0.17	+0.49	-2.27	-0.28
פיא גביש	5043.81	4951.29	+7.63	+0.15	+0.68	+7.10	+0.84
[illegible]	255.30	250.58	+0.12	+0.05	+0.21	-0.21	-0.02
פסגות כל חודש	103.71	101.86	+0.11	+0.11	+0.29	+0.66	+0.08
שקד	244.26	239.83	+0.35	-0.15	-0.39	-2.50	-0.31

75% אג"ח מדינה

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	860.03	844.22	+0.38	+0.05	-0.31	+8.11	+0.96
אוצר אג"ח מדינה	117.05	114.89	+0.16	+0.14	+0.38	+7.22	+0.86
[illegible]	324.52	320.29	+0.40	+0.13	+0.44	+6.52	-0.73
[illegible]	308.32	302.54	+0.57	+0.19	+0.40	-3.36	-0.42
[illegible]	312.36	308.06	+0.25	+0.08	+0.63	+6.13	-0.73
[illegible]	146.74	144.96	-0.23	+0.16	+0.72	+2.32	-0.28
בטוחה אג"ח מדינה	1790.58	1765.96	-2.93	+0.17	+0.47	+6.09	-0.73
[illegible]	316.26	311.94	+0.63	+0.20	+0.38	+5.16	-0.61
[illegible]	182.35	180.33	+0.19	+0.11	+0.33	+6.86	+0.82
[illegible]	100.70	98.28	–	–	-0.46	-11.45	-1.48
[illegible]	378.14	373.01	+0.50	+0.13	+0.44	+7.11	+0.84
יין	463.14	456.83	+0.51	+0.11	+0.51	+6.39	+0.76
י.ל.ד אג"ח מדינה	110.88	108.97	–	–	+0.29	+6.47	+0.77
יובל	561.45	550.95	+0.46	+0.08	+0.41	+7.37	+0.87
[illegible]	441.75	436.77	+0.63	+0.14	+0.40	+6.29	+0.73
כללי אג"ח מדינה	371.03	364.49	+0.91	+0.25	+0.39	+8.54	+1.02
[illegible]	925.32	909.15	+1.08	+0.12	+0.29	+14.69	+1.69
[illegible]	1138.83	1126.01	+2.05	+0.18	+0.44	+6.37	+0.75
[illegible]	1287.89	1277.29	+1.03	+0.08	+0.32	+6.39	+0.76
[illegible]	[illegible]	3675.20	+9.16	+0.25	+0.43	+6.57	+0.76
[illegible]	4597.33	4559.26	+4.45	+0.10	+0.50	+6.46	+0.77
[illegible]	104.81	104.06	+0.08	+0.08	+0.29	+8.51	+1.00
[illegible]	1034.24	1027.90	+1.07	+0.10	+0.49	+8.01	+0.95
[illegible] *	109.82	108.40	+0.15	-0.14	+0.59	+8.68	+1.02
[illegible]	1055.80	1046.77	+0.59	-0.06	-0.46	+5.64	+0.67
[illegible]	502.76	493.60	+0.52	+0.11	+0.35	+7.54	+0.89
[illegible]	112.97	112.53	+0.13	-0.12	+0.44	+5.26	+0.73
[illegible]	905.36	897.64	+1.36	+0.15	+0.37	+3.72	+0.45
[illegible]	423.69	415.85	+1.28	+0.19	+0.59	+0.20	+2.02
[illegible]	3501.15	3436.67	+4.81	+0.14	+0.47	-6.08	+0.73
[illegible]	198.40	196.78	+0.32	+0.16	+0.53	+7.71	+0.91
[illegible]	144.26	141.62	+0.17	+0.12	-0.69	-3.93	-0.49
[illegible]	414.32	406.89	+0.65	+0.16	+0.46	+7.86	+0.93
[illegible]	337.82	334.93	+0.31	-0.09	+0.36	+4.89	+0.59
[illegible]	404.11	396.92	+0.77	+0.19	+0.38	+7.86	+0.93
[illegible]	1519.85	1500.96	+1.85	+0.12	+0.50	+6.38	+0.76
[illegible]	[illegible]	525.52	+0.62	+0.12	+0.41	+7.58	+0.92
[illegible]	150.68	147.91	+0.23	+0.15	+0.57	-1.02	-0.13
[illegible]	812.59	797.65	+1.45	+0.16	+0.52	+5.39	+0.67
[illegible]	540.30	537.78	+0.94	+0.18	+0.30	+5.07	+0.73

שיקלית

שם הקרן	מחיר יחידה	מחיר פדיון	יומי בנקודות	יומי באחוזים	באחוזים מתחילת החודש	באחוזים מתחילת השנה	חודשי ממוצע
[illegible]	391.36	393.36	+0.19	-0.05	+0.24	+10.94	+1.28
[illegible]	112.37	110.10	+0.11	+0.10	+0.29	+10.09	+1.18
[illegible] *	101.13	101.13	+0.04	+0.04	+0.17	+1.38	+0.17
[illegible]	–	99.75	–	–	–	–	–
חן	415.34	415.34	+0.22	+0.05	+0.29	+10.29	+1.21
[illegible]	[illegible]	122.12	+0.09	+0.07	+0.31	+12.50	+1.45
[illegible]	118.68	118.35	+0.15	+0.12	+0.37	+10.99	+1.29
[illegible]	102.11	102.11	-0.04	-0.04	-0.25	+2.37	+0.29
[illegible]	367.81	367.81	+0.31	+0.38	+0.27	+10.42	+1.22
[illegible]	157.22	157.22	+0.09	+0.05	+0.32	+10.42	+1.22

ועדים ועובדים / אפרים דוידי

זרים במקום ישראלים

מרכז הייעוץ לעובדים "מען", הפועל בצפון, שיגר בימים האחרונים אל מחלקת הפיקוח של משרד העבודה והרווחה תלונה, לפיה 16 עובדי בניין ישראלים, תושבי כבניק, פוטרו מעבודתם ובמקומם מועסקים עובדים זרים. מדובר בחברה הקבלנית א. וזהי.

נושא התלונה אינו חדש, וידיעה על כך כבר פורסמה במדור זה לפני שלושה חודשים. אז, הכחיש איש יחסי הציבור של החברה מכול וכול את דבר הבאתם של פועלים זרים במקום הישראלים. אך ההכחשות בנפרד ועובדות בנפרד.

תלונת "מען" מתייחסת לעובדים שהועסקו בחמישה אתרי בנייה: בית החולים "אלישע" בחיפה, "מגדלי כרמל" בחיפה, שני בתים בבנייה ברמת גן, "קניון 2001" בהרצליה והעיר החדשה מודיעין. בתלונה נכתב, כי "משרד העבודה חייב, בתוקף מעמדו, לדאוג ל־16 העובדים ולעוד עשרות אלפים אשר היו – או עלולים – ליפול קורבן לבולמוס הרווח של חברות הבניין".

נודע, כי גם האגודה לזכויות האזרח החלה לחקור בעניין, ואף שיגרה תלונה משלה.

כגן מזכ"ל הסתדרות עובדי הבניין, ג'יאהר עקל, שטיפל בזמנו בפיטורי העובדים – בהם כאלה שעבדו בחברה שנים רבות – מסר אמש כי "ניהלנו מו"מ עם החברה. כתוצאה מכך הייתה אפשרות לשלב את העובדים בפרויקט חדש, שבנייתו אמורה היתה להתחיל בספטמבר, ועד אז לעבוד באזור המרכז, תוך נסיעה יומית מהכפר לאתר הבנייה. רוב העובדים העדיפו לקבל את הפיצויים, וחלקם מצאו מקום עבודה חדש".

בחרו ועד בפתח המפעל

עשרות עובדי מסקו – מערבות אחסנה בע"מ בכרמיאל נאלצו בימים האחרונים לבחור ועד עובדים בפתח המפעל. זאת, בגלל סירובה של ההנהלה לאפשר להם קיום אסיפה בתוך המפעל.

מזכיר מועצת פועלי כרמיאל, שולה כהן, שלקחה חלק באסיפה יחד עם רכז האיגוד המקצועי בעיר, איציק רז, מסרה כי "מצב זה נוצר עקב התמקמות הנהלת המפעל מלאפשר להסתדרות להיפגש עימה, על מנת להסדיר את נושא זכויות העובדים". לדבריה, מאז יוני היא פונה להנהלת המפעל בבקשה להיפגש ולהסדיר שורה ארוכה של נושאים – החל מייצוג העובדים ועד לתשלום משכורות במועדן – אך עד כה לא צלח הדבר בידה.

גם רכז האיגוד המקצועי דרש בימים האחרונים לממש את ההסכם שנחתם בין ההסתדרות לבין המעסיקים הפרטיים לתשלום דמי חבר. לדבריו, "דבר לא התבצע – בניגוד להסכמים החתומים". לבסוף הוזמנו העובדים לאסיפה במועצת הפועלים, ובמהלכה הם הביעו את רצונם להצטרף להסתדרות. עתה הכירה מועצת הפועלים בוועד החדש שנבחר.

פניות לקבלת תגובה ממנכ"ל מסקו, אילן לאור, לא נענו.

שילון פורש מקרן פועלי הבניין

בשבוע שעבר דווח במדור זה על מצבה הקשה של קרן הפנסיה של עובדי הבניין. אתמול הודיע מנכ"ל מקפת, עו"ד יצחק שילון, לפרוש מכהונתו כמנכ"ל בפועל של הקרן. הוא הודיע על כך לראשי ההסתדרות, שביקשו ממנו למלא את התפקיד לפני כשלושה חודשים, ולמועצת המנהלים של הקרן.

שילון נימק את החלטה בכך שאינו רוצה "להיות נתון בחשש של ניגודי אינטרסים בין שני התפקידים". זאת, לנוכח החלטת התאחדות הקבלנים והסתדרות עובדי הבניין לפרסם תוכנית חדשה לעובדים המצטרפים לענף, ולבקש הצעות שונות לביטוחם. מקפת מתכוונת להגיש הצעה משלה לקרן, ו"משום כך אינני יכול לשמש עוד כמנכ"ל בפועל של קרן הבניין", הסביר שילון.

יו"ר הקרן המשמש גם בתפקיד מזכ"ל הסתדרות עובדי הבניין, סמי כהן, אמר אתמול כי לא ימונה מנכ"ל במקום עו"ד שילון, "לנוכח הכוונה לצרף את העובדים החדשים בענף לקרן אחרת", וכן מסר על האפשרות ש"ניהול הקרן הוותיקה יימסר בידי גוף מנהל אחר".

על פי נתוני ההנהלה, בקרן כ־19 אלף עמיתים ותיקים, ועוד כ־4,000 חדשים שהצטרפו מאז חודש ינואר. עוד כ־18 אלף עובדים מקבלים גימלה. הגירעון האקטוארי של הקרן בסוף השנה שעברה מוערך בכ־3 מיליארד שקל.

עובדי בתי החולים בנצרת הצטרפו להסתדרות

במסגרת המבצע לצירוף חברים חדשים להסתדרות, הודיעו עובדי שלושה בתי חולים פרטיים בנצרת – הצרפתי, האיטלקי והאנגלי, על הצטרפותם להסתדרות. בשלושת בתי החולים מועסקים כ־500 עובדים.

מזכיר מועצת פועלי נצרת, מוחמד אבו אחמד, מסר כי הסכם על כך נחתם השבוע בין הצדדים. כמו כן, הצטרפו להסתדרות עובדים המועסקים בכ־30 מפעלים קטנים בעיר. במפעלים אלה מועסקים בין חמישה לעשרה עובדים כל אחד.

שביתה כללית נגד האבטלה בארגנטינה

שלוש פדרציות האיגודים המקצועיים הגדולות בארגנטינה הסתדרות העובדים החליטו לקרוא לשביתה כללית ולהפגנות, שיתקיימו היום. עצרת גדולה תיערך בכיכר הקונגרס שבמרכז הבירה, בואנוס איירס.

הפדרציה הגדולה (ה"קונפדרציה הכללית של העובדים") נגררה לשביתה בת חצי יום, לאחר ששתי פדרציות קטנות יותר (של השמאל ושל הזרם השמאלי בתנועה הפרוניסטית) החליטו על השביתה. בעיר קורדובה, אחת החשובות בארגנטינה שבה האיגודים המקצועיים חזקים במיוחד, תתקיים שביתה כללית בת יממה.

מזכיר הקונפדרציה הכללית ועמיתו למפלגה של הנשיא קרלוס סאול מנם, הוראציו מרטינז, מסר אתמול כי "השביתה היא לא נגד הממשלה, השביתה היא נגד האבטלה". על פי הנתונים הרשמיים, זינקה האבטלה בארגנטינה לשיא של כ־19 אחוז.

בפדרציות שבידי אנשי השמאל נאמר, כי השביתה היא נגד הממשלה ו"נגד המדיניות הכלכלית והחברתית הכושלת של הממשלה, המנוהלת בפועל על ידי קרן המטבע הבין־לאומית".

השביתה הכללית הקודמת היתה ב־1983, בעת ממשלתו הראשונה של מנם.

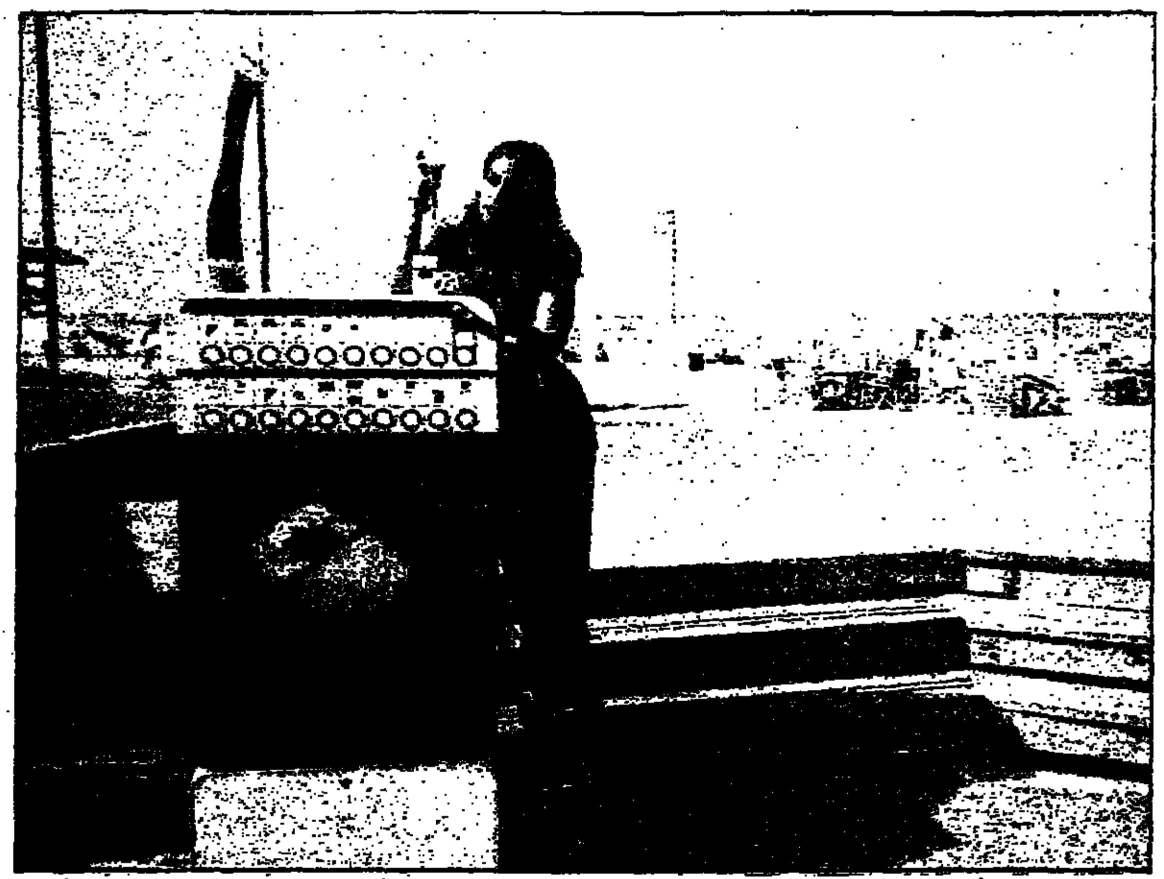

חברת האחים סקאל – יבואנית הסיגריות WAVE ו־HI-LITE מתוצרת יפאן – ייבאה לישראל כ־150 מכונות אוטומטיות למכבר סיגריות. עלות המכונה: 750 אלף דולר. מרבית המכונות הוצבו במרכזי קניות ועמדות ממכר פוטנציאליות, כמו מסעדות, פאבים ומועדונים. כ־15 מכונות מופעלות ישירות על ידי האחים סקאל. המכונות מקבלות את כל סוגי המטבעות, מחזירות עודף ובעלות הגנה מפריצות ומנזקים אחרים.

סוכני הביטוח חוששים למצבו של הענף; חוזים העלאת הפרמיות

הרווח מביטוח כללי, כחצי אחוז מהמחזור, נמוך בגלל ריבוי תביעות ● לשכת סוכני הביטוח מאשימה את הממשלה בכך שאינה מתמודדת עם מכת גניבות הרכב

מאת חני פורשנר

למרות הגידול בפרמיות, הרווחים מביטוח כללי היו נמוכים מאוד אשתקד, והפכו להפסדים ברבע הראשון של השנה. כך דיווחה אתמול לשכת סוכני הביטוח (לס"ב). ראשי הלשכה ציינו כי "זה מצב לא טוב", וחזו ש"יהיה גידול בתעריפי הביטוח" – כלומר, בפרמיות.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה, הסתכמו הפרמיות מביטוח כללי ב־2.589 מיליארד שקל – גידול בשיעור 3.1 אחוזים לעומת התקופה המקבילה אשתקד. קצב גידול זה מהווה האטה: ב־1994, הפרמיות בתחום זה הסתכמו ב־7.238 מיליארד – 6.2 אחוז יותר מאשר ב־1993.

ההקטנה היחסית בפרמיות הביאה לגידול נגבר ההלך בסיכום שווין של התביעות בתחום זה. ברבע הראשון השנה, הסתכמו התביעות של המבוטחים הכלליים ב־1.48 מיליארד שקל – גידול בשיעור 5.1 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. אשתקד, התביעות הסתכמו ב־4.412 מיליארד שקל – 10.4 אחוזים יותר מאשר ב־1993.

התוצאה של שתי מגמות אלה היתה תהליך של הקטנת הרווחים: ב־1994 הרווח מביטוח כללי היה 37 מיליון שקל, כלומר, 6.5 אחוז פחות מאשר ב־1993. בחודשים ינואר־מארס השנה, נרשם הפסד בתחום זה: מינוס 33 מיליון שקל.

ראשי לס"ב, כמו ראשי איגוד חברות הביטוח, מייחסים את התוצאות הללו לגניבות הרכב, שהם מכנים בשם "המכה ה־11". הם ציינו, כי על פי נתוני המשטרה נגנבו בחודשים ינואר עד יולי השנה 1,888 כלי רכב – גידול של 26.3 אחוז בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

"זהו מצב החורג מכל 'פשיעה נורמלית'", אמר נשיא לס"ב, שאול פסטרנק. "מדובר בשיעורי פשיעה הגדולים פי 8 ואף פי 12 מאשר כל מקום אחר בעולם. עד כה, הטיפול היה ברמת 'אקמול'; התוצאה: יש החמרה. תהיה העלאה בתעריפי הביטוח".

"גורמים במינהל שפרסמו מידע על הנחות במכירת קרקעות – ימצאו עצמם בחוץ"

שר השיכון מתח ביקורת חריפה על מפיצי המידע שניתנו, לדבריו, ב"מוח מעוות"

(עתים). שר הבינוי והשיכון, בנימין בן אליעזר, מתח ביקורת על גורמים במינהל מקרקעי ישראל, בעקבות פרסומים שהמדינה הפסידה סכומי כסף רבים בשל הנחות ממכירת קרקעות.

בהרצאה שנשא אתמול במועדון העיתונות בחיפה, אמר בן אליעזר: "אלמנטים בתוך המינהל מתייחסים לבני אדם כאל מספרים אישיים, וכשאני קורא בעיתון כמה הפסידה המדינה מקרקעות בשל הנחות, אני יכול לומר שרק מוח מעוות יכול ללכת ולתת את המידע הזה.

"קרקע היא משאב לאומי, והממשלה רשאית לגלות מידה של הבנה והתחשבות כלפי אותם איים חברתיים שבמצב אחר היו נרמסים. הגורמים במינהל האחראים לפרסומים אלה לא יהיו בו עוד זמן רב, ומי שמנסה להשתמש במינהל כבסיס כלכלי או כפרה חולבת לאוצר, פשוט ימצא עצמו בחוץ, ומהר מאוד".

השר סקר את פעילות משרדו ומסר, כי כעת יש 93 אלף יחידות דיור בבנייה, מתוכן 33 אלף בבנייה ציבורית. השנה תסתיים עם 61 אלף התחלות בנייה.

לדבריו, כמות מממשי המשכנתאות תגיע השנה לכ־50 אלף. בסקטור זה בולטים זוגות צעירים. הוא ציין, כי בשלוש השנים האחרונות מימשו כ־115 אלף משפחות עולים את הזכאות למשכנתאות, ועוד 26 אלף עולים קיבלו דירות שיועדו לאוכלוסיות מעוטות יכולת.

עוד מסר, כי 74 אחוז מכלל תושבי הקרוואנים נמצאים בהליכים סופיים לפינוי. עד לסוף שנה זו או לתחילת השנה הבאה, יסתיימו פינויים של כל תושבי מחנות הקרוואנים.

לראשונה: כנס גמלאים בין־לאומי ייערך בישראל

מאת אפרים דוידי

כנס גמלאים בין־לאומי ייערך, לראשונה בישראל, בעוד שבועיים. בכנס ייקחו חלק עשרות נציגים של ארגוני גמלאים וקשישים ברחבי העולם, והוא יתקיים בירושלים.

זה יהיה הכינוס הבין־לאומי השני של הפדרציה הבין־לאומית לזיקנה, המאגדת את ארגוני הגמלאים ברחבי תבל. הפדרציה נוסדה לפני שנים והיא היחידה הפועלת ברמה הבין־לאומית ועוסקת בהגנה על האינטרסים של הגמלאים.

בארצות מעטות בלבד קיימים ארגוני גמלאים. הארגון הגדול ביותר הוא הארגון האמריקאי, המאגד כ־35 מיליון קשישים שמשלמים דמי חבר. ישראל היא בין המדינות המעטות בהן פועל ארגון במתכונת של הסתדרות הגמלאים והקשור עם האיגודים המקצועיים – ההסתדרות הכללית.

בארצות אירופה קיימים ארגונים רבים, אך הם קשורים לרוב בכנסיות השונות. באנגליה אין ארגון גמלאים, אך קיים ארגון מתנדב לפעילות למענם. עוד הוקם באנגליה ארגון לפעולה בקרב קשישים באפריקה.

דובר הפדרציה מסר, כי בשנים האחרונות ניכרת מגמה של הקמת ארגוני גמלאים וקשישים, לצד הגידול במספר הקשישים בעולם ביחס לכלל האוכלוסייה.

על פי נתוני הפדרציה הבין־לאומית, "מספר הנפשות בעולם שהם בני שישים ויותר עולה כבר היום על 500 מיליון, ובשנת 2025 מספרם יוכפל".

בוועידה בירושלים ייקחו חלק, בין היתר, ד"ר שאר גוקהלה (מהודו), נשיא הנהגת הפדרציה הבין־לאומית; המזכיר הכללי של הפדרציה, נייג'ל תומס ברטין (מקנדה); יו"ר הסתדרות הגמלאים, אליהו רייף ומנהל המחלקה לקשרים בין־לאומיים של ההסתדרות, ד"ר ז'ק בריה.

חיפה – הראשונה שהשלימה את המעבר למרכזות טלפון ספרתיות

מאת דן הנדי

חיפה היא הראשונה מהערים הגדולות בארץ, שבה הושלמה הדיגיטליזציה. כלומר, בעיר זו הושלם המעבר למרכזות טלפון ספרתיות. את הבשורה על כך מסר אתמול מנכ"ל בזק, יצחק קאול, לראש העיר, עמרם מצנע. בחיפה פועלים 150 אלף מכשירי טלפון.

קאול מסר, כי כבר עתה מחוברים 85 אחוז ממכשירי הטלפון בארץ למרכזות ספרתיות. עד כה השקיעה בזק בתהליך הדיגיטליזציה 200 אלף שקל, וב־1996 היא מתכוננת לחבר עוד כ־200 אלף טלפונים למרכזות ספרתיות, בהשקעה של כמאה מיליוני שקלים. לדברי קאול, בכך תושלם הדיגיטליזציה בכל רחבי הארץ.

ישראל היא כבר עתה אחת המדינות הספרתיות ביותר בעולם, מסר עוד קאול. היתרון למרכזות כזאת מאפשר ללקוח ליהנות משירותי בזק המתקדמים יותר, כמו שיחה ממתינה, "עקוב אחרי", שיחת ועידה וכדומה. בחודשים הקרובים תפעיל בזק בחיפה שירות ספרתי נוסף, "תא דואר קולי", שהוא מעין משיבון המותקן מצידו המרכזת של בזק, בלא צורך לחבר מכשיר חיצוני נוסף.

כמו כן, יש כוונה לפרוס בחיפה קווי ISDN, שיאפשרו לקלוט ולשדר דרך קווי הטלפון הרגילים מידע קולי וחזותי באיכות מעולה. מבזק נמסר, כי מחיר השירות אינו עולה במידה משמעותית על מחירה של התקנת קו רגיל.

יריד הייבוא של קנטון – הזדמנות לחדירת ישראלים לשוק הסיני

(עתים) קנטון – עיר בדרום סין, עתידה לקיים בתאריכים 16 עד 21 באוקטובר יריד ייבוא, בו יציגו יצרנים מחו"ל מוצרים מסוגים שונים ומגוונים. במסגרת היריד, יוצגו מוצרים מתחומי האלקטרוניקה, מוצרי בנייה, רכב, תכשיטים, מתנות ועוד.

היריד ייערך באזור הסחר החופשי של קנטון, ולרשות המציגים יעמדו שירותי מכס ושילוח כדי לאפשר סגירת עסקאות במקום. המארגנים צופים לכ־20 אלף מבקרים.

לדברי אסף הראל, מנהל ראשון לעינייני כלכלה בשגרירות ישראל בסין, זו הפעם הראשונה שבה נערך יריד ייבוא בהיקף כזה בקנטון. עד כה, היתה העיר ידועה ב"יריד קנטון", בו הוצגו תוצרות סיניות. הראל סבור שהיריד יכול להוות הזדמנות טובה לייצואנים ישראלים לנסות את השוק ולנסות לחדור אליו.

פרובינציית גואנגדונג, שקנטון היא בירתה, מובילה בשנים האחרונות את הצמיחה הכלכלית בסין, וההכנסה הממוצעת לנפש בה היא הגבוהה בסין. קנטון ממוקמת בדרומה של סין – מיקום אסטרטגי בסמוך לשוקי הונג קונג, טייוואן ומזרח אסיה.

קנטון היא המקור ל־40% מהייצוא של סין, שסחר החוץ שלה במחצית הראשונה של '95 הסתכם ביותר מ־40 מיליארד דולר (מתוכם 18 מיליארד דולר ייבוא).

מנתוני המינהל לסחר חוץ בתמ"ס עולה, כי במחצית הראשונה של '95 הסתכם הייצוא הישראלי לסין ב־23.4 מיליון דולר (גידול של כ־8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד), ואילו הייבוא מסין הסתכם ב־59.6 מיליון דולר. עיקר הייצוא הישראלי לסין הוא של מוצרי היי־טק, כימיקלים ופלסטיקה.

אלדרוטי ימליץ להקים אזור תעשייה משותף לבקה אל גרביה ולקיבוץ מצר

(עתים) "משרד ראש הממשלה יוסיף 25 מתוך 100 הרשויות הערביות בצפון, ויבצע תשתית מחודשת, כך שיוכלו להמשיך ולתפקד כראוי לרשות מקומית ראויה בשנות ה־2000", אמר אתמול צבי אלדרוטי, מנכ"ל משרד ראש הממשלה, בתום מפגש שערך בבקה אל גרביה עם נציגי התושבים.

אלדרוטי דחה את בקשתם, כי ימליץ להכיר בבקה אל גרביה כעיר, בדומה למעמדה של אום אל פחם. הוא אמר כי יעביר את שיקול הדעת למשרד הפנים ולעומדים בראשו.

מנגד, אמר, הוא ימליץ בחום על הקמת אזור תעשייה משותף לבקה אל גרביה ולקיבוץ מצר השכן, וזאת על פי בקשה שהוגשה על ידי שני היישובים.

אלדרוטי אמר עוד, כי משרד ראש הממשלה ימשיך ויטפל בבעיות המגזר הערבי בגליל עירון, וינסה לצמצם את הפער הגדול שנוצר בין הרשויות הערביות לבין הרשויות היהודיות.

מנכ"ל משרד ראש הממשלה נועד בנושא זה עם שר הדתות, שמעון שיטרית, בכפר מנשיה, ושמע על בעיות המגזר הערבי במועצה האזורית יזרעאל.

בתום המפגש יצא אלדרוטי לפגישת עבודה עם ראש המועצה האזורית עמק יזרעאל, מולה כהן. הוא אמר כי מהיום יטופלו נושאים בעייתיים באופן יסודי יותר. זאת, לאחר פתיחת סניף של משרד ראש הממשלה בנצרת.

אלדרוטי אמר שהמשרד שנפתח בנצרת ייתן שירותים לכל אזור הצפון, ובראשו יעמוד יועץ ראש הממשלה, אריה ברוש.

שר הפנים אהוד ברק, ביקר בלוד והתארח במרכז המחשבים של בנק לאומי. לידו: משה כריר, ראש מערך התפעול של בל"ל.

סנפרוסט הקימה מרכז לוגיסטי בצומת ירקון

מאת כתבתנו הכלכלית

חברת סנפרוסט הקימה מרכז לוגיסטי חדש בצומת ירקון, בהשקעה של 3.5 מיליון דולר. באמצעות המרכז החדש, שירכז בתוכו את כל פעילות החברה – תחסוך סנפרוסט כמיליון דולר בשנה. במרכז יועסקו 72 עובדים, ודרכו יופצו המוצרים של החברות סנפרוסט, מערנות, תנאפש ועוד. המרכז יחליף את שני סניפי ההפצה באשדוד ובמודיעין.

סנפרוסט פועלת בשלושה מישורים עיקריים: ייצור ירקות ולקטים מירקות מוקפאים; ייצור מנות מוכנות לחימום ולהגשה; מערכת שירותי שיווק והפצה של מוצרי החברה וחברות אחרות.

בוטלה השתתפות אלביט במכרז לבחירת מטוס אימון לאוסטרליה

נשיא אלביט ייפגש השבוע עם שר ההגנה האוסטרלי לדון בהחזרת החברה למכרז

מאת אריה אורד

נשיא אלביט, עמנואל גיל, עומד להיפגש השבוע עם שר ההגנה האוסטרלי, רוברט ריי, כדי להחזיר את המטוס הצ'כי־ישראלי K-59F לרשימת המועמדים להיבחר למטוס האימון הבא של חיל האוויר האוסטרלי.

מחיקת המטוס מהרשימה הפתיעה חוגים רבים באוסטרליה, ביניהם גם את ראשי חיל האוויר האוסטרלי. המחיקה נומקה רשמית בסיכון טכנולוגי ובעלותה של חבילת השיבוח האלקטרוני שמספקת אלביט למטוס. (המטוס מיוצר על ידי חברת אירו וודוצ'ודי הצ'כית). באורח בלתי רשמי אומרים, שהמטוס הצ'כי־ישראלי נפל קורבן למריבות ביורוקרטיות מתמשכות בין גורמי הרכשה הצבאיים ובין הגורמים האזרחיים.

חלקיה של אלביט במטוס הם מערכות הוד, הניווט והתצוגה העילית הרב תכליתית, המשולבות באמצעות דאטאבוס מסוג 1553ב'.

מלחמת הפקידים במשרד ההגנה האוסטרלי כבר מעכבת כמה פרויקטים חשובים, ביניהם הכרעה על מטוס ההתראה המוקדמת הבא בו יצטייד חיל האוויר האוסטרלי. התעשייה האווירית הציעה לאוסטרלים את מערכת הפאלקון שמתוצרת אלתא, אולם פרסום המכרז נדחה למועד בלתי ידוע.

בינתיים נמסר על הצלחה של חברה בת אמריקנית של אלביט – EFW. החברה הוזמנה על ידי הענק האמריקני נורתרופ־גרומן להצטרף לקבוצה המבקשת לזכות בהשבחת 425 מטוסי האימון המתקדם של חיל האוויר האמריקני. EFW אמורה לספק את חבילת השיבוח האווירית.

שערי מטבעות חוץ לתאריך 05.09.95

המטבע	שער יציג	בנק הפועלים – מזומנים – קניה	בנק הפועלים – מזומנים – מכירה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – קניה	בנק הפועלים – העברות והמחאות – מכירה	בנק דיסקונט – מזומנים – קניה	בנק דיסקונט – מזומנים – מכירה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – קניה	בנק דיסקונט – העברות והמחאות – מכירה	בנק הבינלאומי – מזומנים – קניה	בנק הבינלאומי – מזומנים – מכירה	בנק הבינלאומי – העברות והמחאות – קניה	בנק הבינלאומי – העברות והמחאות – מכירה
1 סל	3.4575	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר	3.0410	2.97	3.12	3.0198	3.0686	2.97	3.11	3.0152	3.0641	2.97	3.10	3.0202	3.0658
1 ליש"ט	4.7309	4.64	4.86	4.6989	4.7747	4.62	4.84	4.6889	4.7652	4.62	4.83	4.6988	4.7698
1 מארק גרמני	2.0753	2.03	2.13	2.0620	2.0953	2.04	2.14	2.0565	2.0899	2.03	2.12	2.0623	2.0934
1 פרנק צרפתי	0.6014	0.58	0.62	0.5973	0.6070	0.58	0.61	0.5961	0.6058	0.59	0.63	0.5974	0.6064
1 גולדן הולנדי	1.8523	1.81	1.90	1.8393	1.8691	1.81	1.89	1.8363	1.8661	1.81	1.89	1.8405	1.8683
1 פרנק שווצרי	2.5310	2.48	2.60	2.5117	2.5523	2.49	2.61	2.5069	2.5476	2.47	2.58	2.5123	2.5502
1 כתר שוודי	0.4165	0.41	0.43	0.4138	0.4206	0.41	0.43	0.4125	0.4196	0.41	0.43	0.4130	0.4192
1 כתר נורבגי	0.4745	0.46	0.49	0.4712	0.4789	0.46	0.49	0.4705	0.4781	0.46	0.48	0.4714	0.4785
1 כתר דני	0.5351	0.52	0.55	0.5313	0.5400	0.52	0.55	0.5304	0.5390	0.52	0.54	0.5313	0.5393
1 מרק פיני	0.6935	0.68	0.71	0.6881	0.6993	0.67	0.71	0.6865	0.6984	0.68	0.71	0.6881	0.6985
1 דולר קנדי	2.2669	2.22	2.32	2.2527	2.2892	2.21	2.32	2.2505	2.2870	2.21	2.31	2.2541	2.2881
1 דולר אוסטרלי	2.2868	2.20	2.36	2.2720	2.3087	2.20	2.34	2.2644	2.3012	2.09	2.27	2.2712	2.3055
1 ראנד דרא"פ	0.8309	0.66	0.85	0.8251	0.8385	0.70	0.82	0.8239	0.8375	0.72	0.86	0.8250	0.8375
10 פרנקים בלגיים	1.0087	0.98	1.04	1.0016	1.0179	0.98	1.03	0.9998	1.0160	0.97	1.03	1.0018	1.0169
10 שילינג אוסטריים	2.9500	2.88	3.02	2.9297	2.9771	2.91	3.05	2.9255	2.9730	2.88	3.01	2.9302	2.9744
1000 לירטות איטלקיות	1.8713	1.82	1.94	1.8595	1.8896	1.84	1.93	1.8578	1.8880	1.83	1.93	1.8609	1.8890
100 ינים יפנים	3.1045	3.04	3.18	3.0846	3.1344	3.03	3.17	3.0776	3.1275	3.03	3.18	3.0840	3.1306
1 דינר ירדני	4.2574	4.11	4.39	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה מצרית	0.9807	0.86	0.92	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
ECU	3.8794	–	–	3.8529	3.9132	–	–	3.8454	3.9077	–	–	–	–
1 פאונד אירלנד	–	–	–	4.7990	4.8765	4.72	4.94	4.7895	4.8674	–	–	–	–
100 פזטה ספרד	2.4202	2.38	2.54	2.4023	2.4412	2.38	2.50	2.4004	2.4393	2.34	2.50	2.3995	2.4357
1 ניו זילנד	–	–	–	1.9686	2.0004	–	–	–	–	–	–	–	–
100 דרכמה יוונית	–	1.27	1.40	1.2807	1.3015	–	–	–	–	–	–	–	–
100 לירות לבנוניות	0.1840	0.20	0.30	–	–	–	–	–	–	–	–	4.7977	4.8701
1 דולר הונג קונג	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 דולר סינגפור	–	–	–	2.1218	2.1561	–	–	–	–	–	–	2.1220	2.1540
1000 לירה טורקית	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
1 לירה קפריסין	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

דבר היום

בין רבין לבירן

כ ולא שברירותה של התמיכה הציבורית במדיניות הממשלה (שברירות שהיתה בולטת עוד יותר, אילו רק היתה למתנגדי מדיניות זו חלופה רצינית) לא היתה הסתייגותו של אלוף פיקוד המרכז מחלקים חשובים בתוכנית "קשת צבעים ב'", לפריסה מחודשת של צה"ל במרחב פיקודו, מעוררת הד כה רועם.

אלופים באים והולכים, בטריקת־דלת צורמת לשבוע־שבועיים, בלא להפיל את הבית בבאתם. כך היה פעמים, בשנה האחרונה, בפרישתם הבוטה של שניים מארבעת השואפים לתפקיד הרמטכ"ל או למיצער לסגנותו – יצחק מרדכי ואורי שגיא. אילן בירן, שנודע בציבור פחות משניהם, היה נחשב בזמנים אחרים לקצין נוסף שהחליט כי דרכו־לראש המידרג נחסמה וכי מוטב לו לקבוע לעצמו את מועד הפרישה. אלא שהזמנים אינם רגילים. גורל הסדר־הביניים עם הפלסטינים מוטל בכף ועימו, במידה רבה, גם גורל הממשלה המכהנת הבאות. בנסיבות אלה, אין שר־ביטחון שהוא גם ראש־ממשלה יכול להרשות לעצמו עימות פומבי עם קצין בכיר, שהתפטרותו עלולה לקבל צביון של מחאה פוליטית.

כחייל מקצועי, יישאר בירן בתפקידו עד שימלאו שנתיים לכהונתו במרכז ואף יבצע את ההוראות שיגיעו אליו בשרשרת הפיקוד. אבל הרושם הברור העולה מהסתייגותו מכביד על רבין להיענות להמלצות שר־החוץ ועוזריו, המבקשים הגמשה ישראלית שתסייע ליאסר ערפאת להסכים לפשרה. בירן אינו פוליטיקאי והשקפתו הפרטית נשמרת לעצמו, אבל החשש מפני קשיים גוברים באבטחת הישראלים בשטחים לא רק משקף תחושה נרחבת בציבור (ואולי גם אצל רבין), אלא אף עלול לעצב אותה.

בהסכם אוסלו ביקש רבין להשיג, קודם לכל, ביטחון. אפשר שהסדר־הקבע שבסוף נתיב אוסלו אכן יביא לכך, אבל שלבי־הביניים מגבירים את הסיכונים, במיוחד למתנחלים שמספיגים חוסמת הממשלה. הדרג המדיני רשאי לצפות מהצבא לדבקות במשימה, עד כדי חירוף הנפש, אבל רבין אינו רשאי לצפות מבירן להשתתף למענו, במלוא גופו, על הגדר הזוה של ההתנגדות הפוליטית.

צרפת

לא משנה מי שר האוצר

הממשלה הבטיחה לצמצם את הגירעון. אבל ההבטחות כבר אינן מספיקות; צריך לפעול. זה מה שעשה אלן מדלאן. הוא אמנם פוטר – אבל פתרונותיו הם המשחק היחיד בעיר

ל'אקספרס

"כל שנה משתנה" – קובע פתגם צרפתי – "כך זה נותר אותו הדבר". ייתכן מאוד שנשיא צרפת וראש הממשלה שלו יעלו כי פיטוריו של שר־האוצר יהיו דוגמה נוספת לפתגם זה.

הפרשנים מסבירים כי ראש־הממשלה אלן ז'ופה פיטר את השר אלן מדלאן משום שהנשיא ז'אק שיראק אינו רוצה "לשנות את החברה על־ידי התקפה על מרכיביה השונים". לא משום השקפותיו האולטרה־ליברליות סולק מדלאן מן האחריות על הקופה הציבורית – אלא מכיוון שהסימפוניה שהנשיא מנגן היא "אלגרו נון־טרופו", בקצב מהיר אבל לא מהיר מדי. הנשיא רוצה פשרות עם השותפים השונים למירקם החברתי ועם הזכויות הסוציאליות שלהם.

מדלאן, בינוי שלישי בתמורות השלטונית ובעל תפקיד סולד בתחומי הכלכלה, השמיע צלילים אחרים – ומכיוון שכך, סולק ממש בסיומם של "100 ימי החסד".

"השקעתי רבות בהכנתם של 100 ימים אלה", אמר השר המודח בעת שנכנס לתפקידו, "ויש לי לוחות־זמנים מאוד מדוייקים". למן ה־27 באוגוסט, הוא לא יוכל ליישם אותם.

מאדלאן (49), שהיה "מעיין הרעיונות" של שיראק במירוץ לנשיאות, הוא בנם של פועל ועקרת־בית. בהיותו באוניברסיטה, בפקולטה למשפטים, היה פעיל באירגוני ימין ואחר־כך הצטרף לתומכיו של הנשיא ז'יסקאר. השקפותיו – "ליברליזם חברתי" – הביאו אותו, למשך קיץ קצר, לפסגת העוצמה השלטונית. היעדר הנטיה לדיפלומטיה ולפשרות היתה המאפיין העיקרי של שלושת החודשים שלו במשרד האוצר. גישתו – "דחפור מהיר, הפורץ דרכים חדשות בידיעה שמשהו נשבר בתנועה, אבל שזוהי הדרך להתקדם" – הביאה אותו הודחה.

שיראק וז'ופה הודרו מבולמוס הרפורמות שלו, אשר – לדעתם – סיכן את הסולידריות הלאומית; במיוחד הפריעה להם נטייתו להכעיס את עובדי המדינה, האיגודים המקצועיים. הם החליפו אותו בטיפוס הרבה יותר מנוסה ורגוע, ז'אן ארתואי.

מדלאן מנסה לשכנע את דעת־הקהל (ואת עצמו), שנאמנותו לעצמו ולרעיונותיו היא הדרך הטובה והראויה ביותר להבטיח תחושה טובה בניסה פנות־אישית. הוא מוסיף ומציין שהממשלה – גם בהיעדרו – לא תיטוש את נתיב הרפורמות־התכוחיות. "הרי גם ז'ופה הטיל ספק בהסכמות ובזכויות הסוציאליות", הוא אומר בתור אישוש לתחזיתו, והניסה האישית אינה בעדרת מאמירה זו.

האיש הנמרץ – מכנים אותו "אלקטרון חופשי" – כבר מתכנן את פעילותו בפרלמנט, הבוחר שלא יוזיל ממטע הגלב שלו נגד האינפלציה ונגד התקציבים הציבוריים. ממנו מתחלק בין בליעת כוונות של ספרות כלכלית לבין ריבוים אקדמאיים־מקצועיים בתחומים הקרובים לליבו – ושם הוא זוכה לאוהדים של חברי הקבוצה הליברלית "אמנט־פולואו", המשלבת אינטלקטואלים ואנשי עסקים.

בעזרתם, הוא לא יוותר על אמונתו, גם אם יישאר צייד בודד.

מנהיג האיגוד המקצועי, שעיקר כוחו בין עובדי שירותי־המדינה, מארק בלונדל, אמנם יכול לרשום לעצמו ניצחון קל: הוא לא נדרש להשיב עניינית על הצעותיו של מדלאן בענייני הטבות השכר, הזכויות הסוציאליות והגירעון של ביטוח הבריאות, ונותר בשלב של הבעת אי־הסכמה כללית.

אבל ייתכן, אומרים פרשנים, שהנצחון יהיה קצר־ימים. שוקי ההון העולמיים, הבודקים בקפדנות את ניהול הקופה הציבורית בצרפת (ובארצות אחרות), לא יניחו לעניינים להמשיך בנתיב הנוכחי.

מדלאן. מעיין הרעיונות של שיראק

"אנו עוברים תחת עינו הפקוחה של האח הגדול", אמר מדלאן למי שביקר אצלו במשרד האוצר. באומרו זאת, הוא היה מצביע על המסך המרצד של מערכת התקשורת הפיננסית של סוכנות הידיעות "רויטר", שעוקבת דקה־דקה אחרי שיערי־הריבית ושער־החליפין. צרפת – מדינה עמוסת חובות, כתוצאה מן הגירעון הממשלתי והציבורי העצום – תלויה בשווקים אלה, כדי "לסגור את החודש".

בארבע השנים האחרונות, הגירעונות העמיקו. שוקי ההון לא ראו שום מאמץ – ובוודאי לא סיכוי – לשלוט במצב המחמיר. הבנק המרכזי היה היחיד שניסה לעשות משהו, ושמר על ריבית גבוהה מאוד. אבל זה יצר סיטואציה של "שבר־האימה": התרופה קשה בערך כמו המחלה שהיא אמורה לרפא.

הממשלה (גם הקודמת) הבטיחה לצמצם את הגירעון, ואף קבעה לוחות־זמנים לשלוש שנים. אבל עכשיו, ההבטחות כבר אינן מספיקות: צריך לפעול. זה מה שעשה מדלאן. הוא איננו – אבל פתרונותיו הם המשחק היחיד בעיר. השר החדש, ז'אן ארתואי (51), מכיר את המצב. הוא היה תת־שר במשרד הענק שעכשיו באחריותו, והיה אחראי על דיוני התקציב בסינאט.

בראיון לפני כשנה, הוא הבהיר את "הפתרון הנדרש": מיסוי יותר כבד, אבל מוגבל בשיעור ל־40 אחוז – כלומר, בעיקר על שכבות הביניים – והפחתת הזכויות הסוציאליות. תוכנית עוד יותר נועזת מזו שהציע מדלאן.

שוקי ההון לא יניחו לו להתמהמה בהגדלת ההכנסות (החלק הראשון של התוכנית), וידרשו ממנו לבצע גם את החלק השני: הפחתת רמת ההגנה הסוציאלית לשכירים ולמשפחות.

האם זה מתאים ל"דרך הביניים", שמחפשים שיראק וז'ופה? האם שוב תוחלף התורה האישית על הלוחו של שר האוצר? ימים יגידו.

אם ובתה זועקות לעזרה, לאחר שנלכדו בשיטפון שהציף את הכביש הראשי למאנילה בירת הפיליפינים. הגשמים סחפו איתם פסולת וולקאנית מהר הגעש פינאטובו, שהפכה לבוץ טובעני בגובה של כמה עשרות סנטימטרים. צילום: אי־פי

איש השנה

השניים שאצה להם הדרך

גם אם הנשיא מובארק אינו אוהב לשמוע שיש מזרח־תיכון חדש, זוהי מציאות קונקרטית בעיניים ישראליות

אמיר נימן

ב ימים הקרובים תיפתח כאן ובכלי התקשורת השונים מתקפת סיכומי השנה החולפת והתחזיות לשנת תשנ"ו. קרב ובא חודש הטקסים העתונאיים המסורתיים – בחירת אנשי ונשות השנה ושאר האליפויות בתחומי חיינו. בשלוש השנים האחרונות, עוסקים הטקסים האלה בכל השינויים הדרמטיים שחלו במציאות המדינית באזור. איש השנה, כמו בשנה שעברה וזו שלפניה, סובל מפיצול אישיות – הפעם כתופעה חיובית. זהו יצחק רבין ושמעון פרס. לא זה לבדו ולא זה לבדו, אלא שניהם יחדיו, אחראים לניהולו של המהלך ההיסטורי המתחולל לנגד עינינו.

שלוש השנים האחרונות היו שנים של מהפך פוליטי ותחילתו של מהפך פסיכולוגי המוני ביחסי ישראל עם העולם הערבי. השנה החולפת העמיקה את התהליך, ביססה אותו והעלתה אותו על דרך שאין ממנה חזרה. השנה הבאה עשויה להיות גולת הכותרת של המהפך, כאשר הפלסטינים, לאחר בחירות דמוקרטיות או כמעט דמוקרטיות בשטחים, יכוננו את המוסדות הנבחרים שישלטו, בינתיים שלטון מוגבל, על תחומי שטח מוגדרים. המעבר מן ההתנהלות הריבונית החלקית להסדר הקבע שמשמעותו ריבונות מלאה תהיה כבר רק שאלה של זמן, שבמהלכו יימצא פתרון לשאלת ירושלים והסדר יצטמצם.

בכך יסתיימו שלושה עשורים של כיבוש ויחול תהליך של ריפוי הרעות החולות שפקדו את החברה הישראלית כתוצאה מכך, וייפתח עידן חדש שבסופו תשתרר נורמליזציה בינינו לבין הפלסטינים. אם מוסיפים לכך את היחסים הדיפלומטיים המלאים והחלקיים שנקשרו עם ירדן, מרוקו ותוניסיה והמגעים המתמשכים עם נסיכויות המפרץ הקטנות, וגם אם מביאים בחשבון את האפוטרופיה לשלום, הקיימת עדיין בחלקים לא מעטים של העולם הערבי – אין עוד ספק שאנו עומדים על סיפו של מזרח תיכון חדש. בוודאי שחדש בפרספקטיבה הישראלית. אולי גם במובנים רחבים וגלובאליים יותר.

כאשר טבע שר החוץ שמעון פרס את המושג הזה בראשית התהליך והשתמש בו בכותרת לחזון שהפיץ ברחבי העולם, היו מי שכינו אותו כאן הוזה, אסטרונאוט ומרחף. פרס, ומנהלי המו"מ האחרים, אינם חפים מטעויות במשא־ומתן. אפשר גם שאסטרטגיית השיווק של המהלך שניהלו היתה נגועה יומרנית מדי – כך נדמה היה בוועידת קזבלנקה – אבל המהלך הכולל שניהלו יצר את ההזדמנות לשילובה של ישראל באופן קונסטרוקטיבי וגלוי במירקם המזרח תיכוני.

נסיונו של נשיא מצרים חוסני מובארק, בראיונות שהעניק בסוף השבוע לעיתונות הישראלית, לצמצם את ממדי החידוש של המזרח התיכון הוא ניסיון מובן. אי־אפשר לצפות מצד מצרים להיות השקפה בעניין זה עם ישראל. מצרים, שהיתה המדינה הערבית הראשונה לעשות שלום עם ישראל ושימשה כמתווכת בהרחבת מעגל השלום, מוצאת עתה שבין פירות השלום מסתתרים גם פירות לא כל־כך טעימים מבחינתה, לנוכח הפוטנציאל הישראלי ליהפך לגורם בעל משקל בזירה המזרח־תיכונית, הפעם לא כמעצמה צבאית, אלא כמדינה בעלת משקל מדיני, כלכלי וטכנולוגי.

המלצת הנשיא המצרי להאט את קצב מוליכי השלום הישראליים היתה נופלת בירושלים על אוזניים קשובות אילו בבניין ראש הממשלה היה יושב עדיין יצחק שמיר. גם הוא סבר ששום דבר לא בוער, ואילו הדברים היו תלויים בו, היינו יושבים היום בעזה. יורשו בראשות הליכוד, בנימין נתניהו, גרס אז שתנאי מוקדם למו"מ עם המדינות הערביות הוא דמוקרטיזציה של משטריהן, וזה לכל הדעות חזון מזרח־תיכוני חדש מרחיק לכת הרבה־הרבה יותר מזה של שמעון פרס.

עוד חזון למועד, ויחלפו עוד שנים עד לנורמליזציה מלאה במזרח־התיכון, אבל אין ספק שהמציאות המדינית משתנה והולכת בכיוון הזה. אם לא יתרחשו אירועים בלתי צפויים, בקדנציה הבאה של ממשלת ישראל – בין אם ממשלת עבודה ובין אם ממשלת ליכוד – יסתיים תהליך השלום הפורמאלי עם הפלסטינים ועם סוריה ולבנון.

במובן מסוים, יהיה זה קצה של הרפובליקה הישראלית הראשונה, זו של המלחמות. הרפובליקה הישראלית השניה תעסוק כבר בתכנים אחרים, פחות בביטחון ויותר בנושאים "נורמליים", אזרחיים. יצחק רבין ושמעון פרס הם לא רק "איש השנה" של השנים האחרונות. לצדו של דוד בן־גוריון, האישיות המרכזית של עשוריה הראשונים של המדינה, הם המובילים את ישראל לקראת שפיות מדינית ופוליטית.

הקו הירוק

פציפיזם לוחמני

יושקה פישר, מנהיג הירוקים, השמיע באחרונה עמדה חריגה במפלגתו, כאשר הביע תמיכה בהתערבות צבאית של גרמניה בבוסניה. לטענתו, עמדה זו אינה סותרת את העיקרון "ולא עוד מלחמה"

ורדינה הילו, בון

ח יילים גרמנים השתתפו באורח פעיל, בפעם הראשונה מאז מלחמת העולם השניה, במבצע צבאי מחוץ לגבולות הטריטוריאליים של ארצם. מטוסי טורנדו של ה"לופטוואפה" הגרמני, סוככו, ביום שישי, על מטוסי נאט"ו שתקפו מטרות סרביות בבוסניה. וזהי תפנית היסטורית. עד כה מנעה חוקת היסוד את מעורבות גרמניה מחוץ לגבולותיה. שבירת הטאבו מעוררת דאגה וחשש, בעיקר בחוגי השמאל הפציפיסטי, מפני מעורבותה והסתבכותה בעתיד של גרמניה בפעולות צבאיות דומות – לא רק במלחמה ביוגוסלביה־לשעבר, אלא גם באזורי סיכסוך ועימות אחרים.

האור הירוק שנתנו בית הדין החוקתי והבונדסטאג בתקופה האחרונה, סללו את הדרך להתערבות הצבאית. בדיעבד, השתלבותה של גרמניה במבצעים צבאיים של נאט"ו, גם אם מדובר באזורי עימות שאינם בתחום הטריטוריאלי של הברית האטלנטית, שבה היא חברה, מחזירה אותה למשפחת העמים, 56 שנה לאחר פרוץ מלחמת העולם השניה.

לאחר איחוד גרמניה, ובעקבות יציאת הכוחות הרוסים מגרמניה לשעבר, הוגבר הלחץ של מדינות המערב על בון לגלות מעורבות בזירה המדינית והכלכלית הבין־לאומית.

גם מזכיר האו"ם בוטרוס ראלי, בשיחות מדיניות שקיים עם הגרמנים, ביחד עם האמריקאים והצרפתים, ניסה לשכנע את הממשל בבון להציב כוחות שיטור בחסות האו"ם באזורי סיכסוך בעולם.

אין זה סוד, שלאחר האיחוד מתקשה גרמניה ליצור הסכמה בתוכה בכל הקשור למעורבות בין־לאומית. בהיעדר אוייב מוגדר, כפי שהיתה ברית וארשה בתקופת המלחמה הקרה, לא התקבלו החלטות לגבי יעדיו של הצבא, ולפיכך גם קטנו משמעויות תקציבי הביטחון, והמגמה לקצץ בהיקף הצבא נמשכת. היעדר קונסנזוס בשאלת תפקידו של הצבא במשימות בין־לאומיות מקשה גם על הגדרת אופיו העתידי.

מנפרד וורנר, שנפטר בשנה שעברה והיה מזכיר ברית נאט"ו ולפני כן שר הביטחון, צידד במעורבותה של גרמניה כשותפה במשימות ביטחון בין־לאומיות בחסות האו"ם. הגרמנים הללו אט אט לשנות את תפיסת העולם, שאותה סיפר באוזניו לאחר הקמת הרפובליקה הפדראלית – בריחה מכל מעורבות צבאית וחיצונית. לפני שנתיים, בצעדים מהוססים, נשלחו חיילים גרמנים למשימות הומאניטריות מטעם האו"ם, תחילה לקמבודיה ולסומאליה ואחר־כך גם לסרייבו.

עתה הוגבר הלחץ על הגרמנים, והואשמו באדישות ובפסיביות, לנוכח מרחץ הדמים היום־יומי בבוסניה. הגרמנים ניסו להצדיק את עמדתם בטענה שקלטו יותר מ־400 אלף פליטים מיוגוסלביה.

השנה נרשם בגרמניה שיא במספר סרבני הגיוס מאז סוף מלחמת העולם השניה, כאשר יותר מ־80 אלף צעירים ביקשו לא להתגייס לצבא הסדיר. המחלוקת בין המפלגות בשאלת השתתפות כוחות צבא גרמניים במלחמה ביוגוסלביה הגבירה עוד יותר את הרתיעה של בני הנוער מפני גיוס. "זהו דור של אגואיסטים", קבלה קלייר מרינפלד, המפקחת על הוועדה הפרלמנטרית בעניין גיוס לצבא, שהביעה ספק אם ניתן בעתיד לקיים בתכונת נורמלית של צבא סדיר לנוכח התופעה המתפשטת.

במערכת הפוליטית נשמעות דעות שונות בסוגיה המדינית כלפי יוגוסלביה. מפלגת הירוקים השמאלית ממשיכה לדבוק בהידברות דיפלומטית ובהטלת סנקציות כלכליות על הצד התוקף. הירוקים דוחים על הסף כל מעורבות גרמנית צבאית, גם לא לצורך חיפוי.

ואולם, *יושקה פישר, מנהיג הירוקים*, אישיות פוליטית סגנונית ועדיפה על רבים, מפליטי מהפכת הסטודנטים של 1968, עורר עליו באחרונה תרעומת בקרב חבריו בשמאל. במסמך שחיבר ביוני הוא ביקש מחבריו להרהר שוב ברעיון הפציפיזם ולהפר אותו באורח חריג לגבי בוסניה. הפוליטיקאי המשופשף מצדד בפעולה צבאית, שמטרתה הגנה על המוסלמים בבוסניה. עמדה זו מנוגדת לעמדה השלטת בחוגי השמאל, הדוחים בתוקף כל השתתפות של חיילים גרמנים במלחמה.

פישר הסביר את השינוי בעמדתו בכך שהעזרה למוסלמים היא בבחינת מאבק בפאשיזם: "אני דוחה גם עכשיו מלחמה כאמצעי פוליטי", אמר פישר בראיון לשבועון "שפיגל", לבד מנסיבות חריגות כמו השמדה אתנית. "כמו בעבר, אני ממשיך להיות פציפיסט", הוא הדגיש. "צריך להמשיך להגביל את הפעילות הגרמנית רק לסיוע הומאניטרי", הוסיף פישר, שהזהיר את חבריו מפני "היעוד המצפון בשל חוסר המעש לנוכח תמונות הזוועה השקפות ממסך הטלוויזיה".

פישר אמר עוד, כי התפיסה הרווחת בגרמניה, שלמדה את לקחי המלחמה על בשרה, ל"עולם לא מלחמה", ו"לעולם לא אושוויץ", לא השתנתה, אלא רק התחדדה, ופירושה "מחוייבות שלא להתיר לעולם אפשרות שרוצחים ינהיגו מדיניות פוליטית שתוביל לתוקפנות צבאית, להשמדת עמים ולשיעבוד עמים אחרים". עמדה חדשה השמיע גם חברו לדרך בשמאל הגרמני, דניאל כהן־בנדיט, ושניהם זכו לשבחי הפוליטיקאים השמרנים.

הבשורה של שוחט

ההר הוליד עכבר מת

בגלל חוסר הגיבוי לשר האוצר והעדפת הנגיד, משבש רבין את הסדר הנכון של הדברים: במקום שהממשלה תקבע את המדיניות הכלכלית עושה זאת בנק ישראל

לזי מודב

ב ימים כתיקונם, לא היה העניין הזה עובר בשקט. ביום שני התעורר המסחר במטבע חוץ, פרס לארה"ב שם חגגו(?) את "יום העבודה", התברר שההר הוליד עכבר מת. שער החליפין של השקל כלפי הדולר לא זז ונותר ברמתו ובשיעורו, בדיוק כמו ביום שישי.

פתיחה זאת, לידתה ותימוקה בראיון במגנון הפריימריס שהעניק שר האוצר בייגה שוחט, ל"ידיעות אחרונות" ביום שישי. כדי, כנראה, לשמור על איזון, חזר שוחט על עיקרי הדברים בראיון ששודר למחרת ב"יומן השבוע" של קול ישראל. "כדי לשוב לשווי משקל נכון וכדי לעצור את הידרדרות הגירעון במאזן המסחרי, צריך לבצע פיחות של 4־6 אחוזים", אמר שוחט. זאת היתה הבשורה.

בימים כתיקונם הכרזה כזאת של שר האוצר היתה גורמת לרעידת אדמה כלכלית קלה. ביום שני היו צצים ביקושים כבדים לדולר ולמט"ח. 5 אחוזים תשואה למי שיש לו מיליון דולר לשחק איתו, זה רווח של 50 אלף דולר, משהו כמו 150 אלף שקל. זה כבר לא כסף קטן, ודאי שווה לשלם בשבילו את מחיר העיית הלילה בחשבונך.

אבל הימים הם ימים שבהם אין מלך בישראל. בכל מקרה, שר האוצר איננו המלך. המלך האמיתי, הבלתי מוכתר, נסע לארצות הים כדי לספר בשבחי המדיניות המוניטארית של בנק ישראל.

פרופ' יעקב פרנקל לא יכול היה להסתיר את שביעות רצונו וחיוכו הרחב לנוכח חוסר האונים שהפגין האיש האחראי מטעם הממשלה (וציבור הבוחרים) על המדיניות הכלכלית.

שר האוצר וכמעט כל השרים הכלכליים, משוכנעים שכדי לטפל בבעיית הגירעון התופח במאזן המסחרי אין מנוס מפיחות. במצב כזה פתוחות בפני השר הכלכלי הבכיר והממשלה שתי אפשרויות: לשכנע, בדרך זו או אחרת, את בנק ישראל להפחית את הריבית כדי לגרום למיליארדי הדולרים להתחיל לעזוב את אפיקי ההשקעה השקליים. כיוון התנועה – בעוצמה כזאת או אחרת – יביא מדרך הטבע לביקוש לדולר והיצע גובר של שקלים (המשקיעים ימירו דולרים ומט"ח אחר בשקלים), וכך אפשר יהיה לבצע פיחות איטי מבוקר ומתמשך, על־פי תנועת המט"ח ועוצמתו במסגרת האלכסון הקדוש והמדיניות הכלכלית.

שר האוצר משוכנע שפיחות כזה לא יביא ללחצים אינפלציוניים, או לתביעות שכר. לדבריו, כל העסק יהיה מבחינת המשק לא יותר מ"מיצמוץ עין".

אלא שנגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, מסרב לעשות את מה שמתבקש ומתבצר בעמדתו. הוא גם הצליח לגייס לצידו את ראש הממשלה. מה נותר לשר האוצר לעשות במצב כזה להכריז על פיחות יום אדמיניסטרטיבי, ממש כפי שעשו כמעט כל שרי האוצר לפניו – אשכול, ספיר, ארידור ופרס. הצרה שלצער כזה זקוק שוחט להסכמתו של רבין. וזו, כפי שזה נראה, אינה נתונה לו.

כך מצא את עצמו שר האוצר, במקום לשלוט, לבצע ולמשול – מנתח, מסביר, משכנע ומבליג. זה לא מלמד רק על מעמדו של שוחט בממשלה, זה קודם כל מלמד על הצורה הבלתי סבירה שבה מנהל יצחק רבין את ממשלתו ואת המדיניות הכלכלית. בגלל חוסר הגיבוי והעדפת הנגיד, משבש רבין את הסדר הנכון של הדברים: במקום שהממשלה (הכלב) תכשכש בזנב (בנק ישראל), קורה ההיפך.

רבין לא לוקח כרגע בחשבון, שהעדפת עמדתו של הנגיד תביא בסופו של דבר נזק כלכלי ואלקטוראלי לו עצמו ולממשלתו. כרגע המצב הכלכלי נראה מצויין. האינפלציה הודברה או לפחות נמצאת בתהליך עקבי של התכנסות. קיים סיכוי יותר מסביר ש־1995 תסתיים באינפלציה הנמוכה ביותר מזה 23 שנים ותיגמר ב־7־8 אחוזים. מצב התעסוקה משתפר גם בקרב העולים וגם אצל כלל האוכלוסיה, במיוחד בקרב הגברים. רמת החיים עולה כבר שנה שניה ברציפות וכל הסימנים מראים שהעלייה תימשך גם ב־1996 (שנת הבחירות). צמיחת התוצר טובה ועקבית והתחושה הכללית בקרב האזרחים היא שמצבם הכלכלי טוב והוא ישתפר עוד יותר בעתיד.

על השמיים הכחולים מעיבה רק עננה אחת שחורה, הנמצאת כרגע באופק, אבל מתקרבת אלינו לאט ובביטחון. זהו הגירעון התופח במאזן המסחרי ובמאזן התשלומים. כולם יודעים את גורמי הגירעון וכיצד ניתן להקטין אותו. אם במשרד האוצר סירבו להודות בכך עד לפני חודשים ספורים, הרי בימים האחרונים, מי שמקשיב לשר האוצר, עלול להתבלבל ולחשוב לרגע שהוא שומע את שר התמ"ס, מיכה חריש, או אולי חלילה אפילו את נשיא התעשיינים דן פרופר (אינטרסנט).

הנוסחה פשוטה – הורדת הריבית ופיחות השקל. התוצאה – היבוא מתייקר והיצוא מקבל יותר שקלים תמורת מטבע החוץ. התוצאה הבלתי נמנעת – ירידה בגירעון. אם הצעדים האלה לא יבוצעו מיד, וגם זה באיחור מיותר של שישה חודשים, יתפוצץ כל העסק בפרצופה של הממשלה הזאת, בדיוק ערב הבחירות, בסתיו 1996.

כרגע ניתן עדיין לבצע את המהלך בצורה אישית ומבוקרת לאורך כמה חודשים. באביב של השנה הבאה ייתקפו המשקיעים באפיק השיקלי בעצבנות של ערב בחירות ומתוך חשש מצעדים חריפים או סתם חוסר יציבות של ממשלה המסיימת את ימיה – יקנו את הכסף ויברחו. בריחה של 4־5 מיליארד דולר תוך חודשים באביב '96 תחולל פה רעידת אדמה.

בנימין נתניהו לא יודע, אבל לא האפו אמר, אלא דווקא יעקב פרנקל, יהיה האיש שיביא אותו למשרד ראש הממשלה בירושלים. עם עזרה גדולה מיצחק רבין.

ערבים ויהודים בישראל

לקראת חברה אזרחית

סאלם ג'ובראן

כ אשר מגישת התוכנית ב"קול ישראל" מתקשרת לעורך "מבט" רפיק חלבי ומבקשת ממנו לספר למאזינים מה יש במהדורת הערב, סביר להניח שהמאזינים יהיו סקרנים לדעת מה יהיה ב"מבט", ומעטים מאוד, אם בכלל, יתעניינו בעובדה שחלבי הוא ערבי.

כאשר זוהיר בהלול מנחה את תוכנית "חמש אחרי הרשות", הוא מארח אישים יהודים בדרך־כלל, ולפעמים הדיון הוא על נושא יהודי מאוד, וספק אם המרואיינים והמאזינים מייחסים חשיבות לשייכות הלאומית של המנחה.

כאשר מופיעים על בימות התיאטרון בתל אביב או בחיפה שחקנים מכשרים כמו יוסף אבו־ורדה, מכרם כורי, מחמוד בכרי, סלים ראו וסלווא נקארה־האדאד, והצופים מוחים להם כפיים – הם עושים זאת על סמך ההצלחה האמנותית. סביר להניח שלא מפחיתים במחיאות הכפיים או מגדימים בעידודם מפני שהם ערבים.

כאשר רפעת תורק מככב בקבוצת כדורגל יהודית או משתתף בייצוג ישראל במשחק בינלאומי, יחס הקהל הישראלי אליו הוא לפי "הנקודות" שהוא צובר לקבוצה של ישראל; יעודדו אותו אם יצליח ואולי יקללו אותו אם יפשל.

לא מעט רופאים ערבים עובדים בבתי־חולים בישראל. יחסיהם הטובים עם עמיתיהם היהודים, וגם, וזה יותר חשוב, עם החולים היהודים ומשפחותיהם מחממים את הלב. יש גם מורים ערבים העובדים בבתי־ספר יהודיים, מלמדים ערבית או היסטוריה של האיסלאם, ולפעמים נושאים שאין להם קשר עם הערבים, והתלמידים וגם המורים מתייחסים אליהם, במשך הזמן, כחלק מן הצוות, שותפים לפרוייקט בית הספר.

בכל פינה בארץ הזאת נפגשים יהודים וערבים ועד כמה שזאת נראית אלי קביעה תלושה מן המציאות, הולכת ונרקמת, מתרחבת ומעמיקה שותפות האינטרסים "העסקיים", היום־יומיים, בין יהודים וערבים, כבני־אדם, כאזרחים.

כל זה לא היה בשנות ה־50 וה־60, כשהערבי בישראל נתפס כפועל בניין, סבל, או במקרה הטוב גנן וספק אם ניהל שיחה (שלא לדבר על דיאלוג) עם "הבוס" היהודי.

ישנם תהליכים המתקדמים לאט, אבל בעקביות. ובכל זאת, כאשר מנסים לתאר את התופעה ולהגדיר אותה, רבים נרתעים ונבהלים. לכן אינני מופתע שלא מעטים, יהודים וגם ערבים, פוחדים מן הרעיון, שמטיף לו זה שנים אלוף הראבן, מנהל "סיכוי", לקביעת "אמנה חברתית", לטיפוח שיטתי לערך האזרחות, לטיפוח אינטרסנטיות משותפת וזהות משותפת, חברתית, אזרחית.

יש הרואים בשאיפה לחברה אזרחית "מזימה" נגד הלאומיות. אבל, כידוע, החיים חזקים מכל תיאוריה. בישראל יש התפתחות בשטח, יש שינויים בחשיבה, בהתנהגות ובמנטאליות. ומעל לכל, האינטרסים משתנים. הם שמפתחים זהות אזרחית, בסיס שזהו, ראייה כללית, שיכולה להיות משותפת, ללא הבדל לאום, דת ומין, או כל הבדל אחר.

תהליך השלום, עם כל "הזיגזגים" והמשברים, ולצערנו גם הקורבנות, ימשיך ויצליח. נביחות אויבי השלום לא יעצרו את השיירה. העידן החדש יביא יותר ויותר להרחבת התחומים המשותפים בין היהודים והערבים, אזרחי מדינת ישראל, יביא לסילוק מכשולים אמיתיים ופסיכולוגיים. במלים אחרות, מפלס הלאומיות האקסקלוסיבית יורד, בשני הצדדים, ואילו מפלס האזרחות "ילך ויעלה". וכך, השונות תפסיק להיות מקור לעויינות ותהיה ביטוי לעושר וגיוון. התרבות הערבית והתרבות העברית ימשיכו להיות שונות, אבל שורשיהן יהיו נעוצים בקרקע של חברה משותפת.

שינויים חיוביים מתחוללים בחברה הפלסטינית

סאלם ג'ובראן כותב במאמרו "הבטחה שלא קויימה" ("דבר" ה־21 באוגוסט) על השינויים החברתיים והאידיאולוגיים המתחוללים בקרב ערביי ישראל עם התקדמות תהליך השלום.

מן הראוי, לדעתי, לציין ששינויים דומים מתחוללים גם בקרב הפלסטינים בשטחים, ובמיוחד כוונתי לשני גורמים: התרחקות מהדת, והתנגדות לטרור.

למרות מה שנראה לעיתים כהתחזקותן הפוליטית של התנועות האיסלמיות בשטחים, על רקע הכיבוש והעוני, דומני שהחברה הפלסטינית עוברת תהליך של הגדרת עצמה כחברה חילונית. חיי הלילה שהתפתחו בשנה האחרונה בעזה, פסטיבל התרבות המתוכנן בשכם, ואפילו נטייתן של יותר ויותר נשים פלסטיניות ללכת בלבוש שאינו נחשב "צנוע" – כל אלה מעידים על התרחקות מהדת, ולפיכך גם אין פלא על כך שהמוסלמים הקיצונים מביעים את מחאתם החריפה על כל האירועים והתופעות הללו.

התנגדות הפלסטינית לטרור, מקורה, להערכתי, במעבר ההיסטורי של העולם הערבי מאידיאולוגיה לאינטרסים. הפלסטינים מבינים כעת יותר ויותר, שהטרור פוגע באינטרסים הבסיסיים שלהם (הכלכליים והפוליטיים כאחד), וההנהגה הפלסטינית – בראשות ערפאת – אף עוברת תהליך מעניין של גינוי מוסרי לטרור ול"רצח חפים מפשע", כפי שהגדיר זאת ערפאת בעצמו. החשוב מכל הוא, כמובן, שבראשונה נלחמת ההנהגה הפלסטינית בטרור.

ניתן לומר, אם כן, שבמקביל לתהליך השלום – וכתוצאה ממנו – מקיימת החברה הפלסטינית דיון נוקב באשר לאופיה, דיון אשר מגמתו הנוכחית היא חיובית ביותר מבחינת סיכויי הפיוס וההשלמה באיזור.

עמירם גיל, גבעתיים

הרדיו והטלויזיה משרתים את הימין

הרדיו והטלויזיה הממלכתיים תופסים בחוסר איזון משווע, כנותנם פתחון־פה מופרז ביותר למתנגדי השלום והממשלה.

לאחר כל ארוע מתראיינים בלי קץ מנהיגים מתלהמים, השודרים רודפים עם מקרופון פתוח בבתי המעצר ובתי המשפט, אחרי אנשי ימין החשודים בפשעים המורים, ואפילו ברצח, ונותנים להם להפיץ את ארסם לכל "עם ישראל".

דוגמה קלאסית למתן פתחון פה מופרז, הם הראיונות המרובים עם רחבעם זאבי, בעקבות דברי הבלע וההסתה שהשמיע בכנסת. הרדיו והטלויזיה איפשרו לו לחזור ולהרחיב את משנתו המסוכנת. בנוסף לסכנה שבהשמעת איומים, ניתנו לו בכך שעות שידור מרובות, דבר שיעזור לו במאבק על קולותיהם של הבוחרים [illegible].

במצב המתוח שבו אנו מצויים, יוצקים אמצעי התקשורת האלקטרוניים שמן על המדורה. אין כוונתי לשלילת זכות הציבור לדעת, אך מדובר כאן בהפקרות וחוסר אחריות.

בני גפן, מושב בן־עמי

שאלות ותשובות של אזרח על המו"מ עם הפלסטינים, נוכח שטיפת המוח התקשורתית

להלן כמה שאלות של אזרח, המבקש לשמור על עצמאות מחשבתית נוכח שטיפת המוח של התקשורת. שאלות אלה, משום מה, לא נשאלות על־ידי עיתונאים המראיינים את שרי הממשלה.

שאלה: האמנם מטרת החמאס היא הפסקת המו"מ של אש"ף עם ישראל? תשובה: ההיפך הוא הנכון. החמאס, כמו אש"ף, מעוניין בהצלחת המו"מ, שיביא בסופו של דבר ליציאת צה"ל מיו"ש.

שאלה: אם כן, מדוע ממשיך החמאס לבצע פיגועים, האם הם אינם מסכנים את המשך ביצוע הסכם אוסלו? תשובה: החמאס מבין שהפיגועים לא יביאו להפסקת המו"מ על־ידי ממשלת ישראל, כי פיצוץ המו"מ יהווה הוכחה לטעותה של הממשלה בהכרה בארגון טרור, שעמד ב־1992 בפני פשיטת רגל. להודאה כזו דרושים אומץ לב ויושר אישי. האם לשרי הממשלה שלנו אופי כזה?

שאלה: מדוע בכל זאת ממשיך החמאס לבצע פיגועים? תשובה: נא לשים לב לעיתוי הפיגועים: הם מתבצעים בעקבות קשיים במו"מ, כשהצד הישראלי איננו מוכן (עדיין) לוותר בנושאים השונים.

נוצר אז מעין נתק בשיחות, ובעקבותיו מתבצע פיגוע, שמטרתו להאיץ בצד הישראלי, שבראשו שר החוץ. ואז פרס אץ־רץ לערפאת בטאבה, ומסכם איתו על הבנות חדשות, שגם הן אינן משביעות את תיאבונו של ערפאת. ושוב, בעיתוי לא מקרי, בא הפיגוע האחרון באוטובוס בירושלים. לאחר הפסקה של יום אחד, שוב חודשו השיחות באילת, וסוכם על הבנה בעניין המים ביו"ש. יש להניח שתהליך זה יימשך, כיוון ששני הצדדים אינם רוצים בהפסקת המו"מ.

המו"מ מקרב יציאתנו מיו"ש, ולכן הטענה כאילו החמאס מתנגד למו"מ, היא שקרית. הממשלה משתמשת בטענה שקרית זו לצרכי פנים.

אברהם מאיר, תל־אביב

שתי עובדות ושאלה אחת

על עובדות אי אפשר להתווכח. עובדה אחת: שוטרי מג"ב השתמשו בכח נגד מפגינים יהודים. עובדה שניה: שוטרי מג"ב ברחו מול מפגינים ערבים בישוב ורד יריחו. האלה השוטרים שלנו?

חיים אבני, תל־אביב

שנה למהפך בהסתדרות: חשבון נפש של גימלאי

במלאת שנה לקימה של ההסתדרות החדשה בראשותו של חיים רמון, הצליחה ההסתדרות להתרוקן מהעקרונות האידיאולוגיים, מהנכסים הכלכליים, ומיסודות ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל.

ההסתדרות הכללית, אשר קמה בשנת תרפ"א (1920) על־ידי אבות תנועת העבודה – בן גוריון, ברל כצנלסון, טבנקין, היתה דוגמה לכל העולם הנאור. היא היתה בנויה לא רק על האיגודים המקצועיים, לפי המקובל בעולם. הייחוד שלה היה במסגרת הכוללת, כדי לאחד את כל הפועלים – פועלי העיר ופועלי הכפר, עובדי כפיים ואנשי רוח, עובדים במשק עצמאי ושכירים במשק ציבורי ופרטי, ההתיישבות העובדת (הקיבוצים והמושבים), חברת העובדים, המשביר המרכזי, תנובה, קואופרטיבים, משק העובדים לתפארת.

היסוד העיקרי בהקמת ההסתדרות הכללית היה "עזרה הדדית" בין החברים, לא רק דאגה לשכר. ההסתדרות הקימה מוסדות להשכלה, תרבות ואמנות, דאגה לשעות הפנאי לחברי ההסתדרות. פאר היצירה בעזרה ההדדית היתה קופת־חולים הכללית, משען, קרנות הגמל והפנסיה. כל זה קם לפני הקמת המדינה, על בסיס וולונטרי ממיסי החברים, מעמל כפיהם.

עכשיו קם דור חדש להסתדרות, אשר "לא ידע את יוסף". כל מה שהיה בעבר, נהפך אוטומטית לפסול בעיניהם. המבנים עומדים למכירה. הדרך החדשה מובילה להסתדרות של איגודים מקצועיים נטו.

לדקוויזאם של ההסתדרות הכללית שותפים לא במעט גם גימלאים רבים, כולל דיירי בתי־האבות, אשר נתנו קולם לבחירתה של ההנהגה החדשה. הגמול שלהם מבחירי ההסתדרות החדשה הוא הפרטת משען. אין בלבי חס וחלילה רצון לנקמה, אך הגימלאים הם שייפגעו מהעברת בתי האבות לידיים פרטיות. אם לא ייפגעו אלה השוהים כיום בבתי־האבות של משען, ייפגעו אלה שעדיין לא נזקקים לבתי־אבות, שבבוא הזמן, בעקבות ההפרטה, לא יהיה להם מספיק כסף להתקבל לבית אבות.

אך אני, כגימלאי, פונה לחברי, בכל זאת הצטרפו להסתדרות הגימלאים, שהיא חלק בלתי נפרד מההסתדרות הכללית. בל נעזוב את ההסתדרות, שאנו בנינו אותה. חובה עלינו לשמור אותה לזמנים טובים יותר.

מרדכי זילברשטיין, קרית חיים

דירות גדולות מגבירות את הנגיסה בנוף הטבעי

קראתי את המודעה של "ארגון הגג של שוחרי איכות הסביבה", נגד הבניה המאסיבית בכל חלקי הארץ, ובמיוחד נגד הרחבת נמל התעופה בן־גוריון.

לפני 60 שנה, בתנועות הנוער, שרנו את שירו של אלתרמן "בהרים כבר השמש מלהטת ובעמק עוד נוצץ הטל... נלבישך שלמת בטון ומלט".

מצד אחד רוצים בעליית יהודים, אך מה לעשות, ארצנו היא קטנטונת, וכולם רוצים לגור בין גדרה לנהריה. אך כמו שנשיא המדינה אמר, יש יותר מדי אמריקניזציה בארץ. כלומר, אנשים כבר לא מסתפקים בדירות בגודל רגיל, אלא כל אחד רוצה דירת ענק. העיקר – יותר גדולה ומפוארת מזו של השכנים והידידים. בזה טמון לדעתי, עיקר הבעיה.

חיה ספיבק, כפר סבא

★ מכתבים למדור ניתן לשלוח לפקס' 03־6294783, או לת"ד 199 תל־אביב (מיקוד 61001).

המלצה

טלוויזיה

"שולחן לחמישה", ערוץ 3, 16.00

מאז "שלושים ומשהו", לא נולדה סידרת טלוויזיה ריאליסטית עד דמעות שמלווה את גיבוריה בקצב איטי כמעט כמו של החיים, עם מחוות קטנות שצובעות את המסך בהמון רגש. עד שרשת פוקס התחילה לשדר את "שולחן לחמישה". אין כאן אמירות גדולות, אין כאן דרמה גדולה מהחיים. יש כאן דיאלוגים קאמריים עדינים, משחק משכנע וצילום מקורי.

לכאורה זהו מתכון בטוח לעוף מלוח המישדרים לפני תום העונה. אחרי התלבטויות החליטו בפוקס לתת לסידרה הזו הזדמנות נוספת, והפיקו עוד עונה. בערוץ 6 שודרה העונה הראשונה בשישי בערב. היום בארבע, הפעם בערוץ 3, תשודר הסידרה מהפרק הראשון, בו נהרגו בתאונת דרכים הוריהם של חמשת הגיבורים. סתם ככה, בדרך לבילוי שגרתי.

הם השאירו מאחורים חמישה ילדים. צ'ארלי (24), הבן הבכור, מתקשה להתגבר במהירות הנדרשת לתפקידו החדש, אבי המשפחה. ביילי (17) וג'ולי (15) התיכוניסטים חווים את גיל ההתבגרות המריר־מתוק בכוחות עצמם, וקלודיה (11), הכנרית המחוננת, מזכירה לכולם כל הזמן עד כמה חסרים להם ההורים. בזכות התינוק מצטרפת למשפחה אומנת, כך שצפוי גם תהליך אם.

הסידרה נקראת "שולחן לחמישה" משום שמדי יום שישי נהגה המשפחה להתכנס לארוחת ערב במסעדה של האב. המסורת הזאת נמשכת גם אחרי מותם של ההורים. מי שהחמיץ את הסיבוב הקודם, או גילה את הסידרה באיחור, מוזמן לצפות באחת הדרמות הטובות ביותר שיש היום בטלוויזיה.

פסטיבל עכו / שי שטיינברג

החתונה על פי מטטרון

רקדנים, מוסיקאים, מעצב, ארכיטקט, פסיכולוגית קלינית, ישראלים ופלשתינאים, חברו יחדיו לקבוצת תיאטרון שיעלו בפסטיבל עכו הצגה שהיא קריאת תגר על שלטון הגבר בעולמנו

"מאז גלותו של העם היהודי, נותק הקשר עם האדמה כמקור מזון ראשוני. נותק גם המגע שבין התרבות היהודית התרבות השורשית של המזרח הקרוב, בין עבודת האדמה ותרבויות המחול, המוסיקה, המיסטיקה והפולחן שנכתבו אז באדמת הארץ". כך אומרים גיל רון וגבריאל מאיר מפתחי פרויקט "החתונה" שיוצג השנה במסגרת פסטיבל עכו. מסע תיאטרלי בין טקסי הנישואין בתרבויות השונות והברית הנוצרת במהלך הטקס בין הגבר לאישה.

בתמונה הראשונה של "החתונה" יעמדו חתן וכלה מתחת לחופה, רגע ההכרעה עומד להגיע. הם ישאלו האם הם רוצים להינשא לבן זוגם, לכבד אותו, ולחלוק עימו את שארית חייהם. רגע של מבוכה עובר על השניים, הם מתלבטים ולא מסוגלים לענות מייד.

מכאן מתחיל מסע נפרד. הגבר יוצא לחפש אחר זהותו הגברית והאישה את זהותה הנשית. במסע זה יוכלו שניהם להגיע בנפרד אל ההכרה במהותם האנושית והמינית, ובסופו של דבר להיות מוכנים לטקס של התקשרות רוחנית זה לזו ואל תוך עצמם.

את ההצגה מעלה קבוצת "מטטרון" הפועלת כתיאטרון נודד, ואשר מטרתה לחקור את תרבויות הפולחן והכתות השונות. היא הוקמה לפני כשנתיים ובשנה שעברה זכתה בעכו בציון לשבח, וגם באהדת הקהל, על ההצגה "תנוך נסיך הרוח".

גיל רון וגבריאל מאיר, מייסדי הקבוצה, פגשו את שאר החברים לא בלימודי תיאטרון או במקומות עבודה, אלא במסעות שערכו בעולם. "באמצעות הקשר האישי המהיר שמתהווה במסעות נוצרו קליקים, וכך התחברו אלינו אנשים ממקומות שונים ורקעים שונים", אומר רון. בין החברים רקדנים, מוסיקאים, מעצב וארכיטקט.

הנדודים הם חלק אינטגרלי מהווי החיים של חברי הלהקה. במשך מספר חודשים בכל שנה הם נמצאים במקומות שונים בעולם. גבריאל מאיר, למשל, מתלבט אם אחרי פסטיבל עכו יסע לפאקיסטן או ילמד תיפוף ותרבות שבטית בסנגל. "בשבילנו הלימוד הוא הכרות עמוקה עם תרבויות קרובות ורחוקות. הכרות אמיתית כזו לעולם לא נוכל לרכוש באוניברסיטה", אומר רון. אחרי שנשלם פרק הלימוד מעבדים חברי הקבוצה את החומרים אותם מצאו.

את הקבוצה מעניינים במיוחד סיפור חייהם של קדושים ומיסטיקנים. "כשנוברים עמוק, מסתבר שהאנשים האלו חיו בדרך זרוקה ואנטי־ממסדית יותר מרובנו", אומר גיל. "אנשים כמו רבי עקיבא ושמעון בר־יוחאי, שהם חשובים כל־כך בהסטוריה היהודית, היו פריקים שחיו בטבע והיפשו חיי רוח", הוא משלים.

ב"החתונה" מתקדם החוך במסעו הרוחני, מתגבר ומכין עצמו לטקס הנישואין. באקט הנישואין עובר החוך התקשרות רוחנית עם בת זוגו.

"החתונה" אינה רק נסיון להראות את השתקפות טקסי הנישואין בתרבויות שונות בחברה בת זמננו ובעבר. דרך אקט החתונה והזיווג בין זכרים ונקבות לאורך שנות תרבות מנסה הקבוצה לקרוא תגר על שילטון הזכר בעולמנו והדיכוי השני הנולד מתוכו. הקבוצה מבקרת גם את דומיננטיות הכוח, המלחמה והאלימות בעולם שהם לדעתם אלמנטים גבריים מובהקים מול העדר של חיבור האדם לטבע האדמה והנשיים.

רון ומאיר אינם חושבים שכיום יש תרבויות ברורות שמבטאן מובהק. הזכר והנקבה, תרבות המזרח ותרבות המערב, הנגועים השתיים, כולם יצאו ממשמשות אותה הוליסטית. "השאיפה שלנו דרך המסע התרבותי בכל העולם ודרך טקס ההתקשרות בחתונה לחזור אל אותה אחדות". הם אומרים.

"החתונה" תועלה בבורג' אל קומאנדר, מקום אותו התאימו חברי הקבוצה במיוחד לצרכיהם הפולחניים. בין שאר המשתתפים: אבישי בר נתן ואודי בן כנען, שגם כתבו את המוסיקה המקורית. אריקה קנלר, שנולדה בברלין ב־1915 למשפחה הודית ועובדת כפסיכולוגית קלינית והילדית. רבעה מורקוס, רקדנית פלשתינאית ילידת כפר יאסיף, אביטה קוזנג ודיטל וולך. על עיצוב הפולחנים אחראי הארכיטקט ראובן כהן אלוני.

פיסול ביער הקטן, בסוכות

אירועי "פיסול ביער הקטן" יתקיימו גם השנה בחורשת האקליפטוסים ברעננה. הם יפתחו ב־27 בספטמבר ויימשכו עד ה־15 בנובמבר. האוצר הוא גבי בן ז'אנו וישתתפו 26 אמנים מישראל ומחו"ל שיציגו, תחת הכותרת "מציאות־הדמיה־מציאות", פסלים, מיצבים ומיצגים. בין המשתתפים: דניאל פרלמה, ז'אק דאנו, יעקב חפץ, מיכאל גרובמן, שושנה היימן, ישראל רבינוביץ, טניה פרמינגר, פיליפ רנצר, עדן שקין, דן חמיצר. בנוסף תיערך תערוכה הכוללת תחריטים וקולאז'ים של יחיאל שמי, משנות ה־70 ועד היום, בגלרית הסטודיו ברעננה שתיפתח כבר ב־21 בספטמבר. כמו כן יוגרלו בעזרת מחשב עבודות של אמנים בינלאומיים חשובים ואלה יוצגו על לוחות המודעות בחוצות רעננה. בין האמנים שהוזמנו לקחת חלק באירוע מוצאים את כריסטו, ג'ימס רוזנקוויסט, איליה קבקוב, פרנק אורבך, רוברט לונגו ועוד.

התקציב לאירוע עומד על 400 אלף ש"ח, והוא ממומן על ידי העירייה, משרד המדע והאמנויות וגופים מסחריים.

האוזן הגדולה, אדריאן ריים

ריקלין ופרנס לתיאטרון באר שבע

מינויים חדשים בתיאטרון באר שבע. עידו ריקלין, מתרגם ובמאי, מונה לתפקיד במאי הבית של התיאטרון. דורי פרנס מונה לתפקיד דרמטורג התיאטרון.

ריקלין שימש עד לאחרונה במאי בית בתיאטרון הבימה. דורי פרנס הוא מוסיקאי ששימש בתפקיד מוסיקאי הבית בתיאטרון חיפה. באחרונה כתב יחד עם עמי דיין את המחזה "..צח בסגנון חופשי".

בניחוח יווני

חג היין השביעי בראשון לציון יתקיים השנה ב־11 וב־12 באוקטובר ב"ניחוח יווני". כ־600 אמנים ישתתפו ב־55 מופעים שייערכו ב־15 מוקדים בראשל"צ. הופעתה של הזמרת היווניה אלני ויטאלי תעמוד במרכז החגיגות. היא תגיע לישראל עם 13 נגנים ולהקת פולקלור שבה 30 רקדנים ונגנים, אשר יופיעו בחלק הראשון של המופע. שירים יווניים מתורגמים לעברית, יבצעו אילנית, חיים משה, ארנה ומשה דץ ודני רובס.

בנוסף למופעים בתשלום (69 ש"ח הכרטיס למופע המרכזי ובין 25 ל־50 ש"ח למופעים אחרים), יתקיימו גם מופעים ללא תשלום. בין האמנים שיופיעו: ליאורה, להקת אתניקס, אילנה אביטל, ארם, דפנה דקל, דורית פרקש, לוליק, לאה לופטין, באלדי אולייר, דני סנדרסון, יבגני שפולוב, ועוד. בערב של מוסיקה יהודית יתארחו צמד רעים, להקת הרבנות הצבאית, כלייזמרים ומקהלות. בנוסף יתקיימו מופעי סטנד אפ, ייערך מרתון סרטים יווניים, ערבי שירה בציבור, הצגות לילדים ויריד גבינות ויין.

המנהל המוסיקלי של האירועים הוא יאיר שרגאי. סידורי בטחון מוגברים נבקשים לקליטת כ־300 איש שמקווים כי יגיעו לראשל"צ.

קונצרטים בסימן 50 שנה לסיום המלחמה

יצירות מוסיקליות שנכתבו בהשראת שנת 1945 בתכנית יהודית שיזם המנצח סטיבן סלואן. בסוף החודש בתל אביב

התזמורת הסימפונית של בוכום תגיע לארץ ותקיים כאן שני קונצרטים חגיגיים לציון 50 שנה לסיום מלחמת העולם השניה. על התזמורת ינצח סטיבן סלואן הישראלי, מנצחה הקבוע של התזמורת, והיא תשמיע יצירות שנכתבו בהשראת שנת 1945. התזמורת של בוכום, ביוזמת סלואן, כבר ביצעה את הפרוייקט הזה בגרמניה בהצלחה.

הקונצרטים יתקיימו ב־29 וב־30 בספטמבר, באולם נגה ביפו ובמרכז ענב על גג גן העיר בתל אביב. הראשון ישא את השם "עימות עם הקטסטרופה" וישמעו בו, בין השאר "יזכור" של עדן פרטוש, "הניצול מוורשה" של שנברג (בהשתתפותו של השחקן שמוליק סגל), "אזכרה לאושוויץ" של לואיג'י נונו וכן מזמור לקרבנות הירושימה של פנדרצקי, ו"מטמורפוזה" של ריכרד שטראוס.

בקונצרט השני, למחרת, נקרא "בצל הקטסטרופה", ויבוצעו בו "ארבע אינטרלודים של הים" של בנג'מין בריטן, "אביב בהרי האפלצ'ים" של קופלנד, סימפוניה מס. 9 של שוסטקוביץ' וסימפוניה מס. 3 של ארתור הונגר.

מרבית המימון לשני הקונצרטים מגיע ממשרד החוץ הגרמני, והם מתקיימים בשיתוף עיריית תל אביב בהסותו של מרדכי וירשובסקי, ראש מינהלת התרבות והאמנות בעירייה.

סטיבן סלואן

חירום

תורנות בתי מרקחת

תל־אביב
בני – דיזנגוף 174 – 5222386
קופ"ח הכללית – אבסטרדם 9־7 – 5232383
ירושלים
סנטר פארם – יד חרוצים 20 – 731475
חיפה
הנשיא – הנשיא 33 – 333312
רמת־גן
קופ"ח כללית – הרא"ה 8 – 6752918
בני־ברק
פרינץ – ר' עקיבא 162 – 6196324
בת־ים
מזור – חביבה רייך 20 – 583360
חולון
אהרון – הפיין 52 – 889153
קופ"ח מכבי – שנקר 35 – 5035107
רחובות
מאוחדת – בנימין 23 – 455033

טיפול נמרץ לב

- לב 1 – שירות 24 שעה – 03־5618791
- שח"ל – 03־5625555
- נטל"י – 177־022־4224, 03־5757788

ניידת טיפול נמרץ

- אשדוד 08־551333
- בית־שאן 06־587223
- בת־ים 03־5511111
- הרצליה 09־541333
- חדרה 06־322333
- חיפה 04־512233/4
- טבריה 06־790111
- ירושלים 02־523133
- כפר־סבא 09־33222
- כרמיאל 04־988555
- מגדל העמק 06־540062
- מעלות 04־979333
- נהריה 04־823333
- נצרת 06־573335
- נתניה 09־623333
- עכו 04־912333
- עפולה 06־593334
- פתח־תקוה 03־9311111
- קראון 03־544442
- קרית־ביאליק 04־761062
- קרית־שמונה 06־944333
- ר"ג, ב"ב, גבעתיים 5793333
- רחובות 08־451333
- שדרות 051־897074
- תל־אביב 03־5460111

מרפאות שיניים

תל־אביב
- דיזנגוף סנטר שער 3 או 5 טל' 294869, 03־285822
- טיפולי חירום בבי"ח אסותא – טל' 5201515־03, 5201432/1. 24 ש'. גם בשבת והג.
- טיפולי חירום, בי"ח איכילוב, תל־אביב. עד חצות (כולל שישי־שבת). 03־5436696.
- תורנות 24 שעות – ה' באייר 20 (כבר המדינה) טל' 254397, 03־452173; יהודה המכבי, איזורית 03־5449911, מנוי 4318.

יפו: פת 99, 09.00־13.00, 16.00־02.00, טל' 8642.

גבעתיים: וייצמן 12, טל' 324547 איזורית 5193195 מנוי 3743.

ירושלים: צפת 23, טל' 251794, 02־253767.

ב"ח משגב לדך – טל' 02־633708, 08.00־16.00, ד' 08.00־19.00.

בת־ים: מרפאת שיניים לטיפולי חרום – קניון בת־ים רח' יוספטל טל' 5531505 – 24 שעות ביממה.

נפגעי אלימות

- סיוע לקורבנות אונס: ת"א (24 שעות) 03־234819, ים 02־514455, חיפה 04־382611, אילת 059־31977
- ויצ"ו – לנשים מוכות – טל' 5461133: טל' 08־550506 – 24 שעות – 02־514111 – 07־376310.
- מסל"ן – קו פתוח לנשים – נפגעות אלימות מינית – מרכז סיוע לנשים בנגב. 08.30־12.00, 16.00־19.00, טל' 057־74907.
- אור אדום – למען נפגעי אלימות שוטרים והתעמרות, בתוך האגודה לזכויות האזרח בישראל. טל' 03־663162/3.
- נעמת – ייעוץ בבעיות אלימות במשפחה, א'־ה', 9־16, 03־231675, 03־235922.
- מכורים אנונימיים (מנ.איי.), מידע תמיכה וסיוע 24 ש' 03־5131046.
- זכויות הגבר במשפחה. 24 ש'. 04־322003, 04־256417, 03־378572.
- האגודה להגנת הילד: 03־6961070, 03־6956763
- האגודה לנפגעי תקיפה מינית. טל' – קו חירום 6850041, קו גברים 6850036

חבורה

- קווי אוטובוס "דן" טל': 5614444.
- "אגד" – טל': 03־5375555
- זמני נחיתות מטוסים. תקליט: 03־9731111
- מודיעין נמל התעופה: 03־9712484
- רכבת זמני נסיעה ותעריפים באמצעות "טלמסר" טלפונים: 04־303133, 03־5652200.

עזרה רפואית ונפשית

- ער"ן, עזרה ראשונה נפשית. ת"א 03־5461111, לילדים ולנוער 03־6961113, ים 02־610303, קו בזוסית 02־661122. חיפה 04־672222/3, קו בזוסית 04־672223. כרמיאל 04־9888770, קו בזוסית 04־9889499. נתניה 09־625110, קו בזוסית 09־828755. ב"ש 07־281128, קו בזוסית 07־275871. טבריה הגליל 04־9988410, כ"ס 09־974555. חדרה 06־346789, קו בזוסית 06־343269.
- המרכז להתנדבות בישראל, 03־5614144 לזקוקים למתנדבים ולמבקשים להתנדב.
- מגס, יעוץ למשפחות נפגעות סמים. א'־ה' 09.00־14.00. 03־829970.
- אנוש – יעוץ למשפחות נפגעי נפש, 03־5400474, 03־5400672.
- "יד ביד", אוזן קשבת לילדים לנוער ולהורים 24 ש'. 03־226027, 04־229488, 04־922222, 02־243358, אילת 09־76366, לחייל 222732, מ־17 עד 24.
- "אוזן קשבת" לנוער ולהורים. מרכז עירוני ר"ג. 6728697, 6734752, ג' 08.00־13.00, ד' ה' 16.30־19.00.
- "אל־סם" – רח' פקיעין 7, ימים א'־ה'. 16.00־20.00. טל'. 5463587, 54620276, 02־663902, 02־663828.
- הוועד למלחמה באיידס. מידע וסיוע לחולים 03־614576, 03־566380. ת.ד. 33602 ת"א.
- אלי, אלימות כלפי ילדים. 03־430879, 03־261070. מ־08.00 עד 22.00.
- "הקו הלבן", אוזן קשבת להומוסקסואלים ולסביות. 03־6292797. ימי א', ג', ה' מ־19.30 עד 23.30.
- קופת־חולים – מוקד מידע רפואי. א'־ה': 08.00־19.00, ו' 08.00־12.00. טל' 03־6393355.
- מד"א – שירות רופאים לביקורי־בית, ומרפאות מד"א, שעות: 19.00 עד 07.00. טלפון חירום 101.
- חדר מיון פרטי תורן, מר"מ. קהילת סלוניקי 9 (ליד כיכר) ת"א, 499978.
- אלכוהוליסטים אנונימיים. הפניה לפגישות: 03־319845, 03־202951, 03־319281.
- אלכוהוליים (24 שעות) 03־721161.
- אלכוהוליסטים אנונימיים ירושלים. 02־830092, 02־630524
- "קשב לקשיש", א.ג.ל.י. 03־299089. א'־ה' 09.00־14.00.
- אוזן קשבת לגיל המבוגר רמת השרון ימים א'־ה' 16.00־20.00, טל' 5493244.
- נשים במצוקה. קו אדום 09־505720.
- ארגון הורים ארצי, אוזן קשבת לילדים ונוער. 24 שעות ביממה. 03־621515.
- "יד שרה" – שיקום החולה. ים 02־244242, ת"א 03־812304, חיפה 04־381704.
- "תהל"ה" – תמיכה בהורים של לסביות והומוסקסואלים: טל'. 09־587779.
- תמיכה נפשית לחולי סרטן. 02־435516.
- שירותי חירום פסיכיאטריים כולל ביקורי בית. טל' 03־6750750, 09־344615, מינוי 35888.

אלמ"ג (עזרה לגבר)

- ארגון למען גברים ונוער הנינות בירושלים, רח' מרמורק 4 ת"א טל' 03־6850450 24 שעות ביממה.

כשאבא רוצח את אמא

אב שרצח נשלח לכלא והילדים מועברים לבני משפחה או לאימוץ. אין פתרון חד משמעי מה טוב יותר עבורם. הכלל הוא לנסות לאפשר להם חיים עצמאיים ולא בצל המוות של האם • שיחה עם ד"ר גולומב, פסיכיאטרית לילדים ונוער

ליאת קם

הזל למרוביץ נרצחה על ידי בעלה יעקב ביום חמישי שעבר. היו להם שני בנים: ילד בן שנה וחצי וילד בן שלוש וחצי, שהיה עד לרצח. אריאלה שחר-הררי, בת 40, שנרצחה השבוע, הותירה אחריה שישה ילדים. ארבעה מהם הם ילדי בעלה הראשון, החשוד ברצח. אם האבות של יתומים אלו יורשעו ברצח או הריגה, הם יישארו ללא שני הורים.

לדברי ד"ר אביגיל גולומב, פסיכיאטרית לילדים ונוער, תעלה אז השאלה מה לעשות עם אותם ילדים: האם להשאיר אותם בידי אחת משתי משפחות ההורים או למסור אותם לאימוץ או לאומנה בידי גורם זר. "אין חוק או כלל בספרות המקצועית, שקובע מה לעשות עם יתומים במקרים של רצח במשפחה. מחליטים לגופו של כל עניין", היא אומרת. "לכל פתרון יש יתרונות וחסרונות ומה שיקבע בסופו של דבר הוא טובת הילד".

גולומב אומרת, שבמקרה של רצח אם על ידי אבי ילדיה, יכולה לעלות טענה של בני משפחתה, כי אי אפשר לקחת מהם את הנכדים/אחיינים אחרי רצח בתם. "יש צדק מסוים בדבריהם, אלא שבמקרים רבים השארת הנכדים אצל הורי האם יכולה ליצור קונפליקט נאמנויות גדול אצל הילדים. בעיקר כאשר משפחת האם מסיתה את הילד נגד אביו ומשפחתו. מצב זה אינו לטובתו של הילד".

חשש נוסף הוא שמשפחת האם תהפוך את הילד למעין גלעד חי של אמו. בעיה זו עלולה להתעורר גם בעקבות מות של הורה בצורה אחרת, כגון תאונת דרכים, אלא שתופעה זו בדרך כלל קיצונית יותר כאשר מדובר במקרה של רצח. "יש סכנה שילד כזה לא יהיה חופשי להתפתח בכוחות עצמו, אלא רק כהמשך של האם. הסבים והדודים יחפשו בו כל הזמן דמיון חיצוני ופנימי לאם".

לא תמיד מגיבה משפחת האם באופן הזה. אם שירותי הרווחה המטפלים מתרשמים שטובתם של הילדים יהיה לגדול עם קרוביהם הביולוגים, הם ישאירו אותם בחזקת המשפחה. "גידול של ילדי הנרצחת דורש מהמשפחה בגרות מאוד גדולה", אומרת גולומב. "הם צריכים לאפשר לילדים חיים עצמאיים ולא בצל המוות של האם, ולהתמודד עם קונפליקט נאמנויות משל עצמם. אם הם מאפשרים לילדים קשר עם האב הרוצח ומשפחתו, הם עלולים להרגיש שהם בוגדים באם, שהיא בתם/אחותם".

במקרים כמו הילדים נשארים עם משפחת ההורה הרוצח. יש סכנה שהם יפתחו הזדהות עם ההורה שרצח. ילדים אלו מבקרים אותו בבית-סוהר. הם גדלים עם משפחה שיש בה צורך להצדיק את מה שקרה. ילדים אלו עשויים להרגיש שהרוצח הוא קורבן ולהזדהות עם מה שגרר אותו לעשות את הדברים".

האם לגיל של הילדים יש משמעות בהחלטה היכן הם יגדלו?

הדעה הרווחת בספרות המקצועית היא, שעדיף לילדים קטנים לגדול בסביבה שתתייחס אליהם בזכות עצמם ולא דרך הדרמה של ההורים. המחזיקים בטענה זו מצדדים באימוץ, כי כך הילד אמנם יעבור טראומה של אובדן שני ההורים, אך לא יצטרך להתמודד כל הזמן עם הטראומה של רצח ההורה. בספרות המקצועית יש גם טענה שאין צורך לספר לילד כזה בעתיד שאחד מהוריו נרצח על ידי ההורה האחר, שכן עדיף למנוע ממנו התמודדות כה בלתי רגילה. על פי טענה אחרת, מוטב לא להסתיר מילד את עברו, קשה ככל שיהיה.

לפעמים חולף זמן ארוך עד ההורה הרוצח מורשע. מה קורה עד אז עם הילדים?

בדרך כלל ההורה הרוצח נעצר בהקדם. מייד לאחר הרצח מגייסים שירותי הרווחה עובדת סוציאלית קהילתית והיא מוצאת לילדים סידור ראשוני, אצל אדם שקרוב לילדים: קרוב משפחה או שכן. רק אחרי שהמצב קצת נרגע מתחילים לחשוב על סידור קבע, תוך כדי התייעצות עם גורם טיפולי (פסיכולוג או פסיכיאטר) שבודק כל מקרה לגופו. הנטייה היא לנסות למצוא סידור [illegible] לכל הילדים, בתקופה זו וגם בסידור הקבע. כל עוד ההורה לא הורשע, הוא האפוטרופוס על הילדים, [illegible] תשפיע גם תקופת המאסר [illegible].

איזה טיפול נפשי מקבלים הילדים?

זה תלוי בגיל של הילד. ילדים קטנים לא מסוגלים לעבד טראומה מסוג זה. המטרה היא לאפשר לילד [illegible] ככל האפשר לחיים תקינים. מאוחר יותר בדרך כלל בגיל ההתבגרות, יתנו לילד זה מקום והזדמנות לעבד את הטראומה. מתבגרים מתחילים לחשוב מי הם ומאין הם באו וזה המקום לדבר על הטראומה. בגיל הזה יש התעוררות מחודשת של יצרים מיניים ואגרסיביים, שהם בהלם נורמטיביים לגיל, אך עלולים להפחיד נער/ה שנחשפו לרגב של תוקפנות שלא נבלמה. עם מתבגרים אלו צריך לעבור על כך שהם נפרדים ושונים מההורה התוקפן.

מהי הטראומה החמורה לה חושפים?

מעשה תוקפני כלפי של הורה הוא הרסני לתחושת הביטחון הבסיסית של ילד. תפקיד ההורים לשמור על הילד פיסית ורגשית והנה ההורה הפר את תפקידו בצורה החמורה ביותר כמו זו. זהו מעשה שמבלבל את הילד ברמה התפתחותית מאוד בסיסית, של הבחנה בין פנטסיה למציאות. הילד נחשף להפרה של האיסורים הפנימיים שמפרידים בין דימויים כמו "אני אהרוג אותך" [illegible] המציאות, בה [illegible] מבטאים [illegible] צריך גם להתמודד עם [illegible] שאומר "אני אוהב אותך". לאחר שהוא יוכיח שהצרכים שלי ברגע נתון (של הרצח) התגברו על האחריות ההורית שלי. הוא צריך ללמוד לקבל את עצמו למרות מה שקרה לו ולמרות שהוא צאצא של רוצח.

האם לא עדיף לילד לסלוח להורה?

גם בעניין זה יש טענות לכאן ולכאן: יש שטוענים שסליחה היא דבר רצוי ואחרים טוענים שלא צריך לצפות מהילד שיסלח למי שרצח את ההורה שלו. הדבר החשוב הוא, שהילד יוכל לפתוח את חייו בלי להיות שבוי בטראומה של רצח הורה אחד בידי האחר.

הותירה אחריה שישה ילדים. אריאלה שחר-הררי (תצלום: [illegible])

יעקב למרוביץ מובל למעצר. האם נרצחה לעיני בנה

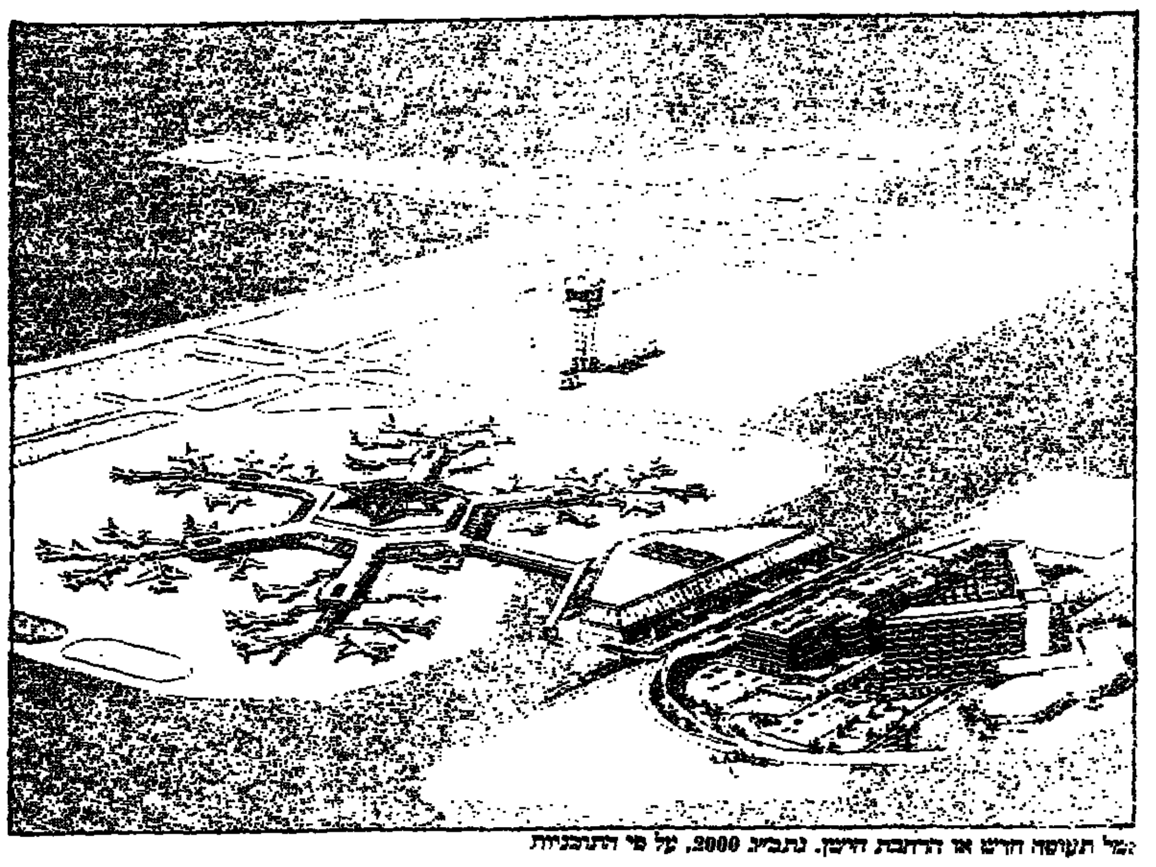
נמל תעופה חדש או הרחבת הישן. נתב"ג 2000, על פי התוכנית

"אני לא שומע, עובר מטוס"

תוכנית נתב"ג-2000 אמורה לפתור את בעיית הצפיפות בשדה התעופה ולהתאימו לכמויות הנוסעים והמטען הנוכחיים. תושבי הטבעת המקיפה את הנמל אומרים שהתוכנית היא על חשבונם – גם מטרדי רעש וגם עצירת הפיתוח

אבשלום קווה

ביום אחד, לפני כשבועיים, יצאו ובאו בנמל התעופה בן-גוריון יותר מארבעים אלף נוסעים, מספר זהה לאלו שעברו בו במשך כל השנה הראשונה לקיומה של ישראל. אז, אותם ימים, הפך נתב"ג מאי אילו מבנים ומסלולים מנדטוריים לשדה תעופה מהודר. עתה הוא הגיע לרוויה. [illegible] של החדשה.

בצד האחר של המטבע נמצאים תושבי הטבעת הראשונה מסביב השדה – יותר מעשרת אלפים איש – שמתנגדים לתוכנית. רשות שדות התעופה נחרצת: זאת התוכנית ואין בילתה. נציגי התושבים: חיינו הופכים לגיהנום של רעש חיזום. התוכנית תחסל את המעט שנותר. לא נוכל להמשיך לחיות כאן. הם תולים תקווה בתושבי הטבעת השנייה, אשר יתעוררו [illegible] לאחר תגיע להם כי הם הקורבנות הבאים של הדציבלים הבלתי נסבלים שמייצרים המטוסים, בעיקר בעת ההמראה.

באחד בינואר 94' הציג מנכ"ל רשות שדות התעופה [illegible] לפני הממשלה את תוכנית נתב"ג 2000. התוכנית אושרה ואף קיבלה את הגושפנקה של פרוייקט לאומי. ברשות שמים ומדגישים, כי התוכנית איננה מיועדת להקמת נמל תעופה חדש, אלא להרחבת השדה הקיים בלבד. נציגי התושבים טוענים: הרחבה מעין זאת היא למעשה הקמת נמל תעופה חדש וגדול, שמבחינתנו היא בלתי נסבלת לחלוטין.

במרכז התוכנית: הקמת טרמינל חדש בחלק הדרומי מערבי של הנמל הנוכחי. מתוך שבע הצעות שהוגשו במסגרת מכרז, התקבלה תוכנית המתבססת על מבנה מרכזי מהודר, "השולח" חמש אצבעות של רציפים ישירים לעמדות החנייה של המטוסים. הקשר בין המבנה למטוסים יהיה באמצעות מעין גשרי אוויר המכונים "שרוולים". לדברי יחזקאל דסקל, המשמש סמנכ"ל לתכנון ברשות: "החלופה שבחרנו תמזער, ככל האפשר, את השפעת רעש המטוסים. במקביל, רכשנו עבור נתב"ג מערכת מכ"ם מתקדמת לצרכי מעקב, המופעלת לאכיפת סף הרעש של המטוסים ולזיהוי מטוסים המבצעים חריגה מסף הרעש המותר". עוד בתוכנית, צמצום טיסות לילה של מטוסים רועשים. באירופה, אגב, גדל והולך מספר שדות התעופה שאוסרים טיסות לילה של כל המטוסים, קטנים כגדולים.

טבעת היישובים הראשונה, שסובבת את השדה, כוללת את משמר השבעה, יגל, דיתן, אחיעזר, כפר חב"ד, צפריה, חמד גנות וניר צבי. יישובים אלו, השומרים על צלם כפרי, נמצאים במרחק חמש דקות מתל-אביב. לפני שבוע הפגינו מאות מהם [illegible] האיזור [illegible] התוכנית בניסיון [illegible] העבודות. הם נשאו שלטים. נציגים אמרו את דברם, אך הם לא הבעירו צמיגים. כאשר פנו נציגיהם אל הטלוויזיה בבקשה לכסות את האירוע, התשובה מעבר לקו היתה, לטענתם: אם יהיה פצוע או פצועים תודיעו לנו.

בגלל הקירבה למטרופולין, מחירי הדירות עדיין גבוהים. לטענת אריה מוסקוביץ וברוך לייבוביץ, ראשי מטה הפעולה של התושבים, נציגי הרשות שחברים בוועדה לבניין ערים האיזורית מערימים כל העת קשיים ומונעים כל פיתוח. יתר על כן, לטענתם, בלחץ אנשי הרשות לא נפתח השנה גן הילדים בצפריה – אות לדעיכה ולניוון של המקום.

לטענת השניים, בשל לחצי הרשות לא מאפשרים להקים שכונת בנים בגנות. תושבים נתונים במילכוד: בגלל מיפגעי שדה התעופה, שרק יתגברו, מצליחים אנשי הרשות למנוע תוכניות פיתוח שונות, בטענה כי אין טעם להגדיל את האוכלוסיה בגלל הרעש המיפגעים. התושבים סובלים גם מהרעש וגם מעצירת הפיתוח.

בשנת '93 עברו בנתב"ג כ-5 מיליון נוסעים, כ-36 אלף טיסות בינלאומיות. בשנת '94 עברו 6 מיליון נוסעים, 230 אלף טונות של מטען ו-44 אלף תנועות מטוסים מסחריות. בשנת '95 יישבר שיא של 7 מיליון נוסעים. לדברי דסקל, התוכנית החדשה תשים קץ לפתרונות של טלאי על טלאי: "התוכנית החדשה תעניק לישראל את ההשלמה הנחוצה לכך, שנמל התעופה בן-גוריון יוכל לקלוט מיליוני נוסעים נוספים בשנה".

אנשי הקבוצות הירוקות הצטרפו אל תושבי הסביבה במאבק הנוכחי. החשש העיקרי הוא מפני היווצרות פקק מטרופוליני עקב הגידול הרב ביוצאים ובבאים. נתב"ג 2000 עוסקת גם בפיתוח התשתית התחבורתית סביב הנמל החדש-ישן. על פי התוכנית, האיזור הטרמינלי החדש יתחבר לכביש המהיר תל-אביב-ירושלים באמצעות מחלף חדש, שייבנה במחצית המרחק בין מחלף נתב"ג הנוכחי לבין מחלף שפירים. חיבור מסילתי יוכשר ממסילת הרכבת שבין תל-אביב לירושלים ויגיע ממש עד למפתן הטרמינל החדש. בכך יתאפשר מעבר רגלי קצר לנוסעים ולמלווים. בין מבנה הטרמינל לבין מבנה החניה ייבנו רציפי תנועה במפלסים שונים לתנועת כלי רכב פרטי וציבורי.

המחלף הענקי אמור להיבנות ליד כפר חב"ד והכביש מאחר יהיה שתושבי המקום לא ייפקדו כחובקי ידיים. על פי התוכנית אמור להקים במקום קיר אקוסטי בגובה מדהים של 12 מטר, אשר יהפוך את הנסיעה לשדה וחזרה לחלום בלהות של פקקים וסירות ענק.

הפגנת התושבים, שהתקיימה בשבוע שעבר, נועדה למנוע את תחילת העבודה על הסיית נחל איילון. ההסיה תפנה שטח מרכזי, המיועד להקמת הטרמינל החדש. עלות עבודות ההסיה היא כ-60 מיליון שקל. לדברי דסקל, יש בידי הרשות את האישורים המתאימים להתחיל בעבודה, מבלי להתחבר בשלב זה לנחל איילון. העניין כולו יידון בבג"ץ בימים הקרובים.

ראשי ועד הפעולה מודעים למגבלות כוחם. הם מאמינים, או רוצים להאמין, כי התמונה תשתנה כאשר תושבי הטבעת השנייה יתגייסו בהמוניהם כדי לסכל את התוכנית. לדברי לייבוביץ, אין זה מעניינם להציע אלטרנטיבות. התוכנית המקובלת עליהם היא זאת הנתמכת על ידי גורמים שונים - בניית שדה תעופה חדש בנבטים בדרום.

המלה "נבטים" מעוררת פלצות מסוימת ברשות שדות התעופה. אמנם קיים במקום מסלול המשרת את חיל האוויר, "אך מכאן ועד הקמת שדה תעופה זה עניין לשנים רבות", אומר יחיאל אמיתי, דובר הרשות. "למינכן זה לקח יותר מעשרים שנה וכך גם בדנוור. מה נעשה עד אז? נמתין עד האסון ועד ועדת החקירה?".

לדברי מוסקוביץ, "הכל זה עניין של רצון. המצב כיום הוא לא שלמדינת ישראל יש רשות, אלא להיפך. יש בכוחם לקצר תהליכים. שהם ואחרים יחפשו פתרונות לא על הגב שלנו. הגיע הזמן שאני לא אתהפך בלילות בגלל המטוסים הרבים ושלא אפסיק שיחת טלפון כדי להגיד: רגע, רגע, אני לא שומע אותך, עובר מטוס".

גלים ריווחיים

הרדיו האיזורי בחיפה הוא היורש החוקי של התחנה שקדמה לו, רדיו-1, למרות זאת מתרגשים שם כאילו מדובר בשידורים ראשונים. מלת המפתח היא רווח

יהודה צור

תחנת הרדיו האיזורי החדשה "רדיו חיפה" היא היורשת החוקית של "רדיו 1", ששידר במשך ארבע שנים בתנאים פתוחים מאלה השורים עתה במקום. שנים רבות נאלצו הבעלים והרשויות ישנים של הרדיו לשדר מאוניה שעגנה מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל, כמו עידן 7 ואייבי נתן בזמנו. האולפנים החדשים ממוקמים בבניין מרהיב עין שהוקם במפרץ חיפה, וקומה שלמה עומדת לרשות התחנה.

דני נישליס, מנהל הרדיו הנוכחי, הוביל בהצלחה גדולה את לידתו, התפתחותו והבגרותו של הרדיו הקודם. יחד עם שני אנשי עסקים, גד זאבי ודן ארנון, המנהל המסחרי של התחנה, הוקמה שותפות חדשה, עם גיבוי כספי משכנע, והרדיו החדש יצא לדרך.

מלת המפתח היא רווח, אומרים ראשי התחנה בלי לקשט זאת בדיבורים על איכות האקטואליה. פיני קרן, מנהל מחלקת המכירות של התחנה, לא מסתיר את דעתו שעליו יפול ויקום דבר. מידת הצלחתו למכור דקות של שידור מסחרי הם המסד עליו תתבסס התחנה בהמשך דרכה. תרבות, ספורט וחדשות הם דבר חשוב, אבל העיקר, כמובן, הוא הכסף, וממנו ניזונים כל היתר. והוא, כמו רבים מאוד מקרב עובדי התחנה החדשה, הגיע אליה היישר מהסיבוב הקודם ברדיו 1.

"אנחנו לא מוכרים פירסומת, אנחנו מוכרים זמן אוויר לשידורי פירסומת, יש הבדל", מסביר קרן. שידורי הפירסומת מתחלקים לקבוצות שונות של זמני שידור שונים. "עבור שלושים שניות אנחנו גובים בממוצע 175 שקל, 20 שניות ב-150 שקל בממוצע, ו-10 שניות ב-75 שקל. כמובן, יש גם אפשרויות נוספות, כמו מתן חסות לתוכניות שונות, שידורי פתיחה ועוד. הסכום לא כולל כמובן את ההפקה של התשדיר ועליה אנחנו גובים סכום נוסף".

קרן לא אומר כמה כסף יצטבר בקופת התחנה תוך שנה, אם אכן הוא יצליח למכור זמן פירסום על פי המקסימום שמקצה לכך בתקנות הרשות השנייה. "נעשה בעצמנו את החשבון. אנחנו משדרים 24 שעות ביממה, חוץ מארבע שעות בתוך הלילה ויכולים לשדר 9 דקות פרסומת לכל שעה. קח את המחירים שנתתי לך ותמצא את התשובה". על פי חישוב הזה מדובר ב-12.5 מיליון שקל בשנה. ייתכנו גם שינויים לטובה, אומרים בתחנה.

אנשי התחנה מסרבים בתוקף לכנות את התחנה הקודמת בשם רדיו פיראטי. הם מעדיפים לכנותה תחנה פרטית. קרן תולה תקוות רבות במפרסמים הפוטנציאליים, שכבוא העת יעבירו את עיקר הפירסומות מהעיתונות המקומית לרדיו. "תאר לך קבלן באתר בנייה, שיכול לשדר מהמקום ביום הפתיחה ולהזמין את האנשים לבוא ולהתארח באתר", הוא מפליג בדמיון.

נישליס, מנהל התחנה, סבור גם הוא שרדיו הוא קודם כל עסק. לדבריו, רדיו איזורי "הוא כמו חנות מכולת, חנות בגדים או סופרמרקט. הוא נועד קודם כל להפיק רווחים ולעשות כסף למשקיעים. הדרך הטובה ביותר להרוויח, כאשר מדובר ברדיו, היא לעשות רדיו טוב. אם אתה מעניק למאזינים שירות טוב ומספק את הדרישות של הקהל הרחב, אין שום ספק שתהיה היענות. יהיו מאזינים רבים, יהיה רדיו חזק ומטבע הדברים יהיו לנו מפרסמים רבים, שירצו לפרסם אצלנו וכך יגדלו הרווחים. אני לא חושב שיש סתירה בין רדיו טוב לעסק טוב".

נישליס משתבח בכך שעד כה יש לו כבר הזמנות בסך מיליון שקל של מפרסמים באיזור לשנה הקרובה. הוא גם סבור שתקופת החגים הקרובה תגדיל את ההכנסות הצפויות. ברדיו חיפה יש כשלושים מקבלי משכורת, אולם רק חמישה-עשר הם עובדי תחנה קבועים שמקבלים משכורת חודשית. היתר עובדים כפרילנסים, החל בזה שמדווח מדי בוקר ממטוס הקל על פקקי התנועה וכלה בשדרן של שבת שמעביר שעתיים בתוכנית קלה וכדורגל.

הבולט ביניהם הוא גמדור שיין, שמלווה את התחנה כמעט מראשיתה בגילגולה הקודם. היום הוא מנהל התוכניות ומאחוריו התקדמות מהירה דרך קשת רחבה של תפקידים ברדיו. "למעשה השידורים הם 24 שעות ביממה, אך משעה אחת בלילה עד שש בבוקר מדובר בתוכניות קלות, מוסיקה בעיקר", אומר שיין. "משש עד שבע בבוקר אנו משדרים עם הפנים לתושבי חיפה והקריות שיוצאים לעבודה או מתכוננים להשתלב בפקקים שיווצרו עוד מעט. בשעה הראשונה של שידורי הבוקר הדגש הוא על ידיעות מן העיתונים באופן תמציתי, המועברות דרך הרדיו לטובת המאזינים שעסוקים מדי בהכנת קפה או [illegible]. אין להם זמן לקרוא בעצמם את העיתון".

ומה אנשי השידורים לאחר מכן?

"אחר כך התוכנייה היא כל תסיס דומים, אבל בצורה מורחבת למעשה. פעמיים ביום משדרים מאגזין תחבורה. פעם ראשונה משבע עד עשר ופעם נוספת מארבע עד שש. אלה שעות המתנה ממושכות על ההגה וזה אוכל את העצבים של תושבי חיפה והקריות. אנחנו רוצים להרגיע את הרוחות באמצעות מוסיקה קלה, מצב התנועה בשטח, מזג אוויר, אורך הפקק וכמה זמן צפוי עד סיומו. החל משעה אחת-עשרה עוברים ליומן הבוקר, שמשלב קצת חדשות מקומיות עם תוכניות קלות, שעשועונים ועוד. כשתים-עשרה מהדורת חדשות של חמש דקות".

שיין מציין, שבכל שעה עגולה מתחברים לשידורי חדשות של קול ישראל וגלי צה"ל. בשעה שמונה בערב משדרים את מהדורת החדשות של ערוץ 2 בטלוויזיה. לדבריו, הדגש העיקרי בחדשות, מטבע הדברים, הוא על ענייני פנים, חדשות מקומיות, כאשר השיא הוא בשעה שש וחצי בערב. אז משודר יומן חדשות של חצי שעה, שכולל נושאים שמעניינים את תושבי חיפה והקריות.

העובדים בשטח, עיתונאים ושדרנים, עברו ברובם את טבילת האש הראשונה בגלי צה"ל, קול ישראל ובעיתונות הכתובה. לא מדובר כאן באנשים חסרי נסיון, לדברי מנהלי התחנה. האווירה בתחנה עניינית, מקצועית, ללא גינוני טקס מיותרים. ודלתו של המנהל נישליס פתוחה לכתבים כל העת. יש הרבה פידבק הדדי ורעיונות צצים תוך כדי הליכה. למרות שמדובר למעשה בתחנה עם עבר, ההתרגשות היא עצומה. בינתיים כולם מצפים שהקליטה תהיה טובה, קהל המאזינים יהיה מרוצה והמפרסמים ישתרכו בתור ארוך. כך גם יתאפשר כיסוי העלויות הגבוהות של התחנה הישנה-חדשה.

[illegible]

אזור

פריחה בצל האח הגדול

בשנתיים האחרונות משנה הגליל המערבי את פניו התיירותיות. שנים של תרדמה מפנים עתה את מקומם לפריחה של חדרי אירוח בפריים כולל במיגזר הערבי־דרוזי

אבשלום קווה

במשך תקופה ארוכה פסחה הפריחה של תיירות הפנים התוסס על הגליל המערבי. אמנם מבקרים רבים זרמו לאתרים ידועים ומקובלים, כעכו העתיקה, אך האזור בכללו נותר בצל האח הגדול, הגליל העליון. אך בשנה האחרונה הלכה ונרקמה בגליל המערבי תיירות אזורית המציגה ומציעה מגוון רחב של אתרים, טעמים, קולות ומראות.

למרות שהאזור בכללו כמו "עלה כיתה", "חסרים עדיין מאות חדרים של מלונות ושל אירוח כפרי", טוען יוני גדעוני, העומד בראש עמותת התיירות. "ברגע שרבים יכירו ביופי של האזור ותלך ותגבר הנהירה אליו, אני משוכנע שגם בעיה זאת תבוא על פתרונה".

בנוסף למחסור בחדרים, רגישה התיירות בגליל המערבי, כבאזורים אחרים, לתקופות מחוץ לשיא.

בתי־מלון נמצאים בעכו, נהריה, שבי־ציון וכרמיאל. אכסניות מצויות בראש הנקרה ובאכזיב, בתי הארחה בגש עמים, גשר הזיו ושלומי, אך התנופה הגדולה של השנה־שנתיים האחרונות היא בחדרי האירוח הכפרי – בקיבוצים, במושבים ובמצפים, ובאחרונה אף נכנסים הללו בכפרים הערביים והדרוזיים.

בית־ג'אן וסכנין הן החלוצות בתחום זה, ולדברי גדעוני עשרות יזמים ומשקיעים ערביים מכפרים נוספים באזור מגלים באחרונה התעניינות מרובה.

גדעוני עמד בראש עמותת התיירות של הגליל העליון במשך כמה שנים, ועתה הוא מבקש להמשיך ולשבור את הסטיגמה בציבור הישראלי כלפי אירוח ממושך, ולא רק ביקור קצר מזדמן, בכפרים הערביים. העמותה מטפלת כיום בקרוב ל־20 כפרים בהם פקיעין, ינוח, דיר אל־אסד, ירכא, ג'ולס, מג'דל כרום, דיר חנא, עראבה ועוד.

עמותת התיירות מקשרת את המועצות האזוריות של מטה־אשר, מעלה־יוסף, משגב וכן את נהריה, עכו, מעלות ושלומי. גדעוני מעריך כי תוך שנה יתוספו באזור הערבי־כפרי בין 60 ל־70 חדרים. עתה ההיצע הוא רק 20 חדרים, בסכנין ובבית ג'אן.

הוא מתייחס אל התיירות באזור כאל סופרמרקט של מוצרים תיירותיים, שבתוכו ניתן למצוא אי־אלו "מעדניות", כגון המסעדה הכורדית בשתולה ובית התה היפאני במכמנים וזאת לצד אירועים כפסטיבל האבן במעלות, חגיגות המוזיקה והטבע בגוש שגב ופסטיבל הפולקלור בכפר כאוכב, אשר חגג בחודש מאי האחרון את שנתו השלישית.

לדברי גדעוני, ראשי המועצות האזוריות דוחפים לפיתוח התיירות בין השאר מתוך הכורח למצוא פרנסות חלופיות נוכח הירידה המתמדת בכוחה של החקלאות לפרנס את תושבי הכפרים.

מטרת העוסקים בדבר לא רק להגביר את מספר התיירים, אלא לדאוג לכך שיישארו באזור כמה ימים. אך לשם כך חסרים לא רק חדרים ומיטות, אלא גם כוח עבודה קבוע ומיומן.

בחוברת שפירסם משרד התיירות לפני כמה חודשים, שכותרתה "לטייל בין הטיפות", נכתב על האזור: "מקבץ נדיר של חופי ים פראיים מזה ומוסדרים מזה, לצד הרים מיוערים, אפופי אוויר פסגות וחורצי שבילי מטיילים, מצוי בישראל אך ורק בחבל ארץ יחיד ומיוחד זה, שלא הכל מודעים לקיומו. זהו אזור מטה־אשר, התחום בראש הנקרה בצפון, הים ממערב, קיבוץ אפק ושמורת אפק מדרום וכפרי הדרוזים הציוריים, שעל ההר ממזרח. מי שמכיר את האזור לא יוותר על קפיצה קלה אליו מפעם לפעם, בקיץ ובחורף".

מעבר למובטחות, יש גרעין של אמת בדברים אלה. אך "הקפיצה הקלה" מקפיצה קצת את גדעוני.

הקרן הקיימת קיבלה באחרונה אישור להתחיל בפיתוח מסלולי הליכה מבעתיים באזור ושיקום ושחזור של אלו הקיימים, אשר נזנחו במהלך השנים האחרונות.

משך ההליכה במסלולים אלו נע בין עשר דקות לשלוש שעות, ועד סוף השנה יוכשרו ויסומנו קרוב ל־50 מסלולים מוסדרים, אשר יאפשרו למבקרים מטיבי הלכת וגם לאלו שאינם נכללים בקטגוריה "צנחנית" זו לטייל.

חובבי הספורט יכולים ליהנות מרכיבה על סוסים, סנפלינג וגלישה ולסיים את היום "על כוס קפה בצוק ראש הנקרה", כדברי גדעוני. "או באחד מבתי הקפה שלאורך הגעתון בנהריה ועל כפות ימה".

הבירה הבלתי מוכתרת של האזור היא עכו, שיסודותיה נמשכים אל עידנים רחוקים. עכו היא עיר בעלת אוכלוסיה מעורבת, גינותיה, יקבוניה, כלשהו, האוצרת בתוכה סיפור היסטורי הנמשך על פני אלפי שנים.

עתה הולכים ונחשפים אוצרותיה מרכיביה הצלבנים. עכו היתה האחרונה בערי ארץ־ישראל הצלבניות שנפלו שהוחזרו לרגלי המוסלמים ובכך הקיץ הקץ על שלטונם של האחרונים.

סגוליתה היא נהריה, זו המודרנית, שכבר כמעט ואינה שומרת על צביונה הייקי. נהריה מציעה יותר מ־550 חדרים ברמות שונות.

מעבר לשתי האטרקציות הללו נמצאת כרמיאל, ומעבר להן פרוס המרחב הכפרי המכיל שורה ארוכה של ישובים חדשים לצד ישנים וכאלה הטוענים לוותיקות מימי דוד ושלמה עליהם השלום.

עם הישובים הצעירים נמנים הילה, חרשים, גיתה ועוד כ־30 ישובים אחרים, שאנשים הביאו יוזמות בתחומי האטרקציות התיירותיות, כמו טיולי הרפתקאות, אתרי נופש פעיל, אומנים יוצרים, מרכזי פעילות ויצירה לכל המשפחה.

לידם יש ישובים כחורפייש, שם נמצא קברו של הקדוש הדרוזי סבלאן, המשמש מקור משיכה ומקום לעליה לרגל.

ישוב נוסף בעל חשיבות היסטורית הוא ירכא, אשר תושביו טוענים כי הוקם בתחילת המאה ה־11, בתקופת הבראשית של היווצרות כת מיסטית זאת, הנמנית עם הפורשים מהזרמים המסורתיים של האיסלאם. בשטחי הכפר נמצאת חורשה של עצי אורן הגלעין, שהשתמרה מאות בשנים. בכפר עראבה ניתן למצוא בתי־בד עתיקים לסחיטת שמן, מכוורת ומרכז לעבודות יד האומנות בעץ.

הצעה לטיול

אורך המסלול: 5.4 קילומטרים. זמן הליכה: כארבע שעות. מתאים לבני שש ואילך. אפשרי בכל עונות השנה. רצוי להצטייד בפנס.

תחילת המסלול בכביש הצפון, מס' 899, בקילומטר מזרחית למושב גורן וכ־50 מטר מזרחית לכניסה לגרנות־הגליל. משם יוצאת דרך עפר, המובילה אחרי נסיעה של 800 מטר למגרש חניה וחניון. בנקודה הצפון־מערבית של החניון ניצב שלט, המתאר את המסלול.

מתמקמים בשביל המסומן בכחול. עוברים את השלוחה שבין נחל גליל לנחל שרך, חוצים את אפיקו של נחל שרך ומגיעים לקרחת יער.

בהמשך שוב חוצה השביל את אפיק הנחל, עולה לצלעו המערבית ויורד בחזרה לאפיק. מתקדמים לאורך האפיק, ולאחר הליכה של כמחצית השעה מגיעים לצלעו הצפונית של הנחל ולפתח מערת שרך.

לאחר שיטוט קל במערה בעזרת פנס חוזרים לאפיק הנחל וממשיכים עד למפגש עם נחל בצת. הולכים לאורך הסימון הכחול במורד נחל בצת, עד למעיינות כרכרה.

מהמעיינות ממשיכים באפיק הנחל עד לחורשת אקליפטוסים. פונים בעקבות הצינור אל תחנת השאיבה, עוקפים אותה מצד מזרח ומגיעים בחזרה אל מגרש החניה.

תנין עובר בדיקות מכס (מתוך "בשמי העולם – ספר המטוסים השני" מאת יהודה עופר)

תמונת מצב

כבר לא רק בטן־גב

אבשלום קווה

נתוני המחצית הראשונה של תיירות הפנים מפריכים מחקרים ותחזיות כי היא הולכת ומצטמצמת לטובת התיירות היוצאת. אילת מושכת את תיירות הפנים כלפי מעלה

תנועת התיירות ברחבי העולם נמצאת בתנופה ובהתפתחות מואצת. הגידול החזוי במספר התיירים במהלך חמש השנים שנותרו עד לנעילת המאה הנוכחית נאמד בכ־24 אחוז, בעוד שהגידול בתקבולים נאמד בכ־54 אחוז.

ישראל עתידה ליהנות ממגמה זו בשל הגידול הצפוי בתיירות הנכנסת. עם זאת, נאמר בנייר עבודה של משרד התיירות, מבשרת מגמה זו גם עליה צפויה בתיירות היוצאת מישראל, עליה שכנראה תבוא על חשבון תיירות הפנים, לפחות בחלקה.

אולם נתוני המחצית הראשונה של השנה הנוכחית מורים על כיוון אחר: בפרק זמן זה נרשם גידול של 13 בתיירות הפנים, בממוצע ארצי, כאשר אילת דוהרת הרבה מעבר לכך עם גידול של 20 אחוז.

לדברי אבי זיו, מנכ"ל חברת קל והעומד בראש עמותת סוכני תיירות הפנים: "אילת ניצחה בגדול את המבצעים בתורכיה. קיימת חזרה של ישראלים לבתי־מלון ולאתרים בארץ, לאחר שחלקם הגדול שבע מיעדים קרובים באגן הים־התיכון. אני משוכנע כי מגמה זו תלך ותגבר".

הישראלי הממוצע נופש כיום שלוש פעמים בשנה. הוא מפצל את חופשתו בין יעדים בחוץ לארץ לבין יעדים בארץ. עיקר החופשות מתרכזות בחודשים יולי־אוגוסט, בעונת החגים ובעוד סוף שבוע רגיל, בדרך כלל בקיץ ובאביב.

לדברי זיו, אילת, המקדימה מקומות אחרים, מורה על כיוון חדש, הפוך לזה הנמצא בדפי העבודה הנסמכים על עבודת מחקר רחבה. השנה לראשונה "גברו" התיירים הישראלים על הזרים. ממוצע הלינות של ישראלים בעיר הדרומית היה כ־55 אחוז לעומת 45 של הזרים. בשנים האחרונות היתה התמונה הפוכה. יתר על כן, כבר עתה קשה למצוא חדר באילת לתקופת החגים.

את התייר הישראלי כבר לא ניתן להאכיל "לוקשים". הוא יודע בדיוק את רצונו ועומד על כך. הישראלי הממוצע דורש מלונות ושירותים ברמה גבוהה.

דווקא תיירי פנים בעלי שכר גבוה פונים אל חדרי האירוח הכפרי, הצנועים יותר. בתי הארחה של הקיבוצים רשמו במחצית הראשונה של '95 עליה של 15 אחוז, ומתחילת השנה מסתמנת מגמת עליה זהה בלינות באזורים הכפריים, בעיקר בגליל העליון. במחצית הראשונה נרשמה בחדרי האירוח עליה של 12 אחוזים ובחלק מבתי האירוח, בקיבוצים ובמושבים, בעיקר אלה בעלי ותק של כמה שנים בתחום, נרשמה עליה של כ־40 אחוז.

בתי־המלון נדרשים, לפיכך, להגדיל את מנות הריגושים. לדברי זיו משקיעים כיום מנהלים "כסף, יזע ודמעות", כדי לספק את רמת הדרישות ואת הסקרנות הפורצת מעבר לדלתות הלובי.

רשת ישרוטל, למשל, החלה בפעילות ענפה עבור נוער. בני 14־17, אשר היו נגררים אחרי הוריהם, זוכים עתה לפעילות הכוללת תחרויות ספורט, פעילות מים, טרקטורונים.

רשת מוריה פתחה מגונים לילדים קטנים, אשר עד כה נאלצו או לעמוד על קצות אצבעותיהם כדי להגיע אל הדלפק. כמו כן יש דרישה, בכל בתי־המלון, לרמת בידור גבוהה מזאת שסופקה עד כה. לדברי זיו הולכת ונעלמת תופעת ה"בטן־גב" שאיפיינה ציבורים רבים, הנופשים בבתי־מלון.

חברת קל הנהיגה הול בחורף האחרון, בשיתוף עם החברה המתווה צבר, מבצעי צ'רטרים לאילת. הישראלים זוכים להנחות של 30 אחוז במחירים, כולל על טיסות מנמל התעופה בן־גוריון ושירותי הקרקע. המטוסים יורדים דרומה בתפוסה כמעט מלאה, וכל הנוגעים בדבר מרוצים.

עם זאת קובל זיו שרק כ־50 אחוז מכלל תיירי הפנים מתקשרים ישירות לבתי־המלון, שעה שהסוכנים המתמחים בתחום זה מציעים מוצרים תיירותיים זולים יותר. עד לאחרונה היה מספר הישראלים הנעזרים בשירותי סוכני הפנים נמוך באחוזים ניכרים.

במחצית השנה הראשונה רשמה גם טבריה עליה של 15 אחוז במספר הנופשים הישראלים. נתניה רשמה אף היא עליה מכובדת של 24 אחוז. מלונות ים־המלח הסתפקו רק בחמישה אחוזים. בתל־אביב לא נרשם שינוי כלשהו וכך גם בירושלים. לעומת זאת חיפה ספגה ירידה של שבעה אחוזים, ואילו בהרצליה התמונה עגומה עוד יותר – ירידה של 16 אחוז.

בסוף עונת החורף נרשם גידול כללי בממוצע של חמישה אחוזים. עיקר העליות נרשמו בטבריה, באזור ים־המלח ובנתניה. בישובים עירוניים היו ירידות. בירושלים – של שבעה אחוזים. בתל־אביב – ארבעה. בחיפה – עשרה אחוזים, ובהרצליה – 11 אחוז.

אמנון ליפצין, ראש האגף לתיירות פנים במשרד התיירות, אומר כי עקב האכילס הן עדיין העונות המתות, החורף והסתיו. הפרסומים הרבים וההנחות לא הועילו בינתיים לשיפור המצב בתקופות אלה.

ליפצין, העומד לסיים את תפקידו, מוסיף עם זאת כי לא מן הנמנע שיחול שינוי בשנים הקרובות. הוא מצביע על העולים מארצות חבר העמים כפוטנציאל לא מנוצל לבילוי ולנופש בתקופות אלה. על פי ממצאי המשרד, העולים מעדיפים לנפוש בעונת החורף והסתיו הן משום המחירים הנמוכים ומשום שהחורף הישראלי הוא מעין קיץ רוסי.

עכו, צילום סטריאוסקופי (פליקס בונפיס, 1867). מתוך "קתדרה" מס' 68

במשך השנים שבין 1857 ל־1932 צולמו אלפי צילומים סטריאוסקופיים (צילומים תלת־ממדיים) של א"י. צילום זה הוא אחד מני רבים.

בורוביץ: צפויים קשיים עם הקמת נמל־התעופה בעקבה

כתב "דבר" לענייני תעופה

מנכ"ל ארקיע, איזי בורוביץ, צופה קשיים רבים סביב הקמת נמל־התעופה המשותף לישראל ולירדן סמוך לעקבה.

בפגישה עם כתבים זרים העובדים בישראל שהתקיימה לפני כמה ימים אמר המנכ"ל, כי על פי ההסכם המתגבש יווצר מצב בו השלטונות הירדניים הם אלו שיעניקו את האישורים השונים, כך שלמעשה ימצא המרחב כולו, כולל אילת, תחת הביורוקרטיה שלהם.

בורוביץ הוסיף, כי אם תוכנית הרחבת נמל התעופה בן־גוריון, "נתב"ג 2000", לא תצא אל הפועל במהירות האפשרית, יהפוך נמל־התעופה של רבת־עמון למרכז תעופה בין־לאומי וישראל עלולה לצאת בשן ועין.

בורוביץ צופה כי ישראלים רבים ינצלו את העובדה שטיסות חברת התעופה הלאומית של ירדן זולות באחוזים לא מבוטלים מאלה שמציעה אל־על, ולפיכך לא מן הנמנע כי כבר בעתיד הקרוב ייצאו ישראלים לרבת־עמון וממנה יטוסו ליעדים כניו־יורק, המזרח־הרחוק ואף אירופה.

צעדים ישראלים כבר עושים דבר דומה, בעיקר בטיסות למזרח־הרחוק, באמצעות חברת התעופה הלאומית של מצרים.

בורוביץ אומר, כי החברה הירדנית מציעה מחירים אטרקטיביים משום שהיא נתמכת על ידי השלטונות ולא צריכה לעמוד בתחרות.

על ההחלטה לבנות את שדה התעופה המשותף "ערבה", אומר מנכ"ל ארקיע כי מיליוני דולרים שהשקיע משרד התיירות בקידום אילת יורדים עתה לטמיון. במהלך חודשי המשא ומתן התנגדו הירדנים להעניק לנמל־התעופה המשותף את השם אילת. עתה יצטרכו הגורמים השונים, משרד התיירות וחברות התיירות הנכנסת, לצאת במסעות פרסום מחודשים ויקרים למדי.

חברת ארקיע נכנסה באחרונה לתחום חדש של תיירות המרפא, הכולל בעיקר שירותים רפואיים בניתוחים וניתוחים פלסטיים. לשם כך מביאה ארקיע ארצה רופאים, מציגה בפניהם את האפשרויות השונות ובכך הופכת אותם לסוכני תיירות לכל דבר.

עשר הדברות לנהיגה בטוחה

כתב "דבר" לענייני תחבורה

אלוף צרפת במירוצי ראלי, ראם סמואל, המלמד בבית־ספר לנהיגה בטוחה בצרפת, מציע עשרה דברות, העשויים אולי להפחית את מספר תאונות הדרכים בארצות המתועשות.

1. ישיבה: עליך לשבת על כל כיסא, כאשר השכבה וחלקו התחתון של הגב צמודים למושב. ישיבה זו מקנה שליטה טובה יותר במערכות הרכב. כמובן, שיש לחגור תמיד חגורות בטיחות.

2. נעליים: יש להקפיד לנהוג תמיד נעולים בנעליים או בסנדלים ורצוי נעלים סגורות. נהג הנוהג יחף מתקשה בבלימה במקרה חירום. רגל יחפה אינה מסוגלת ללחוץ חזק על דוושת הבלימה, ובמקרה שיש אבן על הדוושה קיימת רתיעה אינסטינקטיבית מלחיצה משמעותית.

3. משקפי נהיגה: יש להתאים את העיניים לתנאי הדרך. לא לנהוג בלילה עם משקפי שמש, ובשעות היום לנהוג רק עם משקפי שמש. עדיף בזמן הנהיגה להשתמש במשקפיים מתאימות ולאו דווקא אופנתיות.

4. עייפות ושתייה: כמובן שאין לנהוג עייפים, או לאחר שתיית משקאות אלכוהוליים. לאחר רענון או שינה קצרה אין לחזור מיד לנהיגה. יש לעמוד ולהניע את הידיים, הכתפיים, המתניים והראש, מאחר שנהיגה לאחר קימה משינה לא מספקת היא מסוכנת. יש להריץ את זרימת הדם בחלק העליון של הגוף, הנוטה יותר משאר האיברים להירדם.

5. רגליים: רגל שמאל של הנהג צריכה להישען משמאל לדוושות, על רצפת הרכב, אלא אם כן משתמשים באותה עת במצמד. בזמן השימוש בדוושות, עקב הרגל חייב להישען על הרצפה. קביעת הרגל במקום אחר, מונעת שימוש ברגל כנקודת משען.

6. ידיים: שתי הידיים צריכות להיות מונחות על ההגה, בשעה רבע לשלוש. ככל שהמרחק בין הידיים גדול יותר, כך יהיה סיבוב ההגה מהיר יותר.

7. מד סיבובי מנוע: על הנהג להשתדל שמד סיבובי המנוע יהיה כל העת באזור שבין השליש לשני־שליש שלו. במצב זה יש למנוע את יכולת התגובה הטובה ביותר. ברכב בעל גיר רגיל, יש להקפיד לא להעביר את ההילוך מוקדם מדי. במצב כזה המנוע לא מסוגל להגיב היטב בזמן חירום.

8. הגה: סיבוב ההגה צריך להיות החלטי, כדי שיהיה יעיל (בעיקר על כביש חלק ו/או רטוב, שאז נוטים, בגלל חשש החזקה, לסובב את ההגה בעדינות).

9. בלימה: ככל שמהירות הרכב גבוהה יותר, כך יש ללחוץ על דוושת הבלימה בחוזק ובהחלטיות ולהקטין את הלחץ עם הקטנת המהירות. שמירה על לחיצה חזקה במהירות נמוכה עלולה לגרום לנעילת הגלגלים ולאיבוד שליטה על הרכב.

10. צפירה: לעולם אל תצפור, אלא במקרה חירום. כאשר צפירות נעשות גורמה, פוחתת יעילותן. בישראל הפך השימוש בצופר לאקט של מחאה, במקום לשימוש בעת חירום. הדבר גורם גם לעצבנות יתר של נהגים ולהורדת רמת הרגיעה בכביש.

מערכת ממוחשבת

כתב "דבר"

מערכת ממוחשבת ברמה טכנולוגית גבוהה, הנמצאת בשלבי תכנון ברשות הנמלים, אמורה לגרום למהפך בשירות ללקוחות בנמלי הים, עם הפעלתה במהלך 1996.

המערכת, המכונה "את"ר 2000" (ראשי תיבות של חישובים ותיעוד), תחסוך ללקוח את הצורך להגיע לנמל כדי לטפל בסידורים השכבתיים, האדמיניסטרטיביים והכספיים הכרוכים בפריקת הסחורה ובשחרורה. השירות יינתן ללקוח עד לביתו.

העלות הכוללת של הפרויקט היא כשני מיליון דולר, ואת בניית התוכנה ויישומה תבצע חברת קומסקי.

המערכת תקלוט את פרטי המטען, עוד בטרם עגינתה או הפלגתה של האניה. אלה יימסרו על ידי סוכן האניה. כן יימסרו נתוני שירותים שניתנו למטענים השונים.

הלקוח, בעל המטען או שולחו, יקבל לפי בקשתו את המידע הרלוונטי מהנמל באופן ממוכן, לרבות חשבוניות וטפסים אחרים. כמו כן יוכל הלקוח לבצע את תשלום החשבוניות, וכל זאת ללא כל צורך להגיע לנמל.

החשבוניות לסוכני האניות, בגין אגרות כלי שיט וסוורות יופקו באופן אוטומטי מיד לאחר הפלגת האניה.

הכנסת השיטה תאפשר ביצוע בקרה על מצב המטענים ותכולתם על ידי הלקוחות במהלך שהייתם בנמל: הכמות שנפרקה, הכמות שבגינה שולמו האגרות וכמו כן הכמות שהוצאה מהנמל.

זה לא נורא שהילד צמוד למרקע

בלהה דבורי

הורים המעדיפים שהילד ישב מול מרקע הטלוויזיה כדי לקנות שעה של שקט, יכולים להתחיל להשתחרר מרגשות האשם. על פי ד"ר דפנה למיש, חוקרת תקשורת, צפייה מעטה מדי בטלוויזיה – כמו צפייה מרובה מדי – עלולה לגרום לנזק. הפעילו את הטלוויזיה והושיבו את הילדים מול המרקע, היא אומרת, אבל הגבילו את הזמן וצנזרו את התוכניות להן חשופים הילדים

ב ימים אלה חזרה ד"ר דפנה למיש, חוקרת תקשורת, מכנס בינלאומי שנערך בלונדון בנושא השפעות הטלוויזיה על ילדים בעולם. למיש, מרכזת המגמה לתקשורת בחינוך ובקהילה בבית הספר לתקשורת במיכללה למינהל, עוסקת בגישור בין העולם האקדמי של התקשורת לעולם החינוך.

הכנס בלונדון התקיים במלאת ארבעים שנה למחקר בנושא השפעת הטלוויזיה על ילדים, אותו ערכה פרופסור הילדה הימלוויט מבית הספר לכלכלה בלונדון. מחקר זה היה הראשון בעולם בנושא השפעות הטלוויזיה על הילדים. אנגליה עברה אז מהפך מחברה ללא טלוויזיה לחברה החשופה לטלוויזיה.

"בתקופת מעבר זו," אומרת ד"ר למיש, "יכלה החוקרת לעמוד באופן מובחן על ההשפעות של החדרת הטלוויזיה על החברה האנגלית, הילדים והתרבות בכלל."

השאלות שבהן התמקדה פרופסור הילדה לפני ארבעים שנה היו: האם הטלוויזיה תפסה את מקומן של פעילויות כמו תחרויות ספורט, קריאה, הישגים בביה"ס, שעות השינה ועוד. מאז נערכו אלפי מחקרים ברחבי העולם.

את כנס התקשורת הנוכחי יזמו שני מרצים חוקרים מבית הספר לכלכלה בלונדון, במסגרתו נערך המחקר הראשון – ד"ר סוניה ליווינגסטון וד"ר ג'ורג' גסקל, שהחליטו להרחיב את יריעת המחקר מקץ ארבעים שנה למחקר הראשון.

ד"ר למיש: "הטענה שעולה היא, שהיום דומה החברה המערבית לזו שהיתה לפני ארבעים שנה, במובן זה, שגם בעידן זה אנחנו מצויים בתקופת מעבר – והפעם מעבר החברה הוא לחשיפה לטכנולוגיות החדשות של התקשורת."

המחקר, שיעסוק בסביבה התקשורתית בכלל מקץ ארבעים שנה להופעת הטלוויזיה, נתמך המחקר על־ידי פרלמנט הקהילה האירופאית. אליו הוזמנו להצטרף, כנציגות ישראל, שתי חוקרות התקשורת הישראליות, ד"ר למיש וד"ר תמר ליבס, המרכזות את המחקר בישראל.

המחקר ייערך במדינות: ישראל, אנגליה, ספרד, איטליה, שוויץ, הולנד, דנמרק, גרמניה וצרפת. בכל אחת מהמדינות יגובש צוות מחקר שיעסוק בנושא ויגיש את ממצאיו במהלך מפגשי החוקרים. המחקר יעסוק גם בבחינה השוואתית בין המדינות השונות לגבי הסביבה התקשורתית של החברה המערבית.

מרכזי המחקר של כל המדינות עובדים יחד כדי לתאם את שאלות המחקר ודרכיו ומאוחר יותר להשוות את הממצאים.

ד"ר למיש וד"ר ליבס, המרכזות, כאמור, את המחקר בישראל, מחפשות בארץ פרטנרים למימון המחקר האמור להימשך שלוש שנים. הן מאמינות שהנושא הוא בעל חשיבות אדירה. למיש אומרת כי בישראל, במיוחד היום, בתפנית התופעה בשלב השינוי המהותי של הזירה התקשורתית וכיוון שרובר רבות בארץ על המשמעות שיש למהפכה התקשורתית בחיי הילדים – אלימות, הישגים בלימודים, היבטים ערכיים, אמריקניזציה ועוד – קיים צורך לבדוק שאלות אלה.

ד"ר דפנה למיש: מי שאוהב לקרוא ממשיך לקרוא. צילום: בלהה דבורי

למיש מאמינה שתוצאות המחקר יניבו תשובות בעלות השלכות חינוכיות, ציבוריות ופוליטיות, לגבי מדיניות השידור בארץ וגם מבחינת מערכת החינוך היא אומרת: "ממחקרים עולה שהתקשורת הביתית תפסה את מקום תרבות הרחוב. שהצפייה בטלוויזיה והעיסוק במשחקי מחשב לא באים על חשבון פעילות מובנית, אלא על חשבון התרבות הלא מובנית. אם פעם היה ילד עושה סיבוב באופניים כאשר היה משעמם לו, היום הוא יכול להפעיל את הטלוויזיה ולשבת מול המירקע.

"אבל לא רק תרבות הבית השתנתה אלא גם העולם החיצוני השתנה, ועימו באה התגברות הפשע. הדרך בה אנו, כילדים, גדלנו בגבעות ובחולות, בלי קשר לטלוויזיה, אינה רלבנטית היום. נראה לי שהיום יהיו הורים שלא ירשו לילדיהם להסתובב במקומות כאלה, מסיבות בטיחותיות.

"הטלוויזיה מספקת ברירות נוספות לבילוי שעות הפנאי בחברה בה עולם הפנאי משתנה ויש בה אילוצים שונים, כולל בטחוניים. בדרך כלל הצפייה של ילדים בטלוויזיה מוצגת באופן שלילי. יש ויכוח, אם הטלוויזיה באה על חשבון הקריאה.

"לגבי שאלה זו קיימים מחקרים בעלי ממצאים סותרים. חלקם טוענים שהצפייה בטלוויזיה הגבירה קריאה של סוג מסוים של ספרים, כאלה המעובדים לסדרות טלוויזיה. השאלה היא, איזו ספרות זוכה להיות טלוויזיונית ואם היא ראויה, מבחינה ערכית, לקריאה".

למיש אומרת שלפני שנתיים ראה אור ספר סיכום מחקרים בנושא השפעות הטלוויזיה על הרגלי הקריאה, מאת חוקרת אמריקאית סוזן ניומן. לטענת ניומן הטלוויזיה לא השפיעה משמעותית על הרגלי הקריאה. מי שאוהב לקרוא ממשיך לקרוא גם בעידן הטלוויזיה, וטעות לחשוב שלפני היות הטלוויזיה הילדים ישבו וקראו יותר ספרים. "יש ילדים שעושים הכל ומגיעים לספרים וגם לטלוויזיה. אחד הממצאים, החוזר באופן שיטתי במחקרים, מראה שעד כמות מסויימת של שעות צפייה יש לחשיפת ילדים לטלוויזיה תרומה חיובית להתפתחות הילדים – אך מדובר בשעתיים ביום, לכל היותר".

למיש גורסת כי ילד החושף עצמו שעות רבות לטלוויזיה סובל מחסכים בתחומים אחרים, מפתח מיומנויות שכליות מסוג אחד על חשבון סוג אחר; אבל ילד שרואה מעט מדי תכניות טלוויזיה נפגע אף הוא, כי אינו בקשר לתרבות ההווה שלו, וכך נפגם עולם הידע הכללי שלו, והמיומנויות הקשורות לעולם הויזואלי נפגמות".

כך שגם לראות מעט מדי טלוויזיה זה עניין לא טוב.

למיש: "הצפייה הסבירה בטלוויזיה נקשרת, בכיתות היסוד, בהישגים לימודיים. העקומה מתהפכת סביב כיתה ד' – אז, ככל שרואים יותר טלוויזיה, ההישגים בלימודים נמוכים יותר. כמו בכל נושאים הקשורים לבדיקת קשר בין הטלוויזיה לתופעות בחברה, תמיד עולה השאלה: מה גורם למה. האם ילדים עם קשיי לימודים וריכוז, עם הקושי לדחות סיפוקים וקשיים חברתיים מוצאים פתרון קל בצפייה בטלוויזיה, שהיא מדיום הדורש פחות השקעה מנטאלית, או האם מי שרואה הרבה טלוויזיה הופך להיות בעל תכונות כאלה? באקדמיה קיימת נטייה לטענה, שילד שקשה לו עם המופשטות של קריאה וכתיבה נמשך יותר לשפה הויזואלית, אבל כתוצאה מכך הוא קורא פחות, ונכנס למעגל של ירידה בלימודים וביחסים חברתיים, לצפייה מוגברת בטלוויזיה חוזר חלילה."

שאלה פרובוקטיבית אותה מעלה למיש היא, מי אמר, שערכית, עדיפה קריאת ספר על פני צפייה בטלוויזיה, זאת בהנחה שהצפייה מבוקרת.

"כשתרבות הספר חדרה לעולם המערבי בסוף המאה השבע־עשרה, היו שחששו כי חשיפת בני נוער לספרים תביא לירידה מוסרית ולהתגברות רעיונות רדיקליים־מהפכניים. פחדו מפני אבדן שליטה," היא אומרת. "היום, בדיוק כך, פוחדים מהחשיפה לטלוויזיה."

ספר לילד / שרה לוין

איזהו עשיר?...

״אמי האמה״, שיינה נולה. איורים: רוד קלמנט. נוסח עברי: ברוך שראל, הוצאת ״כרטא״

ס פרוץ קטן חביב על אמי האמה, המחפש לו זהות אחרת. אמו הוא עוף גדול ממשפחת הקוואריים, הדומה ליען אך קטן ממנו, צבעו חום־אפרפר והוא נמצא באוסטרליה.

משום־מה נדמה לו שהוא העוף "הכי מסכן בכל גן־החיות". הוא החל בשיטוטיו, מחוץ לגדר, אצל כלבי הים, עבר אל האריה מלך החיות, אל הנחש הלוחש הרוחש, ולא נרגע אלא כאשר ראה את בת־דמותו "אמה" חוכה מפיה לחיזוקים על קיומו המיוחד.

האיורים הריאליסטיים והצבעוניים של רוד קלמנט יפים מאוד.

מומלץ לעידוד הייחוד שבקטנטנים ולהנאתם.

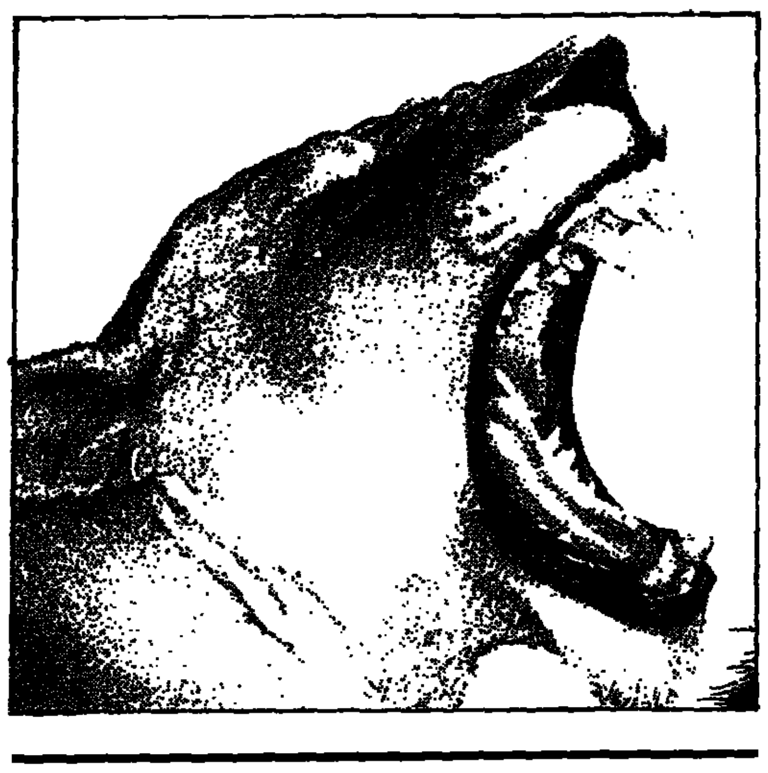

דיסני בכריכה קשה

״פוקהונטס״, מבית היוצר של וולט דיסני. עברית: רימונה דינור. ״צבעונית״, בית הוצאה לאור מבית ״קלסיבריות״, 96 עמ'

הספר מביא את הסיפור המלא של סרט האנימציה המפורסם בשם זה, המוקרן בימים אלה על מסכי הקולנוע, בכריכה קשה, בפורמאט גדול.

למי שלא מכיר את תוכן הסרט – מסופר בו על מתיישבים אנגלים המפליגים על סיפון האנייה "סוזן קונסטנט", בראשותו של ג'ון רטקליף השאפתן והאכזר, אל הארץ החדשה כדי למצוא בה אוצרות זהב ולהניף על אדמתה את דגל מדינתם, גם במחיר חיי האינדיאנים, תושבי המקום.

ג'ון סמית, גבר אמיץ־לב, גם הוא במפליגים, גם הוא בלוחמים נגד האינדיאנים. אבל, כאשר הוא פוגש את פוקהונטס האינדיאנית, מתהפך בו לבו עליו, ושניהם כאחד נאבקים למען השלום בין שני העמים השונים בתכלית האלה. אך מה על אהבתם זה לזה האם הצליחו לגשר על הפערים ולוותר על המורשת?!

שפת התרגום קולחת; הציורים, פרי יצירתו של בית וולט דיסני, מקסימים.

זכות הציבור לדעת

משחקים מסוכנים

ח"כ אריאל ויינשטיין פנה לשרי התעשייה והמסחר והפנים לבצע תכנית פעולה להפסקת התופעה של קיום מתקני משחקים מסוכנים, לא תקניים בגני משחקים ברוב המכריע של הרשויות המקומיות בארץ.

על פי נתונים מוסמכים שהוצגו בכנסת על ידי סגן שר התעשייה והמסחר בתשובה לפנייתו של ח"כ ויינשטיין מתברר נתון מדהים ולפיו רק 10% מהרשויות מחזיקות מתקני משחק העומדים בתקן.

ח"כ ויינשטיין תובע, לכן, משרי התעשייה, המסחר והפנים לגבש תוכנית של מתן אורכה של חצי שנה לרשויות המקומיות, להסדרת המתקנים במהלך חודשי החורף ולאחר מכן לחייבם להסיר את כל אלו שאינם ממלאים אחרי דרישות התקן ומסכנים את הילדים.

ח"כ ויינשטיין מתריע כי רופאים הצביעו על תופעה כי ילדים רבים נפגעים כתוצאה ממשחק במתקנים לא תקינים כאשר לתקשורת מגיעים רק אותם מקרים שנגמרים באסונות של ממש.

סדנאות מוזיאון ת"א לאמנות

ב־1 בנובמבר מתחילה "שנת הלימודים" – כך הם מגדירים את זה – במוזיאון תל אביב לאמנות. תוכנית הלימודים מגוונת ביותר, וכוללת סדנאות לילדים ולנוער וסדנאות למבוגרים. הסדנאות מאורגנות, פחות או יותר, לפי גילאים: החטיבה הצעירה, "האמן הצעיר", נוער שוחר אמנות, וסדנאות למבוגרים. דוגמה לסדנה לחטיבה הצעירה – "עולם בתנועה", לכיתות א' ו־ב'. הסדנה מוגדרת כך: "נצא למסע בין יבשות: בכדור פורח, באניה, באווירון, ברכבת ובאופניים. נגלוש בין האדוות, נראה מעל צוקים ונתבונן בנופים מרהיבים. נכיר את בני האדם החיים בארצות השונות ואת בעלי החיים האופייניים לכל אזור, נתעד את רשמינו ברישום, ציור קולאז' ופיסול." עד כאן.

מיגוון גדול מאוד של תוכניות (הרשימה בחוברת מיוחדת) אך המוזיאון אינו מתחייב לפתוח את כל התכניות המוצעות.

ההרשמה עד אוקטובר, במוזיאון תל אביב לאמנות, שד' שאול המלך 27, ת"א. טלפון: 03־6919155.

מידע על פירות אקזוטיים

החל מהיום פועלים בארץ חמישה מרכזי מידע טלפונים על הפירות האקזוטיים. מרכזים אלה נמצאים באזורי ירושלים, תל־אביב וחיפה, ויספקו לכל דורש מידע כגון: איזה פירות אקזוטיים נמצאים באותו יום בשווקים, היכן ניתן לקנותם ומה מחירם המומלץ לצרכן.

מספרי הטלפון של מרכזי המידע: באזור ירושלים – 02־6535435, 02־624641; באזור תל־אביב – 03־5623248 03־5632943; באזור חיפה – 04־671462. מרכזי המידע הטלפוניים יעמדו לרשות הציבור מדי יום בין השעות 8.00 ועד 3.00 אחר הצהריים, לא כולל ימי שישי וערבי חג.

כמו כן כל מי שיהיה מעוניין לחזות מקרוב ולטעום מפירות מיוחדים כמו: לונגן, ענונה, אוכמניות, פרי עדן (פיטאיה), שעונית ופפאיה, יוכל להגיע לדיזנגוף סנטר בין היום, מחר ומחרתיים, בין השעות 4.00 אחר הצהריים ועד 8.00 בערב וביום שישי החל מהשעה 9.00 בבוקר. פעילות זהה תתקיים בין ה־12 לבין ה־15 בספטמבר בקניון הזהב בראשון לציון באותן השעות. באותם הימים ימכרו הפירות האקזוטיים בחנויות הקראוס בדיזנגוף סנטר ובקניון הזהב.

הרצאה מיוחדת על הפירות האקזוטיים תנתן ע"י ישעיהו קובץ, יו"ר העמותה לפירות אקזוטיים ביום חמישי, 7 בספטמבר 1995, בשעה 12.30 ההרצאה תתקיים בבנין מועצת הפירות, החשמונאים 119, תל־אביב. משך ההרצאה – כשעה.

סיור עיתונאים

הרחק מ"שירות קנטינות ומזנונים"

ביקור בחנות "שקם גאלרי" החדשה, ברחוב אבן־גבירול בתל־אביב

חיה יוסף

ל פני כשלושים שנה הם נפתחו, בתי הכלבו הנקראים "שקם" (אז בראשי תיבות של: שירות קנטינות ומזנונים), כל כולם לרשות אנשי הבטחון – צבא, משטרה, משמר הגבול ומשפחותיהם. הקנייה התאפשרה רק לבעלי פנקס נקודות המתחדש כל שנה, שזכו להנחה ניכרת. במשך הזמן נעשו נסיונות להפוך את ה"שקם" לכל־בו עכשווי (הגרושים השתמשו כבר מזמן), ובכל זאת נדף ממנו ריח של ישן. אבל, כמו מפעלים רבים גם "שקם" עבר לידיים פרטיות, והשבוע פתחה החברה החדשה את החנות הגדולה שלה: "שקם גאלרי" ברחוב אבן גבירול בתל אביב. ההנהלה החליטה לשמור על השם "שקם", אך לא נשאר ולא כלום המזכיר את "שקם" של אז. לעומת זאת הוסיפו גם גלריה, וזה כבר סיפור מעניין.

החנות החדשה נפרסת על שטח של 7000 מ"ר ומצדיקה את ההשקעה של כ־5 מיליון דולר. קודם כל: הכניסה מפוארת, מרשימה, וקשה להאמין שאנחנו נמצאים בתל אביב ולא בפאריס או לונדון. כמו בערים אלה גם כאן, המקום מספק חווית קניה: גם לכאן ייכנסו אנשים לשם תענוג ובילוי, שבדרך כלל נגמר ברכישת מוצר זה או אחר.

אולם הכניסה מוקדש לקוסמטיקה, איפור ובשמים. אחרי סיור קטן מתברר לקונה שהוא לא נמצא בחנות אחת אלא בחנויות בתוך חנות, ובהן מגוון עצום של מוצרים, החל מיצרנים יוקרתיים מכל קצוות העולם ועד למוצרים (ברוב המקרים לא פחות יוקרתיים) תוצרת ארצנו. על מחלקת האופנה כבר כתבו ורק המבקר בה ידע מה רב המבחר, ובו מגוון מחירים, מהסבירים ביותר ועד למחירים הדומים למחירי בתי אופנה ידועים בעולם. אופנת הגברים ובגדי ילדים, הנעלה וכל אבזרי האופנה משלימים את התמונה.

במחלקת כלי בית נמצא כאן "אואסיס" של יופי צבעוני: "פיאצה לאנגרד" – מוצרי זכוכית תוצרת גלסקו, גרמניה. באותה הקומה נמצא "הבית של שולה" וזה קונספט שלם המשלב פריטים לחדרי שינה וחדרי אמבטיה, הכל בעיצובה של שולה ורדינון. תענוג ללכת לישון על סדין שלה...

מוצרים אלקטרוניים וחשמליים נמצאים כאילו בחנות אחרת. כל מחלקה מנוהלת על ידי מומחים, והזבנים והזבניות תודרכו לא רק בתורת המכירה, אלא גם ביחסי אנוש ותרבות המכירה.

כל מוצר ניתן להחזיר או להחליף תוך שבועיים מיום הקניה. החנות פתוחה משעה 9 בבוקר עד 7 בערב, ובמוצאי שבת.

"שקם" מבטיחה לנו "גאלרי", ועושה רושם שגם יצליחו במשימתם. את ברכותינו, יש להם.

״אואזיס״ של כלי בית ומטבח

צרכנות נבונה

אל תזרקו את הקרם

מאת איילה זמרוני

ח ברות קוסמטיקה נוהגות להעניק ללקוחות שלהן מתנות גלומות. כך שמי שקונה באופן קבוע מוצרי קוסמטיקה וגם מקבלת פה ושם מתנות מחברות מצטברים אצלה די הרבה קרמים (לחות, הזנה, הגנה מפני שיזוף), שחלקם נשכח במגירה, והקרמים אחרי תקופה ממושכת עלולים להתקלקל. מה זה מקולקל: כאשר השמן והמים נפרדים, יש שינוי בריח, או הצבע מאבד משהו מצחותו.

נשים שהעור שלהן יקר להן – לא ירצו להשתמש בקרם, שמראה ולו רק סימן קטן של קילקול, כי עם עור לא משחקים.

אבל, למי לא כואב הלב לזרוק לפח קרם, שעולה 100 שקל ויותר. אז קודם כל – מניסיון אישי – מה שלא מתאים לפנים עשוי עדיין להתאים לכפות הרגליים, שהעור שלהן גס יותר. ואם את האתה לא מורחים את כפות הרגליים – נסו ותראו, כי להיכנס לתוך נעל או סנדל, שפזר בהם מעט טאלק עם רגליים מרוחות בקרם, זו הרגשה מאוד נעימה, וגם כף הרגל נעשית רכה ומטופחת יותר עם הזמן.

על הרעיון הזה קיבלנו תגובות שונות: אומרת פיצי נתוס, מנהלת ההדרכה של לנס קוסמטיקס: "קודם כל קרם מקולקל זורקים. ואת זה יודעים לפי סימנים, שחלים בצבע, בריח וכן במירקם שלו. וגם אם מדובר ברגליים, אני לא בעד להשתמש בקרם כזה. לדעתי אין דבר כזה, קצת מקולקל."

דעה שונה מביעה הדוקטורה גילה הרס, הכימאית של מפעלי הדוקטור פישר. "בעיקרון, קרם ישן גם אם מראה סימני קילקול כלשהם לא גורם לנזקים, ואפשר לנצל אותו, ולהשתמש בו לכפות הרגליים. הקרמים שלנו (של דוקטור פישר) מתקלקלים אחרי שלוש שנים, וזה המקסימום שמומלץ לשמור עליהם. ואפילו אם פתחתם קרם אחרי שלוש שנים, והוא לא נראה מקולקל, כבר לא כדאי להשתמש בו, אבל לפני כן אפשר."

וכמה טיפים לשמירה על הקרמים כדי שיאריכו ימים ואיכותם:

לסגור היטב את המיכלים לאחר השימוש כדי שלא יהיו חשופים לאוויר.

לא להכניס אצבעות רטובות או לא נקיות לקרם. רטיבות עלולה ליצור פטריות.

לשמור את הקרמים במקום קריר ויבש בטמפרטורות החדר – לא מתחת ל־4 מעלות קור ולא מעל 24 מעלות חום, כי קור או חום עלולים להחליף לקרם את הפורמולה.

מתכון מבית טוב / שושו אנג'ל

מאפה מקרוני ברוטב גבינה

זוהי מנה עיקרית משביעה, מזינה ומהירה, לארוחה נפלאה ללא בשר.

כמויות (6 מנות)

חבילת מקרוני מס' 8
60 גר' מרגרינה
1 שקית רוטב שמפיון
1 כוס חלב
1 כוס מים
1 מיכל גבינת קוטג'
1 כוס ירקות (אפונה, קוביות גזר, גמבה) אפשר קפואים.
2 כפות פטרוזיליה
1 כוס גבינה צהובה מגוררת.

אופן ההכנה:

לבשל את המקרוני (לפי ההוראות על החבילה) עד שיתרככו.

2. להכין את הרוטב השמפיון: להמיס את המרגרינה, להוסיף את אבקת הרוטב ולבחוש, להוסיף כוס חלב וכוס מים. לבחוש ולהביא לרתיחה ולבשל עד שהרוטב יסמיך.

3. לערבב את המקרוני המבושלים עם הרוטב ולהוסיף גם גבינת קוטג', ירקות והפטרוזיליה. לערבב בקלות ולהעביר לתבנית אפיה משומנת (רצוי פיירקס). לפזר את הגבינה הצהובה ולאפות 25 דקות בתנור בחום בינוני עד שהמאפה יזהב.

להגיש חם, בתוספת סלט ירקות.

טלויזיה

חינוכית

08.00 פניתן של תרבויות. סדרת תעודה אנתרופולוגית הסוקרת תרבויות שונות ברחבי העולם. פרק רביעי: מהורים לילדיהם. איך נוצרת אישיות האדם ובאיזו מידה משפיעה תרבות האדם על אישיותו.
08.30 לראות השכן. מושגים ומיומנויות. איך מחשבים בראש.
08.40 לראות השכן. המדינה העשרונית. הכנת ערך המקום.
08.55 תולדות הישוב. ארץ מולדת. בפתח תקופה.
09.15 אנגלית.
09.55 הגיל הרך. כאן יא מכאן. סיפורו של המור (דובר ערבית)
10.00 שיחות בוקר. השפעתו של הפסיכיאטור הדינאי הכבוד מריד על הספרות הסקנדינבית (ש.ח)
10.30 אקטואליה. חדש בעיניים (ש.ח)
11.00 מוסיקה. מהלך. המנצח (תרגום לערבית)
11.10 מוסיקה. משולשים מוסיקליים. ליסט והמנצח.
11.35 גיאוגרפיה. מיומנויות יסוד. קווי אורך (תרגום לערבית)
11.45 גיאוגרפיה. מיומנויות יסוד. סימני המפה.
11.55 יהדות. קשת וענן. גלגל המזל.
11.15 מדעי החיים. טבע ומדע. אודיו (דובר ערבית)
12.35 צרפתית.
12.45 מדע וטכנולוגיה. פיסיקה בפעולה. אלקטרוסטטיקה (חלק א')
13.05 מראות מהעולם. מראות של אוסלו.
13.30 רגע של תוכניות לילדים בשילוב חידות, פרסים, שעשועונים ופינות הפעלה שונות.
17:00 ערב חדש.

כללית

06.30 חדשות.
06.45 שעת כושר.
07.00 בוקר טוב ישראל.
15.30 עלילות סייניסון. סדרה בהמשכים.
15.50 סיפורים בראש. קטעי דרמה מתוך ספרים מומלצים.
16.00 תיכון הלבנות השבורים. סדרת דרמה אוסטרלית.
16.45 זאפ לעין.
17.00 ערב חדש.
17.35 הרשת באנגלית.
17.50 כדורגל. סלובקיה נגד ישראל.
18.45 חדשות בערבית.
19.00 כדורגל. המשך השידור מסלובקיה.
20.00 מבט לחדשות.
21.00 שיחת רעיה. נסים משעל מראיין את ראש הממשלה, יצחק רבין.
21.45 משדר ספורט. אליפות אירופה לאומות בכדורגל. אנגליה 96. סיכום משחקי המחזור הד'.
22.15 שטח הפקר. מגזין שבועי העוסק בתקשורת המדיה האלקטרונית.
23.05 כמו בסרטים. סדרה קומית.
23.30 מהים לסהר. יומן חדשות.
24.00 פסוק של יום.

ערוץ 2

12.45 שידורי היום בערוץ 2.
12.55 היום שיר.
13.00 הבדות בגן עדן. סדרת דרמה אודות משפחה העוברת להוואי בעקבות פטירת האם.
14.00 מסע בין כוכבים - הדור הבא.
15.00 פאואר ריינג'רס. סדרה לילדים.
15.30 חוף פרדיים. סדרה.
16.00 הימים המצויינים. אופרת סבון.
17.00 5 עם רפי רשף.
17.30 ספורט'V7. מגזין הספורט לנוער.
18.00 סנטורה. אופרת סבון.
19.00 הנסיכה רייזי. מיני סדרה בהמשכים.
20.00 חדשות.

20.30 גלגל המזל. שעשועון בהנחיית ארז טל וחוה נחולם.
21.05 סיפורו הים. סדרה.
22.02 נדית תיזר: כירוד האקוואליה בשירות זה.
23.20 המפצח. סדרה.
00.00 חדשות.
00.05 המפצח, המשך.
00.30 סרט קולנוע: "1900". חלק ב'. קורותיה של איטליה במאה ה-20, עד מלחמת העולם הב', דרך עיניהם של בן אצולה ובן איכרים, שדרכיהם נפגשות. עם רוברט דה-נירו, ברט לנקסטר ודונלד סדרלנד. במאי: ברנרדו ברטולוצ'י.
03.15 היום שיר.

חינוכית 23

15:30 צער גידול בנות - סדרה משעשעת לכל המשפחה. שם הפרק: דלוקה עליו
16:00 תולדות העבודה בראי הטלויזיה. יומן הזמנים.
16:30 דמיין בשבי המציאות. לגלות את הסמוי מן העין.
18:00 שעת כושר.
18:15 הרוכבים הצעירים - סדרה מערבון לנוער בסידור יומי. שם הפרק: עד שהמוות יפריד בינינו (חלק א').
19:00 מועדון הפיקוויקים - סדרה קומית בת 12 פרקים עפ"י ספרו של צ'ארלס דיקנס.
19:30 במחשבה שניה - גברים בשינוי. גברים שותפו על ברכי השדול הפמיניסטי והבינו שהגבריות הסטריאוטיפית גובה מחיר כבד - מנסים לעשות שינוי. משתתפים: ד"ר אבי באומן וה"ד חנה הרצוג.
20:00 ערב חדש עם כתוביות בעברית לעולים.
20:30 עשרת בני לאבק - סדרה קומית. שם הפרק: בגידה.
21:00 צלילים מן ההיכל - סדרת קונצרטים מוסכרים. שם הפרק: דבוראק - 150 להולדתו.

ערוץ 33

17.00 סרטים מצויירים.
17.30 "חכם בלילה". סדרה ערבית מדובבת.
18.30 פנורמה. מגזין לענייני המזרח התיכון והפלסטינים.
19.00 חדשות בערבית.
19.30 שירים שאהבנו.
20.00 סדרת דרמה.
21.00 מבט לחדשות.
22.00 פורטרטים. תוכנית פורטרט על שחקנים ואמנים.
22.50 ג'אז.

המזרח התיכון

13.00 מועדון 700. דת.
13.55 סרט: "הרפתקאה אפריקה".
15.30 משפחת המומינים. מצויר.
15.55 היתקליף החתול. מצויר.
16.20 חושחש הבלש. מצויר.
16.45 ספר טוק. מצויר.
17.10 הארט האשה. בלש.
18.10 מגנום, בלש פרטי.
19.00 חדשות בערבית.
19.30 סי.אן.אן כותרות 24 שעות.
20.00 כנפיים. סדרה.
20.30 מטלוק. סדרה בלשית.
21.20 רצח במשיכת קולמוס. בלש.
22.10 מועדון 700. דת.
23.00 תוכנית מסחרית.

התהילה של אבא, ערוץ הסרטים, 10:30

כבלים

ערוץ 3

08:00 רוקסנה. אופרת סבון (ש.ח)
09:00 לחיות את החיים. אופרת סבון (ש.ח)
09:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון (ש.ח)
10:30 קרובים רחוקים מאוד. קומדיה.
10:55 שנות הקסם. קומדיה.
11:25 סלסטה. טלנובלה (ש.ח)
12:10 שכנים שכנים. דרמה (ש.ח)
12:35 פרי מייסון. דרמה.
13:30 פתוחים באותו חצי. תכנית אירוח.
14:05 מקום אחר. דרמה.
14:55 רוקסנה. אופרת סבון.
15:40 מלרוז פלייס. דרמה.
16:30 שכנים שכנים. דרמה.
16:55 אנטונלה. טלנובלה.
17:45 הקשבה. מוסיקה.
18:00 לחיות את החיים. אופרת סבון.
18:45 צעירים חסרי מנוח. אופרת סבון.
19:35 סידור בקפה.
20:05 סלסטה. טלנובלה.
20:50 מלרוז פלייס. דרמה.
21:40 אחיות. דרמה.
22:30 צדק מתוק. דרמה.
23:20 סיינפלד. קומדיה.
23:45 אי.אן.ג'י. דרמה.
00:35 חוק וסדר. דרמה.
01:25 היוצאים מהכוכבים. פעולה.

ערוץ הסרטים

10:30 התהילה של אבא (1990, צרפת) (ש.ח)
12:20 בגעגון מחוץ (1948, ארה"ב) (ש.ח)
13:40 סוס קטן: מחזור הזמן.
14:25 אהבה קולנית (1991, ארה"ב). דרמה על איידס בכיכובם של מולי רינגוולד, פטריק דמפסי, לי גרנט ופרי קינג. אליסון הצעירה מגלה שכמה שנים לפני כן נדבקה באיידס בלילה אחד של תשוקה. היא מוצאת טעם להיות כלוחמת למען מין בטוח ומספרת את סיפורה בבתי ספר. במאי: טום מקלפלין.
16:00 סקרה במים יין (1992, ארה"ב) (ש.ח)
17:25 חדש בקולנוע.
17:40 המאוהב של אם (1991, ארה"ב) (ש.ח)
19:10 חדש בקולנוע.
19:20 רצח על פי הספר (1986, ארה"ב) (ש.ח)
21:00 האומים ישוגים (1993, ארה"ב). דרמת מתח. מתיו מודין מגלם שני גברים שונים בתכליתם: מכנאי ביישן והמכור המרגיש כי הוריו חולשים מול פניו וקבריין קטן וגס רוח, המנסה לפלס את דרכו בעולם התחתון. עם לארה פלין בויל, לורי סינגר ופרד וורד. במאי: אלן רודולף.
22:55 שם המשחק (1987, ארה"ב). מותחן מתוחכם בבימויו של המחזאי האמריקאי דיוויד מאמט. מטפלת פסיכולוגית (לינדסי קראוזה) המשתוקקת לגיוון בחייה, פוגשת נוכל ערמומי ומקסים (ג'ו מנטניה, "אליס") המלמד אותה שוב ושוב את כללי המשחק.
00:35 קרח בחול (1992, ארה"ב) (ש.ח)
02:20 כמעט גראם (1987, אנגליה). קומדיה. צעיר אנגלי מנסה להרשים את נערתו בסיפור על עיסקת סמים דמיונית שתכניס לכיסו כסף רב. המשטרה קופצת על המציאה ומצמידה אליו בלש שוטה ושוטרת חובבת מין, כאשר מתחת לאפם מתבצעת עיסקת סמים אמיתית. במאי: פיטר ריצ'רדסון.

ערוץ הילדים

06:30 להתלבש עם שש. מצויירים על הבוקר.
08:00 גינת ההפתעות. הרב פרינגטון, יאמיאסו, ניר בארץ ציורי הציד (ש.ח)
09:00 מפלצות קטנות. אנימציה מדובבת (ש.ח)
09:20 המתמן של כאילו (ש.ח)
09:40 קספר וחברים. אנימציה מדובבת (ש.ח)
10:00 מייטי מקס. אנימציה מדובבת (ש.ח)
10:30 נפגשים ב־6 (ש.ח)
10:35 בחזרה לעתיד. אנימציה מתורגמת (ש.ח)
11:00 הצלצל הגואל. קומדיה (ש.ח)
11:30 לואיס וקלרק. דרמה (ש.ח)
12:50 גינת ההפתעות.
13:30 הכלבים מהעיר מאסגיר. אנימציה מדובבת.
13:50 המתמן של כאילו.
14:10 חבורת סינג. אנימציה מדובבת.
14:30 מייטי מקס. אנימציה מדובבת.
15:00 נפגשים ב־6.
15:05 בחזרה לעתיד. אנימציה מתורגמת.
15:25 נפגשים ב־6.
15:30 להתגבר ולהתגבר. קומדיה.
15:55 נפגשים ב־6.
16:00 שלוש לפגישה. דרמה.
16:55 נפגשים ב־6.
17:00 הסיוט השחור. דרמה.
17:30 גינת ההפתעות. הרב פרינגטון, יאמיאסו, ניר בארץ ציורי הציד (ש.ח)
18:30 מפלצות קטנות (ש.ח)
18:50 המתמן של כאילו (ש.ח)
19:10 קספר וחברים (ש.ח)

הצגה שניה

22:00 פרוק תעשירים (1987, אנגליה). קומדיה אנרכיסטית של חבורת הקומיק סטריפ, על חבורת מתוכננים, המשתלטים על מסעדה בלונדון ומציגים תפריט על טהרת בשרם של מנהגי הקהילה, בתפקידי אורח: פול ולינדה מקרטני. במאי: פיטר ריצ'ארדסון.
23:30 אבר החיים (1942, איטליה). אליזה ואלי היא צעירה חסרה שמתאהבת בצעיר, בן של אריסטוקרט, שנרדף על ידי המשטרה החשאית. בעזר המפלגה הקומוניסטית מתגבלת לו, היא מנהלת רומן עם מפקד המשטרה כדי להשיג כסף לאמונה הזולה. עיבוד לרומן המפסיקומניסטי של איין ראנד. בים ג'ופרדו אלסנדריני. עם רוסאנו בראצי ופוסקו ג'יאצ'טי.

שש פלוס

19:30 שלושה בדירה אחת. קומדיה.
20:00 נשואים פלוס. קומדיה.
20:25 קרובים רחוקים מאוד. קומדיה.
20:55 אבא חורג אבא והרגש. קומדיה.
21:20 תפסי על הבר. קומדיה.
21:50 קופסת שימורים. אוסף קליפים.

ערוץ 8

06.00 אנציקלופדיה פתוחה. חברה וחינוך (ראה פירוט ב־18.00)
12.00 דיסקברי. טבע הדברים. "עסקים ירוקים" (ש.ח)
13.00 דיסקברי. כוחות מיוחדים (ש.ח)
13.30 דיסקברי. שדות השריון (ש.ח)
14.00 אנציקלופדיה פתוחה (ראה פירוט ב־18.00)
16.00 דיסקברי. טבע הדברים. "עסקים ירוקים" (ש.ח)
17.00 דיסקברי. כוחות מיוחדים (ש.ח)
17.30 דיסקברי. שדות השריון (ש.ח)
18.00 אנציקלופדיה פתוחה. התפתחות המין האנושי.
19.00 אנציקלופדיה פתוחה. הסתה, רוק והרשעה.
20.00 דיסקברי. בעקבות ההרפתקאה.
21.00 דיסקברי. הישרדות. "דייגי הביצות".
21.30 דיסקברי. בדרך הטבע.
22.00 דיסקברי. הצעד הבא.
22.30 דיסקברי. מדריך שימושי ליקום. "נוסעי החלל".
23.00 דיסקברי. בעקבות ההרפתקאה (ש.ח)
23.45 אנציקלופדיה פתוחה (ראה פירוט ב־18.00)

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית. שעה ראשונה. רספיגי: "בלם, איטליאנה וסיציליאנה"; רוסלר-רוזטי: קונצ'רטו בסי במול מז'ור לשני קרנות ותזמורת; שוברט: פולונז בסי במול מז'ור לכינור ולתזמורת; שופן: שלש מזורקות; דוקא: "שוליית הקוסם".
07.07 שחרית מוסיקלית. שעה שניה. הנדל: קטע קונצ'רטו בפה מינור לפסנתר ולתזמורת; דהאר לקלרנית ולפסנתר פתיחה המזמרת "דודל".
08.05 שחרית מוסיקלית. שעה שלישית. דבוז'אק: רביעיית כלי קשת מס' 12 בפה מז'ור, "האמריקנית", אופ' 96; צ'ייקובסקי: "רומאו ויוליה", פנטסיה פתיחה.
09.05 קונצרט בוקר. מוצרט: רביעייה מס' 14 בדו מינור לכלי קשת, "הצוות והעלטה"; מוצרט: סימפוניה מס' 39 במי במול מז'ור, ק. 543; מנדלסון: קונצ'רטו מס' 1 ברה מז'ור לכינור ולתזמורת, אופ' 6; שומאן: קונצ'רטו בלה מינור לצ'לו ולתזמורת, אופ' 129; ברהמס: סימפוניה מס' 1 בדו מינור, אופ' 68; בוכריני: "מחולות מלכבאים".
11.57 בינות שיר. שירים שונים.
12.00 קלאסיקל. שטראוס בע"מ. אנדרה רייה ותזמורתו בביצועים מאת יוהן ויוזף שטראוס, פרנץ להאר, אמריך קלמן, אנטון קארס, שוסטקוביץ', ראלף בנצקי והרברט שטולץ. 13.00 אמן השבוע: המנצח אלפרד ברנדל. שוברט: סונטה בלה מז'ור לפסנתר, ד. 959; היידן: סונטה במי במול מז'ור, הוב. 52.
14.06 ממוזות במוזיאת הארמניה הבריטית האמריקנית. ה. ווהן-וויליאמס: "יהוה נביט ...", חמישה שירים מיסטיים, "יו הבוקר", "שירי מסע". 16.00 בקשותך. ראמה "ההרים המגיליה", בטהובן: רביעיית כלי קשת בפה מז'ור, אופ' 59 מס' 1; פורה: רקויאם.
18.00 צלילים בין ערביים. קרמר: קטע קונצ'רטו; דבוז'אק: רומנסה בפה מינור לכינור ולתז', אופ' 11; צ'ייקובסקי: מבחר קטעים מהבלט "מפצח האגוזים"; ... קטעים מתוך הבלט "קופליה".
20.05 התזמורת הסימפונית רים רשה"ע. צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 5; סיבליוס: סימפוניה מס' 1.
21.30 הקונצרט הקאמרי. קלוד פרנק, פסנתר. מוצרט: סונטה בפה מז'ור, ק. 332; שוברט: סונטה בסי במול מז'ור, ד. 960; בטהובן: סונטה בדו מז'ור, אופ' 53.
22.57 בינות שיר. שירים שונים.
23.00 דוד הזהב. קלאודיו מונטה. תכנית שניה. אריות מתוך אופרות.

רשת א'

06.05 שירים עבריים.
07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית.
07.30 שירים עבריים.
08.05 פתוחים באלף. מגזין בוקר.
08.10 עצות לנהגים.
08.30 א"ב באמונה.
08.45 מלה הערך.
09.05 מוגשים מיוצגים.
09.30 תאריכון.
09.40 מידע לצרכן.
09.50 שמורות טבע.
10.05 מלודיה.
10.30 אצבע על הדופק.
11.05 גיל הזהב.
11.30 קודתן. קנים מוכרים.
11.45 להסיר אבק מספר.
12.05 העשייה.
13.05 פרקי תמונות.
14.05 יותר שירה.
14.55 בינות שיר.
15.05 תופש אלף אלף.
16.05 אצבות באלף.
17.05 דתות.
19.05 יומן מורשת.
19.50 פרקי היום בתנ"ך.
20.00 עוד סיפור אחד ודי.
20.15 תפילה באמר.
20.30 שיעור בפרשת השבוע.
21.35 שירים חסידיים.
22.05 סיפורי סבתא.
23.05 מלים שמנגנות לנפש.

רשת ב'

06.05 הבוקר הזה. חדשות ומוסיקה.
08.05 עניין אחר. חדשות ואודות.
10.05 הכל דיבורים.
12.05 בחצי היום.
14.05 רגעי קסם.
15.05 יומן חוץ.
15.45 עיתונות חוץ.
16.05 צבע הכסף.
17.05 יומנת, עידכוני תנועה ומוסיקה.
17.57 רגע של עברית.
18.05 היום הזה. חדשות ומוסיקה.
19.05 שעת ערבית.
20.00 מבט לחדשות.
20.30 שירים עבריים.
20.57 רגע של עברית.
21.05 הערכת מצב.
23.05 כל היום המוסיקה.
00.05 יומן חצות.
00.15 מוסיקה.
01.05 לתוך הלילה.
05.05 אור ראשון.

רשת ג'

06.05 הכל פתוח.
07.05 אוקון גימל.
09.05 פגישה בתשע.
10.05 תכנית עשר.
11.05 נתיבי רוכבנו.
12.05 אהבה.
13.05 להיט.
14.00 עגלה. חדשות פופ.
14.05 חדש חדיש ומחודש.
15.00 חולה ורדי.
17.05 חמש חמש.
18.05 רוק בישראל.
21.05 כתול הבוקר.
22.05 שיר לאמצע.
23.05 לילות משי לבן.

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל.
06.00 מוקדים עין.
07.00 בוקר טוב ישראל.
08.05 מה בוער.
10.05 נבון לעכשיו.
12.50 בילוי היום.
13.00 בחצי היום.
13.15 משל כפוף.
15.05 יש עם מי לדבר. עם גרשון רייכר.
16.05 ארבע אחה"צ. שירים עבריים.
17.00 ערב טוב ישראל.
18.00 המגזין סוקר.
19.00 מעבר לאופק.
19.30 אנציקלופדיה משודרת. "רציונליות וקרמה במדע" - "כאוס כרוגנצה". מרצה מר אריה ורד.
20.00 חדשות ערוץ 2.
20.50 צער חמר.
23.05 עשרים הערב.
00.00 יומן חצות.
00.10 ציפורי לילה.
02.00 לא רוצים לישון.

גלגל"צ

07.05 מדינה כדרך.
09.05 אמסטרדם.
11.05 מיוזג אחיד.
12.05 עיגרי את הכוכים.
13.05 משתו לדרך.
14.05 מוזנה באופשן.
15.05 שתיים בשלוש עם יואב קוטנר.
16.05 חבס בבבים.
18.05 בלגלאות.
20.05 מתות לתמורה.
22.05 לילה טוב.

בתי הקולנוע

תל-אביב

גורדון: האורח קיץ 18.00
ממזר קטן 20.00, 22.00
גן העיר: פריסילה - מלכת המדבר 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גת: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
דיזנגוף 1: כומר 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 2: עץ הדומים תפוס 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.45, 22.00
דיזנגוף 3: אנדריי 11.00, 13.00, 15.00, 17.00
שמש בנגרנית 19.00
רצח מדרגה ראשונה 22.00
הוד 1: קרימסון 17.00, 19.30, 22.00
באטמן לנצח 14.00
הוד 2: כפר הארורים 14.00, 17.00, 19.45, 22.00
הוד 3: חתונתה של מיוריאל 19.30, 22.00
לשחרר את ווילי 2 14.00, 17.00
הוד 4: המכונה האנושית 17.00, 19.30, 22.00
קספר 14.00
הקולנוע: העלמה המוות א', ד', ה' 17.00, 19.30, 21.45
חן 1: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 3: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: השופט 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: ספרות זולה 11.30, 19.05, 21.55
פוקהונטס 17.00
חן 6: כתנות מירית 11.30, 14.30, 17.00, 19.30, 21.55
מיילה 1: פורסט גאמפ 16.30, 19.15, 22.00
מיילה 2: התפרצות 17.00, 19.30, 22.00
מיילה 3: גירסת בראונינג 17.00, 19.30, 22.00
לב 1: שיגעונו של המלך ג'ורג' 12.00, 14.15, 17.00, 19.45, 22.00
לב 3: ליאון 17.00
חומות של תקוה 11.30, 14.00, 19.30, 22.00
עידים ה' 24.20
לב 4: חברים לרצח 17.00, 19.45, 22.00
ליאון 14.20
סיפור חיים 11.50
ליסוד: תמונות קצרות 21.15
קליעים מעל ברודווי 19.30
הנבוב הבוטל ה' 24.00
מוזיאון ת"א: הכבים 17.00, 20.00, 22.00
סינמטק: אוכל, שתיה, גבר, אשה 17.00, 19.30, 22.00
פאר 1: נשיקה צרפתית 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
פאר 2: קרימסון 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.10
פאר 3: חתונתה של מיוריאל 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
פאר 4: באטמן לנצח 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.10
פאר 5: קספר 11.00, 13.30, 17.00, 19.45, 22.00
צפון: רצח מדרגה ראשונה ב', ה' 19.30, 21.50
אל המערב הקסום א'-ג', ה' 17.00
רב אור 1: לב אמיץ 18.15, 21.30
רב אור 2: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
רב אור 3: ארבע חתונות ולוויה אחת 17.00, 19.30, 21.30
רב אור 4: ספרות זולה 16.00, 19.05, 21.55
רב אור 5: גברת פארקר והמעגל המרושע 17.00, 19.30, 21.55
שחף 1: נשיקה צרפתית א', ג'-ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00
שחף 2: לא פראייר של אף אחד א', ג'-ה' 17.00, 19.30, 22.00 ב' 17.00
תל-אביב 1: באטמן לנצח 17.00, 19.30, 22.00
תל-אביב 2: קונגו 17.00, 19.30, 22.00
תל-אביב 3: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: באטמן לנצח 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: אסירים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: קונגו 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 6: שיגעונו של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 7: עץ הדומים תפוס 17.00, 19.30
חתונתה של מיוריאל א'-ד' 22.00
גיל 8: קרימסון 19.30, 22.00
לשחרר את ווילי 2 17.00
חן 1: בחורים רעים 19.30, 21.50
מי כאן הגבר 17.00
חן 2: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 4: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 21.50
חן 6: גברת פארקר והמעגל המרושע 21.55
השופט 17.00, 19.30
חן 7: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30
תיאטרון ירושלים: אוכל, שתיה, גבר, אשה ג'-ה' 21.30 א', ב' 19.00, 21.30
כומר א'-ג', ה' 19.00, 21.30 ד' 19.00
אל המערב הקסום ב', ד' 17.00

חיפה

אורלי: אוכל, שתיה, גבר, אשה 19.00, 21.30
סינמה קפה מוריה: שיגעונו של המלך ג'ורג' 19.30, 21.30
סינמה קפה עממי 1: חומות של תקוה 19.00, 21.15
סינמה קפה עממי 2: רצח מדרגה ראשונה 19.15, 21.30
עצמון 1: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 2: אסירים 16.30, 19.00, 21.30
עצמון 3: פריסילה מלכת המדבר 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 4: כפר הארורים 16.30, 19.00, 21.20
עצמון 5: חתונתה של מיוריאל 21.30
באטמן לנצח 16.30, 19.00
פנורמה 1: קרימסון 16.30, 19.00, 21.30
פנורמה 2: כומר 19.00, 21.30
אנדריי 16.30
פנורמה 3: חברים לרצח 19.00, 21.30
קספר 16.30
רב אור 1: תשכחו את פאריס 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב אור 2: מת לחיות 3 21.20
מי כאן הגבר 17.00, 19.00
רב אור 3: בזמן שישנת 19.00, 21.20
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב גת 1: דון חואן דה מרקו 16.40, 19.00, 21.20
רב גת 2: בחורים רעים 16.40, 19.00, 21.20
רב מור 1: תשכחו את פאריס 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 2: מת לחיות 3 19.00, 21.30
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב מור 3: בזמן שישנת 16.45, 19.00, 21.30
רב מור 4: בחורים רעים 19.00, 21.20
פוקהונטס 17.00
רב מור 5: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.15, 21.30
רב מור 6: השופט 17.00, 19.00, 21.20
רב מור 7: לב אמיץ 21.00
מי כאן הגבר 17.00, 19.00

אור-יהודה

גיל 1: לב אמיץ 21.30
השופט 16.30, 19.00
גיל 2: חברים לרצח 22.00
באטמן לנצח 17.00, 19.3
גיל 3: חתונתה של מיוריאל 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 4: פוקהונטס 17.00, 19.30, 22.00

אשדוד

גיל 1: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: חתונתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: שמים כחולים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: לב אמיץ 18.15, 21.30
גיל 5: בזמן שישנת 22.00
באטמן לנצח 17.00, 19.30

אשקלון

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: חתונתה של מיוריאל 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: באטמן לנצח 17.00, 19.30
חברים לרצח 22.00
גיל 5: קונגו 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 2: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
חן 3: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 5: לב אמיץ 21.30
פוקהונטס 17.00, 19.30

באר-שבע

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: שיגעונו של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
לשחרר את ווילי 2 17.00
גיל 3: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: באטמן לנצח א'-ד' 17.00, 19.30, 22.00 ה' 17.00, 19.30
רב נגב 1: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 2: מת לחיות 3 19.25, 21.55
השופט 17.00
רב נגב 3: בחורים רעים 17.00, 19.30, 21.50
רב נגב 4: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

בת-ים

חן 1: לב אמיץ 21.30
מי כאן הגבר 17.00, 19.30
חן 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן 3: השופט 17.00, 19.50, 21.50
חן 4: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן 5: שמים כחולים 19.30, 21.50
באטמן לנצח 17.00
חן 6: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 7: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50

הוד השרון

מושית: בזמן שישנת ב'-ה' 20.30

הרצליה

אודיטוריום דניאל: שיגעונו של המלך ג'ורג' 19.30, 21.45
מגדיין 1: לב אמיץ 19.00, 21.15
מגדיין 2: שמים כחולים 19.30, 22.10
סמאר 1: נשיקה צרפתית 19.30, 21.50
סמאר 2: תשכחו את פאריס א'-ד' 21.50 ה' 19.30
באטמן לנצח א'-ד' 19.30
סמאר 3: קרימסון א'-ד' 19.50, 21.50 ה' 21.50

חדרה

לב 1: נשיקה צרפתית 19.40, 22.00
פוקהונטס 17.15
לב 2: לב אמיץ 21.30
אנדריי 17.15
השופט 19.30
לב 3: חומות של תקוה 10.30, 16.40, 19.35, 22.00
באטמן לנצח 17.00, 19.30
לב 4: מת לחיות 3 19.35, 22.00
לשחרר את ווילי 2 17.15

חולון

גל 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00
גל 2: מי כאן הגבר 17.00
שיגעונו של המלך ג'ורג' 19.30, 22.00
גל 3: אנדריי 17.00
גל 4: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
גל 5: פוקהונטס 17.00, 19.30, 22.00

כפר-סבא

גיל 1: דון חואן דה מרקו 19.30, 22.00
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
גיל 2: קרימסון 19.30, 22.00
מי כאן הגבר 17.00
גיל 3: כפר הארורים 19.30, 22.00
קספר 17.00
גיל 4: נשיקה צרפתית 19.30, 22.00
לשחרר את ווילי 2 17.00
גיל 5: באטמן לנצח 17.00, 19.30
חתונתה של מיוריאל א'-ד' 22.00
גיל 6: מת לחיות 3 22.00
פוקהונטס 17.00, 19.30
גיל 7: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00

כרמיאל

סינמה: לב אמיץ 17.30, 21.00
תשכחו את פאריס 19.00, 21.30
לפני הזריחה 19.00, 21.30

לוד

סמאר 1: לב אמיץ 18.30, 21.45
סמאר 2: באטמן לנצח 19.15, 21.45
סמאר 3: השופט 19.45, 21.45

נהריה

היכל התרבות: מת לחיות 3 20.30

נס-ציונה

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00
גיל 4: קרימסון 19.30, 22.00
באטמן לנצח 17.00

נצרת עילית

גיל 1: לב אמיץ 18.15, 21.15
גיל 2: פוקהונטס 16.30, 19.00
בזמן שישנת 21.30
גיל 3: נשיקה צרפתית 16.30, 19.00, 21.30
גיל 4: מת לחיות 3 16.30, 19.00, 21.30
גיל 5: השופט 16.30, 19.00, 21.30
גיל 6: באטמן לנצח 16.30, 19.00, 21.30
גיל 7: חתונתה של מיוריאל 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: קרימסון 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: שיגעונו של המלך ג'ורג' 22.00
באטמן לנצח 17.00, 19.30
גיל 4: המכונה האנושית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 5: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
חן השרון 1: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.50
חן השרון 2: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
חן השרון 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן השרון 4: לב אמיץ 21.35
מת לחיות 3 16.45, 19.10

ערד

סמאר 1: לב אמיץ 18.30, 21.45
סמאר 2: בזמן שישנת 19.45, 21.45
סמאר 3: השופט 19.15, 21.45

פתח-תקוה

היכל 1: נשיקה צרפתית א', ב', ד', ה' 17.00, 19.30, 22.00 ג' 19.30, 22.00
היכל 2: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 22.00
היכל 3: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
רם 1: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00
רם 2: חברים לרצח 17.00, 19.30, 22.00
רם 3: מת לחיות 3 17.00, 19.30, 22.00

צפת

בית גבריאל: דון חואן דה מרקו ב'-ה' 20.30
מלאכים כמעשה ב', ה' 18.00

קרית מלאכי

היכל התרבות: השופט 19.15, 21.30

קרית שמונה

גיל 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00
גיל 2: בזמן שישנת 17.00, 19.30, 22.00
גיל 3: רצח מדרגה ראשונה 19.30, 22.00
סמארג'יס 17.00

קריות

קריון 1: קספר 16.45
המכונה האנושית 19.00, 21.30
קריון 2: נשיקה צרפתית 16.45, 19.00, 21.30
קריון 3: לשחרר את ווילי 2 16.45
בזמן שישנת 19.00, 21.30
קריון 4: קרימסון 19.00, 21.30
קריון 5: כפר הארורים 19.00, 21.30
קריון 6: מת לחיות 3 16.45, 19.00, 21.30
קריון 7: השופט 16.45, 19.00, 21.30
קריון 8: חברים לרצח 19.00, 21.30
פאואר ריינג'רס 16.45
קריון 9: באטמן לנצח 16.45, 19.00, 21.30
על כלבים וגנבים 16.45

קרית-אונו

מתנ"ס: מת לחיות 3 ב', ד' 19.00, 21.15 ב', ה' 20.00
פוקהונטס ג' 17.00

ראשון-לציון

קניון הזהב 1: כפר הארורים 17.00, 19.30, 22.00
קניון הזהב 2: באטמן לנצח א'-ד' 17.00, 19.30, 22.00 ה' 17.00, 19.30
קניון הזהב 3: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 22.00
חן 1: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.55
חן 2: מת לחיות 3 17.00, 19.25, 21.55
חן 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 21.50
חן 4: בחורים רעים 19.30, 21.50
פוקהונטס 17.00
סמאר 1: נשיקה צרפתית 19.15, 21.45
סמאר 2: מת לחיות 3 19.15
לב אמיץ 21.30
סמאר 3: בחורים רעים 19.15, 21.45
סמאר 4: קרימסון א'-ד' 19.15, 21.45 ה' 21.45

רחובות

חן 1: לב אמיץ 19.00
חן 2: חברים לרצח 22.05
שיגעונו של המלך ג'ורג' 19.00
חן 3: נשיקה צרפתית 19.45, 22.00
חן 4: תשכחו את פאריס 19.45, 22.00

רמת-השרון

כוכב: בזמן שישנת 19.30, 21.40

רמת גן - גבעתיים

ארמון 1: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 21.50
ארמון 2: לב אמיץ 21.30
השופט 17.00, 19.25
ארמון 3: בחורים רעים 19.30, 21.50
קספר 17.00
רב גן 1: תשכחו את פאריס 19.50, 21.50
פוקהונטס 17.00
רב גן 2: מת לחיות 3 19.25, 21.55
מי כאן הגבר 17.00
רב גן 3: גברת פארקר והמעגל המרושע 19.25, 21.55
ריצ'ארד וסוד הספרים האבודים 17.00
רב גן 4: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 21.55

רעננה

מונטיה: עץ הדומים תפוס 19.30, 21.30
פארק 1: בחורים רעים 17.00, 19.30, 22.00 ה' גם 24.30
קספר 11.30, 17.00
פארק 2: נשיקה צרפתית 17.00, 19.30, 22.00 ה' גם 24.30
פארק 3: תשכחו את פאריס 17.00, 19.30, 22.00 ה' גם 24.30
פארק 4: דון חואן דה מרקו 17.00, 19.30, 22.20
פארק 5: לב אמיץ 19.15, 22.00
קספר 17.00

חייבים ניצחון

סלובקיה וישראל יתעמתו הערב (18:00, שידור ישיר בערוץ הראשון) במשחק של להיות או לחדול ● רק המנצחת תישאר בתמונת המאבק על כרטיס העליה לגמר אליפות אירופה בקיץ הבא באנגליה ● אחרי הגשם המבהיל שלשום, התבהר אתמול מזג האוויר בעיר הגבול הסלובקית קושיצה

היום בקדם אליפות אירופה

סלובקיה – ישראל

נבחרת ישראל בכדורגל חייבת לנצח הערב בעיר הגבול הסלובקית, את נבחרת סלובקיה, כדי להישאר בתמונת המאבק על הכרטיס לגמר אליפות אירופה, שיתקיים באנגליה בקיץ 1996.

המשחק, שיחל ב־18.00 שעון ישראל, בעיר קושיצה, יהיה השמיני של ישראל בקדם אליפות אירופה. אמש קיימה הנבחרת הישראלית את האימון היחיד שלה באיצטדיון בו יתקיים המשחק.

במחנה הישראלי קיימת שביעות רצון מהשיפור הניכר במזג האויר. שלשום הקביל את פני השחקנים מזג אויר חורפי, אך אתמול הוא התבהר והישראלים מקווים כי היום לא ישוב החורף שנית.

מאמן נבחרת ישראל, שלמה שרף, עדיין לא מסר את ההרכב, כמנהגו מאז הוא מאמן את הנבחרת והוא ימסור את ההרכב רק היום. נראה שההתלבטות היא בין השוערים בוני גינצבורג ורפי כהן והאם להציב את רוני רוזנטל בהרכב הפותח.

ההרכב הישראלי הוא אחד הטובים שהציבה ישראל בשנים האחרונות. זאת למרות היעדרו של החלוץ רונן חרזי (מלך השערים של הנבחרת הנוכחית), המחלים מפציעה והצבתו של אלון חרזי בעמדת המגן הימני, בעקבות הפציעה בידו של פליקס הלפון במשחק אימון ביום חמישי האחרון.

גדי ברומר, הנחשב לבלם האחורי הישראלי הטוב בארץ, מאפשר לשחרר מהתפקיד את הקפטן ניר קלינגר שיוצב בקישור. הבלם הקדמי יהיה אמיר שלח ואת חוליית ההגנה ישלים משה גלאם, המשחק באופן קבוע בעמדת המגן השמאלי.

חוליית הקישור תכלול בנוסף לקלינגר את אלון חזן, טל בנין, איל ברקוביץ' וחיים רביבו. להחד מועמד עופר מזרחי. בהנחה ששרף לא יוותר על רוני רוזנטל, השאלה היא מי יפנה לו מקום בהרכב.

שרף אמר לפני יציאת הנבחרת לסלובקיה כי אם רוזנטל יפתח זה יהיה רק בקישור וכי יש לו כוונה לפתוח עם עופר מזרחי. מעניין אם יוחלט לבסוף, כי רוזנטל יפתח ומזרחי לא.

הנבחרת מעודדת מניצחון החוץ על הונגריה באמצע אוגוסט 0:2, במבחן הבינלאומי היחיד שהיה לה, אך הערב זה יהיה סיפור שונה לחלוטין. בעיקר מפני שלסלובקים נותר סיכוי לעלות לאנגליה, למרות שהם מפגרים בנקודה אחרי ישראל ולמרות התהפוכות שעברה נבחרתם השנה.

כבר במגרש גן הוכיחה סלובקיה, כי יש לה נבחרת טובה. היא הובילה 0:2 וישראל נחלצה מפיגור והשוותה וגם היתה קרובה לניצחון. במגרשם הביתי הם לא יאפשרו לישראלים חיים קלים.

"נידרש לשחק בחוכמה ולשמור על הכדור", אמר המאמן שרף. כדי לנצח נידרש לפעולות נוספות כגון, ניצול ההזדמנויות ברחבה של סלובקיה ואי ספיגת שער בשלב מוקדם.

חלוץ טוטנהאם ונבחרת ישראל, רוני רוזנטל:

בחוץ אנחנו משחקים טוב יותר

מאת משה הר־גנעם

"לנבחרת סלובקיה יש עדיפות עלינו, בגלל הביתיות. היא בהחלט פייבוריטית", אמר רוני רוזנטל בראיון ל"דבר", ערב יציאת הנבחרת לסלובקיה.

רוזנטל, חלוץ טוטנהאם האנגלית, הוא השחקן הוותיק ביותר בנבחרת ישראל. הוא אינו מוטרד במיוחד מהביתיות של סלובקיה:

"דווקא בחוץ אנחנו משחקים טוב יותר. סלובקיה היא נבחרת טובה וטבעי שהיא תלחץ עלינו במגרשה ולעיני אוהדיה. אנחנו צריכים להיזהר לא לספוג שער בשלב מוקדם ולנצל הזדמנויות.

ניצול הזדמנויות הוא עניין של ניסיון ולי יש את הניסיון הדרוש. אם המאמן שרף סבור שאני צריך לשחק בקישור כדי לבוא מאחור, אז כמובן יש לו את נקודת המבט שלו.

לי פחות חשוב באיזו עמדה אני אשחק. בכל מקרה אנחנו חייבים לנצח, כי לא נוכל לסמוך על כך שננצח פעם נוספת את צרפת בחוץ במשחק האחרון שלנו בקדם אליפות אירופה, כמו שהיה בקדם אליפות העולם כשניצחנו בפארק דה פרינס 2:3.

אני נמצא בכושר טוב ורוצה לפתוח בהרכב".

הרכב נבחרת ישראל

בוני גינצבורג (בני יהודה)

משה גלאם (מכבי חיפה) | אמיר שלח (מכבי ת"א) | גדי ברומר (מכבי ת"א) | אלון חרזי (מכבי חיפה)

ניר קלינגר (מכבי ת"א) | אלון חזן (מכבי חיפה) | טל בנין (הפועל חיפה)

רוני רוזנטל (טוטנהאם) | חיים רביבו (מכבי חיפה) | איל ברקוביץ' (מכבי חיפה)

● אין בטחון שזה יהיה ההרכב הפותח היום. המאמן שלמה שרף שומר על "ערפל קרב" ורמז על אפשרויות שונות. רפי כהן עשוי לפתוח בשער במקום בוני. עופר מזרחי במקום רוזנטל בחוד. ייתכן שקלינגר ישמש כבלם במקום שלח, ואז ישחקו בחוד גם רוזנטל וגם מזרחי. באימון המסכם בארץ אמר שרף, כי רוזנטל ישחק על חשבון אחד הקשרים. אם ישחק בקישור, לא ברור מי יישאר על הספסל. צרות של עשירים לשרף.

התקוה. שלושת שחקני נבחרת ישראל – איל ברקוביץ (מימין), רוני רוזנטל ומשה גלאם – עומדים דום בעת השמעת ההמנון לפני אחד המשחקים הקודמים. עדיין לא ברור אם רוזנטל יפתח (צילום: א. קנפר)

מבקיע השער לזכות הנבחרת האולימפית אתמול נגד סלובקיה, ניר סביליה, בתמונת ארכיון מימי מכבי ת"א (צילום: א. קנפר)

ההצגה הראשונה נסתיימה בשוויון

סביליה הוביל את ישראל ליתרון מוקדם בדקה ה־2, אבל הסלובקים השוו בדקה ה־25 ● רומניה השוותה בפולין בדקה ה־90

הטורניר הקדם אולימפי

סלובקיה – ישראל 1:1

הנבחרות האולימפיות של סלובקיה וישראל בכדורגל סיימו אתמול את משחקן בתיקו 1:1.

הנבחרת הישראלית פתחה בתנופה וכבר בדקה ה־2 שלח עידן שום כדור נפלא לנג'ואן גרייב באגף שמאל. זה פרץ במהירות, מסר לרוחב וניר סביליה הקדים את השוער המקומי וקבע 0:1 מפתיע.

בדקה ה־25 נקבע כדור חופשי לזכות הסלובקים במרחק 20 מ' מהשער הישראלי, לאחר שאלון הלפון הכשיל חלוץ סלובקי.

אורניאק שלח את הכדור לרשת, 1:1.

הנבחרת הישראלית היתה טובה יותר במחצית הראשונה, אך נחלשה בשניה והסלובקים שלטו במרכז המגרש.

הבולט בנבחרת הישראלית היה השוער ניר דוידוביץ' ממכבי חיפה, בהופעת הבכורה שלו במסגרת רשמית.

● ישראל: ניר דוידוביץ'; איל אלמושנינו, אלון הלפון, אריק בנאדו, אלון ברומר, אלון אופיר (אלון מאירה), אופיר קופל, חיים סילבס, עידן שום, ניר סביליה (דימיטרי גורמן), נג'ואן גרייב (מנור חסן).

שפט צ'וריץ' מיוגוסלביה, לעיני 4,000 צופים בפראשוב.

● פולין – רומניה 3:3.

הרומנים השוו בדקה ה־90 במשחק שנערך אתמול בזבז'ה, פולין, לעיני 1000 צופים.

לפולנים כבשו: ראסוויק (16), מוסקאלביץ' (22), מיכאל (66). לרומנים: איליו (29), פיליפסקו (61), הוזו (90).

טבלת בית מס. 1

1. רומניה	8	7:16	15
2. צרפת	7	3:17	14
3. פולין	8	14:15	14
4. ישראל	8	8:8	9
5. סלובקיה	8	8:5	8
6. אזרבייג'אן	7	25:4	3

● חמישה מתאגרפים מהונגריה, מלווים במאמן ובראש משלחת, הגיעו אתמול למחנה אימון באילת בצוותא עם מתאגרפים ישראלים, המתכוננים לסידרת תחרויות בינלאומיות.

בין הישראלים – כאלה המקווים לזכות בכרטיס האולימפי, בתחרויות לאליפות אירופה שיתקיימו במארס 1996 בדנמרק.

כל משחקי היום באירופה

(בסוגריים תוצאות המשחק הראשון)

בית 1
סלובקיה – ישראל (2:2)
צרפת – אזרבייג'אן (0:2)
פולין – רומניה (2:1)

בית 2
בלגיה – דנמרק (3:1)
ספרד – קפריסין (1:2)
מקדוניה – ארמניה (2:2)

בית 3
שבדיה – שוויץ (4:2)
תורכיה – הונגריה (2:2)

בית 4
איטליה – סלובניה (1:1)
ליטא – אוקראינה (0:2)

בית 5
צ'כיה – נורבגיה (1:1)
לוקסמבורג – מלטה (0:1)
הולנד – בילורוסיה (1:0)

בית 6
אוסטריה – אייר (1:3)
לטביה – ליכטנשטיין (0:1)

בית 7
גרמניה – גרוזיה (0:2)
ויילס – מולדובה (3:2)
אלבניה – בולגריה (משחק ראשון)

בית 8
סקוטלנד – פינלנד (0:2)
איי פארו – רוסיה (3:0)
סן־מארינו – יוון

● ידידות: אנגליה – קולומביה

שרף דיפלומט־פסיכולוג

שלמה שרף נשאל אתמול במסיבת עיתונאים עד כמה הוא מודאג ממזג האויר החורפי והוא ענה בדיפלומטיות פסיכולוגית:

"אנחנו רגילים לשחק בתנאים האלה ברוב ימות השנה. גם ברומניה שיחקנו במגרש רטוב. אני מקווה שיהיה כך גם כאן. זה המשחק הכי חשוב שלנו, אנחנו יכולים וחייבים לנצח".

70 לקפטן ניר קלינגר

קפטן נבחרת ישראל בכדורגל, ניר קלינגר, יחגוג מחר את משחקו ה־70 במדי הכחול־לבן. לפני כעשר שנים נקרא לדגל, כשהיה שחקן מכבי חיפה ומאז נחשב לשחקן הנשמה ולאחד הצירים המרכזיים של הנבחרת. במשחקו ה־60 ניצחה ישראל את אזרבייג'אן בחוץ ובמשחקו ה־50 את צרפת בפארק דה פרינס. מזל בכל משחק עשור.

אהרן להב

פיליפוסיס, סרגיסיאן, הינגיס – שמות שיעשו כותרות בעתיד

מיפגש הטניס השנתי העולמי באתר הזומה אדם בניו־יורק – נכנס לשלביו הסופיים. אנחנו ברבע הגמר ועדיין לא ראינו מישהו מן הדור הצעיר, בין הגברים וגם לא בין הנשים, מצליחים לחלל מהומה של ממש בצמרת העולמית.

עשרת הגדולים, ובהרחבה נוספת של ה־16 שדורגו בטורניר הזה, הגיעו ברובם המכריע "הביתה בשלום"; כלומר הצליחו להתברג אל בין השמונה, שבונים את השפיץ של הפירמידה ומתחילים גם, נוסף למשחק המרשים, גם לגרוף את הכסף הגדול מחמשת מיליוני הדולרים שהוקצו לסך כל הפרסים בין הגברים והנשים.

אבל, בכל זאת, התגלו פנים חדשות מבטיחות כמו האוסטרלי (ממוצא יווני) מארק פיליפוסיס, שגרם דפיקות לב קשות למספר שניים בעולם, כרגע, פיט סאמפראס לאורך כל שלוש המערכות הראשונות, שאת הראשונה מהן נטל בשובר שוויון.

■■■

אנחנו לא משים ממעמקי הכורסא אל מול פני המסך הקטן. יומיום, במשך שעות ארוכות: לפנות בוקר בצהרים ואחריהם ומשעות לפנות ערב ועד חצות – מתארחים אצלנו בסלון כל כוכבי הטניס ללא יוצא מן הכלל; אם במשחק באורך מלא או בשבבים נבחרים המאפשרים בהחלט לעמוד על יכולתם של הידיכים משני צידי הרשת.

לנו הם נראים כמו "גלויות מצויירות". ונגסה לפרשן גלויות כבודדות על פי שווין בטניס העולמי.

■■■

שטפן אדברג. שנות השלושים לחייו בהחלט נותנים אותותיהם בידיעאוח עבר־קרוב זה, למרות שגופו וקלסתר פניו בהחלט אינם מסגירים את גילו.

אבל מה לעשות השנים עושות את שלהם. זה לא אותו אדברג של הגש והרץ לרשת. אין לא די כושר כדי לסיים באותו טמפו מערכה שלישית כמו את הראשונה ובדרך כלל בגלל הכבדה של הגיל הוא נאלץ על־פי רוב להלחם על נפשו בחמש מערכות מלאות. לפעמים זה מצליח ולעתים מזומנות בכלל לא.

באליפות ארה"ב הנוכחית הוא ממש התעלה על עצמו. ספורטאי אמיתי, לא ויתר גם כשהיה חם וקשה והטיפס עד לשמינית הגמר ונתקל בקיר גבוה מדי עבורו: אנדריי אגאסי. מול האיש מלאס־וגאס לא היתה לו שום תשובה, מדרגו הראשון הוא נחשב "ברווז צלע".

אמנם הקהל הניו־יורקי מאד מסמפט את השוודי העדין בהופעתו אך התכליתי בכדורי סיומת העניק לו סיוע מורלי רב, אולם נוכח הכבות המקבת של אגאסי הוא לא יכול לעמוד, אפילו הפעיל את כל רזי המשחק ליד הרשת.

אגאסי חיסל את אדברג בשעה וחצי ובשלוש מערכות קלות: מה שלא יכול היה לקרות למשל רק לפני שלוש שנים. אין ספק: "האייל הצפוני" קר המזג מצוי במורד תלול.

■■■

מארק פיליפוסיס. אוסטרליה יצרה תמיד כוכבי טניס, בעיקר שחקני־זוגות. אבל גם שם התקדמו בשנים והיום אין שנה שלא נולדים שם כוכב או שניים.

אחרי פאטריק ראפטר, שצץ על מגרשי המערב בהופעה אישית מקורית ויוצאת דופן, הפגין טניס בלתי מתפשר עם המון עוצמה, אך בהמשך ברגע הפך להיות אחד מהשורה – הופיע פיליפוסיס (18) שלא קשה לזכור את שמו.

אילמלא נקרה בדרכו סאמפראס, ספק אם היינו מגלים אותו כבר בניו־יורק. הוא ההדים הרשים חליפת במשחקו הבוגר מול מספר 2 בעולם. יש לא הבטות הגשה מהירות (גם הראשונה וגם השניה), כושר גבה בעל מוטות ידיים רחבות. פורהנד ובאקהנד בעוצמה גדולה.

אחרי המערכה הראשונה סבוב בפלשינג־מדו, שהנה הגיח ה"סוס השחור" התורן להעיך את סאמפראס. זה לא קרה בגלל הנסיון הגדול של הגדול מכולם, כרגע אחרי אגאסי, אבל הקהל הכיר אותה: בהחלט כוכב עולה המזכיר בכל את ימי בחרותו של סאמפראס כאשר עלה בשעתו לשחק נגד גדולי הדור ההוא.

מתאמן בקליניקה של ניק בוליטרי בפלורידה וסאמפראס אומר עליה: מדובר בפוטנציאל של אלוף, אם יצליח לנתב נכון את עוצמת התבטה שלו.

■■■

סרגיס סרגסיאן (392 בעולם). מאז שברית המועצות התפרקה למה שקרוי חבר העמים, יש גם לארמניה כוכב טניס. שם פרטי קליט סרגיס, שעוד נשמע עליו כמו שאנו שומעים היום שמות כמו: קאפלניקוב, וולקוב, מדבדב.

שחקן מחושב שולט בשתי התבטות קף/גב היד. יש לא הגשות כדור מהירות, אבל חוסר נסיון במערכות ארוכות ניכר עליו. בכל זאת הצליח להפתיע את העילוי האוקראיני אנדריי מדוידב ולעלות לסיבוב השלישי, אך שם נפגש עם האמריקאי ג'ראלד פאלמר ואיפשר לו לפגוש את אנדרי אגאסי בשמינית הגמר.

אגאסי כמובן אכל את פאלמר לארוחת בוקר. בלי בעיות אבל במאמץ פיזי לא קטן.

■■■

מרטינה הינגיס. רק בת 14. ממוצא סלובקי. חיה עם אמה (שחקנית עבר) בשוייץ. נראית שברירית. דומה מאד למודל הבובות של "ברבי". חיוך ילדותי, גאוותני משהו – פרצה מאלמוניות אל הרובד השני בחשיבותו בטניס הנשי.

בתוך זמן קצר תגרום יותר ויותר צרות לכוכבות של היום. היא צריכה קצת להתמלא, כדי שמאחורי התבטה תהיה מאסה גדולה יותר. לנוע קצת יותר בחופשיות לא להיות מעומלנת/מכופתרת בתנועותיה.

גבריאלה סבאטיני המנוסה/ותיקה, שהתמודדה נגדה בשמינית הגמר – נראתה מותשת בסיום שתי המערכות נגדה. אמנם הלוח היבש סימן להיסטוריה שתי מערכות קלות (2:6, 4:6) אבל זה עלה לארגנטינית היפה בהרבה הרבה מאמץ פיזי.

היא איבדה המון קלוריות בהתרוצצויות אחרי כדורי התיתכום של הקטנה שנכון לה עתיד גדול כמו לשטפי גראף אם תתמיד.

■■■

מרי ג'ו פרנאנדז. לא חדשה בטניס הנשי. להיפך, מאד ותיקה. בת שיח מרתקת, נציגת השחקניות כלפי המנהלת המקצועית של הטניס המקצועני הנשי. תמידית, מוצא פורטוריקני. סכבה ורה פעם־פעמיים.

בדרך כלל לא מצליחה להגיע רחוק בגראנד סלאם. אבל באוזונה, כשהיא מתאמנת תחת שרביטו של היהודי הרולד סלומון, שבעבר הרחוק היה כוכב ואף נטל את אליפות רמת־השרון – ראים תוצאות.

היא העיפה את גברת הטניס מס' 3 בעולם אחרי גראף וסלש – ארנצ'ה סאנצ'ז־ויקריו, שניבאו לה הישרדות לפחות עד חצי הגמר. להוציא את הספרדיה "המרובעת" בשלב כה מוקדם של שמינית הגמר צריך יותר ממזל.

ופרנאנדז אכן אמרה לאחר המשחק: "הסיכוי היחידי שלי מול ארנצ'ה היה בלקיחת סיכונים". מעניין מה יהיה איתה מול גבריאלה סבאטיני במיפגש די לטיני. פרנאנדז עושה רושם שהיא התחילה פרק של פריחה מחודשת.

הבלתי מדורג בלק העיף את שטיך

פלשינג מדו 95'

הבלתי מדורג, ביירון בלק (זימבבואה), העפיל לרבע הגמר באליפות ארה"ב הפתוחה, לאחר שהפתיע את הגרמני־מיכאל שטיך (8) – 4:6, 4:6, 6:3, 6:2, 3:6.

בלק יפגוש ברבע הגמר את המדורג שני פיט סאמפראס.

האמריקני פטריק מקנרו עלה לרבע הגמר בניצחון על הצ'כי דניאל וצ'ק – 6:7, 3:6, 4:6. הוא יפגוש את את המדורג 4, בוריס בקר.

מייקל צ'אנג (5) ניצח את האוסטרלי מייקל טבאט – 2:6, 2:6, 6:4, 3:6, במשחק שארך 135 דקות, ויפגוש ברבע הגמר את המנצח בין תומאס מוסטר לג'ים קורייר.

המדורג ראשון, אנדריי אגאסי, יפגוש ברבע הגמר את הצ'כי פטר קורדה.

הארגנטינית גבריאלה סאבאטיני (9) העפילה לחצי־גמר הנשים, לאחר ניצחון משכנע על האמריקנית מארי ג'ו־פרננדז (14) – 1:6, 3:6. פרננדז הדיחה בשמינית הגמר את אלופת אשתקד, אראנצ'ה סאנצ'ז־ויקאריו.

סאבאטיני תפגוש בחצי הגמר את המנצחת במשחק בין מוניקה סלש ליאנה נובוטנובה.

קונצ'יטה מרטינז (4) העפילה לרבע הגמר לאחר משחק קשה מול האמריקנית זינה גאריסון־ג'קסון – 6:7, 5:7.

מרטינז תפגוש ברבע הגמר את ההולנדית ברנדה שולץ־מקרתי (16).

● שולץ־מקרתי העפילה לחצי הגמר לזוגות בצוותא עם בת ארצה רנאה סטאבס, לאחר נצחון על המדורגות ראשונות, ארנצ'ה סאנשו ויאנה נובוטנובה – 7:6, 4:6, 6:7.

הג'איינטס יצאו קטנים מול הקאובויס

פוטבול

ניו־יורק ג'איינטס – דאלאס קאובויס 35:0.

כשאמט סמית רץ 60 יארד לטאצ'דאון ומגיע לעוד שלושה טאצ'דאונס נוספים אחרי 163 יארד ב־21 תפיסות, בסן פרנסיסקו צריכים להתחיל לדאוג.

במשחק ההשלמה למחזור הפתיחה, הוכיחו הקאובויס שיש להם גם הגנה מצויינת. הג'איינטס הצליחו לעבור לראשונה את קו מחצית המגרש, רק 2:20 דקות לסיום המחצית.

זו היתה הפעם הראשונה מאז 1976, שהג'איינטס לא הצליחו להבקיע במגרשם הביתי ותבוסתם הקשה ביותר מאז 1980.

טרוי אייקמן, הקוורטרבק של דאלאס, מסר 15 מתוך 20 ל־228 יארד.

לאמט סמית היתה זו הפעם השניה להבקיע ארבעה טאצ'דאונס.

יתרון קטן לז'אלאבר

הטור הספרדי

רוכב האופניים הצרפתי, לוראן ז'אלאבר, ניצח אתמול בקטע הז' בטור הספרדי, כשעבר את 206 הק"מ מסאנטאנדר לאלטו דה נאנקו בזמן של 5 שעות, 2 דקות ו־39 שניות.

הוא הקדים את הספרדי אברהם אולאנו והשוויצרי אלכס זולה ב־10 שניות.

בסיכום שלושת הימים מוביל בראש ז'אלאבר בזמן של 17 שעות, 6 דקות ו־14 שניות.

אולאנו מפגר אחריו ב־8 שניות, וזולה והאיטלקי ג'יאנלוקה פיאנגוניה ב־17 שניות.

רוגל נחום חמישי בתחרות היוקרתית ברייטי

האתלט הישראלי רוגל נחום דורג במקום החמישי בתחרות הגדולה בריייטי, איטליה. הוא קפץ משולשת 16.76 מטר. זו תוצאה איכותית ביותר, כיוון שבעת התחרות היה מזג האוויר גשום ולא נוח.

אלוף העולם ושיאן העולם ג'ונתן אדוארדס מבריטניה קפץ 17.29, הישג הנופל בערך במטר משיאו העולמי שקבע באליפות העולם בגטבורג.

מייקל ג'ונסון מארה"ב עבר 200 מטר ב־20.09 שניות. הקנייתי מוזס קיפטאנוי לא הצליח לשבור את השיא העולמי בשני מייל, כשהסתפק ב־8:13.40 דקות. בדרכו למטרה קבע זמן מצויין ב־3000 מטרים 7:39.79 דקות.

האירית סוניה או'סוליבן מאירלנד רצה את המייל ב־4:29.82 דקות. המסלול הרטוב היה בעוכריה.

בריצת ה־100 מ' המרתקת ניצח אלוף העולם הקנדי ביילי בזמן 10.10 שניות והקדים בפוטו פיניש את האלוף האולימפי הבריטי לינפורד כריסטי שקבע זמן זהה.

שיאנית העולם ואלופת העולם בקפיצה לגובה, הבולגריה קוסטדינובה קפצה לגובה 2 מטר.

הרץ מבורונדי, מיונאגאבו, ניצח בריצת 1500 מטר בזמן 3:32.57 דקות.

"הכל עורבא פרח" – הגיב הקרדיולוג הבכיר ב"בילינסון" על הטענות נגדו

ד"ר ארדמן חשוד בדרישת סכומים גבוהים מנזקקי ניתוח; הוארך מעצרו

מאת יריב בן־יהודה

מעצרו של הקרדיולוג הבכיר, ד"ר שמשון ארדמן, ראש מחלקת קוצבי לב ב"בילינסון", הוארך אתמול בשלושה ימים. הוא חשוד כי דרש מחולים לשלם לו אלפי שקלים אם ירצו שינתחם.

בשעות שלאחר הפרסומים הראשונים על מעצרו, הגיעו ליחידת ההונאה של משטרת מחוז המרכז שיחות טלפוניות מאזרחים שנדרשו, לדבריהם, לשלם.

אחד מהם התייצב אתמול במשטרה ומסר עדות מפורטת המצטרפת לעדויות נוספות. המתלונן, גבה צה"ל, סיפר כי לפני שנים אחדות הותקן בגופו קוצב לב. לפני חודשים אחדים, כשהקוצב לא תפקד כראוי והתעורר הצורך להחליפו, פנה לד"ר ארדמן שדרש ממנו לשלם יותר מ־10,000 שקל על ניתוח ההחלפה תוך זמן קצר. האיש מסר כי לא היה בידו סכום זה ולכן הניתוח לא נעשה עד עתה.

לפני שהחל הדיון בהארכת המעצר, בבית משפט השלום ברמלה, הכחיש ד"ר ארדמן מכל וכל את ההאשמות המיוחסות לו: "תבדקו את כל התיקים הרפואיים. המשטרה לא רצתה לבדוק אותם עדיין. אם הבדיקה הזו תיעשה, תוכלו לראות שהכל עורבא פרח".

נציגת המשטרה מסרה לבית המשפט כי מהתיקים הרפואיים ניתן ללמוד רק על מצב החולים, אך לא שהועברו לרופא סכומי כסף. המשטרה ביקשה כי מעצרו יוארך ב־15 יום.

נטען כי אם לא יהיה במעצר, יחשוש המתלוננים, שכבר יצרו קשר עם המשטרה, להגיע למסירת עדות נגדו.

סניגורו, עו"ד עוזי כבר, אמר כי מרשו לא הפנה חולים שלא שלמו לרופא אחר: "רק ד"ר ארדמן עצמו מבצע את הניתוחים מסוג זה לכן לא ייתכן שאמר כי רופא אחר יבצע ניתוח במקומו. בעדויות שיש בידי המשטרה לא טען איש מהעדים כי נאמר לו שאם לא ישלם לא ינותח".

שופטת בית משפט השלום האריכה, כאמור, את המעצר בשלושה ימים וציינה כי זה הזמן האמור להספיק למשטרה לחקור את האנשים שהתקשרו ליחידת ההונאה.

"בידי המשטרה תרשומת של מטפלים שפנו טלפונית ובחלקם הזהו ובחלקם הודיעו כי עודם מהססים אם למסור עדות. אילו היו אלה היחידים שצריך לחקור, הייתי משחררת את החשוד, אך בידי המשטרה שמות של אלה המוכנים להגיע ולהעיד ויש לאפשר להם לעשות זאת בלי לחשוש שהחשוד ישבש את החקירה וישפיע עליהם".

ד"ר שמשון ארדמן בבית המשפט אתמול (צילום: יוסי זליגר־ימפא)

עסקת טיעון ראשונה מסוגה

גם אם יואשם ברצח לא ייגזר לו מאסר עולם

מאת אלי ברנר

בית המשפט המחוזי בתל־אביב קיבל אתמול בפעם הראשונה עסקת טיעון בין התביעה להגנה במשפט רצח שבו לא יישלח הנאשם, גם אם יורשע ברצח, למאסר עולם. זאת, במקרה שיוכח כי הרוצח סבל מקינטור ומהתעללות מתמשכים על ידי הנרצח. החלטה תקדימית זו מתאפשרת לאחר שהתקבל בחודש שעבר בכנסת תיקון לחוק, הנקרא "תיקון אוגוסט".

הצורך בתיקון עלה לאור מקרי הרצח במשפחות בהן היו התעללויות והקרבן רצח את ההורה או קרוב המשפחה המתעלל. כך היה במקרה של הנבחן שוקי בסו, שירה באביו שהתעלל במשפחתו, ובמקרה של כרמלה בוחבוט מקריית שמונה, שהרגה את בעלה, שנהג להכותה במשך שנים.

התיקון מאפשר לבית המשפט – אם נאשם יורשע ברצח – לא להימנע מלגזור לו מאסר עולם; זאת, בתנאי שהרצח אירע בתנאים מיוחדים, כמו קינטור והתעללות מתמשכים.

לשון התיקון לחוק, "הורשע אדם בעבירה שדינה עונש חובה, ניתן להטיל עליו עונש קל מעונש החובה, אם העבירה נעברה בנסיבות מיוחדות מקלות".

ההחלטה שהתקבלה אתמול נוגעת לתיק שבו הצעיר מיכה ברנשטיין רצח לפני כשנה בירייה אקדח את פרץ שוקרון בחדר המיון ב"שיבא", לשם הגיע לאחר שברנשטיין ירה בו בחצר ביתו בגבעת שמואל.

הסניגורים, עוה"ד אורי ושושן ברעם, בשיתוף עם התובעת ממחוז תל אביב, ליאורה ברקביץ, ביקשו מבית המשפט המחוזי בהרכב השופטים סירוטה, ברלינר והמר שיאמץ עסקת טיעון בין הצדדים.

התובעת אמרה כי תבקש להרשיע את ברנשטיין ברצח, אך לא תבקש לגזור עליו מאסר עולם. זה מתאפשר, כאמור, לפי התיקון הנזכר לאחר שהוכח כי הנאשם היה נתון במצוקה נפשית קשה עקב התעללות חמורה ומתמשכת בידי שוקרון, בגלל התעללות זו אושפז ברנשטיין פעמים אחדות. ההתעללויות יתוארו בבית המשפט ב־17 לחודש.

השינוי הוא בכך שלמרות שנאשם מורשע ברצח, הוא צפוי לעונש של עד 20 שנות מאסר כמו במקרה של הרשעה בהריגה.

כתב אישום מתוקן עם סעיפים נוספים הוגש נגד החוקר הפרטי רפי פרידן

מאת אלי ברנר

כתב אישום מתוקן, שלישי במספר, הוגש אתמול לבית משפט השלום בתל־אביב נגד החוקר הפרטי רפי פרידן, המואשם בביצוע האזנות סתר לא חוקיות לעשרות אישים ובעלי תפקידים במשק. זהו כתב אישום ראשון המוגש נגדו בנפרד משותפו למשרד החקירות, יעקב צור, שחתם עם התביעה של מחוז תל־אביב על עסקת טיעון ויהיה עד מדינה בפרשת האזנות הסתר.

לכתב האישום המתוקן נוספו סעיפי אישום וכעת הוא מונה 50. התביעה תעלה לדוכן 186 עדים מטעמה.

התובע רפאל לוי הגיש אתמול לבית המשפט בקשה להוסיף כמה סעיפי אישום ולהוציא אחרים. בבקשה נאמר כי בעקבות חתימת הסכם עד מדינה עם צור ובעקבות החקירה שהתנהלה אחר כך, נודעו למשטרה עובדות ופרטים נוספים שמהם ניתן לגבש סעיפי אישום נוספים נגד פרידן.

צור יעיד מטעם התביעה במשפטו של עורך "מעריב" עופר נמרודי, העומד להיפתח בעוד כעשרה ימים בבית משפט השלום בתל־אביב.

פרידן התייצב באולם השופט זכריה כספי ומסר כי עו"ד אביגדור פלדמן ייצג אותו מכאן והלאה. הוא מסר לבית המשפט מכתב מפלדמן בו מבקש הסניגור לדחות הדיונים למועד מאוחר יותר כדי לאפשר לו ללמוד את חומר התיק.

על פי כתב האישום החוקר פרידן וצור בין ספטמבר 1993 לאפריל 1994 במשרדם בבית הדר דפנה מערכת האזנה לשיחות פלאפון שבאמצעותה ביצעו האזנות סתר לעשרות אנשים. הן נעשו לאלה שמספרי הפלאפון שלהם תוכנתו למערכת, וכן לשיחות אקראיות. כן מואשם פרידן כי יחד עם שותפו צור התקינו מכשירי האזנה לטלפונים של אישים רבים מתחומי התקשורת והאחרים והקליטו שיחותיהם. בין אלה שהואזנו להם: מו"ל "הארץ" עמוס שוקן, קצינת משטרה בדימוס תרזה הראל, ראש עיריית תל־אביב, רוני מילוא, החוקר הפרטי אייל חתוכה, עורך "ידיעות אחרונות" משה ודי, רכזת הכתבים של עיתון זה רותי בראשי, התעשיין גרשון זלקינד, שמעון שבס, לשעבר מנכ"ל משרד ראש הממשלה, חה"כ יעקב שמאי ועוזיה עלי, זאב הארנון מחס, מבעלי "ידיעות אחרונות", עורך "מעריב" יעקב ארז, הקבלנים יעקב ויגאל גינדי, דן שילון ואחרים.

בכתב האישום המתוקן נוספו, בין השאר, סעיפי אישום בהם נאמר כי בסוף 1993 התקינו פרידן וצור האזנות סתר לא חוקיות לעו"ד ליפא מאיר בביתו ברמת־גן. כך עשו גם לעו"ד יעקב וינרוט ולאלוף (מיל') אלי זעירא.

כן מואשם פרידן בעבירות הדחה בחקירה. בעת שהיה במעצר־בית, הוא התקשר – על פי סעיף אישום חדש – לביתו של יעקב רוזנבאום, מנכ"ל אי.סי. אי, ואמר לו להכחיש בחקירתו במשטרה כל קשר ביניהם. סעיפי אישום נוספים מפרטים התקנת האזנות סתר ועבירות נוספות שלא הופיעו בכתבי האישום השני והראשון.

הדיון הבא נקבע ל־18 בחודש זה.

הפרקליטות הגישה לביהמ"ש העליון את תשובתה על ערעורו של אל־עביד

(עו). – פרקליטות המדינה הגישה אתמול לבית המשפט העליון את תשובתה על הערעור שהגיש סולימאן אל־עביד, שהורשע ברצח חנית קיקוס. הפרקליטות טוענת כי גילוי חלקי השלד של חנית בבור ניקוז ליד באר שבע אין בה כדי לשנות את מסקנת בית המשפט המחוזי בבאר שבע שהרשיע את אל־עביד.

הפרקליטות מבקשת מבית המשפט העליון להורות לבית המשפט המחוזי בבאר שבע לגבות את הראיות החדשות לאחר מתן הכרעת הדין ולקבוע את מסקנותיו לאור ראיות אלה.

אל־עביד הורשע ברצח חנית בבית המשפט המחוזי בבאר שבע. הוא ערער על ההרשעה לבית המשפט העליון וביקש להשתחרר בערבות ובקשתו נדחתה. בטרם נשמע ערעורו בבית המשפט העליון נמצאה גופת חנית בבאר ליד באר שבע. ממצא זה עמד בניגוד למסקנת בית המשפט המחוזי שקבע, על סמך עדות של שומר באתר הפסולת "דודאים", כי אל־עביד השליך את גופתה של חנית באתר.

לאחר שנמצאה הגופה טען אל־עביד, באמצעות סניגורו, עו"ד אביגדור פלדמן, כי הימצאות הגופה בבור הניקוז בפאתי באר שבע, די בה כדי להשמיט את הקרקע מתחת למסקנה המרשיעה של בית המשפט המחוזי.

עמדת הפרקליטות היא, כאמור, כי אין בגילוי חלקי השלד בבאר כדי לשנות את המסקנה בדבר אשמת אל־עביד. זאת, מאחר שאל־עביד מסר גרסאות שונות בדבר מקום השלכת הגופה. "בהתוודותו הראשונה של אל־עביד בפני מדובב משטרתי נשמעת התייחסות לבאר כמקום השלכת הגופה", טוענת הפרקליטות.

בהמשך חקירתו מסר אל־עביד שתי גרסאות נוספות לגבי מקום הגופה. אחת, ליד הכביש באיזור שדה תימן, והשנייה – ב"זובל", באתר הפסולת "דודאים". הפרקליטות מציינת כי הרשעת המערער התבססה על הודאותיו הרבות בפני אנשי משטרה, בפני מדובב ובפני בית משפט השלום בבאר שבע בהליך של הארכת המעצר.

עם זאת סבורה הפרקליטות כי בית המשפט המחוזי חייב לבדוק מחדש את השתלבותם של הפרטים הנוספים שהתגלו בפרשה בגרסתו הכוללת של אל־עביד ולכן היא מבקשת כי התיק יוחזר לבית המשפט המחוזי.

"אתן שתי נודניקיות מגעילות"

גננת מואשמת בהתעללות בבני שלוש וחמש

מאת אורי שרון

גננת בקריות, רחל שדהאור (42), מואשמת בבית המשפט המחוזי בחיפה בתקיפה ובהתעללות בבני שלוש וחמש.

בכתב אישום שהוגש אתמול טוענת התובעת, עו"ד ענת נשר, כי במסגרת הפקידה היתה הנאשמת אחראית על ילדי הגן, אך בשנת הלימודים 93־94 תקפה פעמים רבות לפחות 10 מילדי הגן.

השיטה המיוחסת לה: מכות בישבן, על גב היד, על הראש, בעורף, בגב ובפנים, משיכה באוזניים ובשערות. היא גם הרימה, לדברי התובעת, את אחד הילדים לגובה והטיחה אותו בכוח בכיסא או לרצפה. היא גם תפסה את אחד הילדים בידו ומשכה אותו בכוח למקום אחר בגן. באחד המקרים, כך נטען, תפסה את אחד הילדים בצווארו, משכה אותו בחולצה תוך הידוק על צווארו.

עוד מכתב האישום: הנאשמת נהגה לצעוק על הילדים לעיתים קרובות ולדבר אליהם בגסות ובתוקפנות. כך, למשל, הטיחה בהם: "אתם מעלים לי את הפרוזים", "אתה מעלה לי את הסעיף", "אתה מעלה לי את הקריזה", וכן: "אתן שתי נודניקיות מגעילות". כאשר רעש הורדת המים מחדר השירותים הפריע לה, נהגה לטרוק את הדלת בפראות.

הופחת עונשו של רוצח חברתו והוריה אדי רחמנוב: משלושה מאסרי עולם לאחד

מאת שמעון איפרגן

בית המשפט העליון הפחית אתמול את עונשו של אדי רחמנוב (24) מבאר־שבע, שנאשם ברצח חברתו והוריה, למאסר עולם אחד במקום שלושה שנגזרו לו. השופט יעקב קדמי הסביר את הפחתת העונש בכך שמדובר במקרה טראגי של צעיר במצוקה שנדחה על ידי צעירה אהובה.

המקרה שבגללו גזר עליו בית המשפט המחוזי בבאר שבע שלושה מאסרי עולם, אירע ב־12 בינואר 1992. ימים ספורים לפני המקרה היה אמור רחמנוב, חייל מצטיין בחיל האוויר, לנסוע לארה"ב להשתלמות בהפעלת טילי "פטריוט".

רחמנוב, בעת היותו חייל, נכנס לבית חברתו אירנה ליבצקי וירה לעברה צרור כדורים מ"עוזי" ולאחר מכן ירה בהוריה, ד"ר ויקטור ליבצקי ואשתו פאינה. השלושה נהרגו במקום. רחמנוב ניסה להתאבד, אבל ניצל לאחר ניתוח מסובך ב"סורוקה".

הרקע למעשה היה אהבה נכזבת. אירנה לא היתה מוכנה יותר להיות חברתו, אך הוא לא קיבל את הגזירה והחליט לנקום בה.

בערעור לבית המשפט העליון טען סניגורו, עו"ד חיים קאוים, כי ההודאות שנגבו מנאשם מייד לאחר המקרה אפסיות מפני שבאותה עת היה שרוי במצב של כמעט מוות קליני ובית המשפט המחוזי טעה כשקיבל את ההודאות. מגמת החוקרים היתה "לחשוף" הודאה של אדם נוסס במצב של אובדן הכרה ובטרם פגש עו"ד, טען הסניגור.

לדבריו, רחמנוב ירה לעבר השלושה מתוך הגנה עצמית מאחר שסמוך למקרה הטראגי הוא קיבל מכה בראשו מכלי חד ולכן היה על בית המשפט להרשיעו בהריגה. "אין בראיות הנסיבתיות כדי להוכיח שהמערער ביצע את המעשים המיוחסים לו מאחר שהוכה בראשו במכשיר חד על ידי אלמוני, דבר שגרם אובדן זכרונו. המעשה שעשה לאחר מכן נבע מתוך הגנה עצמית. מכל מקום, לא היו כאן מרכיבים של רצח בכוונה תחילה", הסביר. קאוים ביקש כי אם יימצא שמרשו אשם, ייגזר עליו מאסר עולם אחד.

יצויין כי רחמנוב, בעקבות גזר־הדין בבית המשפט המחוזי, ניסה להתאבד וביקש לא פעם מבית המשפט העליון שיוציאו להורג. "עדיף שיהרגו אותי בירייה מאשר אכלה את כל חיי בכלא", אמר.

כאמור, בית המשפט העליון קיבל את ערעורו והפחית שני מאסרי עולם מעונשו. "עכשיו יש לו סיכוי להשתקם ולבנות את עתידו. בית המשפט נתן לו תקווה לשקם את חייו", אמר ל"דבר" עו"ד קאוים.

סכסוך בחברה למפעלי תרבות וחינוך בבאר־שבע

מאת שמעון איפרגן

מזכירות ההסתדרות בבאר־שבע הכריזה אתמול על סכסוך עבודה בחברה למפעלי תרבות וחינוך. הנהלת החברה, הנמצאת בבעלות משותפת של עיריית באר־שבע והסוכנות היהודית, פיטרה באחרונה את כל 150 העובדים וכנראה אינה מתכוונת להחזירם לעבודה עקב מצבה הכספי הקשה.

מזכיר ההסתדרות המקומי, מאיר בביוף, הבהיר כי לא יתכן שעובדי החברה יופקרו ללא כתובת אחראית לפרנסתם ולזכויותיהם. "אני נותן גיבוי מלא לעובדים וננקוט כל הצעדים המתבקשים כולל צעדים משפטיים הארגוניים לשמירת זכויותיהם", ציין.

לחברה גירעון של חמישה מיליון שקל, מחציתו חוב למס הכנסה.

עד עתה לא קיבלו העובדים משכורות ופיצויים. חברי ועד העובדים יחד עם האיגוד המקצועי, הקימו מטה פעולה שיתכנן את המאבק.

סגן ראש העירייה, אבנר אוזן, מסר בתגובה כי החברה הגיעה לפשיטת רגל והיא חייבת לעבור תהליך הבראה. "נבטח את כל זכויות החברה, אך אני מודיע שהחברה תפעל מהיום והלאה ללא גירעון ועל העובדים לגלות קצת הבנה. סכסוך עבודה יביא לסגירת החברה".

מנהיג מפלגת השלטון ברומניה

צריך להחזיר בתי הכנסת המוחרמים לקהילה היהודית

(עיר). – מנהיג מפלגת השלטון של רומניה העלה אתמול את שאלת החזרת הרכוש היהודי הדתי שהוחרם על ידי הקומוניסטים.

"בתי כנסת שהוחרמו על ידי המשטר הקודם והוסבו למוסדות, צריכים להיות מוחזרים לקהילה היהודית", אמר אדריאן נסטאסה, היו"ר בפועל של המפלגה הסוציאל־דמוקרטית של רומניה במסיבת עיתונאים.

כיום מתגוררים ברומניה פחות מ־14,000 יהודים, רובם קשישים.

אין הערכה רשמית על הרכוש היהודי שנתפס במלחמת העולם השנייה על ידי הרודן הפאשיסטי אנטונסקו, ולאחר מכן על ידי הקומוניסטים.

בדברו על הרכוש היהודי המוחרם התייחס נסטאסה רק לרכוש הדתי, ולא הזכיר בנקים או מפעלי תעשייה שנלקחו מיהודים.

"אין מקרים רבים של הוחרמת בתי כנסת, אך חייבים להחזירם, מאחר שזה דבר טבעי והגון ואני בטוח שהממשלה תסכים לכך", אמר.

מנהיגים יהודיים מקומיים אמרו כי אינם יודעים מה גודל הרכוש שהוחרם. "אני שמח על הכוונה להשיב את הרכוש", אמר יוליאן סורין מארגון הקהילות היהודיות ברומניה. "הממשלה צריכה לפתוח ארכיונים ישנים כדי לסייע ליהודים למצוא את הרכוש הדתי האבוד", הוסיף.

● משה זינגרפלד (50) מראשון לציון, נפצע אתמול לאחר שהסתבך בעת גלישה בחוף נתניה ונותר תלוי על מצוק. הוא הועבר במצב קל ל"מאיר". (שתיים).

הונג דאו, שהגיעה לארץ לפני 18 שנה עם הפליטים מווייטנאם, והיא כיום אזרחית ישראלית, התקבלה בנציבות לקורס האחרון של משרד החוץ. בתמונה: עם שר החוץ פרס אמש בירושלים (צילום: יצחק אלהרר־יסקס 80")

"המשפחה האומנת מזניחה את בני" קובלת אם הפעוט מבאר שבע

מאת שמעון איפרגן

אמו של הפעוט מבאר־שבע, שאביו התעלל בו, טוענת כי המשפחה האומנת אינה מטפלת בו כראוי ומזניחה אותו.

היא סיפרה ל"דבר": "כשפגשתי את התינוק לפני יומיים, הייתי בהלם. הוא היה מוזנח. האוזניים שלו היו מלוכלכות. אצלי הוא היה יותר נקי ודאגתי לו".

האם העירה על כך לגורמי הרווחה שהבטיחו לטפל בעניין ולהעיר על כך למשפחה האומנת.

האם, השובתת כבר תשעה ימים מול בית משפט השלום בבאר־שבע בדרישה להחזיר את בנה, טוענת כי תמשיך בשביתה למרות מסע שכנועים מצד גורמי רווחה להפסיק.

"עד שבני יחזור אלי לא אפסיק את השביתה. אף אחד לא ישבור אותי", אמרה.

עובד בחברת שמירה מואשם בשוד שני בנקים: בחיפה ובת"א

(ע). – ויאצ'סלב בבינר (25) מנצרת עילית, שעבד בחברת שמירה, מואשם בבית המשפט המחוזי בחיפה בשוד שני בנקים ובניסיון לשדוד בנק נוסף.

כתב האישום נגדו הוגש אתמול לבית המשפט המחוזי בחיפה. נטען בו כי במסגרת עבודתו בחברת השמירה קיבל אקדח "סטאר" 9 מ"מ ו־13 כדורים. ב־9 באוגוסט הגיע לבנק הפועלים ברחוב הרצל בחיפה מצויד באקדח, כיוון אותו לעבר פקידה וצעקה: "זהו שוד, תביאי את כל הכסף מהקופה". היא מסרה לו 11 אלף שקל.

באישום נוסף נטען כי יומיים אחר־כך בא לבנק הפועלים ברחוב בן־יהודה בתל־אביב, איים על פקידה באקדחו ושדד כ־19 אלף שקל.

הוא מואשם בשני אישומים אלה בשוד בנסיבות מחמירות.

באישום שלישי נאמר כי באמצע אוגוסט הגיע לבנק מרכנתיל־דיסקונט בחדרה, הניח את האקדח על הדלפק ופנה לפקידה תוך שהוא מכוון אליה את נשקו ודרש את הכסף. כשהחלה בסידור הכסף, הגיע אליה פקיד בנק נוסף למסור לה שיק להפקדה. הפקידה ניצלה את ההזדמנות, התרחקה מעט וצעקה: "זה שוד". הנאשם עזב את הבנק בריצה בלי לקחת דבר.

הוא מואשם באישום זה בניסיון לשוד בנסיבות מחמירות.

קפצה מקומה 3 ונפצעה קשה

מאת אורי שרון

יקטרינה איבלוב (39), משכונת בת גלים בחיפה, נפצעה אתמול קשה בראשה לאחר שקפצה מחלון דירתה שבקומה השלישית, כנראה בעקבות סכסוך עם בעלה.

היא הועברה ל"רמב"ם" הסמוך, שם יוצב מצבה.

השוטרים שנכנסו לדירה מצאו את בעלה בגילופין וסימני אלימות על פניו. הוא נעצר לחקירה.

אוטובוס דרס בן 10

(ע). – עידו אלגום (10), מרחוב המלך ג'ורג' 31 בתל־אביב, נדרס אתמול ונפצע קשה בראשו מפגיעת אוטובוס "דן" בעת שחצה את הרחוב במעבר חצייה מרומזר.

הוא מאושפז במצב הכרה ביחידה לטיפול נמרץ ב"איכילוב".

התאונה אירעה בקרן הרחובות בוגרשוב והמלך ג'ורג'. הנהג עוכב לחקירה בענף התנועה. נסיבות התאונה נחקרות במשטרה.

● ברחוב ברק בחולון דרס טרקטור פועל מודיר אל בלה (30), שעסק בסימון כביש ופצע אותו קשה. הוא אושפז ב"וולפסון". נהג הטרקטור (31), מחולון, עוכב לחקירה.

"לא נהנינו", טענו שני פועלים והיכו את היצאנית

מאת שמעון איפרגן

שני פועלי בנייה רומנים, שלא סופקו מינית מביצועיה של יצאנית מבאר־שבע החליטו ללמד אותה לקח: הם שודדו את פדיונה היומי בסך 250 שקל, היכו אותה וברחו מהמקום.

המקרה אירע אתמול בלילה. השניים, יוהאן אינטר (45), וניקולאי צ'סמרוב (42), שסיימו יום עבודה באתר בנייה, פגשו יצאנית, אך היא סרבה להיענות לכל דרישותיהם וטענה שעשתה הכל כדי להביאם לסיפוק.

הפועלים זעמו, היכו אותה, כאמור, וגנבו מתיקה 250 שקל. היצאנית התאוששה מהמכות, הגישה תלונה במשטרה ועל פי התיאור שמסרה עצרו החוקרים את השניים. לאחד מהם היה הדכן והשני היה ללא כספים.

בחקירתם התברר כי שודדו את היצאנית מאחר שלא סופקו מינית: "היא הבטיחה לנו שנעשה חיים, אבל לא נהנינו כלל, אז החלטנו לקחת את הכסף שנתנו לה", טענו.

הם נעצרו ויובאו היום בפני שופט להארכת מעצרם.